

แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ

THE BEST PRACTICE FOR DUAL VOCATIONAL TRAINING
OF KANCHANAPISEK SAMUTPRAKAN TECHNICAL COLLEGE

นันทพล รัตนชู
NUNTAPHON RUTTANACHU

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2561

KMITL-2018-ED-M-218-069

แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ

THE BEST PRACTICE FOR DUAL VOCATIONAL TRAINING
OF KANCHANAPISEK SAMUTPRAKAN TECHNICAL COLLEGE

นายันทพล รัตนชู
NUNTAPHON RUTTANACHU

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2561

KMITL-2018-ED-M-218-069

THE BEST PRACTICE FOR DUAL VOCATIONAL
TRAINING OF KANCHANAPISEK SAMUTPRAKAN
TECHNICAL COLLEGE

NUNTAPHON RUTTANACHU

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION AND TECHNOLOGY
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2018
KMITL-2018-ED-M-218-069

COPYRIGHT 2018

FACULTY INDUSTRIAL EDUCATION AND TECHNOLOGY

KING MON GKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

คณะกรรมการอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ
THE BEST PRACTICE FOR DUAL VOCATIONAL
TRAINING OF KANCHANAPISEK SAMUTPRAKAN
TECHNICAL COLLEGE

นักศึกษา

นายันทพล รัตนชู

รหัสประจำตัว

57603071

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

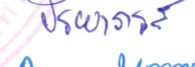

การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร.อำภาพรณ ตันตินาครกุล

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

รองศาสตราจารย์ ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
อาจารย์ ดร.ราชนัย บุญธิมา	
อาจารย์ ดร.อำภาพรณ ตันตินาครกุล	
รองศาสตราจารย์ ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์	
รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญภักดี	
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญจันทร์ สีสันต์	

วัน / เดือน/ ปี ที่สอบ

6 กรกฎาคม 2561 เวลา 09.00 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ

ณ ห้องเรียนปริญญาเอก คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

คณะกรรมการอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิติพงศ์ มะโน)

คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

วันที่ 31 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2561

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ
นักศึกษา	นายณัฏฐพล รัตนชู
รหัสประจำตัว	57603071
ปริญญา	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา
สาขาวิชา	บริหารการศึกษา
พ.ศ.	2561
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร. อัมภาพรรณ ตันตินาครกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1. ถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและ 2. สร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบบันทึกเอกสารแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และประเด็นคำถามเพื่อการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 68 คน เลือกแบบเจาะจง

เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเคราะห์เอกสารและการจัดสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า 1. แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ใช้วงจร Deming PDCA ดำเนินงานคู่กับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งประกอบด้วย 1. ด้านวางแผน (Plan) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ การสำรวจความพร้อม การลงนามบันทึกความร่วมมือ (MOU) การประชาสัมพันธ์แนวผู้เรียนและการจัดแผนการเรียนตลอดหลักสูตร การจัดแผนการเรียน/แผนการฝึกอาชีพ 2. ด้านการปฏิบัติตามแผน (DO) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ การคัดเลือกผู้เรียน การทำสัญญาการฝึกอาชีพ การปฐมนิเทศผู้เรียน/การประชุมผู้ปกครอง และการจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ 3. ด้านตรวจสอบแก้ไข (Check) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การนิเทศการจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ การวัดผลและประเมินผลรายวิชา/การฝึกอาชีพและการสำเร็จการศึกษา 4. ด้านการประเมินและพัฒนา (Act) ประกอบด้วยจำนวน 2 ขั้นตอน คือ การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาและการสรุปผลการดำเนินงานรายงานประจำปี

Thesis Title	The Best Practice For Dual Vocational Training of Kanchanapisek Samutprakan Technical College
Student	Mr. Nuntaphon Ruttanachu
Student ID.	57603071
Degree	Master Of Industrial Education
Program	Educational Administration
Year	2018
Thesis Advisor	Dr. Ampapan Tantinakhongul
Thesis Co-Advisor	Associate Professor Dr. Pariyaporn Tungkunan

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1. identify the lesson learned as the best practice guidelines for dual vocational education and 2. establish the best practice guidelines for dual vocational education of Kanchanapisek Samutprakan Technical College. The instruments for data collecting were documents recording structured interview form, and open ended questionnaire. The key informants were 68 persons selected by purposive sampling technique. The research findings revealed that Deming PDCA system was applied as the best practice guidelines for dual vocational education of Kanchanapisek Samutprakan Technical College along with its operation. This consisted of 4 stages as follows. 1. In terms of Planning, it included 4 sub stages: preparedness of stakeholders for the program; documentation of memorandum of understanding (MOU); communications and publicity to promote DVE curriculum to prospective students; and curriculum planning including on-the-job training. 2. In terms of Doing, this involved 4 sub stages: Students recruitment; vocational training contract agreement between stakeholders and students; students and parents orientation; and the implementation of curriculum planning and on-the-job training. 3. In terms of Checking, it consisted of 3 sub stages: supervising both in classes and workshops; assessment for each course and on-the-job training program; monitoring the process of graduation requirement. 4. In terms of Acting, this included 2 sub stages: graduate tracking system; and annual report summary.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ดร.อำภาพรณ ตันตินาครกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขและให้ข้อคิดอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้ จนกระทั่งผู้วิจัยสามารถเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านด้วยความเคารพอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทความรู้ ตลอดจนแนวคิดต่างๆ อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า และเป็นแนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์จนประสบความสำเร็จ ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ ผู้ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ตรวจสอบ เพื่อปรับปรุงให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีคุณภาพ และทำให้การจัดประชุมอภิปรายสำเร็จเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ที่ได้ให้ข้อมูลเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัว ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้วิจัย ที่สนับสนุนในทุกๆ ด้านระหว่างการศึกษา ท้ายสุดนี้ขอขอบพระคุณ เพื่อนนักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 4 ที่ให้กำลังใจ สนับสนุน และช่วยเหลือตลอดมา

นันทพล รัตนชู

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
1.3 กรอบแนวคิดการวิจัย	7
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	8
1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
2.1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศไทย.....	13
2.2 ขั้นตอนการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา.....	25
2.3 มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศ.....	33
2.4 การถอดบทเรียน.....	59
2.5 แนวปฏิบัติที่ดี.....	62
2.6 วงจรเดมมิง (Deming Cycle : PDCA).....	65
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	75
บทที่ 3 วิธีดำเนินการงานวิจัย.....	81
3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและแหล่งข้อมูล.....	81
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	83
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	85
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	87

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
4.1 ผลการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	88
4.2 ผลการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	161
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	186
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	186
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	195
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	201
บรรณานุกรม.....	203
ภาพผนวก.....	209
ภาพผนวก ก หนังสือราชการ.....	209
ภาพผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	211
ภาพผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	214
ประวัติผู้เขียน.....	253

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ประเด็นการพิจารณาการคัดเลือก ผู้เรียนเข้าศึกษาในอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี อย่างเป็นระบบหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา เกณฑ์การตัดสิน.....	35
2.2 ประเด็นการพิจารณา ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสะสม 2.00 ขึ้นไปเกณฑ์การตัดสิน.....	36
2.3 ประเด็นการพิจารณาร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบ มาตรฐานวิชาชีพของ สถานศึกษาและหน่วยงานภายนอก เกณฑ์การตัดสิน.....	36
2.4 ประเด็นการพิจารณา ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาและสถานประกอบการ จัดขึ้น เกณฑ์การตัดสิน.....	37
2.5 ประเด็นพิจารณาผู้เรียนการปฏิบัติหรือแนวทาง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกณฑ์การตัดสิน.....	38
2.6 ประเด็นการพิจารณา ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้งานทำ หรือศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพอิสระในสาขาที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลา 1 ปี ต่อจำนวนผู้สำเร็จ การศึกษาเกณฑ์การตัดสินประเด็นพิจารณาผู้เรียนการปฏิบัติหรือแนวทาง ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง.....	38
2.7 ประเด็นการพิจารณาแผนการเรียนสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ การเกณฑ์การตัดสิน.....	39
2.8 ประเด็นการพิจารณาคณะกรรมการมีการวางแผน การดำเนินการและประเมินผล ร่วมกันเกณฑ์การตัดสิน.....	40
2.9 ประเด็นการพิจารณา จัดกิจกรรมตามแผนการฝึกอาชีพและคู่มือการฝึกอาชีพเกณฑ์ การตัดสิน.....	40
2.10 ประเด็นการพิจารณา การดำเนินการตามระบบแบบแผนอย่างต่อเนื่องเกณฑ์ การตัดสิน.....	41
2.11 ประเด็นการพิจารณา มีการประเมินผลผู้สำเร็จตามมาตรฐานวิชาชีพเกณฑ์ การตัดสิน.....	42
2.12 ประเด็นการพิจารณาจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตาม แผนการฝึกอาชีพเกณฑ์การตัดสิน.....	42
2.13 ประเด็นการพิจารณา จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เกณฑ์การตัดสิน.....	43
2.14 ประเด็นการพิจารณา ส่งเสริมการมีส่วนร่วม วางแผน การผลิต นำไปใช้ และพัฒนา เทคโนโลยีหรือ นวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้เกณฑ์การตัดสิน.....	44
2.15 ประเด็นการพิจารณาระดับความพึงพอใจต่อการใช้นวัตกรรมเกณฑ์การตัดสิน.....	44

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
2.16 ประเด็นการพิจารณา ส่งเสริมการมีส่วนร่วม คำนคว้า วางแผนการจัดทำการผลิตเผยแพร่.....	45
2.17 ประเด็นการพิจารณา การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเกณฑ์การตัดสิน.....	45
2.18 ประเด็นการพิจารณาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เกณฑ์การตัดสิน.....	46
2.19 ประเด็นการพิจารณาการจัดทำแผนปฏิบัติการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เกณฑ์การตัดสิน.....	47
2.20 ประเด็นการพิจารณา การบริหารงบประมาณ เกณฑ์การตัดสิน.....	47
2.21 ประเด็นการพิจารณา การบริหารจัดการ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เกณฑ์การตัดสิน.....	48
2.22 ประเด็นการพิจารณา การบริหารจัดการสำนักงานอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีเกณฑ์การตัดสิน.....	48
2.23 ประเด็นการพิจารณาระบบข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการเกณฑ์การตัดสิน.....	49
2.24 ประเด็นการพิจารณา ระบบข้อมูลสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน เกณฑ์การตัดสิน.....	50
2.25 ประเด็นการพิจารณา การพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษาเกณฑ์การตัดสิน.....	50
2.26 ประเด็นการพิจารณาการพัฒนาบุคลากรภายในสถานประกอบการเกณฑ์การตัดสิน.....	51
2.27 ประเด็นการพิจารณาการสำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายในการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เกณฑ์การตัดสิน.....	52
2.28 ประเด็นการพิจารณาการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่าย ในการจัดการเรียนรู้ เกณฑ์การตัดสิน.....	53
2.29 ประเด็นการพิจารณาการประเมินความพึงพอใจของภาคีเครือข่ายที่มีต่อการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เกณฑ์การตัดสิน.....	54
2.30 ประเด็นการพิจารณา การนำผลการประเมินมาพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมเกณฑ์การตัดสิน.....	54
2.31 ประเด็นการพิจารณาสภาพปัจจุบันของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับ สถานประกอบการของสถานศึกษาเกณฑ์การตัดสิน.....	55
2.32 ประเด็นการพิจารณาที่มีผลของการเพิ่มปริมาณผู้เรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีเกณฑ์การตัดสิน.....	56
2.33 ประเด็นการพิจารณาโครงการหรือกิจกรรมดีเด่นมีความโดดเด่นมีวิธีการริเริ่มสร้างสรรค์ ขึ้นมาใหม่ หรือประยุกต์ขึ้นมาใหม่จนบรรลุผลสำเร็จ เกณฑ์การตัดสิน.....	57
2.34 ประเด็นการพิจารณาการดำเนินโครงการเน้นการทำงานตามวงจรคุณภาพ PDCA เกณฑ์การตัดสิน.....	57

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
2.35 ประเด็นการพิจารณา ผลงานเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เกณฑ์การตัดสิน.....	58
2.36 ประเด็นการพิจารณา ผลงานได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้องและมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์อย่างแพร่หลายเกิดประโยชน์ในวงกว้างเกณฑ์การตัดสิน.....	58
4.1 ผลการสังเคราะห์เอกสารจากการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดี ตามมาตรฐานการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	88
4.2 ผลการสังเคราะห์ข้อมูล จากคู่มือการประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ.....	103

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 Deming : PDCA.....	66
4.1 แนวปฏิบัติที่ดีในภาพรวมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ใช้วงจร Deming PDCA.....	162
4.2 แนวปฏิบัติที่ดีตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ใช้วงจร Deming PDCA ด้านการสำรวจความพร้อม.....	164
4.3 แนวปฏิบัติที่ดีตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ใช้วงจร Deming PDCA ด้านการลงนามความร่วมมือ.....	166
4.4 แนวปฏิบัติที่ดีตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ใช้วงจร Deming PDCA ด้านการประชาสัมพันธ์และแนวผู้เรียน.....	168
4.5 แนวปฏิบัติที่ดีตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ใช้วงจร Deming PDCA การจัดแผนการเรียน.....	170
4.6 แนวปฏิบัติที่ดีตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ใช้วงจร Deming PDCA การคัดเลือกผู้เรียน.....	172
4.7 แนวปฏิบัติที่ดีตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ใช้วงจร Deming PDCA การทำสัญญาการฝึก.....	174
4.8 แนวปฏิบัติที่ดีตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ใช้วงจร Deming PDCA การปฐมนิเทศผู้เรียน/การประชุมผู้ปกครอง.....	175
4.9 แนวปฏิบัติที่ดีตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ โดยใช้วงจร Deming PDCA การจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ.....	177
4.10 แนวปฏิบัติที่ดีตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ โดยใช้วงจร Deming PDCA การนิเทศการจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ.....	179
4.11 แนวปฏิบัติที่ดีตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ โดยใช้วงจร Deming PDCA การวัดผลและประเมินผลรายวิชา/การฝึกอาชีพ.....	181

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.12 แนวปฏิบัติที่ดีตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ โดยใช้วงจร Deming PDCA การสำเร็จการศึกษา.....	183
4.13 แนวปฏิบัติที่ดีตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ โดยใช้วงจร Deming PDCA การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา.....	184
4.14 แนวปฏิบัติที่ดีตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ โดยใช้วงจร Deming PDCA การสรุปผลการดำเนินงานและการรายงานประจำปี.....	185

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศในปัจจุบันต้องพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม แต่ปัญหาหลักของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมคือทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากอิทธิพลของเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่มีผลต่อกระบวนการผลิตและการบริโภค ปัญหาทรัพยากรมนุษย์ที่กำลังเผชิญอยู่คือหาวิธีจัดสรรทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดประโยชน์ สนองต่อความเจริญทางเทคโนโลยีการเปลี่ยนแปลงของสถานะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเร่งสร้างกำลังคนในระดับกลางและระดับสูงสายอาชีพ ให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน จึงเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญขณะเดียวกันแนวนโยบายด้านการศึกษาของรัฐได้มุ่งส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาด้านวิชาชีพอย่างจริงจัง ด้วยการให้สถานศึกษาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจรเน้นให้นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์ตรงในสถานประกอบการเพื่อให้เรียนรู้ได้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ อันจะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหมายของหลักสูตรได้ (ดวงใจ ปีปทุม. 2541:1) ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 20 การจัด การศึกษาการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดในสถานศึกษาของรัฐสถานศึกษาของเอกชนสถานประกอบการหรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. 2545:12)

จากตัวเลขของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ได้วิเคราะห์ประเมินตัวเลขการขาดแคลนแรงงานของประเทศไทยว่าขณะนี้กำลังประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานภาคอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก โดยพบตัวเลขความต้องการแรงงานของภาคอุตสาหกรรมใน พ.ศ. 2556 เท่ากับ 5.85 ล้านคน และพ.ศ. 2557 เท่ากับ 5.91 ล้านคน ในขณะที่มีจำนวนผู้เข้าสู่ตลาดแรงงานเพียง 5.46 ล้านคน และ 5.51 ล้านคน ตามลำดับซึ่งเท่ากับว่าใน พ.ศ. 2556 เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานในภาคอุตสาหกรรม 3.9 แสนคน และใน พ.ศ. 2557 ที่ผ่านมาจากขาดแคลนแรงงานเพิ่มเป็น 4 แสนคนโดยมีสาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มขาดแคลนเป็นลำดับต้นๆ รองลงมาเป็นอุตสาหกรรมทางด้านยานยนต์ อุตสาหกรรมไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมพลาสติก ไม้เครื่องเงิน อัญมณีเครื่องประดับ อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้าตามลำดับ มีแนวโน้มการขาดแคลนแรงงานเพิ่มมากขึ้นสืบเนื่องจากอัตราการเกิดของประชากรไทยที่ลดลง ขณะเดียวกันความต้องการทางด้านแรงงานที่เพิ่มขึ้นจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งสะท้อนปัญหาว่าการผลิตแรงงานในสายอาชีพโดยเฉพาะสายช่างยังไม่เพียงพอกับความต้องการต่างๆ ที่ยุทธศาสตร์การศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 - 2559 ที่จัดทำภายใต้กรอบทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้กำหนดไว้ว่า “การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืนจะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาคนหรือทุนมนุษย์ให้เข้มแข็งสามารถที่จะเป็นภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต” (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2554 : 1) ที่ผ่านมาจากภาครัฐให้ความสำคัญในการ

ยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสายสามัญศึกษา เป็นหลักจึงทำให้สายอาชีวศึกษาหรือสายอาชีพประสบปัญหาในด้านต่างๆ เช่น การขาดแคลนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือสำหรับการเรียนการสอนขาดแคลนครูอาชีวศึกษา และปัญหาสำคัญของการอาชีวศึกษาคือปัญหาเด็กนักเรียนทะเลาะวิวาท เป็นเหตุให้ผู้ปกครองไม่นิยมให้บุตรหลานเรียนสายอาชีวศึกษา การที่ผู้เรียนไม่ทราบถึงประโยชน์หรือข้อดีในการเลือกเรียน ผู้ที่ประสบความสำเร็จในด้านอาชีวศึกษาหรืออาชีพส่งผลให้จำนวนผู้ที่สนใจในด้านการเรียนทางด้านสายอาชีพดังกล่าวลดน้อยลง

จากการศึกษาของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยหรือทีดีอาร์ไอ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการขาดแคลนแรงงานอาชีวศึกษาจำนวนมากในตลาดแรงงาน โดยประเมินว่าสังคมเศรษฐกิจไทยมีความต้องการกำลังแรงงานสายอาชีวศึกษาปีละประมาณ 4 แสนคน แต่มีนักเรียนในระบบอยู่เพียง 2.8 แสนคนเท่านั้น และในจำนวนเหล่านี้มีสัดส่วนในการเลือกเรียนสายสามัญต่อสายอาชีวศึกษาอยู่ที่ 60 : 40 ใน พ.ศ. 2551 และลดลงอย่างต่อเนื่องเหลือ 65 : 35 ใน พ.ศ. 2555 กล่าวคือในจำนวนนักเรียน 100 คน มีเด็กนักเรียนมัธยมปลายสายสามัญ 65 คน สายอาชีวศึกษา 35 คน (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. ม.ป.ป. 2558 : 4) จากรายงานผลการศึกษานโยบายความต้องการของแรงงานในช่วงปี พ.ศ. 2553-2557 ของกองวิจัยตลาดแรงงานกรมการจัดหางานกระทรวงแรงงานได้ค่าประมาณการความต้องการ การแรงงานใน 9 หมวดอาชีพ ปี พ.ศ. 2553 - 2557 (กองวิจัยตลาดแรงงาน. 2552 : 5 - 21) การวิจัยพบว่าความต้องการแรงงานสามลำดับแรกเป็นผู้บัญญัติกฎหมาย ผู้จัดการ รองลงมาเป็นช่างฝีมือในธุรกิจต่างๆ และช่างเทคนิค มีความต้องการเฉลี่ย 540, 520 และ 490 พันคนต่อปีตามลำดับดังนั้นการจัดอาชีวศึกษาเพื่อผลิตช่างเทคนิคจะตอบสนองความต้องการแรงงานดังกล่าวได้เป็นอย่างดี จากการรวบรวมและตรวจสอบข้อมูลจำนวนนักเรียนนักศึกษาาระบบทวิภาคีประจำปีการศึกษา 2555 มีจำนวนทั้งสิ้น 37,694 คน คิดเป็นร้อยละ 5.70 ของนักเรียนนักศึกษาทั้งหมด 661,326 คน สถานศึกษาในสังกัดที่ร่วมกันจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจำนวน 268 แห่ง จากสถานศึกษาทั้งหมดในสังกัดจำนวน 426 แห่งพบว่า ยังมีปริมาณอัตราส่วนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับนักเรียนนักศึกษาาระบบปกติ ดังนั้นเพื่อเป็นการกระตุ้นสร้างแรงจูงใจให้สถานศึกษาและสถานประกอบการตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพของผู้เรียนตลอดจนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษาได้ทราบถึงการเข้าศึกษาในระบบทวิภาคีเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติสถาน ศึกษาสถานประกอบการที่จัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยมีจุดมุ่งหมายของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีคือเป็นการจัดฝึกประสบการณ์งานอาชีพให้กับผู้เรียนในระบบที่เน้นการศึกษาในสถาน ศึกษาเป็นหลัก เป็นการจัดฝึกประสบการณ์งานอาชีพโดยเน้นการสร้างระบบเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษากับสถานประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่น เครือข่ายความร่วมมือทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาเป็นการจัดฝึกประสบการณ์งานอาชีพที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาความรู้ความสามารถ สมรรถนะในการปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่การประกอบอาชีพ ทั้งการจ้างงานการประกอบอาชีพอิสระและมีการคาดการณ์กันว่าในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าประเทศไทยมีแนวโน้มที่ประชากรจะมีความพร้อมทางด้านการศึกษาเพิ่มมากขึ้น แต่แนวโน้มความต้องการทางด้านแรงงานการจ้างงานที่หลากหลายสูงขึ้นสืบเนื่องมาจากการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีของโลกาภิวัตน์ หรือแม้แต่ความร่วมมือในการก้าวไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นแรงผลักดันให้ประเทศไทยต้องมีการเตรียมความพร้อมให้ทันต่อกระแสของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นด้วยการสร้างคนหรือทรัพยากรมนุษย์ให้เพียงพอมีคุณภาพตรงกับความต้องการของกระแส

เศรษฐกิจสังคมนี้ ซึ่งจากการศึกษาพบว่าทั้งในอุตสาหกรรมของไทยและต่างประเทศมีความต้องการแรงงานสายอาชีพเป็นจำนวนมาก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตั้งนั้นการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนทางด้านสายอาชีพหรืออาชีวศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งต่ออนาคตของประเทศไทย ตัวของผู้เรียนเอง เนื่องจากการเรียนสายอาชีวศึกษามีจำนวนสาขาให้เลือกเรียนหลากหลายผู้เรียนสามารถมีรายได้ระหว่างเรียนหางานง่ายมีรายได้สูงหากเป็นช่างฝีมือสามารถประกอบธุรกิจส่วนตัวนอกจากนั้นยังลดปัญหาการว่างงานที่จะทำให้เกิดปัญหาสังคมต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ดำเนินการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งเน้นการปฏิรูปการศึกษาทั้งด้านการบริหารและการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงรวมทั้งการปฏิรูปการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและภาคอุตสาหกรรม ส่งเสริมพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพ การพัฒนาความร่วมมือในการจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการจะเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงสามารถพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งด้านการผลิตและบริการของประเทศ (สำนักงานมาตรฐานการอาชีวศึกษาและอาชีพ. 2551 : 1) สำหรับประเทศไทยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในการผลิตกำลังคนให้มีคุณภาพ โดยการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งเป็นกระบวนการผลิตพัฒนากำลังคนระดับกลางตั้งแต่ระดับกึ่งฝีมือหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ระดับฝีมือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช. ระดับเทคนิคหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปวส. และระดับเทคโนโลยีหลักสูตรปริญญาตรีสายปฏิบัติการ/สายเทคโนโลยี ที่มีลักษณะเฉพาะที่สัมพันธ์อย่างชัดเจนกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีในแต่ละภาคเศรษฐกิจ มุ่งเน้นให้บุคคลมีความรู้ ทักษะในวิชาชีพพื้นฐานและวิชาชีพเฉพาะทางพร้อมทั้งมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีสมรรถนะในการประกอบอาชีพและสร้างรายได้อย่างมั่นคงยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2546 : 1- 2)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีรูปแบบการจัดอาชีวศึกษา 3 รูปแบบประกอบด้วยการจัดการศึกษาในระบบ การจัดการศึกษานอกระบบและการจัดการศึกษาในระบบทวิภาคี (พ.ร.บ.อาชีวศึกษา. 2550) โดยเฉพาะการจัดการศึกษาในระบบทวิภาคีดำเนินการจัดอาชีวศึกษาร่วมกับภาค เอกชน ให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดอาชีวศึกษาในรูปแบบความร่วมมือ (Cooperative Education and Training) โดยจัดการเรียนรู้ภาคทฤษฎีและปฏิบัติเบื้องต้นในสถานศึกษาครึ่งหลักสูตรแล้วจัดให้มีการฝึกอาชีพในสถานประกอบการอีกครั้งหลักสูตร เรียกว่าการจัดอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี (Dual Vocational Training: DVT) ซึ่งเป็นแนวทางการแก้ปัญหาในด้านคุณภาพของแรงงานระดับฝีมือที่มุ่ง เน้นทักษะและประสบการณ์ตรง เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐานสอดคล้องตามความต้องการของตลาดแรงงาน และเป็นรูปแบบที่ตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการมากที่สุด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษาวิชาชีพ เพื่อพัฒนากำลังคนระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือและระดับผู้ชำนาญการเฉพาะสาขาวิชาชีพ (ระดับเทคนิค) ให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม สามารถ เป็นผู้ปฏิบัติงาน หัวหน้างานหรือเป็นผู้ประกอบการและการประกอบอาชีพอิสระได้โดยเน้นการแก้ปัญหา สร้างองค์ความรู้ในอาชีพมีบุคลิกภาพคุณธรรมเจตคติที่ดีในประเภทวิชาอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปกรรมคหกรรม

เกษตรกรรม ประมง อุตสาหกรรมท่องเที่ยวอุตสาหกรรมสิ่งทอ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งสถานศึกษาได้สนองตอบแนวนโยบายเปลี่ยนค่านิยมต่อการอาชีวศึกษา ที่ผ่านมารัฐบาลไทยพยายามมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะสมรรถนะของแรงงานไทย โดยตั้งเป้าที่จะเพิ่มแรงงานด้านอาชีวะเพิ่มขึ้นจาก 40 % เป็น 60% ของแรงงานในระบบเนื่องจากมีการคาด การณ์ไว้ว่าในอนาคตเมื่อประเทศไทยเข้าเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะมีการโยกย้ายฐานการผลิตมากขึ้นและในการย้ายฐานการผลิตผู้ประกอบการต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านแรงงาน ประกอบด้วย ถึงแม้ว่าค่าแรงจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้ประกอบการใช้ในการพิจารณาเลือกฐานการผลิตแต่คุณภาพของแรงงานก็เป็นอีกปัจจัยที่ต้องให้ความสำคัญที่ผ่านมาสถิติการเข้าศึกษาในระดับอาชีวศึกษามีแนวโน้มสูงขึ้นเนื่องจากนโยบายส่งเสริมของรัฐบาล แต่เป้าหมายในการเพิ่มนักศึกษาอาชีวศึกษาร้อยละ 60 มีความท้าทายในหลายประเด็น เช่น ในเรื่องของอัตราค่าจ้างถึงแม้ว่าแรงงานระดับกลางหรือนักศึกษาในระดับอาชีวศึกษาจะเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานและนักศึกษาเหล่านี้มีทักษะในภาคปฏิบัติสูงกว่านักศึกษาในระดับอุดมศึกษา แต่กลับได้รับค่าจ้างต่ำกว่าผู้ร่วมงานที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ทำให้นักศึกษาจำนวนไม่น้อยมุ่งเรียนต่อในสายสามัญหรือเลือกที่จะเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาหลังจากเรียนจบสายอาชีพ และหากพิจารณาที่สาขาวิชาขาดแคลน เช่น ช่างเทคนิค การผลิตกำลังคนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและผู้ประกอบการในตลาดแรงงานเป็นอีกหนึ่งแนวทางในการแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือการศึกษาระบบทวิภาคีหรือระบบฝึกหัด (Dual System หรือ Apprenticeship) นั้นเป็นแนวทางการศึกษาที่มุ่งเน้นการเรียนการสอนอย่างบูรณาการระหว่างสถานศึกษาและผู้ประกอบการเป็นระบบการศึกษาที่แพร่หลายและได้รับความนิยมในประเทศเยอรมนี ประเทศไทยรับรูปแบบการศึกษานี้มาใช้ได้ระยะหนึ่ง หากแต่ยังไม่เป็นที่รู้จักและแพร่หลายมากนัก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550 : 8) การศึกษาทวิภาคีมุ่งเน้นการให้ความรู้ทั้งเชิงทฤษฎีโดยสถาบันการศึกษาและการฝึกทักษะการปฏิบัติจริงในสถานประกอบการธุรกิจหรืออุตสาหกรรม นักศึกษาในระบบทวิภาคีมี 2 สถานภาพคือเป็นนักเรียนนักศึกษาในสถานศึกษาและเป็นพนักงานในสถานประกอบการ การศึกษาระบบทวิภาคียังไม่เป็นที่นิยมมากนักเนื่องจากประชาชนมีค่านิยมเชิงลบต่อสถาบันอาชีวศึกษาโดยมองว่าเป็นสถานศึกษาของผู้ใช้แรงงานและมีรายได้ต่ำ (วีรวัดน์ วงษ์ดนตรี. 2552 : 12) อีกทั้งขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดีทำให้นักเรียนและผู้ปกครองขาดความเข้าใจและไม่มีความเชื่อมั่นในระบบการศึกษาตลอดจนความก้าว หน้าในเส้นทางสายอาชีพ นอกจากนี้การศึกษาระบบทวิภาคียังมีข้อจำกัดหลายประการจากการศึกษางานวิจัยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 ถึงปัจจุบันพบว่าปัญหาของการศึกษาทวิภาคีสามารถจำแนกได้ ดังนี้ปัญหาด้าน ความพร้อมของสถานศึกษาและบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนและประเมินผลข้อมูลจากการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีความพร้อมทางด้านบุคลากรและอุปกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวนครูและอุปกรณ์ที่เหมาะสม ครูมีความเข้าใจรูปแบบการสอนระบบทวิภาคี แต่มีปัญหาในการประเมินผลกล่าวคือการประเมินผลจากสถานศึกษามีเนื้อหาที่ไม่ครอบคลุมกับงานในสถานประกอบการและมีความถี่ไม่เหมาะสม มีปัญหาการขาดงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐในการพัฒนาบุคลากรและนิเทศติดตามผล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550:18) ดังที่มึนักรการศึกษากล่าวว่าการจัดการ ศึกษาเพื่ออาชีพโดยความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นรูปแบบหรือวิธี การใดก็ตามต่างก่อให้เกิดผลดีที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากสถานประกอบการ ฝึกให้ผู้เรียนมีกิจนิสัยและเจตคติที่ดีในการทำงาน ทั้งยังก่อให้เกิดความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ที่สำคัญอย่างยิ่งอีกประการหนึ่งก็คือการจัดการศึกษา

โดยความร่วมมือนี้ทำให้ได้ผลผลิตที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานโดยสามารถปฏิบัติงานในสถานประกอบการได้ทันที ปัญหาด้านสถานประกอบการ ถึงแม้ว่าจะสถานประกอบการส่วนใหญ่มีความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการเปิดสอนหลักสูตรทวิภาคีและมีเครื่องมืออุปกรณ์ที่มีความทันสมัย แต่ยังพบปัญหาจำนวนครูฝึกในสถานประกอบ การมีไม่เพียงพอ อีกทั้งยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาทวิภาคี ขาดทักษะในการถ่ายทอดความรู้ไม่มีเวลาสอนงานเนื่องจากมีภาระอื่นมาก (ศิริจันบำรุง, 2552:16) ปัญหาด้านนักเรียนเนื่องจากนักเรียนขาดความพร้อมความเข้าใจและวุฒิภาวะในการปรับตัวให้เข้ากับการศึกษาระบบทวิภาคีที่ต้องเรียนรู้ทั้งภาค ทฤษฎีปฏิบัติ นักเรียนส่วนหนึ่งรู้สึกว่าการปฏิบัติมีความซ้ำซากจำเจ หลักสูตรมุ่งเน้นการปฏิบัติมากเกินไปไม่สอดคล้องกับความต้องการของตน ทำให้เกิดปัญหาการลาออกกลางคัน สร้างความเสียหายให้กับสถานประกอบการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550 : 54) ถึงแม้ว่าการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีประสบปัญหามากมายแต่ปัญหาเหล่านี้สามารถแก้ไขได้หากได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง การพัฒนาระบบการศึกษาทวิภาคีให้มีคุณภาพนำมาซึ่งคุณประโยชน์มากมายทั้งกับตัวผู้เรียน ผู้ประกอบการ ตลอดจนสถานศึกษาในการศึกษาระบบทวิภาคี ผู้เรียนสามารถทำงานจริงในสถานประกอบการ ได้เรียนรู้จากครูฝึกซึ่งเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานจริงมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านสูง และได้ใช้เครื่องจักรอุปกรณ์ที่มีความทันสมัยที่ใช้งานจริงในอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นข้อจำกัดที่สถานศึกษาไม่สามารถจัดหาได้ การศึกษาระบบทวิภาคียังช่วยให้นักเรียนสามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตนเองสามารถลดปัญหาการเรียนไม่ตรงสาขานอกจากนั้นในระหว่างเรียนนักเรียนยังมีรายได้ในฐานะลูกจ้างของสถานประกอบการ มีโอกาสที่จะได้รับการบรรจุเข้าทำงานหลังสำเร็จการศึกษาในขณะที่ผู้ประกอบการสามารถแก้ปัญหาลูกขาดแคลนกำลังคนในระยะยาว ด้วยการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพมีคุณสมบัติตรงตามที่ตนต้องการ สามารถปฏิบัติงานกับเทคโนโลยีขั้นสูงได้ อีกทั้งยังสามารถสร้างความผูกพันระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง สร้างความภักดีต่อองค์กร ถ่ายทอดวัฒนธรรมองค์กร อันเป็นหัวใจสำคัญในการดำรงไว้ซึ่งบุคลากรที่มีคุณภาพลดอัตราการลาออกและยังเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กรในการทำงานร่วมกันกับสังคม อีกทั้งการทำงานใกล้ชิดกับสถานศึกษาทำให้เกิดการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความรู้ ซึ่งองค์กรสามารถนำมาพัฒนาตนเองและสถานศึกษาสามารถนำมาพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและพัฒนาครูผู้สอน

จากประเด็นปัญหา ผู้วิจัยปฏิบัติงานในตำแหน่งครูที่วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ พบปัญหาที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ พร้อมศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานตามแนวทางการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในการจัดอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามกรอบมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้มีคุณภาพประสิทธิภาพยิ่งขึ้นซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับหลายฝ่าย อาทิ เช่นสถานศึกษา สถานประกอบการ ครู ผู้เรียนและผู้ปกครองมีความชัดเจนในแนวทางวิธีปฏิบัติในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีพร้อมที่จะให้ความร่วมมือและสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาตามมาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศ เพื่อใช้แก้ไขปัญหอันเกิดจากความร่วมมือในการจัดอาชีวศึกษาปัจจุบัน สอดคล้องกับข้อเสนอแนะงานวิจัยของ (สุราษฎร์พรจันทร์, 2539 : 250) ควรมีการศึกษาวิจัยการจัดการความร่วมมือในลักษณะการใช้ทรัพยากรร่วมกัน Pool Resource เช่นความร่วมมือระหว่างหลายสถานศึกษาหลายๆ ระดับร่วมกับหลายสถานประกอบการ ศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพเป็นต้น และปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ หลายปัจจัยเช่น นโยบายตามที่รัฐบาลมอบนโยบายให้สำนักงาน

คณะ กรรมการการอาชีวศึกษาจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพผู้เรียนในระบบทวิภาคีให้มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ ขยายการยกระดับการจัดการอาชีว ศึกษาาระบบทวิภาคี สร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการร่วมมือ ด้วยมาตรการยกย่องเชิดชูเกียรติจัดทำประกาศ ระเบียบ กฎหมาย ข้อกำหนดต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัด การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มุ่งเน้นการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สนับสนุน ส่งเสริม สร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรของสถานศึกษา ร่วมกันประชาสัมพันธ์ แนะนำให้ความรู้ความเข้าใจกับผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้อง ตามกรอบมาตรฐานอาชีวศึกษาและกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ ครูผู้สอนบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีการส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชาชีพ ได้รับการพัฒนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิทยากรเทคโนโลยีที่ทันสมัยจากสถานประกอบการนำมาประยุกต์ใช้และพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้ทันต่อสภาพ การณ์ที่เปลี่ยนแปลงสถานศึกษาให้การสนับสนุนทรัพยากรในการบริหารจัดการการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ส่งเสริมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้ความรู้ ความเข้าใจพัฒนาระบบการบริหารจัดการแบบเครือข่ายในการประสานงานร่วม กับสถานประกอบการให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย สร้างนวัตกรรมและงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ สถานประกอบการมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้เรียนระบบทวิภาคีตามสมรรถนะที่ สถานประกอบการต้องการส่งเสริม สนับสนุน ครูฝึกในสถานประกอบการ สนับสนุนทรัพยากรการจัดการศึกษาโดยร่วมมือสถานศึกษาพัฒนาองค์ความรู้ ถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ๆ ให้แก่ผู้เรียนจัดสวัสดิ การที่จำเป็นรวมทั้งจัดสิ่งแวดลอมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียนระบบทวิภาคี ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาและสถานประกอบการ ให้ความเชื่อมั่นในการจัดการเรียนการสอน การฝึกอาชีพประ โยชน์ที่ได้รับและการมีงานทำหลังผู้เรียนสำเร็จ การศึกษาและจำเป็นต่อการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาให้บรรลุผลตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงเห็นได้ว่าควรศึกษาการถอดบท เรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีว ศึกษาาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศพร้อมทั้งสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิ ภาคี สู่ความเป็นเลิศให้กับวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษา ที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศในกลุ่ม 5 ดาว

1.2.2 เพื่อสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ

1.3 กรอบแนวคิดงานวิจัย

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องนำมาใช้เป็นกรอบในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.3.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2557 (ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2557:1-133) กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการ โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการ ดังนี้

1. สำรวจความพร้อม
2. การบันทึกข้อตกลงลงความร่วมมือ
3. การวางแผนร่วมกับสถานประกอบการ
4. การประชาสัมพันธ์แนะแนวผู้เรียน
5. การคัดเลือกผู้เข้าเรียนและทำสัญญาการฝึกอาชีพ
6. การปฐมนิเทศผู้เรียนและการประชุมผู้ปกครอง
7. การจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพ
8. การนิเทศการจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพ
9. การวัดผลและประเมินผลรายวิชา
10. การสำเร็จการศึกษา
11. การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา
12. การสรุปผลการดำเนินงานและรายงานประจำปี

1.3.2 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารคู่มือประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ (ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.2557:5 - 80) ประกอบด้วยเกณฑ์ 5 มาตรฐาน ได้แก่

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการบริหารจัดการ
4. ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย
5. ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1.3.3 ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดเรื่องวงจรคุณภาพ PDCA (จรัส นองมาก. 2544:43-44) ประกอบด้วย

1. Plan วางแผน
2. Do ปฏิบัติตามแผน
3. Check ตรวจสอบแก้ไข
4. Act ประเมินและพัฒนา

จากกรอบแนวคิดผู้วิจัยได้สังเคราะห์และจัดกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อศึกษาและสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ จากเอกสารคู่มือและนักการศึกษา ผู้วิจัยพิจารณากำหนดกรอบแนวคิดโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA ดำเนินงานคู่กับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ดังนี้

1.3.3.1 ด้านวางแผน (Plan) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1.3.3.1.1 การสำรวจความพร้อม

1.3.3.1.2 การลงนามบันทึกความร่วมมือ (MOU)

1.3.3.1.3 การประชาสัมพันธ์แนะแนวผู้เรียนและการจัดแผนการเรียนตลอด

หลักสูตร

1.3.3.1.4 การจัดแผนการเรียนหรือแผนการฝึกอาชีพ

1.3.3.2 ด้านการปฏิบัติตามแผน (DO) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1.3.3.2.1 การคัดเลือกผู้เรียน

1.3.3.2.2 การทำสัญญาการฝึกอาชีพ

1.3.3.2.3 การปฐมนิเทศผู้เรียนและการประชุมผู้ปกครอง

1.3.3.2.4 การจัดการเรียนการสอนหรือการฝึกอาชีพ

1.3.3.3 ด้านการตรวจสอบแก้ไข (Check) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

1.3.3.3.1 การนิเทศการจัดการเรียนการสอนหรือการฝึกอาชีพ

1.3.3.3.2 การวัดผลและประเมินผลรายวิชาหรือการฝึกอาชีพ

1.3.3.3.3 การสำเร็จการศึกษา

1.3.3.4 ด้านการประเมินและพัฒนา (Act) ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ

1.3.3.4.1 การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา

1.3.3.4.2 การสรุปผลการดำเนินงานรายงานประจำปี

1.4 ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและแหล่งข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเกี่ยวข้องกับดำเนินการตามการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

1.4.1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักสำหรับถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศในกลุ่ม 5 ดาว คือ วิทยาลัยเทคนิคสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ได้รับผลการประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ ในกลุ่ม 5 ดาว จำนวน 20 คนจาก 5 วิทยาลัย โดยเลือกแบบเจาะจง

1.4.1.2 แหล่งข้อมูลสำหรับถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศในกลุ่ม 5 ดาว จาก 5 วิทยาลัย คือ เอกสารขอรับการประเมินสถานศึกษาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ

1.4.1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักสำหรับสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ คือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการโดยเลือกแบบเจาะจงแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ประกอบด้วยผู้บริหาร ครูหัวหน้าแผนก และหัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำนวน 18 ท่าน โดยเลือกแบบเจาะจง

กลุ่มที่ 2 ครูของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ประกอบด้วย ครูนิเทศก์ และครูประจำรายวิชา จำนวน 20 ท่าน โดยเลือกแบบเจาะจง

กลุ่มที่ 3 บุคลากรในสถานประกอบการที่รับนักเรียนนักศึกษาในระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ประกอบด้วย ผู้ควบคุมการฝึกงานและครูฝึกในสถานประกอบการ จำนวน 10 ท่าน โดยเลือกแบบเจาะจง

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.4.2.1 ด้านวางแผน (Plan) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1.4.2.1.1 การสำรวจความพร้อม

1.4.2.1.2 การลงนามบันทึกความร่วมมือ (MOU)

1.4.2.1.3 การประชาสัมพันธ์แนะแนวผู้เรียนและการจัดแผนการเรียนตลอด

หลักสูตร

1.4.2.1.4 การจัดแผนการเรียนหรือแผนการฝึกอาชีพ

1.4.2.2 ด้านการปฏิบัติตามแผน (DO) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1.4.2.2.1 การคัดเลือกผู้เรียน

1.4.2.2.2 การทำสัญญาการฝึกอาชีพ

1.4.2.2.3 การปฐมนิเทศผู้เรียนและการประชุมผู้ปกครอง

1.4.2.2.4 การจัดการเรียนการสอนหรือการฝึกอาชีพ

1.4.2.3 ด้านการตรวจสอบแก้ไข (Check) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

1.4.2.3.1 การนิเทศการจัดการเรียนการสอนหรือการฝึกอาชีพ

1.4.2.3.2 การวัดผลและประเมินผลรายวิชาหรือการฝึกอาชีพ

1.4.2.3.3 การสำเร็จการศึกษา

1.4.2.4 ด้านการประเมินและพัฒนา (Act) ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ

1.4.2.4.1 การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา

1.4.2.4.2 การสรุปผลการดำเนินงานรายงานประจำปี

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยจึงได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1.5.1 แนวปฏิบัติที่ดีของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง เอกสารแสดงวิธีการ ขั้นตอนการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยที่จัดการศึกษาในระบบทวิภาคี เพื่อให้การดำเนินงานสามารถบรรลุสู่เป้าหมายหรือความเป็นเลิศ ด้วยเทคนิควิธีการที่เหมาะสมมีการ บันทึกความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) ในการดำเนินงานไว้อย่างเป็นระบบสามารถเผยแพร่ องค์ความรู้ที่ได้รับสู่หน่วยงานภายนอกของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการและได้รับประโยชน์ทั้งสองฝ่ายและมีการพัฒนาความร่วมมือด้วยกัน ประกอบด้วย

1.5.2 ขั้นตอนในการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีคุณสมบัติตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ และได้รับประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่ายและมีการพัฒนาความร่วมมือและจัดการความร่วมมือด้วยกัน ประกอบด้วย

1. การสำรวจความพร้อม หมายถึง การสำรวจความพร้อมด้านกำลังคน งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการและการบริหารจัดการการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เช่น วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักร อุปกรณ์สำนักงาน ห้องฝึกอบรม สถานที่พัก ค่าสาธารณูปโภคและค่าใช้จ่ายใช้อื่นๆ รวมถึงการบริหารจัดการเช่นหลักสูตร สัญญาการฝึก แผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ แผนการนิเทศ ข้อกำหนดและระเบียบปฏิบัติในการดำเนินการฝึกอาชีพ

2. การบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ หมายถึง การจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือโดยมีคณะทำงานประชุมร่วมกันพิจารณากรอบการดำเนินงานความร่วมมือ เช่น ระยะเวลาเรียน ระยะเวลาฝึกอาชีพ ค่าใช้จ่าย บุคลากรโดยผ่านคณะทำงานร่างบันทึกข้อตกลงความร่วมมือนำเสนอผู้มีอำนาจทั้ง 2 ฝ่ายพิจารณาในรายละเอียดและผู้มีอำนาจลงชื่อทั้ง 2 ฝ่ายพร้อมพยาน

3. การวางแผนร่วมกับสถานประกอบการ หมายถึง การดำเนินการร่วมกัน 2 ฝ่ายระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการโดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โครงสร้างหลักสูตรหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรระเบียบที่เกี่ยวข้องเช่นการวัดผลประเมินผล การนิเทศทำ แผนการเรียนแผนการฝึกอาชีพแผนการนิเทศร่วมกันตลอดหลักสูตรดำเนินการในรอบข้อตกลงของทั้ง 2 ฝ่าย ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาลักษณะงานที่ฝึกอาชีพประโยชน์ที่จะได้รับของสถานประกอบการ สถานศึกษาและผู้เรียน

4. การประชาสัมพันธ์ แนะนำผู้เรียน หมายถึง การร่วมผลิตสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ แนะนำการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามกลุ่มเป้าหมายต่างๆ เช่น โรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส โดยมีบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการ

5. การคัดเลือกผู้เข้าเรียนและทำสัญญาการฝึกอาชีพ หมายถึง การร่วมดำเนินการร่วมกัน 2 ฝ่าย จัดทำแผนการรับผู้เรียนประชุมกำหนดขั้นตอนการรับสมัครคัดเลือก สอบข้อเขียนสัมภาษณ์ ปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนด ประกาศผลมอบตัวลงทะเบียน สัญญาการฝึกอาชีพระหว่างสถานประกอบการกับผู้เรียนและผู้ปกครอง ว่าด้วยเรื่องระยะเวลาการฝึกอาชีพข้อบังคับหรือระเบียบในการฝึกอาชีพวันหยุดประจำสัปดาห์สวัสดิการ เช่น เบี้ยเลี้ยง ที่พัก เครื่องแต่งกาย การประกันอุบัติเหตุ

6. การปฐมนิเทศผู้เรียนและการประชุมผู้ปกครอง หมายถึง การแจ้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ระเบียบต่างๆ ของสถานศึกษาข้อบังคับสถานประกอบการแนวทางการเรียนการสอนในสถานศึกษา และการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ผู้รับผิดชอบ ครูที่ปรึกษา คู่มือผู้เรียน หลักเกณฑ์การปฏิบัติของผู้เรียนระบบทวิภาคี ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

7. การจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพ หมายถึง การดำเนินการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ กับครู บุคลากรของสถานศึกษาและสถานประกอบการเรื่องประกาศ ระเบียบ หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กระบวนการจัดการเรียนการสอน การฝึกอาชีพแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้อง เช่นครูนิเทศ ครูฝึก ผู้ควบคุม การฝึกอบรมสัมมนาครูผู้สอน ครูนิเทศก์ครูฝึกและผู้ควบคุมการฝึกจัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียนและฝึกอาชีพตามแผนการฝึก ประชุม สัมมนา อบรม ผู้เรียนระบบทวิภาคี เตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพประชุมสัมมนาระหว่างการฝึกอาชีพ ประชุมนำเสนอสรุปผลการฝึกอาชีพอบรมความรู้เกี่ยวกับสถานประกอบการ อบรมเสริมความรู้เฉพาะงานในสถานประกอบการฯ

8. การนิเทศการจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพ หมายถึง การดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการฝึกอาชีพ จัดทำแผนการนิเทศ นิเทศการฝึกอาชีพตรวจสอบบันทึกการฝึกอาชีพ เพิ่มสะสมผลงาน รายงานผลการนิเทศ มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

9. การวัดผลและการประเมินผลรายวิชาการฝึกอาชีพ หมายถึง การดำเนินการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลตามหลักสูตรวัดผลประเมินผลรายวิชาการฝึกอาชีพ ประเมินสมรรถนะวิชาชีพตามสภาพจริงให้สอดคล้องกับแผนการฝึกอาชีพประเมินสรุปผลการเรียนแต่ละภาคเรียนโดยผู้ประเมิน คือ ครูฝึก ผู้ควบคุมการฝึกผู้ที่ได้รับมอบหมายตามข้อตกลงร่วมกัน ระหว่างสถาน ศึกษาสถานประกอบการ สรุปคะแนนดำเนินการตามขั้นตอนของสถานศึกษาตามระเบียบการวัดผลของกระทรวงศึกษาธิการแต่ละระดับ

10. การสำเร็จการศึกษา หมายถึง การร่วมกันออกเอกสารที่ประเมินผลเมื่อสำเร็จการศึกษาระเบียนแสดงผลการเรียนเอกสารที่สถานศึกษารับรองว่าผู้เรียนผ่านการเรียนรู้การฝึกอาชีพ สำเร็จ การ ศึกษาไปผ่านมาตรฐานวิชาชีพที่คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพออกให้เมื่อผู้เรียนผ่านการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพ ไปรับรองการผ่านงานที่สถานประกอบการออกให้เพื่อแสดงว่าผู้เรียนได้ผ่านการฝึกอาชีพระบบทวิภาคี

11. การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง การสำรวจความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมหัวหน้างานในสถานประกอบการ ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ปกครอง การติดตามตลอดจนมีข้อมูลของผู้สำเร็จการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากการจัดการศึกษา ระบบทวิภาคี

12. การสรุปผลการดำเนินงานและรายงานประจำปี หมายถึง การจัดทำรายงานผลการจัดการด้านอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีว่าด้วยเรื่อง การสำรวจความพร้อม การบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ การวางแผนร่วมกับสถานประกอบการ การประชาสัมพันธ์ แนะนำผู้เรียน การคัดเลือกผู้เข้าเรียน และทำสัญญาการฝึกอาชีพ การปฐมนิเทศผู้เรียนและการประชุมผู้ปกครอง การจัดการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ การนิเทศการจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพ การวัดผลและการประเมินผลรายวิชาการฝึกอาชีพ การสำเร็จการศึกษา การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา

1.5.3 การประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ ในกลุ่ม 5 ดาวหมายถึง การใช้มาตรฐาน 5 มาตรฐานเป็นกรอบในการตีค่าหรือตัดสินสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยสถานศึกษาที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่ม 5 ดาวต้องมีคะแนนการประเมินตั้งแต่ 90 คะแนนขึ้นไป โดยมาตรฐาน 5 มาตรฐานประกอบด้วย

1. มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพของผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์วิชาชีพตรงตามความต้องการของสถานประกอบการมีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษามีงานทำหรือประกอบอาชีพอิสระหรือศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลา 1 ปี

2. มาตรฐานที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง สถานศึกษาและสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการดำเนินการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ โดยมีการจัดทำแผนการเรียนการสอนและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนการใช้นวัตกรรมจัดการกิจกรรมการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ในการจัดทำโครงการหรือโครงการวิชาชีพ

3. มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การบริหารจัดการของสถานศึกษามีการกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาสถานศึกษากับสถานประกอบการ มีส่วนร่วมบริหารจัดการด้านงบประมาณมีการจัดตั้งสำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษามีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศมีการวางแผนการพัฒนาบุคลากร

4. มาตรฐานที่ 4 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย หมายถึง การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการ และการบริหารภาคีเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ ภาคีเครือข่ายในการสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้แก่ สถานศึกษา สถานประกอบการและผู้ปกครองในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนการสอนมีการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

5. มาตรฐานที่ 5 ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง โครงการหรือกิจกรรมดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา เป็นโครงการหรือกิจกรรมที่สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการดำเนินการจนบรรลุผลสำเร็จเกิดความภาคภูมิใจโครงการต้องโดดเด่นมีวิธีการริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ หรือประยุกต์ขึ้นมาใหม่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนใช้หลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม เน้นการทำงานเป็นระบบได้นับการยกย่องจากผู้เกี่ยวข้องมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานอย่างแพร่หลายเกิดประโยชน์ในวงกว้าง

1.5.4 การถอดบทเรียน หมายถึง แนวคิดและเครื่องมือเพื่อสร้างการเรียนรู้ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งของการจัดการความรู้ โดยเป็นกระบวนการดึงเอาความรู้จากการทำงานออกมา การทำงานเพื่อยกระดับให้ดียิ่งขึ้น ทำให้บทเรียนในรูปแบบชุดความรู้ที่เป็นรูปธรรมและเกิดการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เข้าร่วมกระบวนการ การอันนำมาซึ่งการปรับวิธีคิดและเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานที่สร้างสรรค์และมีคุณภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนเอกสารวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

- 2.1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศไทย
- 2.2 ขั้นตอนการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา
- 2.3 มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศ
- 2.4 การถอดบทเรียน
- 2.5 แนวปฏิบัติที่ดี
- 2.6 วงจรเดมมิง (Deming Cycle : PDCA)
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศไทย

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดำเนินการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมและพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2551 : 5) ซึ่งมีรายละเอียด

มาตรา 8 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้โดยรูปแบบดังต่อไปนี้ คือ การศึกษาในระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลักโดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาการวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน การศึกษานอกระบบเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการศึกษา ระยะเวลา การวัดและประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม การศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน กับสถานประกอบการรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลโดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคนสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งในหลายรูปแบบรวมกันก็ได้ทั้งนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันนั้น ต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ

มาตรา 9 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพตามมาตรา 6 มาตรา 7 และมาตรา 8 ให้จัดตามหลักสูตรที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด ดังต่อไปนี้

1. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
2. ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
3. ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

คณะกรรมการการอาชีวศึกษาอาจกำหนดหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อความรู้หรือทักษะในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ ซึ่งจัดขึ้นเป็นโครงการหรือสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะได้

มาตรา 20 การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดในสถานศึกษาของรัฐสถานศึกษาของเอกชนสถานประกอบการหรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษาพ.ศ. 2551

2.1.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 4 ให้ความหมายว่าการอาชีวศึกษา หมายถึงกระบวนการศึกษา เพื่อผลิตพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพและระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2551 : 2)

ศิริพรรณ ชุมนุม (2546 : 18) กล่าวว่าการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อหล่อหลอมบุคคลให้มีความสามารถมีทักษะในงานอาชีพสามารถทำมาหากินเลี้ยงชีพได้ ถือว่าการอาชีวศึกษาเป็นงานสร้างชีวิต ทำให้บุคคลพึ่งตนเองได้ มีรายได้มีความสุขที่ได้ทำในสิ่งที่ตนเองทำได้ดีที่สุด

ชนะ กลิภาร์ (อ่างใน ณรงค์ ฤทธิเดช. 2552 : 15) ให้ความหมายว่าการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมเป็นการเพิ่มสมรรถนะให้กับบุคคลทั้งก่อนทำงานและทำงานแล้วโดยมีคุณธรรมค่านิยมที่เหมาะสม ทั้งในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัยเป็นการศึกษาตลอดชีวิต

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2543 : บทสรุปสำหรับผู้บริหาร) ให้ความหมายว่าการอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษา เพื่อเตรียมกำลังคนระดับต้นและระดับกลางด้านเทคนิคในสาขาต่างๆให้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ และตลาดแรงงาน

สุราษฏร์ พรหมจันทร์ (2552 : 21) กล่าวว่าการศึกษา หมายถึงกระบวนการทางการเรียนการสอนและการฝึกอบรมทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนที่มุ่งพัฒนาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และเจตคติต่องานอาชีพเพื่อเตรียมคนในระดับกลางสู่อาชีพต่างๆ

ณรงค์ ฤทธิเดช (2552:16) การอาชีวศึกษาคือการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคนเข้าสู่อาชีพเป็นการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนากำลังคนทั้งก่อนทำงาน และที่ทำงานแล้ว โดยเน้นการเพิ่มสมรรถนะให้เพียงพอที่จะเข้าสู่อาชีพได้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งสามารถจัดได้ทั้งในระบบและนอกระบบและตามอัธยาศัย

สิริชัย นัยกองศิริ (2554 : 18) อาชีวศึกษา คือ เป็นกระบวนการศึกษา เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพ ที่มุ่งพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ เพื่อพัฒนาคนเข้าสู่อาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

Good (1973 : 603) ให้ความหมายการอาชีวศึกษาไว้ว่า การอาชีวศึกษาเป็นโครงการการศึกษาที่มีระดับต่ำกว่าวิทยาลัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกอบรมบุคคลออกไปประกอบอาชีพที่ตนเลือกสรรได้เฉพาะตน

UNESCO (1992 : 23) ให้ความหมายการอาชีวศึกษาไว้ว่าการอาชีวศึกษา หมายถึงการศึกษาเพื่อเตรียมบุคคลากรด้านฝีมือ ระดับคุณวุฒิที่ต่ำกว่าสำหรับอาชีพหนึ่งหรือกลุ่มอาชีพช่างและงานต่างๆ โดยจัดให้มีการศึกษาวิชาพื้นฐานทั่วไป วิชาทฤษฎีสัมพันธ์และฝึกภาคปฏิบัติสัดส่วนของวิชาจะแตกต่างกัน ตามปกติแล้วจะต้องเน้นการฝึกภาคปฏิบัติ

จากที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่าการอาชีวศึกษาคือการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมกำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี ให้มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และเจตคติต่องานอาชีพ สามารถที่จะเข้าสู่อาชีพได้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

2.1.2 หลักการและความมุ่งหมายในการจัดการอาชีวศึกษา

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 6 ได้กำหนดความมุ่งหมายในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อผลิตพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยีรวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ เพื่อให้การจัดการอาชีวศึกษาบรรลุความมุ่งหมายตามมาตรา 6 การจัดการอาชีวศึกษาจะต้องคำนึงถึงหลักการที่สำคัญต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2551 : 3)

Prosser (อ้างในธีรวิทย์. 2542 : 2 - 3) ผู้บุกเบิกงานด้านการพัฒนาระบบการอาชีวศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา จนเจริญก้าวหน้า และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทรัพยากรกำลังคน เพื่ออุตสาหกรรมได้เสนอทฤษฎีการจัดการอาชีวศึกษาไว้ 16 ข้อดังนี้

1. ประสิทธิภาพของการจัดการด้านอาชีวศึกษาจะแปรผันกับสภาพแวดล้อม ที่ผู้เรียนได้รับการฝึกซึ่งจำลองสภาพแวดล้อมจริงที่ผู้เรียนต้องประสบก่อนสำเร็จการศึกษาออกไปประกอบอาชีพได้
2. การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผลเมื่อการศึกษากระทำในลักษณะเดียวกันกับการทำงานจริง นั่น คือ มีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ใช้เครื่องมือเครื่องจักรเช่นเดียวกันกับที่ใช้ในการปฏิบัติงานจริงในอาชีพนั้น
3. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะแปรผันกับการฝึกอบรมอาชีพรายบุคคลได้ใช้ความสนใจความถนัดและใช้สมองของตนอย่างเต็มที่
4. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะแปรผันกับการจัดให้ผู้ฝึกอาชีพ รายบุคคลได้ใช้ความสนใจความถนัดและใช้สมองของตนอย่างเต็มที่
5. การฝึกอาชีพที่มีประสิทธิผลของช่างในแต่ละอาชีพจะสามารถจัดให้แก่กลุ่มที่ต้องการและได้ประโยชน์จากการฝึกเท่านั้น
6. การฝึกอาชีพที่มีประสิทธิผลจะแปรผันกับการฝึกประสบการณ์เฉพาะอย่างหลายๆ ครั้ง เพื่อสร้างพฤติกรรมของผู้เรียนที่ถูกต้องในการฝึกทักษะ รวมทั้งพฤติกรรมที่ต้องการให้เปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาขึ้นเพื่อให้เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการหางานทำ
7. การฝึกอาชีพที่มีประสิทธิผลได้ต้องขึ้นอยู่กับครูผู้สอนซึ่งจะต้องมีประสบการณ์วิชาชีพสูงในการประยุกต์ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน
8. ในแต่ละอาชีพครูผู้สอนจะต้องมีความสามารถในการผลิตช่างที่มีมาตรฐานขั้นต่ำได้ในระดับหนึ่งและรักษามาตรฐานของการผลิตไว้ ถ้าการอาชีวศึกษาไม่สามารถจัดได้ถึงขั้นนี้แล้วก็จะไม่มีประสิทธิผล
9. การจัดการอาชีวศึกษาต้องตระหนักถึงสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันและต้องฝึกทักษะบุคคล เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงานนั้น

10. การสร้างนิสัยของผู้เรียนในการปฏิบัติงานจะได้ผลก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้ฝึกทักษะงานจริงในโรงงาน ไม่ใช่ฝึกแต่แบบฝึกหัดหรือฝึกแบบลองผิดลองถูกในสถานศึกษาเท่านั้น

11. แหล่งข้อมูลของเนื้อหาสาระที่เชื่อถือได้ของการฝึกอบรมทักษะเฉพาะในแต่ละอาชีพจะมาจากแหล่งเดียวกันเท่านั้น คือจากประสบการณ์ของผู้ชำนาญงานของอาชีพนั้น

12. ในแต่ละอาชีพจะมีเนื้อหาวิชาอยู่จำนวนหนึ่งซึ่งเป็นวิชาปฏิบัติของอาชีพนั้นโดยเฉพาะ และไม่มีคุณค่าในทางปฏิบัติสำหรับอาชีพอื่น

13. การอาชีวศึกษาจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อให้บริการหรือตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล โดยวิธีการที่กลุ่มบุคคลนั้นได้รับประโยชน์มากที่สุด

14. การอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะแปรผันกับวิธีการสอนและความสัมพันธ์กับผู้เรียน โดยพิจารณาคุณลักษณะพิเศษของกลุ่มผู้เรียน

15. การบริหารอาชีวศึกษาจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อมีการจัดการศึกษาในลักษณะที่ยืดหยุ่นได้แทนที่จะใช้มาตรฐานที่ตายตัวเกินไป

16. ในขณะที่รัฐพยายามลดค่าใช้จ่ายต่อหัวในการฝึกอบรม แต่ก็ต้องใช้งบประมาณขั้นต่ำจำนวนหนึ่งเพื่อเพียงในการจัดการอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิผลได้ ดังนั้นถ้ารัฐไม่สามารถสนับสนุนงบประมาณขั้นต่ำในการฝึกได้ ก็ไม่ควรให้มีการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษา

2.1.3 ขอบข่ายการจัดการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีสถานศึกษาในสังกัด 426 แห่งทั่วประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานอาชีวศึกษา. 2558 : 1) เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพพระระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการโดยจัดการเรียนการสอน 9 ประเภทวิชา มีสาขาวิชาให้เลือกเรียนมากกว่า 350 สาขาวิชา ทั้งนี้ด้านการบริหารจัดการมีศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีวศึกษาประจำภาค 5 ภาคทำหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาทางด้านวิชาการและอาชีวศึกษาจังหวัด 77 แห่ง และอาชีวศึกษาภาค 5 ภาคทำหน้าที่เชื่อมโยงการบริหารจัดการกลุ่มสถานศึกษาในระดับจังหวัด จำนวนสถานศึกษาแบ่งได้ดังนี้ วิทยาลัยเทคนิค 114 แห่ง วิทยาลัยเทคโนโลยีและการจัดการ 13 แห่ง วิทยาลัยการอาชีพ 142 แห่ง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี 43 แห่ง วิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยว 3 แห่ง กาญจนนาภิเษกวิทยาลัยช่างทองหลวง 1 แห่ง วิทยาลัยพณิชยการ 5 แห่ง วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง 3 แห่ง วิทยาลัยศิลปหัตถกรรม 2 แห่ง 1 วิทยาลัยประมง 4 แห่ง วิทยาลัยสารพัดช่าง 52 แห่ง สถาบันการอาชีวศึกษา 19 + 4 แห่ง วิทยาลัยอาชีวศึกษา 39 แห่ง

สถาบันการอาชีวศึกษา 19 แห่ง จัดตั้งขึ้นโดยรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษา 161 แห่ง จาก 19 กลุ่มจังหวัด สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 มี 10 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 มี 7 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 มี 10 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 มี 9 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 มี 7 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 มี 11 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 2 มี 7 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 มี 9 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 มี 10 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 มี 4 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 มี 9 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 มี 7 สถานศึกษา สถาบันการอาชีว

ศึกษาภาค 5 มี 9 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 มี 7 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 มี 9 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 มี 8 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 4 มี 6 สถานศึกษา และสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานครมี 13 สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร 4 แห่ง จัดตั้งขึ้นโดยรวมสถานศึกษาเกษตรและประมงในแต่ละภูมิภาค 41 สถานศึกษาภาคเหนือ 9 สถานศึกษา ภาคกลาง 10 สถานศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 10 สถานศึกษา และภาคใต้ 12 สถานศึกษา

2.1.3.1 ประเภทวิชาที่เปิดสอนประกอบด้วย ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ประเภทวิชาประมงประเภทวิชาพาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ประเภทวิชาศิลปกรรมประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ ประเภทวิชาคหกรรม ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประเภทวิชาเกษตรกรรม ประเภทวิชาที่เปิดสอนระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการประเภทวิชาอุตสาหกรรม ประเภทวิชาศิลปกรรม ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประเภทวิชาคหกรรม ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ประเภทวิชาเกษตรกรรม ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ประเภทวิชาประมง

2.1.3.2 ระดับหลักสูตรที่เปิดสอนได้แก่ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เป็นหลักสูตรที่รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เป็นหลักสูตรที่รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับผู้ชำนาญการเฉพาะสาขาอาชีพหลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) เป็นหลักสูตรเทียบเท่าปริญญาตรีที่รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) เป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตครูวิชาชีพ หลักสูตรปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ เป็นหลักสูตรที่รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เข้าศึกษาต่อเนื่องและจบการศึกษาภายใน 2 ปี หลักสูตรพัฒนาอาชีพเฉพาะทางเป็นหลักสูตรจัดรองรับผู้มีพื้นความรู้ทุกระดับการศึกษามีระยะเวลาในการเรียน 6-225 ชั่วโมง และหลักสูตร 108 อาชีพเปิดการสอนตามวาระโอกาสต่างๆ มีระยะเวลาในการเรียน 1-4 ชั่วโมง

2.1.4 หลักการและวัตถุประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

จากพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2551 : 5) มาตรา 8 ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการในเรื่องการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลโดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการโดยมีการจัดแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพการวัดผลและการประเมินผลเพื่อมุ่งเน้นผลิตผู้สำเร็จการศึกษาในระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยีสายปฏิบัติการให้เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจทักษะคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพกิจนิสัยที่เหมาะสมปฏิบัติงานได้จริงปฏิบัติงานที่ใช้เทคนิคในการทำงาน สร้างพัฒนางานวางแผนจัดการพัฒนาตนเอง ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพมีสมรรถนะนำไปปฏิบัติงานหรือประกอบอาชีพอิสระได้ตามมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพมาตรฐานสมรรถนะของสาขาวิชานั้นๆ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ

2.1.5 พัฒนาการของการศึกษาระบบทวิภาคี

การพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการได้เริ่มต้นดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2527 จนถึงปัจจุบันมีพัฒนาการและเปลี่ยนแปลงตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงแบ่งเป็น 4 ระยะเวลาดังนี้ (ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2557 : 5 - 8)

1. โครงการโรงเรียน-โรงงาน (Dual System) พ.ศ. 2527- 2537 ระยะเวลาที่ 1 โครงการโรงเรียนจัดการอาชีวศึกษาตามโครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกช่างฝีมือที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสถานประกอบการประหยัดงบประมาณของรัฐบาลโดยกรมอาชีวศึกษาชื้อหน่วยงานในขณะนั้นได้รับความช่วยเหลือทางวิชาการจากรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ได้เริ่มดำเนินการอย่างเป็นทางการโดยบริษัทปูนซีเมนต์ไทยจำกัด มอบโรงเรียนซีเมนต์ไทยอุบลภูมิให้กรมอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งวิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงซีเมนต์ไทยอุบลราชธานี เพื่อเป็นวิทยาลัยต้นแบบทดลองจัดอาชีวศึกษาระบบโรงเรียน-โรงงาน ได้รับความเห็นชอบและความช่วยเหลือทางวิชาการจากรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี พ.ศ. 2532 กระทรวงศึกษาธิการได้อนุมัติให้ทดลองใช้หลักสูตรช่างชำนาญงานสาขาช่างซ่อมบำรุงโรงงานอุตสาหกรรมภายใต้ความช่วยเหลือด้านการจัดระบบและรูปแบบการฝึกหัดจากองค์การ GTZ เป็นตัวช่วยจากภาษาเยอรมันว่า (German Technical Cooperation ; Gesellschaft fur Technische Zusammenarbeit) สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี พ.ศ. 2534 สถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบโรงเรียน-โรงงานนั้นเพิ่มจำนวนอีก 3 แห่งคือวิทยาลัยเทคนิคมินบุรี วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงครามและวิทยาลัยเทคนิคระยอง ในปี พ.ศ. 2535 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี (Dual Vocational Training : DVT) เมื่อสำเร็จการศึกษาได้รับประกาศนียบัตรช่างชำนาญงานสามารถทำงานให้กับสถานประกอบการและส่วนมากได้เงินเดือนสูงกว่าผู้สำเร็จระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช. แต่ถ้าจะศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปวส.ต้องเรียนเพิ่มให้ได้ครบตามโครงสร้างหลักสูตร ปวช.ไ

2. โครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (Dual Vocational System) พ.ศ. 2538-2541 ระยะเวลาที่ 2 รัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีให้ความช่วยเหลือเน้นด้านการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจการพัฒนาครู อาจารย์ ครูฝึกของสถานประกอบการและผู้เชี่ยวชาญ พ.ศ. 2538 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช. พุทธศักราช 2538 โดยสาระสำคัญในหลักสูตรได้กำหนดวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบหลากหลายนอกเหนือจากระบบปกติสืบเนื่องจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 20 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชนสถานประกอบการหรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีให้ความช่วยเหลือด้านการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาสร้างความเข้าใจพัฒนาครูอาจารย์ครูฝึกในสถานประกอบการสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช. พุทธศักราช 2545 ปรับปรุง พ.ศ. 2546 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปวส. พุทธศักราช 2546 เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2546 การจัดการศึกษาในหลักสูตรเป็นการจัดอาชีวศึกษาโดยความร่วมมือกับสถานประกอบการกำหนดให้จัดการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติจริงสามารถนำรายวิชาชีพไปจัดฝึกในสถานประกอบการไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียนเพื่อให้เกิดความรู้จริงจากการปฏิบัติ

งาน (On the job training) สถานศึกษาจัดแผนการเรียนโดยนารายวิชาชีพ หรือ บุรณาการรายวิชาชีพพร้อมกับสถานประกอบการนำไปฝึกงานในสถานประกอบการ

3. การฝึกงานครึ่งหลักสูตร พ.ศ. 2542-2550 ระยะที่ 3 การปฏิรูปการศึกษาการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสืบเนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้มีการปฏิรูปการศึกษาครั้งสำคัญของประเทศทั้งทางด้านโครงสร้างการบริหารจัดการครูและบุคลากรทางการศึกษาหลักสูตรและการปฏิรูปการเรียนรู้อันเป็นส่วนองกรมอาชีวศึกษานั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีดังนี้ คือการปฏิรูปหลักสูตรในปีการศึกษา 2545 กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2545 และในปีการศึกษา 2546 ได้ประกาศใช้หลักสูตร พ.ศ. 2545 (ปรับปรุง 2546) และประกาศใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ.2546 ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวได้มีการเปลี่ยนแปลงระยะเวลาการฝึกงานโดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้ด้านหลักการของหลักสูตรเน้นความชำนาญเฉพาะด้านด้วยการปฏิบัติจริงเปิดโอกาสให้เลือกรียนได้หลากหลายวิธี อย่างกว้างขวางสามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพ และโอกาสของผู้เรียนถ่ายโอนผลการเรียนสะสมผลการเรียนเทียบความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิทยากรสถานประกอบการและสถานประกอบการอาชีพอิสระได้ ที่สำคัญคือเป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนจากแนวทางของการปฏิรูปการอาชีวศึกษาโดยมีปรัชญาว่าผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่รู้จักจริง ทำได้เข้าใจชีวิตแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนจึงเน้น 4 จจริง คือเรียนรู้จากสถานที่จริงเรียนรู้จากผู้ปฏิบัติจริงเรียนรู้ในสถานที่จริงและเรียนรู้ในวัฒนธรรมจริงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ จึงให้ความสำคัญกับการเรียนร่วมกับสถานประกอบการ เน้นความร่วมมือกับสถานประกอบการ เน้นการปฏิบัติจริงให้สามารถนารายวิชาชีพและรายวิชาในหมวดไปจัดการเรียน และการฝึกงานในสถานประกอบการ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน (On the job training) โดยจัดได้ 2 รูปแบบ คือ

1. การฝึกงาน ให้สถานศึกษานารายวิชาในหมวดวิชาชีพไปจัดฝึกในสถานประกอบการ ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน

2. ทวิภาคี หรือฝึกงานครึ่งหลักสูตรหลักสูตรใหม่นี้ให้สถานศึกษานารายวิชาในหมวดวิชาชีพไปจัดฝึกในสถานประกอบการไม่น้อยกว่า 3 ภาคเรียน ในระดับ ปวช. และ 2 ภาคเรียนในระดับ ปวส.

4. การศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2551-ปัจจุบัน (Dual Vocational Education) จากพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 8 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้ 3 รูปแบบคือการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบการศึกษาระบบทวิภาคีซึ่งเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอนการวัดและประเมินผลโดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการผลิต และพัฒนากำลังคนสามารถจัดการศึกษาได้หลายรูปแบบรวมกันทั้งนี้ต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญโดยได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช. พุทธศักราช 2546 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปวส.พุทธศักราช 2547 และหลักสูตรปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้จัดตั้งศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคีขึ้นเป็นหน่วยงานภายในทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเชื่อมโยงเพื่อผลักดัน

นโยบายรัฐบาลสู่สถานศึกษาในสังกัดประสานความร่วมมือภาคีเครือข่ายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยจัดตั้งคณะกรรมการการอาชีวศึกษาด้านความร่วมมือและการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีขึ้นจากการดำเนินการที่ผ่านมาถือว่าประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งจากตัวชี้วัดจำนวนผู้เรียนระบบทวิภาคีและสถานประกอบการมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องจากความสำเร็จ ดังกล่าวในปี พ.ศ. 2557 กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศ เรื่อง “มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี” ลงวันที่ 17 ตุลาคม 2557 โดยได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 131 ตอนพิเศษ 239 วันที่ 24 พฤศจิกายน 2557 ให้สถานศึกษาและสถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีใช้เป็นหลัก และแนวทางในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.2557 : 1-133) บทบาทของสถานประกอบการต่อการจัดการด้านอาชีวศึกษาในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551ฉบับนี้มีหลายหมวดหลายมาตราที่น่าสนใจที่สะท้อนให้เห็นถึงมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาโดยความร่วมมือกับสถานประกอบการในการฝึกทักษะวิชาชีพ เพื่อประโยชน์ด้านความร่วมมือในการพัฒนากำลังคนการวิจัย และพัฒนาเพื่อเสริมสร้างมาตรฐานการอาชีวศึกษา และเพิ่มพูนประสบการณ์ของครูคณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาหรือสถาบัน ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ผู้วิจัยจึงขอเสนอบางมาตราที่มีสาระเกี่ยวข้องกับความร่วมมือกับสถานประกอบการ ดังมาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

2.1.6 หลักการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

บทสรุปสำหรับผู้บริหารได้ศึกษาวิจัยการจัดการอาชีวศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการที่เรียกว่าระบบทวิภาคีหรือระบบฝึกหัดของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และออสเตรเลีย ซึ่งเป็นประเทศที่สถานประกอบการมีบทบาทสำคัญในการจัดการอาชีวศึกษามานานมีความก้าวหน้าและเป็นต้นแบบของการจัดการอาชีวศึกษาในหลายประเทศ พบว่าในการจัดการศึกษาระบบดังกล่าวมีหลักการสำคัญดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2549 : 4)

1. เป็นการจัดการศึกษาและฝึกอบรมเพื่อผลิตกำลังคนในระดับช่างฝีมือ และระดับช่างเทคนิคโดยความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการและมีองค์กรกลางระดับชาติทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกำกับติดตาม ประสานงานและดำเนินการ
2. ผู้เรียนมีสถานภาพเป็นทั้งพนักงานฝึกหัดของสถานประกอบการและเป็นนักศึกษาของสถานศึกษาโดยมีสัญญาการฝึกอาชีพที่มีการระบุข้อความอันเป็นสาระสำคัญ ได้แก่จุดประสงค์ของการฝึก ลักษณะงานที่ฝึกลำดับขั้นตอนการฝึกระยะเวลาของการฝึก ชั่วโมงการปฏิบัติงานต่อวันค่าตอบแทนหรือค่าครองชีพและสวัสดิการที่จะได้รับระหว่างการฝึกอาชีพ และการเรียนในสถานศึกษา เป็นต้น เป็นข้อตกลงร่วมกัน
3. สถานประกอบการมีหน้าที่ฝึกงานอาชีพให้แก่ผู้เรียน โดยใช้แนวปฏิบัติ อุปกรณ์ เครื่องมือและบุคลากรของสถานประกอบการ ภายใต้สถานการณ์และวัฒนธรรมการทำงานจริง
4. สถานศึกษามีหน้าที่จัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎี ปฏิบัติเบื้องต้นและจัดกิจกรรมอื่น ๆ ตามที่กำหนดในหลักสูตรหรือมาตรฐานวิชาชีพ
5. เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรและหนังสือรับรองมาตรฐานวิชาชีพสามารถนำไปใช้ในการเข้าศึกษาต่อ หรือเข้าทำงานได้

2.1.7 ประโยชน์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

การจัดการอาชีวศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการหรือทวิภาคีนั้น เป็นการร่วมกันจัดทำร่วมกันคิด และรับผิดชอบต้องรับฟังความคิดเห็นของแต่ละฝ่าย ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยมีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการอาชีวศึกษา โดยความร่วมมือกับสถานประกอบการ ดังนี้

สินชัย เก่งนำชัยตระกูล (2547 : 17-21) กล่าวถึงประโยชน์ของความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีว่ามีบุคคลอย่างน้อย 3 ฝ่าย ได้รับประโยชน์ คือ ผู้เรียน สถานศึกษาและสถานประกอบการ ดังนี้

1. ประโยชน์ของผู้เรียน สามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 การกำหนดให้ประสบการณ์การทำงานเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาทำให้มีการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีและปฏิบัติงานจริงมากยิ่งขึ้น นักศึกษาเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่ตนศึกษาและมีแรงจูงใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น ผลการเรียนรู้โดยทั่วไปดีขึ้นสูงกว่านักศึกษาภาคปกติ

1.2 นักศึกษาสนุกและพอใจกับการฝึกงานในโรงงานอุตสาหกรรม เปรียบเทียบกับการฝึกงานในโรงเรียนแล้ว นักศึกษาชอบฝึกงานในโรงงานอุตสาหกรรมมากกว่า

1.3 ประสบการณ์การทำงานทำให้นักศึกษาพัฒนาความรับผิดชอบรู้จักการตัดสินใจมีความเป็นผู้ใหญ่ และสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้เก่งกว่านักศึกษาระบบปกติ

1.4 การที่นักศึกษาต้องทำงานร่วมกับบุคคลต่างๆ ที่มีภูมิหลังไม่เหมือนกันจำเป็นที่นักศึกษาจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ทำให้นักศึกษามีความเข้าใจในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นรวมทั้งการมีมนุษยสัมพันธ์

1.5 สำหรับนักศึกษาที่ยังไม่แน่ใจเกี่ยวกับอนาคตการทำงานของตนประสบการณ์การทำงานเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ศึกษางานอาชีพอย่างจริงจังในภาคอุตสาหกรรม ซึ่งจะช่วยให้การตัดสินใจเกี่ยวกับงานอาชีพของตนได้ดีขึ้น

2. ประโยชน์ต่อสถานศึกษาอาชีวศึกษาได้แก่

2.1 การติดต่อกับภาคอุตสาหกรรมทำให้สถาบันการศึกษาได้สัมผัสกับพัฒนาการใหม่ๆ ในด้านการวิจัยและพัฒนาของอุตสาหกรรม

2.2 ครูอาจารย์ ได้มีโอกาสใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ใหม่ๆ ซึ่งอาจจะไม่มีโอกาสได้ใช้เลยถ้าไม่มีความร่วมมือกับสถานประกอบการ เพราะเกินความสามารถของสถาบันการศึกษาที่จะจัดหาได้

2.3 สถานศึกษาประหยัดค่าวัสดุฝึกตลอดหลักสูตร

2.4 สังคมครูในโรงงานอุตสาหกรรมกว้างขึ้น

2.5 ได้เผยแพร่ชื่อเสียงเกียรติคุณของสถานศึกษา

2.6 สามารถนำเอาข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงหลักสูตร และการเรียนการสอนระหว่างสถานศึกษาและทางสถานศึกษาได้ปรับปรุงขั้นตอนการเรียนและการฝึกงานใหม่ให้ดีกว่าเดิม

3. ประโยชน์ต่อสถานประกอบการได้แก่

3.1 สามารถแสวงหาบุคลากรจากนักศึกษาที่ได้เข้ามาฝึกงานตามมาตรฐานและแนวทางปฏิบัติของบริษัทที่ตั้งไว้

3.2 ได้แรงงานโดยไม่ต้องไปเสาะแสวงหา และอาจได้ผลดีกว่า คนงานที่ทำอยู่เป็นปกติ

3.3 ได้ความคิดวิธีการใหม่ๆ ที่ได้นักศึกษาเรียนรู้มาไปใช้ในสถานประกอบการทำให้สถานประกอบการได้วิทยาการผลิดที่ต่างออกไป

3.4 การติดต่อระหว่างสถานประกอบการและครูผู้ควบคุมก่อให้เกิดการแนะนำหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นใหม่ๆ ให้กับสถานประกอบการ

3.5 ในระหว่างการฝึกงานในสถานประกอบการครูมีโอกาสนักศึกษาในขณะปฏิบัติงาน และนักศึกษาเองก็มีโอกาสประเมินสถานประกอบการที่ตนเข้ามาทำงานหากสอดคล้องกัน นักศึกษาจะได้งานทำหลังจากการสำเร็จการศึกษา

พิทยา ชินะจิตพันธุ์ (2553:30) สถานประกอบการสามารถวางแผนกำลังคนอย่างเป็นระบบ โดยการเตรียมบุคลากรที่มีคุณภาพมีความรู้ และมีมือตรงกับความต้องการไว้รองรับกับความต้องการในอนาคตทั้งยังเป็นการคืนกำไรสู่สังคมโดยการรับภาระด้านทรัพยากรในการจัดการศึกษาในสวนของสถานศึกษาจะได้รับประโยชน์โดยตรงในการลดภาระด้านงบประมาณเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ทันสมัยและมีราคาแพง การได้ใช้ทรัพยากรของสถานประกอบการสามารถให้ความรู้แก่นักเรียนนักศึกษาได้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการอีกทั้งได้โอกาสในการพัฒนาครูโดยการทำความร่วมมือกับสถานประกอบการที่ร่วมเป็นทวีภาคี แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางวิชาการและเทคโนโลยีที่ทันสมัยสำหรับนักเรียนนักศึกษาในโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จะได้รับประโยชน์จากการได้เรียนรู้จากสถานที่ประกอบอาชีพจริงได้ฝึกใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัย ได้รับเบี้ยเลี้ยงสวัสดิการจากการฝึกอาชีพและเมื่อสำเร็จการศึกษายังได้รับใบรับรองการผ่านงานนอกเหนือจากประกาศนียบัตรอีกด้วย

วีระพันธ์ สิทธิพงศ์ (2543 : 156-157) กล่าวว่าประโยชน์ที่แต่ละฝ่ายจะได้รับจากความร่วมมือจำแนกได้ดังนี้

1. สถานศึกษาได้รับประโยชน์จากความร่วมมือ

1.1 เป็นช่องทางให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการกำลังคนและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตร

1.2 สามารถสร้างประสบการณ์ตรงทางด้านอาชีพให้กับนักศึกษา

1.3 ผลิตนักศึกษาที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของอุตสาหกรรม

1.4 ลดเงินงบประมาณในการจัดกิจกรรมการฝึกงาน

1.5 ลดภาระในการหางานให้กับผู้สำเร็จการศึกษา

1.6 นักศึกษาได้ประสบการณ์จริงในการใช้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องจักรที่ทันสมัย

1.7 ได้ใช้ทรัพยากรจากสถานประกอบการเพื่อประโยชน์ในการศึกษา

1.8 ครู-อาจารย์มีโอกาสพัฒนาตัวเองให้ทันเทคโนโลยีจากสถานประกอบการ

1.9 สามารถแลกเปลี่ยนบุคลากรเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

1.10 ได้เสริมความรู้ที่สถานศึกษาและสถานประกอบการยังขาดอยู่

1.11 ได้ผู้ชำนาญการหรือนักวิชาการมืออาชีพจากสถานประกอบการเป็นอาจารย์พิเศษหรือที่ปรึกษาด้านวิชาการ

2. สถานประกอบการ ได้รับประโยชน์จากความร่วมมือ

2.1 มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาถือเป็นการทำประโยชน์ให้กับสังคมส่วนรวม

2.2 มีส่วนร่วมในการพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพให้ตรงกับความต้องการ

2.3 เป็นการประหยัดงบประมาณและบุคลากร จากการใช้แรงงานของสถานศึกษาร่วมในขบวนการผลิตและประหยัดในการรับภาระการฝึกอบรมพนักงานใหม่

2.4 ได้ใช้ประโยชน์ทางวิชาการและความชำนาญทางด้านอุปกรณ์ทดสอบ

2.5 ก่อให้เกิดความร่วมมือในการค้นคว้าและวิจัยในการพัฒนาเทคโนโลยีต่างๆ สำหรับพัฒนาผลผลิตของสถานประกอบการ

2.6 บุคลากรของสถานประกอบการตื่นตัวต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถ

2.7 ประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมจะเพิ่มขึ้นในระยะยาวตลอดไป

3. นักเรียน-นักศึกษา ได้รับประโยชน์จากความร่วมมือ

3.1 ได้รับการศึกษาและฝึกอบรมอย่างดี ครบถ้วนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

3.2 เกิดความคุ้นเคยกับโลกงานอาชีพได้ประสบการณ์ตรงได้รู้จักงานผู้คน เพื่อนร่วมอาชีพ และรู้ช่องทางการงานและแนวทางประกอบการมากขึ้น

3.3 สามารถพัฒนาและปรับปรุงตนเองให้เหมาะสมกับอาชีพในอนาคต

3.4 มีโอกาสได้รับเงินทุนสนับสนุนจากสถานประกอบการ

3.5 มีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงานและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพของตน

3.6 เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วมีสมรรถนะเหมาะสมและพร้อมจะทำงาน

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนระบบอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะ ประสบการณ์ตรงในวิชาชีพ มีความพร้อมในการทำงาน และเป็นการเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาและการทำงานให้ประสานสัมพันธ์กันรวมทั้งเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการให้ร่วมมือกันจัดการศึกษาร่วมกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาและวงการอุตสาหกรรม นอกจากนั้นแล้วผู้เรียนยังมีทักษะในการกล่าวหาประโยชน์ที่แต่ละฝ่ายจะได้รับจากความร่วมมือ จำแนกได้ดังนี้ปฏิบัติงานแต่ละอย่าง ทักษะในการปฏิบัติงานโดยส่วนรวมและพัฒนาบุคลิกภาพให้เหมาะสมกับงานอาชีพของตนและมีความพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพตามสาขาที่ตนได้ศึกษา

2.1.8 รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีการดำเนินการโดยหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนตามความในมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการหรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545 : 12) แต่ละหน่วยงานมีรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมแตกต่างกัน ซึ่งหากพิจารณาตามความในมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้การจัดการศึกษาสามารถทำได้ 3 รูปแบบดังนี้ คือ

1. การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตรระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

2. การศึกษานอกระบบเป็นการจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมายวิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของความสำเร็จการศึกษาโดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

3. การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อหรือแหล่งความรู้อื่นๆ ทั้งนี้ สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้

จากรายงานการสังเคราะห์การศึกษาวิจัยเพื่อส่งเสริมการพัฒนา รูปแบบและวิธีการจัดการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2546 : 17) สรุปไว้ว่ารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบและวิธีการที่ดำเนินการโดยสถานศึกษาเพียงฝ่ายเดียวซึ่งจะเรียกว่ารูปแบบและวิธีการจัดการอาชีวศึกษาแบบดั้งเดิม (ปัจจุบันคือการจัดการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น)

2. รูปแบบและวิธีการที่ดำเนินการโดยสถานศึกษาเพียงฝ่ายเดียวเป็นส่วนใหญ่ แต่มีการจัดส่งนักศึกษาออกไปฝึกงานในสถานประกอบการเป็นบางส่วนซึ่งจะเรียกว่ารูปแบบและวิธีการจัดการอาชีวศึกษาระบบปกติ ซึ่งเป็นรูปแบบที่จัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติในสถานศึกษาเป็นส่วนใหญ่และจัดส่งนักศึกษาไปฝึกงาน 1 ภาคเรียน

3. รูปแบบและวิธีการที่ดำเนินการร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ซึ่งจะเรียกว่า รูปแบบและวิธีการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึงการจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีในสถานศึกษาและฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ

(Daniel. 1983 อ้างในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ม.ป.ป. : 22) ได้สรุปเอาไว้ว่าความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาสามารถร่วมมือกันได้ 3 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 นักศึกษาสมัครเข้าเรียนที่สถานศึกษาเพื่อรับวุฒิปริญญาชีพในหลักสูตรร่วมกันผลิตนักศึกษาเรียนภาคทฤษฎีที่สถานศึกษาฝึกประสบการณ์การทำงานที่สถานประกอบการซึ่งอาจเป็นแห่งเดียวหรือหลายแห่ง ตามประเภทของหลักสูตร และความต้องการของทั้ง 2 ฝ่าย

รูปแบบที่ 2 รูปแบบนี้นักศึกษามีฐานอยู่ที่อุตสาหกรรม เป็นรูปแบบที่สถานประกอบการรับสมัครและคัดเลือกนักศึกษาเข้าทำงานในสถานประกอบการของตน นักศึกษาเป็นลูกจ้างของสถานประกอบการ ได้รับการสนับสนุนให้เข้ารับการศึกษาศึกษาในหลักสูตรร่วมกันผลิต นักศึกษาได้รับประสบการณ์การทำงานภายในบริษัทของตน และภายใต้การควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมของสถานประกอบการ

รูปแบบที่ 3 ในรูปแบบนี้นักศึกษาเรียนเต็มเวลาคือรูปแบบการผลิตช่างโดยสถานศึกษาและส่งไปฝึกงานในช่วงใดช่วงหนึ่งของหลักสูตรในสถานประกอบการ โดยสถานประกอบการกับสถานศึกษาวางแผนร่วมกันในการจัดฝึกนักศึกษาแต่ละรายให้ได้ความรู้ ทักษะครบถ้วนตามหลักสูตร

ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษาในปี พ.ศ. 2551 มาตรา 8 กำหนดให้การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้โดยรูปแบบ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2551 : 4-5)

1. การศึกษาในระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลัก โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของความสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

2. การศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาการวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของความสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

3. การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอนการวัดและการประเมินผลโดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ

เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคน สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถจัดการศึกษา ตามวรรคหนึ่งในหลายรูปแบบรวมกันก็ได้ ทั้งนี้สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันนั้น ต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญส่วนในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ซึ่งมีพัฒนาการในการจัดการอาชีวศึกษามายาวนานและมีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ได้จัดรูปแบบการฝึกอาชีพ ไว้ 4 รูปแบบ คือ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550 : 19)

1. จัดฝึกในสถานประกอบการ (Company Model)
2. จัดฝึกร่วมกันระหว่างสถานประกอบการกับโรงเรียนอาชีวศึกษา (Training Company and Vocational School Model)
3. จัดฝึกร่วมกันระหว่างศูนย์ฝึกกับโรงเรียนอาชีวศึกษา (Training Center and Vocational School Model)
4. จัดฝึกในสถานศึกษา (School Model)

โดยรูปแบบการฝึกอาชีพที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ดำเนินการในสถานที่สองแห่งคือในสถานประกอบการและในโรงเรียนอาชีวศึกษาแบบไม่เต็มเวลา ซึ่งรูปแบบการฝึกแบบนี้รู้จักกันในนาม “การฝึกอาชีพระบบทวิภาคี (Dual System)”

จึงสรุปได้ว่าการจัดการอาชีวศึกษาสามารถจัดได้หลายรูปแบบทั้งการศึกษาในระบบ ซึ่งเป็นชั้นเรียนตามปกติ การศึกษานอกระบบซึ่งเป็นการฝึกอบรบอาชีพระยะสั้นหรือการเรียนแบบเทียบโอนผลการเรียน หรือเทียบโอนประสบการณ์ และระบบทวิภาคีที่จัดการศึกษาโดยร่วมมือกับสถานประกอบการซึ่งมีหลายรูปแบบได้แก่ การจัดการศึกษาและฝึกอบรบในสถานประกอบการตลอดหลักสูตรการจัดการศึกษาและฝึกอบบรมร่วมกันระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาการจัดการศึกษาและฝึกอบบรมร่วมกันระหว่างศูนย์ฝึกอาชีพกับสถานศึกษา เป็นต้นทั้งนี้จะต้องเน้นการจัดการศึกษาที่เป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ เน้นการดำเนินการในสถานประกอบการให้มากกว่าในสถานศึกษา

2.2 ขั้นตอนการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา

ขั้นตอนการดำเนินการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา. พ.ศ. 2551 : 1-19) ต้องทำการประชาสัมพันธ์ติดต่อกับสถานประกอบการเชิญชวนให้เข้าร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถานประกอบการที่ประสงค์จะรับนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จะต้องดำเนินการแจ้งความจำนงและความร่วมมือไปยังสถานศึกษาเพื่อวิเคราะห์การประกอบกิจการ ความพร้อมของสถานประกอบการและความพร้อมของสถานศึกษา ก่อนกำหนดสาขาวิชาชีพที่จะร่วมกันฝึกอบบรมกันทำความเข้าใจในหลักการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมมือกันดำเนินการในเรื่องต่างๆ กำหนดสาขาวิชาชีพที่จะฝึกนักเรียน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กำหนดเป้าหมายจำนวนนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่สถานศึกษาต้องการ กำหนดระยะเวลาในการ

ดำเนินการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จัดทำรายละเอียดการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละรายวิชา ตามความเหมาะสมของสถานประกอบการ ให้ครอบคลุมเนื้อหาของหลักสูตร จัดทำแผนการฝึกภาคปฏิบัติให้เป็นไปตามโครงสร้างหลักสูตร ดำเนินการจัดการเรียนการสอน ฝึกภาคปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนการเรียน นิเทศการเรียนการสอน การฝึกภาคปฏิบัติ และติดตามผลจัดทำเรื่องมีอวดประเมินผล สถานประกอบการ ออกใบรับรอง การผ่านงานให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษา สถานศึกษามอบประกาศนียบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีขึ้น เพื่อใช้เป็นหลักและแนวทางในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 17 ตุลาคม 2557 เรื่องมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป ซึ่งได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 131 ตอนพิเศษ 239 ง วันที่ 24 พฤศจิกายน 2557 (ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.2557:1) ตามมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับหลายฝ่าย อาทิ สถานศึกษา สถานประกอบการ ครู ผู้เรียน และผู้ปกครอง ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน มีความชัดเจนในแนวทางและวิธีปฏิบัติ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงมอบหมายให้ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคีจัดทำแนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีขึ้นเพื่อให้สถานศึกษาและสถานประกอบการนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและให้ครู อาจารย์ ผู้เรียน ตลอดจนผู้ปกครอง มีความรู้ความเข้าใจแนวปฏิบัติในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีดีขึ้น พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือและสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามมาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่ง คณะผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณาจารย์และผู้เกี่ยวข้องร่วมประชุมปรึกษาหารือทำแนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ทั้งนี้ได้ผ่านความเห็นชอบจาก คณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษาด้านความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จึงกำหนดให้สถานศึกษาและสถานประกอบการ นำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้ถูกต้อง มีมาตรฐาน โดยครู คณาจารย์ สถานประกอบการ ผู้เรียน ผู้ปกครองมีความเข้าใจร่วมมือส่งเสริม ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืนต่อไป

2.2.1 หน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.2.1.1 สืบหาข้อมูลความต้องการของสถานประกอบการในการร่วมมือจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับหัวหน้าคณะวิชาหรือหัวหน้าแผนกวิชาตามสาขาที่จะเปิดสอน ร่วมสำรวจความต้องการของสถานประกอบการและพิจารณาความเหมาะสมตลอดจนความเป็นไปได้ในความร่วมมือนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจทั้งหมดมาประชุมปรึกษาหารือในการวางแผนการจัดการกำหนดขอบข่ายความรับผิดชอบในการร่วมมือจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.2.1.2 ประสานงานกับสถานประกอบการที่ร่วมมือจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในการกำหนดเป้าหมายการรับนักเรียนสาขาวิชาชีพที่เปิดสอนตลอดจนการรับสมัครนักเรียน กำหนดจำนวนนักเรียนร่วมกับสถานประกอบการให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่การฝึกเครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนอัตราส่วนของนักเรียนกับครูฝึกและสาขาวิชาชีพที่เปิดสอน

2.2.1.3 รับขึ้นทะเบียนนักเรียนภายหลังที่สถานประกอบการรับเข้าเรียนและทำสัญญาการฝึกอาชีพแล้วรับนักเรียนที่ผ่านการทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการแล้วทำการขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนของสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการรับมอบตัวจากผู้ปกครองภายหลังจากการขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน

2.2.1.4 ตรวจสอบคุณภาพนักเรียน

2.2.1.5 รับลงทะเบียนเรียนตามรายวิชาที่เปิดสอนตลอดหลักสูตรรับลงทะเบียนรายวิชาจัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียน

2.2.1.6 จัดปฐมนิเทศให้แก่แก่นักเรียนและผู้ปกครองก่อนเข้าเรียนร่วมกับสถานประกอบการให้ความรู้ความเข้าใจเพิ่มเติมแก่นักเรียนและผู้ปกครองในการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจัดให้ผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึกพบกับผู้ปกครอง เพื่อร่วมดูแลความประพฤติและการเรียนของนักเรียน

2.2.1.7 จัดทำแผนการเรียนตลอดหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการจัดการประชุมสัมมนาให้แก่ครูฝึกของสถานประกอบการ และครู-อาจารย์ของสถานศึกษาเพื่อจัดทำแผนการเรียนการฝึกตลอดหลักสูตร

2.2.1.8 จัดสอบทฤษฎีและภาคปฏิบัติเบื้องต้นให้แก่แก่นักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรจัดให้ครู-อาจารย์แต่ละสาขาวิชาดำเนินการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรจัดฝึกอบรมเพิ่มเติมให้แก่แก่นักเรียนตามความต้องการของสถานประกอบการ รายวิชาใดหากสถานประกอบการไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามหลักสูตรให้สถานประกอบการจัดสอนเพิ่มเติมให้จนครบหลักสูตร

2.2.1.9 จัดครู-อาจารย์ ทำหน้าที่ติดตามและกำกับกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการจัดทำแผนการติดตามและกำกับแต่ละสาขาวิชาจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ครู-อาจารย์ที่ทำหน้าที่ติดตามและกำกับกับการฝึกอาชีพจัดให้มีการติดตาม และกำกับตามแผนติดตามรวบรวมข้อมูล เพื่อประกอบการพัฒนาต่อไป

2.2.1.10 การจัดอบรมผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึกในสถานประกอบการเกี่ยวกับการวางแผนการฝึก การวัดและประเมินผลการฝึกให้ความรู้ความเข้าใจหลักการวิธีการตลอดจนข้อปฏิบัติในการดำเนินการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ร่วมดำเนินการจัดรายละเอียดวิชาชีพในหมวดวิชาชีพเลือกให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ จัดทำแผนการฝึกอาชีพตามรายวิชาตลอดหลักสูตรจัดทำแผนการวัดและประเมินผลการเรียนภาคทฤษฎีและการฝึกอาชีพ

2.2.1.11 วัดและประเมินผลรายวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของนักเรียนตลอดหลักสูตรและประเมินผลการเรียนภาคทฤษฎีในสถานศึกษาทุกภาคเรียนเสนอรายชื่อคณะครู-อาจารย์และคณะครูฝึกในสถานประกอบการร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผลครั้งหลักสูตรและสิ้นสุดหลักสูตรเพื่อให้กรมอาชีวศึกษาแต่งตั้ง

2.2.1.12 แจ้งผลการเรียนของนักเรียนให้สถานประกอบการทราบทุกครั้งที่มีการประเมินผล

2.2.1.13 จัดพิธีมอบประกาศนียบัตรวิชาชีพและใบรับรองการผ่านงานแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

2.2.1.14 จัดมอบป้ายประกาศความร่วมมือและเกียรติคุณให้แก่สถานประกอบการที่ร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจัดการประชุมสัมมนาสถานประกอบการประเมินผลความร่วมมือในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อการวางแผนการพัฒนาการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต่อไป

2.2.2 หน้าที่ของสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

สถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ต้องตระหนักว่าเป็นเสมือนสถานศึกษาแห่งที่ 2 ของนักเรียนจึงต้องดำเนินการดังนี้

2.2.2.1 รับนักเรียนแจ้งจำนวนนักเรียนที่ต้องการรับให้สถานศึกษาทราบประกาศรับสมัครนักเรียนคัดเลือกแล้วประกาศผล ทำสัญญาการฝึกอาชีพเพื่อการเป็นนักเรียนของสถานประกอบการอย่างสมบูรณ์ส่งนักเรียนที่ทำสัญญาการฝึกอาชีพแล้วไปขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนที่สถานศึกษา

2.2.2.2 จัดให้มีบุคลากรที่รับผิดชอบทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึกจัดให้มีผู้ควบคุมการฝึก ทำหน้าที่ประสานงานกับสถานศึกษาและรับผิดชอบดูแลการฝึกอาชีพของนักเรียน จัดให้มีครูฝึกทำหน้าที่ฝึกอาชีพและอบรมให้แก่แก่นักเรียน ติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองและสถานศึกษาในการฝึกอาชีพและดูแลความประพฤติของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

2.2.2.3 ทำสัญญาการฝึกอาชีพเป็นหนังสือกับนักเรียน โดยได้รับความยินยอมจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครองสัญญาการฝึกอย่างน้อยต้องประกอบด้วย รายละเอียดดังนี้

1. ระยะเวลาการฝึกสถานประกอบการต้องรับนักเรียนเข้าฝึกอาชีพตามหลักสูตรจนจบหลักสูตรข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ

2. จัดสถานที่ฝึกที่เหมาะสมปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ

3. จัดให้มีผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึกที่มีความรู้ความสามารถ

4. จัดเครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์สำหรับการฝึกอาชีพให้แก่แก่นักเรียนตลอดระยะเวลาตามหลักสูตรเวลาฝึก เวลาพักและวันหยุดของผู้รับการฝึกอาชีพ สถานประกอบการจะให้การฝึกแก่นักเรียนไม่เกินวันละ 8 ชั่วโมงมีเวลาพักแต่ละวันอย่างน้อย 1 ชั่วโมงและให้มีวันหยุดตามระเบียบของสถานประกอบการ เบี้ยเลี้ยงสำหรับการฝึกอาชีพสถานประกอบการควรจ่ายเบี้ยเลี้ยงให้แก่แก่นักเรียนเป็นรายเดือนหรือรายวันในอัตราที่ตกลงกับสถานศึกษาตลอดระยะเวลาการฝึกอาชีพ

5. สวัสดิการตลอดจนมาตรการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนสถานประกอบการ ควรจัดสวัสดิการต่างๆ และสวัสดิภาพให้แก่แก่นักเรียนตลอดข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ในเรื่องเกี่ยวกับสวัสดิภาพเช่นค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน ค่าเช่าที่พัก หรือจัดที่พักอาศัย ค่าชุดฝึก หรือชุดนักเรียน ค่าประกันสุขภาพประกันอุบัติเหตุ/ประกันชีวิต

6. หลักเกณฑ์การลาต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ

7. เงื่อนไขการเลิกสัญญาการฝึกอาชีพหากนักเรียนฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการที่ถือว่าเป็นความผิดอย่างร้ายแรง สถานประกอบการสามารถยกเลิกสัญญาได้ทันที ซึ่งจะมีผลทำให้หมดสภาพการเป็นนักเรียนการรับเข้าทำงานค่าจ้างเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอาชีพและสำเร็จการศึกษาแล้วสถานประกอบการจะรับนักเรียนเข้าทำงานหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้วจะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้นักเรียนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วัน พร้อมทั้งกำหนดอัตราเงินเดือนและสวัสดิการที่จะได้รับไว้ด้วย

2.2.2.4 จัดการฝึกอาชีพจัดทำแผนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการร่วมกับสถานศึกษา จัดให้มีการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามแผนการฝึกที่จัดทำร่วมกับสถานศึกษา จัดวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ให้โดยคำนึงถึงความปลอดภัยในการฝึกอาชีพวัดผลและประเมินผลการฝึกอาชีพตามเกณฑ์ที่สถานประกอบการและสถานศึกษากำหนดร่วมกันหากสถานศึกษาไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ ให้สถานประกอบการจัดการสอนเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น

2.2.2.5 ส่งผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึกเข้าร่วมประชุมสัมมนากับสถานศึกษาเพื่อทำความเข้าใจในหลักการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ทราบบทบาทหน้าที่ของตนเองจัดทำแผนการเรียนและหลักเกณฑ์วัดผลและประเมินผลการเรียน เพื่อดำเนินการฝึกอาชีพให้สอดคล้องกับหลักสูตรแลกเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการจัดการฝึกอาชีพ

2.2.2.6 ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าหน้าที่และพนักงานของสถานประกอบการทราบถึงการเข้าร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับสถานศึกษา

2.2.2.7 จัดปฐมนิเทศให้แก่ผู้ปกครองและนักเรียนนักศึกษา

2.2.2.8 ออกใบรับรองการผ่านงานให้กับนักเรียน เมื่อสิ้นสุดการฝึกอาชีพและสำเร็จการศึกษา

2.2.3 หน้าที่ของนักเรียนและผู้ปกครอง

นักเรียนและผู้ปกครองต้องเข้าใจว่าการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการเรียนอาชีวศึกษาอีกรูปแบบหนึ่ง ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนักเรียนต้องเรียนทั้งในสถานศึกษาและฝึกอาชีพในสถานประกอบการเพื่อให้เกิดทักษะในวิชาชีพและมีประสบการณ์ตรงจากสถานประกอบการ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วมีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการและหรือสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

2.2.3.1 การเข้าเรียนผู้ที่มีความประสงค์จะเข้าเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ต้องสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับสถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่สถานศึกษาสมัครเข้าเรียนกับสถานประกอบการและหรือสถานศึกษา คัดเลือกที่สถานประกอบการและหรือสถานศึกษากำหนด เมื่อผ่านการคัดเลือกสถานประกอบการรับเข้าเป็นนักเรียนแล้วต้องทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการนั้นๆ รายงานตัวขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนที่สถานศึกษา

2.2.3.2 คุณสมบัติของผู้เข้าเรียนต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี บริบูรณ์ในวันทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าระดับ (ปวช.) หรือระดับ (ปวส.) มีความประพฤติเรียบร้อยมีร่างกายแข็งแรงเหมาะสมในการเรียนการฝึกอาชีพในสาขาวิชานั้น ไม่เป็นโรคที่สังคมรังเกียจหรือติดยาเสพติด ผู้เคยลงโทษให้ออกจากสถานศึกษาเพราะความผิดร้ายแรง จะต้องพ้นสภาพมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี นับถึงวันสมัครเข้าเรียนเป็นผู้ผ่านการคัดเลือกจากสถานประกอบการให้เข้าเรียนได้

2.2.3.3 การทำสัญญาการฝึกอาชีพ การฝึกอาชีพในสถานประกอบการนักเรียนจะต้องทำสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษรกับสถานประกอบการ โดยได้รับความยินยอมจากบิดามารดา หรือผู้ปกครอง สัญญาการฝึกอาชีพอย่างน้อยต้องประกอบด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ระยะเวลาการฝึกอาชีพ นักเรียนต้องรับเข้าการฝึกอาชีพตามแผนการเรียน ซึ่งสถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนดร่วมกันตามหลักสูตรที่กำหนด

2. ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ สถานประกอบการต้องดำเนินการจัดสถานฝึกงานที่เหมาะสม ปลอดภัยและถูกลักษณะ จัดให้มีผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึกที่มีความรู้ความสามารถจัดเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียนตลอดระยะเวลาตามหลักสูตร

2.2.3.4 ดำเนินการฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอาชีพตามหลักสูตรและเหมาะสมกับสมรรถภาพทางร่างกายของนักเรียน

2.2.3.5 เวลาฝึกเวลาพักและวันหยุดของนักเรียน สถานประกอบการจะให้การฝึกอาชีพแก่นักเรียนไม่เกินวันละ 8 ชั่วโมงมีเวลาพักในแต่ละวันอย่างน้อย 1 ชั่วโมง และให้มีวันหยุดตามระเบียบของสถานประกอบการ เบี้ยเลี้ยงระหว่างการฝึกอาชีพนักเรียนจะได้รับเบี้ยเลี้ยงเป็นรายเดือนหรือรายวัน หรือรายชั่วโมง ตามที่สถานประกอบการตกลงกับสถานศึกษา ตลอดการฝึกอาชีพ

2.2.3.6 สวัสดิการตลอดจนมาตรการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียน ตลอดระยะเวลาเวลาการฝึก นักเรียนจะได้รับสวัสดิการต่างๆ และสวัสดิภาพตามข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการเกี่ยวกับสวัสดิการและสวัสดิภาพ ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน ค่าเช่าที่พักหรือค่าจัดที่พักอาศัย ค่าชุดฝึกหรือชุดนักเรียน ค่าประกันสุขภาพ ประกันอุบัติเหตุประกันชีวิต

2.2.3.7 หลักเกณฑ์การลาต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ

2.2.3.8 การยกเลิกสัญญาการฝึกอาชีพ หากนักเรียนฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการที่ถือว่าเป็นความผิดอย่างร้ายแรง สถานประกอบการสามารถยกเลิกสัญญาได้ทันที ซึ่งมีผลทำให้พ้นสภาพการเป็นนักเรียนด้วย

2.2.3.9 หลักเกณฑ์การรับเข้าทำงานและค่าจ้างเมื่อสำเร็จการศึกษาสถานประกอบการจะรับนักเรียน เข้าทำงานหลังสำเร็จการศึกษาแล้วจะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้นักเรียนทราบล่วงหน้า การบันทึกสมุดรายงานการฝึกอาชีพ นักเรียนต้องบันทึกการฝึกอาชีพ ลงในสมุดรายงานการฝึกอาชีพด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอทุกวันที่มีการฝึกอาชีพ ส่งสมุดรายงานให้ครูฝึกในสถานประกอบการตรวจสอบเพื่อลงนามทุกวันที่มีการฝึกอาชีพ บันทึกวิชาทฤษฎีการเรียนรู้ในรายวิชาที่นักเรียนในสถานศึกษาลงในสมุดรายงาน ส่งสมุดรายงานให้ครู อาจารย์ ที่ทำหน้าที่ติดตามกำกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เก็บรักษาสมุดรายงานทุกเล่มไว้ เพื่อใช้ประกอบในการประเมินผลครั้งหลักสูตรและสิ้นสุดหลักสูตร ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษาและสถานประกอบการขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนของสถานศึกษาและชำระเงินบำรุงการศึกษาตามระเบียบว่าด้วยการเก็บเงินบำรุงการศึกษาภายหลังทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการแล้วจึงมีสภาพการเรียนโดยสมบูรณ์ เข้ารับการปฐมนิเทศร่วมกับผู้ปกครองที่สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดขึ้น ลงทะเบียนเรียนรายวิชาและชำระเงินค่าลงทะเบียนตามระเบียบการเรียนและการฝึกอาชีพ เรียนหมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพพื้นฐานทั้งทฤษฎีและปฏิบัติเบื้องต้นวิชาเลือกเสรีในสถานศึกษาสัปดาห์ละ 1-2 วัน ตลอดหลักสูตรฝึกอาชีพในสถานประกอบการ สัปดาห์ 3-4 วัน ตลอดหลักสูตรในรายวิชาชีพเฉพาะวิชาชีพเลือกโครงการหรือโครงการวิชาชีพรวมทั้งการทำกิจกรรม

2.2.3.10 การสำเร็จการศึกษา เมื่อเรียนครบตามโครงการสร้างของหลักสูตรได้รับใบผ่านงานจากสถานประกอบการรับวุฒิบัตรผ่านการศึกษา และฝึกอาชีพได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประโยชน์ของนักศึกษาจากการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระหว่างการฝึกได้รับการพัฒนาฝีมือในการทำงานอย่างถูกต้องเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพเพื่อให้ได้แรงงานที่มีคุณภาพได้รับการคุ้มครองในระหว่างฝึกงานจากราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกอาชีพ ผู้ดำเนินการฝึกต้องให้ตรงกับหลักสูตรได้รับการฝึกนิสัยในการทำงานระหว่างฝึกงานไปพร้อมๆ กัน

2.2.3.11 หลังการฝึกมีความชำนาญในการทำงานในสาขาวิชาชีพนั้นมีทางเลือกที่จะประกอบอาชีพและมีโอกาสได้ทำงานเพิ่มขึ้น ได้รับวุฒิการศึกษาจากสถานประกอบการที่ต้นขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน นักศึกษาได้รับใบรับรองการผ่านงานจากสถานประกอบการเมื่อจบหลักสูตรได้รับวุฒิบัตรผ่านการฝึกอาชีพจากสถานประกอบการร่วมกับสถานศึกษารับวุฒิบัตรจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงานเมื่อสอบผ่านมาตรฐานฝีมือแรงงาน การประเมินผลทดสอบและประกาศนียบัตร กฎเกณฑ์และ

ระเบียบการประเมินผลการเรียน กฎเกณฑ์และระเบียบการประเมินผลการเรียนในระบบทวิภาคีให้ปฏิบัติตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรโดยสถานประกอบการประเมินผลการเรียนในรายวิชาที่เรียนหรือฝึกอาชีพที่สถานประกอบการทุกภาคเรียน ให้สถานศึกษาสถานฝึกงานอาชีพและสถานประกอบการ มีหน้าที่รับผิดชอบในการประเมินผลการเรียน การประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชาตามระบบหน่วยกิต จำหน่วยหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาให้ถือตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ให้สถานศึกษาและสถานประกอบการประเมินผลการเรียนรายวิชาเมื่อสิ้นสุดภาคเรียนหรือเมื่อสิ้นสุดการเรียนหรือการปฏิบัติงานในทุกรายวิชาให้หน่วยงานร่วมกับสังกัดสถานศึกษาดำเนินการส่งเสริมคุณภาพและควบคุมมาตรฐานให้การประเมินผลการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จากการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการตามวิธีการที่ครูฝึกและอาจารย์นิเทศการฝึกกำหนด โดยใช้ตัวเลขแสดงระดับผลการเรียนในแต่ละรายวิชา ดังต่อไปนี้ 1) 4.0 หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม 2) 3.5 หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก 3) 3.0 หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี 4) 2.5 หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีพอใช้ 5) 2.0 หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์พอใช้ 6) 1.5 หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์อ่อน 7) 1.0 หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์อ่อนมาก 8) 0 หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ขั้นต่ำ

2.2.4 บทบาทและหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา

2.2.4.1 แต่งตั้งคณะกรรมการและผู้รับผิดชอบในการวางแผน ประสานงาน จัดฝึกงาน นิเทศและติดตามประเมินผลการฝึกงานตามหลักสูตรตลอดปีการศึกษา

2.2.4.2 จัดหาและพิจารณาสถานประกอบการที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่มสาขาวิชาชีพ

2.2.4.3 กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเรียนและหรือการฝึกประสบการณ์งานอาชีพก่อนการฝึกงาน

2.2.4.4 วางแผนการจัดการฝึกงานร่วมกับสถานประกอบการ

2.2.4.5 จัดทำคู่มือและเอกสารประกอบการดำเนินงาน ได้แก่ คู่มือการฝึกงานสำหรับผู้เรียนแบบบันทึกการปฏิบัติงาน แบบสรุปข้อมูลผู้เรียนฝึกงาน แบบรายงานการนิเทศการฝึกงาน แบบประเมินผลการฝึกงาน แบบรายงานผลและให้ระดับคะแนนรายวิชาที่นำไปฝึกงาน เป็นต้น

2.2.4.6 ประสานงานระหว่างผู้เรียนสถานประกอบการและผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับมอบหมายในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการฝึกงาน การนิเทศ และการติดตามประเมินผล

2.2.4.7 จัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกงานให้ผู้เรียน เช่น การปฐมนิเทศ การเขียนรายงาน การพัฒนาบุคลิกภาพ การสื่อสาร การฝึกทักษะพื้นฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงาน ฯลฯ

2.2.4.8 จัดส่งผู้เรียนเข้ารับการฝึกในสถานประกอบการ

2.2.4.9 นิเทศและประเมินผลการฝึกงานตามแผนปฏิบัติงาน

2.2.4.10 สรุปรายงานผลการจัดฝึกงานประจำปีการศึกษาในแต่ละระดับหลักสูตรและประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน

2.2.4.11 จัดระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกงาน ได้แก่ ข้อมูลสถานประกอบการและแหล่งวิทยา การ ข้อมูลผู้เข้ารับการฝึกงานและผลการฝึกงาน เป็นต้น

2.2.4.12 อื่นๆ ตามที่สถานศึกษาเห็นสมควร เช่น การจัดทำประกันอุบัติเหตุให้ผู้เรียน

2.2.5 บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานประกอบการ

- ฝึก
- 2.2.5.1 ให้การสนับสนุนการฝึกงาน โดยแต่งตั้ง มอบหมายผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก
 - 2.2.5.2 วางแผนและจัดทำแผนการฝึกร่วมกับสถานศึกษา
 - 2.2.5.3 จัดกิจกรรมในการฝึกงานอาชีพ ได้แก่ จัดปฐมนิเทศให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะงาน กฎระเบียบของสถานประกอบการ เป็นต้น
 - 2.2.5.4 ควบคุม ติดตามและประเมินผลการฝึกงาน
 - 2.2.5.5 จัดทำหนังสือรับรองการฝึกงาน

2.2.6 บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องผู้เรียน

- ฝึกในสถานประกอบการตามวันที่กำหนด
- 2.2.6.1 ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการฝึกงาน และหรือรายวิชาชีพที่จะนำไปเรียนและฝึกในสถานประกอบการตามวันที่กำหนด
 - 2.2.6.2 เข้าร่วมกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกงาน
 - 2.2.6.3 ปฏิบัติตามระเบียบและเงื่อนไขการฝึกงานของสถานศึกษา และสถานประกอบการ
 - 2.2.6.4 ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึก
 - 2.2.6.5 แจ้งครูฝึกและครูนิเทศก์ ครูประจำรายวิชาทันทีเมื่อเกิดปัญหาในการฝึกงาน
 - 2.2.6.6 เข้าร่วมกิจกรรมตามที่สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนด
 - 2.2.6.7 รักษาความลับของสถานประกอบการ
 - 2.2.6.8 บันทึกและจัดทำรายงานการปฏิบัติงานหรืองานที่ได้รับมอบหมาย
 - 2.2.6.9 เข้าร่วมสัมมนาเพื่อนำเสนอผลการฝึกงาน

2.2.7 บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง ครูนิเทศก์ ครูประจำวิชา

- 2.2.7.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนและสถานประกอบการก่อนการนิเทศ
- 2.2.7.2 จัดทำแผนการนิเทศ
- 2.2.7.3 ให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการฝึกงานร่วมกับครูฝึก
- 2.2.7.4 แจ้งข่าวสารที่ผู้เรียนควรทราบ
- 2.2.7.5 นิเทศติดตามและประเมินผลระหว่างการฝึกงานของผู้เรียน
- 2.2.7.6 รายงานผลการนิเทศการฝึกงานเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับ
- 2.2.7.7 จัดการสัมมนาเพื่อนำเสนอผลการฝึกงาน
- 2.2.7.8 ประเมินผลและตัดสินผลการเรียน

2.2.8 บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง ผู้ควบคุมการฝึก

- 2.2.8.1 ประสานงานการจัดฝึกงานและอำนวยความสะดวกในการจัดการฝึกงาน
- 2.2.8.2 จัดทำแผนการฝึกงานร่วมกับสถานศึกษา
- 2.2.8.3 ควบคุมดูแลผู้เรียนในการฝึกงานตามแผนการฝึก
- 2.2.8.4 แก้ไขปัญหาร่วมกับครูนิเทศก์ ครูประจำรายวิชา และครูฝึก

2.2.9 บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง ครูฝึก

- 2.2.9.1 ศึกษาแผนการฝึกของผู้เรียนในสถานประกอบการ
- 2.2.9.2 ให้ความรู้และสอนงานตามแผนการฝึกให้ผู้เรียน
- 2.2.9.3 ควบคุมดูแลผู้เรียนในการฝึกงานตามแผนการฝึก
- 2.2.9.4 แก้ไขปัญหา ร่วมกับครูนิเทศก์ ครูประจำรายวิชา และผู้ควบคุมการฝึก
- 2.2.9.5 ประเมินผลการฝึกงานของผู้เรียน

2.3 มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศ

ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้จัดทำคู่มือประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พุทธศักราช 2557 เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานเนื้อหาของคู่มือประกอบด้วยเกณฑ์การประเมินเนื้อหา 5 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริหารจัดการ มาตรฐานที่ 4 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย และมาตรฐานที่ 5 ด้านความดีเด่นของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2557 : 5-80) จะช่วยผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในระดับต่างๆ ทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการ ให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการและวิธีการประเมินตามมาตรฐานการประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พุทธศักราช 2557 และสามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดำเนินการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 โดยจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดขึ้นจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษา หรือสถาบันกับสถานประกอบการในเรื่องการจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดการฝึกอาชีพ การวัดและประเมินผลการดำเนินการคัดเลือกสถานศึกษาจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศลำดับการพิจารณา มีดังนี้ (คู่มือการประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2557 : 5-80)

2.3.1 คุณสมบัติเบื้องต้นของสถานศึกษาที่ต้องการประเมินสถานศึกษา

2.3.1.1 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปีขึ้นไป (เนื่องจากต้องใช้ฐานตัวเลขเปรียบเทียบในเชิงปริมาณของอัตราการเพิ่มจำนวนผู้เรียนทวิภาคี และจำนวนสาขาวิชาที่เปิดสอนในระบบทวิภาคี)

2.3.1.2 สถานศึกษาจัดการศึกษาสอดคล้องตามข้อกำหนดพื้นฐานของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามเอกสาร “แนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี”

2.3.1.3 สถานศึกษาจะต้องเข้ารับการประเมินสถานศึกษาที่จัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ โดยส่งแบบรายงานข้อมูลสถานศึกษาที่จัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศและเอกสารแนบตามที่ระบุไว้ในคู่มือ พร้อมรับการประเมินเชิงประจักษ์จาก คณะกรรมการประเมินซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.3.2 การดำเนินการคัดเลือกสถานศึกษาจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ

2.3.2.1 สถานศึกษายื่นแบบเสนอขอรับประเมินฯ ต่ออาชีวศึกษาจังหวัด

2.3.2.2 คณะกรรมการประเมินระดับอาชีวศึกษาจังหวัดกำหนดวันเข้าประเมิน และแจ้งสถานศึกษาเพื่อรอรับการประเมิน

2.3.2.3 คณะกรรมการประเมินระดับอาชีวศึกษาจังหวัดเข้าประเมินสถานศึกษาตามแนวทางคู่มือการประเมินฯ และรายงานผลการประเมินมายังสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.3.2.4 สถานศึกษาที่มีผลการประเมิน ในกลุ่ม 3 ดาว จะได้เข้ารับการประเมินในระดับภาคต่อไป

2.3.2.5 คณะกรรมการระดับภาคแจ้งกำหนดการเข้าประเมินสถานศึกษา และเข้าประเมินสถานศึกษาตามแนวทาง

2.3.2.6 สถานศึกษาที่มีผลการประเมินในกลุ่ม 4 ดาว จะได้เข้ารับการประเมินในระดับชาติต่อไป

2.3.2.7 คณะกรรมการระดับชาติแจ้งกำหนดการประเมินไปยังสถานศึกษา และเข้าประเมินสถานศึกษาตามแนวทางการประเมิน

2.3.2.8 คณะกรรมการระดับชาติส่งผลการประเมินมายังสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.3.2.9 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รับรองผลการประเมินและแจ้งผลการประเมินไปยังสถานศึกษา

2.3.3 หลักการประเมินผลผลและแนวทางการประเมินคัดเลือกสถานศึกษาที่จัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ

2.3.3.1 คณะกรรมการระดับบอจจ. 1 ชุดประกอบด้วยตัวแทนที่ได้รับการคัดเลือกภายในอาชีวศึกษาจังหวัด จำนวน 5 คน แต่งตั้งโดยประธานอาชีวศึกษาจังหวัด

2.3.3.2 คณะกรรมการระดับภาค 1 ชุดประกอบด้วยตัวแทนที่ได้รับการคัดเลือกจากประธานอาชีวศึกษาภาค จำนวน 5-7 คน/ชุด แต่งตั้งโดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.3.3.3 คณะกรรมการระดับชาติ 1 ชุด ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน ประกอบด้วยตัวแทน ผู้บริหารจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สถานประกอบการ และองค์กรสมาคมวิชาชีพ แต่งตั้งโดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1. ระดับชั้นการประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศ

1.1 ระดับจังหวัด พิจารณาจากเกณฑ์การประเมินดังนี้

กลุ่ม 3 ดาวคะแนน 70 -100

กลุ่ม 2 ดาวคะแนน 60-69

กลุ่ม 1 ดาวคะแนนน้อยกว่า 60 หมายถึง สถานศึกษาที่มีผลการประเมินในกลุ่ม 3 ดาวจะได้รับการประเมินในระดับภาค

1.2 ระดับภาคพิจารณาจากเกณฑ์การประเมินคะแนน 80 ขึ้นไปซึ่งจะได้เข้ารับการประเมินระดับชาติสถานศึกษาที่มีผลการประเมินในกลุ่ม 4 ดาว จะได้เข้ารับการประเมินในระดับชาติ

1.3 ระดับชาติพิจารณาจากเกณฑ์การประเมิน 90 ขึ้นไป สถานศึกษาที่มีผลการประเมินในกลุ่ม 5 ดาว (GOLD) จะได้เข้ารับรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติระดับชาติและสถานศึกษาที่ได้คะแนนสูงสุดในกลุ่ม 5 ดาวของแต่ละโมเดล จะได้รับรางวัล SUPER GOLD การมอบรางวัลสถานศึกษาที่เสนอขอรับการประเมินหลายโมเดลและมีผลการประเมินในกลุ่ม 5 ดาว มากกว่า 3 โมเดลจะได้รับรางวัลประเภทสถานศึกษาที่จัดรูปแบบอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีแบบหลายโมเดลยอดเยี่ยมซึ่งจะได้รับรางวัลพิเศษคือรางวัลท็อปสตาร์ (Top Star) หลักเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พุทธศักราช 2557 ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.4 หลักเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ

1. มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพของผู้เรียน

คำอธิบาย มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ ประเด็นการพิจารณาและเกณฑ์การตัดสินมาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีความรู้ความสามารถทักษะและประสบการณ์วิชาชีพ ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ มีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษามีงานทำหรือประกอบอาชีพอิสระหรือศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลา 1 ปี

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีความรู้ความสามารถทักษะและประสบการณ์วิชาชีพ ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการคำอธิบายผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีความรู้ความสามารถ ทักษะตามสมรรถนะวิชาชีพและตรงตามความต้องการของสถานประกอบการมีความสามารถด้านภาษา ด้านการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การแก้ปัญหาที่เหตุผลและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม ประเด็นการพิจารณาการคัดเลือก ผู้เรียนเข้าศึกษาในอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา เกณฑ์การตัดสิน ดังตารางที่ 2.1-2.3

ตารางที่ 2.1 ประเด็นการพิจารณาการคัดเลือก ผู้เรียนเข้าศึกษาในอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา เกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	ปฏิบัติครบทุกข้อ	5
ดี	ปฏิบัติครบ 4 ข้อ	4
ปานกลาง	ปฏิบัติครบ 3 ข้อ	3
พอใช้	ปฏิบัติครบ 2 ข้อ	2
ต้องปรับปรุง	ปฏิบัติครบ 1 ข้อ	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. มีแผนงานโครงการการรับสมัคร การคัดเลือก ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
2. สถานศึกษามีการสำรวจความต้องการของสถานประกอบการที่ต้องการความร่วมมือกับสถานศึกษาจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามสาขาวิชาที่ต้องการ
3. สถานศึกษาและสถานประกอบการที่เข้าร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน กำหนดคุณสมบัติ/คุณลักษณะพิเศษของผู้สมัครเข้าศึกษาต่อในอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
4. สถานศึกษาและสถานประกอบการที่เข้าร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกันคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาต่อในอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
5. สถานศึกษาและสถานประกอบการที่เข้าร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีกระบวนการดำเนินงานอย่างมีคุณภาพ (PDCA)

ตารางที่ 2.2 ประเด็นการพิจารณา ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสะสม 2.00 ขึ้นไปเกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	ร้อยละ 80 ขึ้นไป	5
ดี	ร้อยละ 70-79.99	4
ปานกลาง	ร้อยละ 60-69.99	3
พอใช้	ร้อยละ 50-59.99	2
ต้องปรับปรุง	ต่ำกว่าร้อยละ 50	1

$$\text{การคำนวณร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสะสม 2.00 ขึ้นไป} \times 100}{(\text{จำนวนผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนทั้งหมด} - \text{จำนวนผู้เรียนที่ออกกลางคัน})}$$

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. ข้อมูลผู้เรียนทั้งหมด
2. ข้อมูลผู้เรียนที่ลงทะเบียนทั้งหมด
3. ข้อมูลผู้เรียนออกกลางคัน
4. ข้อมูลผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสะสม 2.00 ขึ้นไป

ตารางที่ 2.3 ประเด็นการพิจารณา ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบ มาตรฐานวิชาชีพของสถานศึกษาและหน่วยงานภายนอก เกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	ร้อยละ 80 ขึ้นไป	5
ดี	ร้อยละ 70-79.99	4
ปานกลาง	ร้อยละ 60-69.99	3
พอใช้	ร้อยละ 50-59.99	2
ต้องปรับปรุง	ต่ำกว่าร้อยละ 50	1

$$\text{การคำนวณ ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบ}}{\text{จำนวนผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนครบทุกรายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตร}} \times 100$$

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบมาตรฐานวิชาชีพของสถานศึกษาที่ประเมิน โดยคณะกรรมการประกอบด้วย คณะกรรมการจากสถานศึกษา สถานประกอบการ ผู้แทนอาชีวศึกษา จังหวัด หรือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามสาขาวิชา
2. ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-net) ตั้งแต่ระดับชาติขึ้นไปหรือหน่วยงานที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน (ร้อยละของผู้เรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา V-net) ตั้งแต่ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติขึ้นไป

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบาย ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รวมถึงการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นผู้นำที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ประเด็นการพิจารณา ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดขึ้น เกณฑ์การตัดสิน ดังตารางที่ 2.4-2.5

ตารางที่ 2.4 ประเด็นการพิจารณา ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดขึ้น เกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	ผู้เรียนร้อยละ 80 ขึ้นไปเข้าร่วมกิจกรรม 5 กิจกรรม	5
ดี	ผู้เรียนร้อยละ 80 ขึ้นไปเข้าร่วมกิจกรรม 4 กิจกรรม	4
ปานกลาง	ผู้เรียนร้อยละ 80 ขึ้นไปเข้าร่วมกิจกรรม 3 กิจกรรม	3
พอใช้	ผู้เรียนร้อยละ 80 ขึ้นไปเข้าร่วมกิจกรรม 2 กิจกรรม	2
ต้องปรับปรุง	ผู้เรียนร้อยละ 80 ขึ้นไปเข้าร่วมกิจกรรม 1 กิจกรรม	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. กิจกรรม 1 การพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และลักษณะอันพึงประสงค์ประกอบด้วย ด้านความเป็นประชาธิปไตย ด้านความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความขยัน ซื่อสัตย์อดทนเสียสละ จิตสาธารณะ ความประหยัด ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์รวมทั้งสร้างค่านิยมความเป็นไทยการอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรม
2. กิจกรรม 2 การพัฒนาผู้เรียนให้เข้าใจมาตรฐานและระบบคุณภาพ
3. กิจกรรม 3 การส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนด้านสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ
4. กิจกรรม 4 การพัฒนาผู้เรียนด้านความคิดสร้างสรรค์
5. กิจกรรม 5 การพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 2.5 ประเด็นพิจารณาผู้เรียนการปฏิบัติหรือแนวทาง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
เกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีการวางแผนหรือมีโครงการ มีการดำเนินการ มีการสรุปผล มีการดำเนินการ PDCA และได้รับรางวัลหรือได้รับการยอมรับจากหน่วยงานที่เชื่อถือได้	5
ดี	มีการวางแผนหรือมีโครงการ มีการดำเนินการ มีการสรุปผล และดำเนินการตามจร PDCA	4
ปานกลาง	มีการวางแผนหรือมีโครงการ มีการดำเนินการและสรุปผล	3
พอใช้	มีการวางแผนหรือมีโครงการและมีการดำเนินการ	2
ต้องปรับปรุง	มีการวางแผนหรือมีโครงการ	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษาและสถานประกอบการมีการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 2. ผู้เรียนมีกิจกรรมที่แสดงออกถึงการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่สำเร็จการศึกษาและมีงานทำหรือประกอบอาชีพอิสระ หรือศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลา 1 ปี คำอธิบายจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรในแต่ละสาขาวิชาที่ได้นำมาทำหรือประกอบอาชีพอิสระรวมทั้งศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาภายใน 1 ปี หลังจากสำเร็จการศึกษาโดยใช้ข้อมูล 2 ปีการศึกษาย้อนหลังก่อนปีที่ทำการประเมิน เช่น หากประเมินในปีการศึกษา 2555 ให้ใช้ข้อมูลของปีการศึกษา 2554 และ ปีการศึกษา 2555 ดังตารางที่ 2.6

ตารางที่ 2.6 ประเด็นการพิจารณา ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้นำมาทำ หรือศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพอิสระในสาขาที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลา 1 ปี ต่อจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาเกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	ร้อยละ 80 ขึ้นไป	5
ดี	ร้อยละ 70-79.99	4
ปานกลาง	ร้อยละ 60-69.99	3
พอใช้	ร้อยละ 50-59.99	2
ต้องปรับปรุง	ต่ำกว่าร้อยละ 50	1

การคำนวณ

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้นำมาทำหรือศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพอิสระในสาขาที่เกี่ยวข้องภายใน 1 ปี}}{\text{จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด}} \times 100$$

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. รายงานสถิติผู้สำเร็จการศึกษาระบบทวิภาคี ในแต่ละระดับและสาขาวิชารายปีการศึกษา
2. รายงานข้อมูลภาวะการณ์มีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษาระบบทวิภาคีจากสถานศึกษาโดยสถานศึกษาต้องแจกแจงข้อมูลดังนี้ จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดจำนวนผู้ได้งานทำในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวนผู้ได้งานทำไม่ตรงสาขาจำนวนผู้ศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้องจำนวนผู้ศึกษาต่อไม่ตรงสาขาจำนวนผู้ว่างงานและไม่ได้ศึกษาต่อจำนวนผู้ที่มีงานทำอยู่ก่อนแล้วจำนวนผู้ไม่สามารถติดต่อได้

2. มาตรฐานที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน คำอธิบาย สถานศึกษา และสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการดำเนินการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ โดยมีการจัดทำแผนการเรียน การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การใช้นวัตกรรม การจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ในการจัดทำโครงการหรือโครงการวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 การจัดทำแผนการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีคำอธิบายการวิเคราะห์ความต้องการของสถานประกอบการตามศักยภาพของสถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนดและวิเคราะห์เนื้อหาวิชาที่เปิดสอนให้เป็นไปตามโครงสร้างหลักสูตรมีคณะทำงานมีแผนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องร่วมกันและได้รับความพึงพอใจจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ดังตารางที่ 2.7-2.8

ตารางที่ 2.7 ประเด็นการพิจารณาแผนการเรียนสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ
เกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 5 ข้อ	5
ดี	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 4 ข้อ	4
ปานกลาง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 3 ข้อ	3
พอใช้	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 2 ข้อ	2
ต้องปรับปรุง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 1 ข้อ	1

สถานศึกษามีหลักฐานเอกสารเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพ

1. สถานศึกษามีแผนการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีครอบคลุมหลักสูตร
2. สถานศึกษามีแผนการฝึกอาชีพสอดคล้องตรงตามสาขาวิชาชีพ
3. สถานศึกษามีแผนการเรียนสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ
4. สถานศึกษามีหลักฐานกำกับติดตามการใช้แผนการฝึกอาชีพ

ตารางที่ 2.8 ประเด็นการพิจารณาคณะกรรมการมีการวางแผน การดำเนินการและประเมินผล
ร่วมกันเกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 5 ข้อ	5
ดี	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 4 ข้อ	4
ปานกลาง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 3 ข้อ	3
พอใช้	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 2 ข้อ	2
ต้องปรับปรุง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 1 ข้อ	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษามีโครงการอยู่ในแผนปฏิบัติการ
2. สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ
3. สถานศึกษามีรายงานการประชุมอย่างต่อเนื่องตรงตามแผนที่ทั้งสองฝ่ายกำหนดร่วมกัน
4. สถานศึกษามีรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
5. สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้แผนการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคำอธิบายการดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามหลักการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งประกอบด้วยแผนการฝึกอาชีพและคู่มือการฝึกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าประสงค์ โดยมีการดำเนินการอย่างมีระบบแบบแผนต่อเนื่อง มีการประเมินผลตามสภาพจริง จัดให้มีกิจกรรมการสอนเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามแผนการฝึกอาชีพ ดังตารางที่ 2.9-2.12

ตารางที่ 2.9 ประเด็นการพิจารณา จัดกิจกรรมตามแผนการฝึกอาชีพและคู่มือการฝึกอาชีพเกณฑ์
การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 5 ข้อ	5
ดี	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 4 ข้อ	4
ปานกลาง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 3 ข้อ	3
พอใช้	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 2 ข้อ	2
ต้องปรับปรุง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 1 ข้อ	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษามีโครงการเกี่ยวกับการจัดทำแผนการฝึกอาชีพและคู่มือการฝึกอาชีพอยู่ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
2. สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งทีมงานจัดทำแผนการฝึกอาชีพ และคู่มือการฝึกอาชีพ
3. สถานศึกษามีการดำเนินการจัดทำแผนการฝึกอาชีพ และคู่มือการฝึกอาชีพ
4. สถานศึกษามีแผนการฝึกอาชีพและคู่มือการฝึกอาชีพ

5. สถานศึกษามีการกำกับติดตามและประเมินผลตามแผนการฝึกอาชีพประเด็นการพิจารณาผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าประสงค์เกณฑ์การตัดสิน

ตารางที่ 2.9 (ต่อ)

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 5 ข้อ	5
ดี	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 4 ข้อ	4
ปานกลาง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 3 ข้อ	3
พอใช้	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 2 ข้อ	2
ต้องปรับปรุง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 1 ข้อ	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษามีแผนการฝึกอาชีพ
2. สถานศึกษามีบันทึกการฝึกอาชีพของผู้เรียน
3. สถานศึกษามีการบันทึกรายงานการนิเทศติดตาม
4. สถานศึกษามีการสรุปรายงานผลการนิเทศติดตาม
5. สถานศึกษามีหลักฐานและเอกสารประกอบการพิจารณา เช่น ภาพถ่าย เอกสาร ใบงาน ใบความรู้ ฯลฯ

ตารางที่ 2.10 ประเด็นการพิจารณา การดำเนินการตามระบบแบบแผนอย่างต่อเนื่องเกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 5 ข้อ	5
ดี	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 4 ข้อ	4
ปานกลาง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 3 ข้อ	3
พอใช้	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 2 ข้อ	2
ต้องปรับปรุง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 1 ข้อ	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอาชีพศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน
2. สถานศึกษามีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
3. สถานศึกษามีร่องรอยการปฏิบัติงาน เช่น ปฏิทินการปฏิบัติงาน ภาพถ่าย บันทึกข้อความ หลักฐานเอกสารอื่นๆ ฯลฯ
4. สถานศึกษามีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการดำเนินการโดยสถานประกอบการหรือสถานศึกษาและนักศึกษาทวิภาคี
5. สถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนา ระบบการดำเนินการ

ตารางที่ 2.11 ประเด็นการพิจารณาที่มีการประเมินผลผู้สำเร็จตามมาตรฐานวิชาชีพเกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 5 ข้อ	5
ดี	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 4 ข้อ	4
ปานกลาง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 3 ข้อ	3
พอใช้	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 2 ข้อ	2
ต้องปรับปรุง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 1 ข้อ	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษามีโครงการประเมินผลตามสภาพจริง
2. สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. สถานศึกษามีร่องรอย หรือหลักฐานแสดงกระบวนการเตรียมประเมินผลตามสภาพจริง เช่นรายงานผลการประเมิน บันทึกการประชุม เอกสารที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ
4. สถานศึกษามีการประเมินผลตามสภาพจริง การประเมินผลครั้งหลักสูตรและการประเมินผลปลายหลักสูตร สมุดบันทึกการฝึกอาชีพ ฯลฯ
5. สถานศึกษามีรายงานผลการประเมินผล

ตารางที่ 2.12 ประเด็นการพิจารณาจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามแผนการฝึกอาชีพเกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีการปฏิบัติข้อ 1-4 และผู้เรียนมีสมรรถนะตามแผนการฝึกและตามเกณฑ์เพิ่มขึ้น	5
ดี	มีการปฏิบัติข้อ 1-4 ข้อ	4
ปานกลาง	มีการปฏิบัติข้อ 1-3 ข้อ	3
พอใช้	มีการปฏิบัติข้อ 1-2 ข้อ	2
ต้องปรับปรุง	มีการปฏิบัติเพียงข้อ 1	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษามีรายงานสรุปผล เอกสาร หลักฐานความต้องการในการจัดกิจกรรมการสอนเสริม
2. สถานศึกษามีหลักฐานการประชุมวางแผนการจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้ผู้เรียน
3. สถานศึกษามีแผนงาน หรือโครงการ และการจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้ผู้เรียน
4. สถานศึกษามีการดำเนินการตามแผน หรือโครงการ และการจัดกิจกรรมการสอนเสริม
5. สถานศึกษามีหลักฐานแสดงผลการพัฒนาผู้เรียนจากการจัดกิจกรรมการสอนเสริม

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ คำอธิบาย สถานศึกษาหรือสถานประกอบการมีแหล่งสืบค้นที่ทันสมัย เช่น ระบบปฏิบัติการ Internet ที่มีปริมาณเพียงพอกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รวมทั้งมีการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ห้องปฏิบัติการห้องปฏิบัติการทางภาษาต่างประเทศ ห้องเรียนรู้เทคโนโลยีเฉพาะทาง หรือสื่อเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ดังตารางที่ 2.13

ตารางที่ 2.13 ประเด็นการพิจารณา จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 5 ข้อ	5
ดี	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 4 ข้อ	4
ปานกลาง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 3 ข้อ	3
พอใช้	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 2 ข้อ	2
ต้องปรับปรุง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 1 ข้อ	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษามีระบบข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้ได้ทั้งสถานศึกษา สถานประกอบการ และมีระบบสำรองข้อมูลสารสนเทศ
2. สถานศึกษามีหลักฐานการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศที่แสดงให้เห็นถึงการสนับสนุนการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน
3. สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการทางด้านภาษาต่างประเทศ
4. สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่จัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
5. สถานศึกษามีหลักฐานจากองค์กรภายนอก ที่ยอมรับแหล่งการเรียนรู้อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเช่น โล่รางวัล ใบประกาศเกียรติคุณ หนังสือขอบคุณ ฯลฯ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 สื่อนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ คำอธิบายครูในสถานศึกษาและสถานประกอบการมีความร่วมมือในการส่งเสริมวางแผน การผลิต นำไปใช้และพัฒนาเทคโนโลยีหรือสื่อนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และได้รับความพึงพอใจจากผู้เกี่ยวข้อง ดังตารางที่ 2.14-2.15

ตารางที่ 2.14 ประเด็นการพิจารณา ส่งเสริมการมีส่วนร่วม วางแผน การผลิต นำไปใช้ และ พัฒนา เทคโนโลยีหรือ นวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้เกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 5 ข้อ	5
ดี	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 4 ข้อ	4
ปานกลาง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 3 ข้อ	3
พอใช้	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 2 ข้อ	2
ต้องปรับปรุง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 1 ข้อ	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษามีหลักฐานความร่วมมือจัดทำสื่อ นวัตกรรม
2. สถานศึกษามีหลักฐานการประชุมหรือการดำเนินการร่วมกัน
3. สถานศึกษามีแผนการดำเนินงาน การผลิต การใช้งาน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม
4. สถานศึกษามีจำนวนนวัตกรรมที่เกิดขึ้น 1 ชั้น/สาขา/ปีการศึกษา
5. สถานศึกษามีหลักฐานการนำนวัตกรรมไปใช้งานอย่างแพร่หลาย

ตารางที่ 2.15 ประเด็นการพิจารณาระดับความพึงพอใจต่อการใช้นวัตกรรมเกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 5 ข้อ	5
ดี	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 4 ข้อ	4
ปานกลาง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 3 ข้อ	3
พอใช้	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 2 ข้อ	2
ต้องปรับปรุง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 1 ข้อ	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษามีหลักฐานการนำสื่อ นวัตกรรมไปใช้งาน หรือเผยแพร่
2. สถานศึกษามีการสำรวจความพึงพอใจ
3. สถานศึกษามีสรุปและรายงานผลการประเมินความพึงพอใจ
4. สถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง สื่อ นวัตกรรม
5. สถานศึกษามีการนำสื่อ นวัตกรรมที่ปรับปรุงมาใช้ใหม่อย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 การค้นคว้า วิจัย นวัตกรรมร่วมกัน ระหว่างผู้เรียนและสถานประกอบการใน

การพัฒนาวิชาชีพ คำอธิบาย สถานศึกษา มีแผนงาน หรือโครงการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในสถานประกอบการและนักศึกษาทวิภาคีทำโครงการหรือโครงการวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับสาขาที่มีการนำผลการวิจัย หรือนวัตกรรมไปเผยแพร่ ถ่ายทอดและใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ดังตารางที่ 2.16

ตารางที่ 2.16 ประเด็นการพิจารณา ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ค้นคว้าวางแผนการจัดทำการผลิต
เผยแพร่

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 5 ข้อ	5
ดี	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 4 ข้อ	4
ปานกลาง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 3 ข้อ	3
พอใช้	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 2 ข้อ	2
ต้องปรับปรุง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 1 ข้อ	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษามีโครงการ (ความร่วมมือจัดทำโครงการหรือโครงการ)
2. สถานศึกษามีหลักฐานการประชุม หรือหลักฐานการให้คำปรึกษาของครูฝึก
3. สถานศึกษามีแผนการดำเนินงาน จัดทำ ผลิต การใช้และพัฒนาโครงการหรือโครงการ
4. สถานศึกษามีจำนวนโครงการหรือโครงการที่เกิดขึ้น (จำนวนผู้จัดทำ ปวช. ไม่เกิน 3 คน /โครงการหรือโครงการ, ปวส. ไม่เกิน 2 คน/โครงการหรือโครงการ)
5. สถานศึกษามีหลักฐานการนำโครงการหรือโครงการไปใช้งาน

3. มาตรฐานที่ 3 ด้านการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริหารจัดการ คำอธิบายการบริหารจัดการของสถานศึกษามีการกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาสถานศึกษากับสถานประกอบการ มีส่วนร่วมบริหารจัดการด้านงบประมาณมีการจัดตั้งสำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศมีการวางแผนการพัฒนาบุคลากร

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 การกำหนดยุทธศาสตร์กลยุทธ์สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาคำอธิบายสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีการกำหนดยุทธศาสตร์กลยุทธ์โครงการที่ชัดเจนในแผนพัฒนาสถานศึกษาแผนปฏิบัติการประจำปีแผนปฏิบัติการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสอดคล้องกับนโยบายในการพัฒนาสถานศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดังตารางที่ 2.17-2.19

ตารางที่ 2.17 ประเด็นการพิจารณา การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 5 ข้อ	5
ดี	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 4 ข้อ	4
ปานกลาง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 3 ข้อ	3
พอใช้	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 2 ข้อ	2
ต้องปรับปรุง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 1 ข้อ	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษามีหลักฐานการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาซึ่งมีโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ชุมชนผู้เรียน สถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. สถานศึกษามีหลักฐานการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษาซึ่งมีโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
3. สถานศึกษามีรายงานผลตามแผนพัฒนาสถานศึกษาซึ่งมีโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
4. สถานศึกษามีหลักฐานการติดตามตรวจสอบประเมินผลและให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง
5. สถานศึกษามีหลักฐานการนำผลการติดตามมาปรับปรุงและพัฒนา

ตารางที่ 2.18 ประเด็นการพิจารณาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 5 ข้อ	5
ดี	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 4 ข้อ	4
ปานกลาง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 3 ข้อ	3
พอใช้	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 2 ข้อ	2
ต้องปรับปรุง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 1 ข้อ	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษามีหลักฐานการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งมีโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ผู้เรียน และสถานประกอบการ
2. สถานศึกษามีหลักฐานการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งมีโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
3. สถานศึกษามีรายงานผลตามแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งมีโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
4. สถานศึกษามีหลักฐานการติดตามตรวจสอบ ประเมินผล และเสนอข้อเสนอนแนะเพื่อการปรับปรุง
5. สถานศึกษามีหลักฐานการนำผลการติดตามมาปรับปรุงและพัฒนา

ตารางที่ 2.19 ประเด็นการพิจารณาการจัดทำแผนปฏิบัติการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 5 ข้อ	5
ดี	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 4 ข้อ	4
ปานกลาง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 3 ข้อ	3
พอใช้	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 2 ข้อ	2
ต้องปรับปรุง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 1 ข้อ	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษามีหลักฐานการจัดทำแผนปฏิบัติการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ผู้เรียน และสถานประกอบการ
2. สถานศึกษามีหลักฐานการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
3. สถานศึกษามีรายงานผลตามแผนปฏิบัติการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
4. สถานศึกษามีหลักฐานการติดตามตรวจสอบ ประเมินผล และเสนอข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง
5. สถานศึกษามีหลักฐานการนำผลการติดตามมาปรับปรุงและพัฒนา

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 การบริหารจัดการด้านงบประมาณ คำอธิบายสถานศึกษากับสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานและให้ความสำคัญกับการกำหนด ยุทธศาสตร์กลยุทธ์ สอดคล้องกับนโยบาย มีแผนงานและการดำเนินการตามโครงการ มีรายงานผลการใช้งบประมาณอย่างเป็นระบบและตรวจสอบได้ รวมทั้งมีการจัดบริการสวัสดิการต่างๆ ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาตามความเหมาะสม ดังตารางที่ 2.20-2.21

ตารางที่ 2.20 ประเด็นการพิจารณา การบริหารงบประมาณ เกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 5 ข้อ	5
ดี	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 4 ข้อ	4
ปานกลาง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 3 ข้อ	3
พอใช้	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 2 ข้อ	2
ต้องปรับปรุง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 1 ข้อ	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ มีหลักฐานค่าใช้จ่าย ค่าวัสดุอุปกรณ์และสื่อสำหรับการจัดการเรียนการสอน
2. สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ มีหลักฐานค่าใช้จ่ายในการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูครูฝึก ผู้เรียนจัดทำและดำเนินการจัดประกวด จัดแสดงโครงงาน นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์หรืองานวิจัย

3. สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการมีหลักฐานค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมด้านปลูกฝังจิตสำนึกและเสริมสร้างความเป็นพลเมืองไทย

4. สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ มีหลักฐานค่าใช้จ่ายค่าตอบแทนหรือสวัสดิการให้ แก่ครูครูปีกและผู้เรียน

5. สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ มีหลักฐานค่าใช้จ่ายในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ตารางที่ 2.21 ประเด็นการพิจารณา การบริหารจัดการ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 5 ข้อ	5
ดี	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 4 ข้อ	4
ปานกลาง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 3 ข้อ	3
พอใช้	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 2 ข้อ	2
ต้องปรับปรุง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 1 ข้อ	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ มีแผนงานโครงการจัดหา การใช้วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์
 2. สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ มีการดำเนินงานตามแผนงานโครงการ
 3. สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ มีการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการใช้ วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ โดยครู ครูปีก และผู้เรียน
 4. สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ มีผลการประเมินความพึงพอใจโดยมีค่าเฉลี่ยไม่ ต่ำกว่า 3.51 (โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประเมินค่า Rating Scale 5 ระดับ)
 5. สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ นำผลการประเมินไปปรับปรุงการบริหารจัดการ
- ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 สำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาคำอธิบายสำนักงานที่ สถานศึกษาจัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีซึ่ง ประกอบด้วยผู้รับผิดชอบ ฝ่ายต่างๆ รวมทั้ง วัสดุ ครุภัณฑ์สำนักงาน ดังตารางที่ 2.22

ตารางที่ 2.22 ประเด็นการพิจารณา การบริหารจัดการสำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเกณฑ์การ ตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 5 ข้อ	5
ดี	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 4 ข้อ	4
ปานกลาง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 3 ข้อ	3
พอใช้	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 2 ข้อ	2
ต้องปรับปรุง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 1 ข้อ	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษามีคณะกรรมการดำเนินงาน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
2. สถานที่ตั้งสำนักงานมีความเหมาะสม และสามารถติดต่อได้สะดวก
3. สถานศึกษามีเครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุ ครุภัณฑ์สำนักงานที่ทันสมัยรวมถึงอุปกรณ์ห้อง

กันภัย

4. สถานศึกษามีการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการและมีผลการประเมินโดยมีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.51 (โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประเมินค่า Rating Scale 5 ระดับ)

5. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนา

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 ระบบข้อมูลสารสนเทศ คำอธิบายสถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศทันต่อการใช้งาน เป็นปัจจุบันและนำระบบข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการและจัดการเรียนการสอน มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ดังตารางที่ 2.23-2.24

ตารางที่ 2.23 ประเด็นการพิจารณาระบบข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการเกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 5 ข้อ	5
ดี	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 4 ข้อ	4
ปานกลาง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 3 ข้อ	3
พอใช้	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 2 ข้อ	2
ต้องปรับปรุง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 1 ข้อ	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษามีข้อมูล (ข้อใดข้อหนึ่ง) ดังต่อไปนี้
2. สถานศึกษามีข้อมูลของผู้เรียนจากสถานศึกษาเครือข่ายตามความคาดการณ์ล่วงหน้า 3 ปี
3. ข้อมูลสถานประกอบการในจังหวัดหรือสถานประกอบการเป้าหมาย ที่จะส่งผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
4. ฐานข้อมูลการจัดการความรู้ (KM) เกี่ยวกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์และแนวให้แก่สถานศึกษาเครือข่าย และสร้างความเข้าใจกับสถานประกอบการเป้าหมาย ข้อมูลทุกข้อมูลเชื่อมโยงเป็นระบบและมีระบบสำรองข้อมูลสารสนเทศเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล
5. สถานศึกษามีการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน
6. สถานศึกษาดำเนินการให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ผู้เรียน และสถานประกอบการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลสารสนเทศ
7. สถานศึกษามีผลการประเมินความพึงพอใจในการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาไม่ต่ำกว่า 3.51 (โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประเมินค่า Rating Scale 5 ระดับ)
8. สถานศึกษานำผลการประเมินมาปรับปรุง/พัฒนาระบบสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 2.24 ประเด็นการพิจารณา ระบบข้อมูลสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนเกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 5 ข้อ	5
ดี	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 4 ข้อ	4
ปานกลาง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 3 ข้อ	3
พอใช้	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 2 ข้อ	2
ต้องปรับปรุง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 1 ข้อ	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษามีฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อจัดการจัดการเรียนการสอน เช่น บทเรียนออนไลน์ เว็บไซต์ เชื่อมโยงเป็นระบบและมีระบบสำรองข้อมูลสารสนเทศเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล
 2. สถานศึกษามีการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน
 3. สถานศึกษาดำเนินการให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ผู้เรียน และสถานประกอบการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอน
 4. สถานศึกษามีผลการประเมินความพึงพอใจในการใช้ฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอน โดยมีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.51 (โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประเมินค่า Rating Scale 5 ระดับ)
 5. สถานศึกษานำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
- ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 การพัฒนาบุคลากร ค่าอธิบายสถานศึกษาและสถานประกอบการมีการวางแผนพัฒนาบุคลากรร่วมกัน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้มีความรู้ ความสามารถทักษะวิชาชีพที่จำเป็น ในสถานประกอบการ เทคนิคการสอนและเทคโนโลยีนวัตกรรมที่ทันสมัย ดังตารางที่ 2.25-2.26

ตารางที่ 2.25 ประเด็นการพิจารณา การพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษาเกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 5 ข้อ	5
ดี	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 4 ข้อ	4
ปานกลาง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 3 ข้อ	3
พอใช้	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 2 ข้อ	2
ต้องปรับปรุง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 1 ข้อ	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษาและสถานประกอบการมีแผนงานหรือโครงการพัฒนาบุคลากรร่วมกัน
2. สถานศึกษาดำเนินการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ได้รับการฝึกอบรมด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพหรือจรรยาบรรณวิชาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 75
3. สถานศึกษาดำเนินการให้ครูในสาขาวิชาที่เปิดสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนครูกับสถานศึกษาอื่นหรือหน่วยงาน องค์กรภายนอกกับสาขาวิชาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
4. สถานศึกษาดำเนินการให้ครูในสาขาวิชาที่เปิดสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมไม่น้อยกว่าร้อยละ 75
5. สถานศึกษาดำเนินการให้ครูในสาขาวิชาที่เปิดสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้รับทุนการศึกษา ทุนวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
หมายเหตุ *คุณภาพชีวิต หมายถึง การดำรงชีวิตอยู่ด้วยการมีสุขภาวะที่สมบูรณ์ และมีความมั่นคง ซึ่งครอบคลุมสุขภาวะ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ทางกาย ทางอารมณ์ ทางสังคมทางจิตและวิญญาณ

ตารางที่ 2.26 ประเด็นการพิจารณาการพัฒนาบุคลากรภายในสถานประกอบการเกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 5 ข้อ	5
ดี	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 4 ข้อ	4
ปานกลาง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 3 ข้อ	3
พอใช้	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 2 ข้อ	2
ต้องปรับปรุง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา 1 ข้อ	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษาและสถานประกอบการมีแผนงานหรือโครงการพัฒนาบุคลากรร่วมกัน
2. สถานศึกษาดำเนินการให้ครูฝึกได้รับการฝึกอบรมด้านวิชาชีพ ด้านวิชาการหรือจรรยาบรรณวิชาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 75
3. สถานประกอบการดำเนินการให้ครูฝึกเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูฝึกของสถานประกอบการอื่นหรือหน่วยงาน องค์กรภายนอกตรงกับสาขาวิชาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
4. สถานประกอบการดำเนินการให้ครูฝึกได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมไม่น้อยกว่าร้อยละ 75
5. สถานประกอบการดำเนินการให้ครูฝึก ได้รับทุนการศึกษาทุนวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกสถานประกอบการ

4. มาตรฐานที่ 4 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย

มาตรฐานที่ 4 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่าย คำอธิบายการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการ และการบริหารภาคีเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการ คำอธิบายสถานศึกษามีการสำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายในการสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ได้แก่ สถานศึกษา สถานประกอบการ และ ผู้ปกครองในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนการสอนและมีการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ดังตารางที่ 2.27-2.32

ตารางที่ 2.27 ประเด็นการพิจารณาการสำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีหลักฐานสำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ครบคลุมเครือข่ายในแต่ละปี มีรายงานผลการสำรวจ มีการนำผลไปใช้จริง และมีการสรุปผลการดำเนินการ	5
ดี	มีหลักฐานการสำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีรายงานผลการสำรวจ มีการนำผลไปใช้จริงและมีการสรุปผลการดำเนินการ	4
ปานกลาง	มีหลักฐานการสำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีรายงานผลการสำรวจ มีการนำผลไปใช้จริงและมีการสรุปผลการดำเนินการ	3
พอใช้	มีหลักฐานการสำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นบางครั้ง มีรายงานผลการสำรวจ มีการนำผลไปใช้บ้าง	2
ต้องปรับปรุง	มีร่องรอยการสำรวจความต้องการของภาคีเครือข่าย	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษามีแบบสำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
2. สถานศึกษามีเอกสารสรุปผลการสำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
3. สถานศึกษามีโครงการที่สนับสนุนหรือพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
4. สถานศึกษามีเอกสารสรุปผลโครงการที่สนับสนุนหรือพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ตารางที่ 2.28 ประเด็นการพิจารณาการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่าย
ในการจัดการเรียนรู้ เกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณาข้อ 1-10	5
ดี	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณาข้อ 1-8	4
ปานกลาง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณาข้อ 1-6	3
พอใช้	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณาข้อ 1-4	2
ต้องปรับปรุง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณาข้อ 1-2	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษามีหนังสือราชการเกี่ยวกับการติดต่อประสานงานกับเครือข่ายในการจัดการเรียนรู้
2. สถานศึกษามีหลักฐานการประชุมร่วมกันและมีการเยี่ยมชมสถานประกอบการของผู้บริหารครู และนักเรียน
3. สถานศึกษามีรายงานผลการนิเทศการฝึกอาชีพในสาขางานที่จัดการศึกษาระบบทวิภาคี
4. สถานศึกษามีหลักฐานการวัดผลประเมินผลร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ
5. สถานศึกษามีการระดมทรัพยากรในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน
6. สถานศึกษามีหลักฐานการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่าย
7. สถานศึกษามีรายงานโครงการพัฒนาบุคลากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่ายด้านอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
8. สถานศึกษามีรายงานโครงการพัฒนาหลักสูตรที่ร่วมกับสถานประกอบการ
9. สถานศึกษามีหลักฐานการใช้ระบบสารสนเทศร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ
10. สถานศึกษามีหลักฐานการลงนามความร่วมมือกับสถานประกอบการ
11. สถานศึกษามีการประเมินความพึงพอใจ ของภาคีเครือข่ายที่มีต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี อัน ได้แก่ สถานประกอบการ ผู้ปกครอง และนำผลการประเมินมาพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรมสถานศึกษาได้รับการยอมรับ ได้รับการสนับสนุนจากภาคีเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ตารางที่ 2.29 ประเด็นการพิจารณาการประเมินความพึงพอใจของภาคีเครือข่ายที่มีต่อการจัดการ
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	ผลการประเมินความพึงพอใจของสถานประกอบการ และ ผู้ปกครองต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอยู่ในระดับ 4.51-5.00	5
ดี	ผลการประเมินความพึงพอใจของสถานประกอบการ และ ผู้ปกครองต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอยู่ในระดับ 3.51-4.50	4
ปานกลาง	ผลการประเมินความพึงพอใจของสถานประกอบการ และ ผู้ปกครองต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอยู่ในระดับ 2.51-3.50	3
พอใช้	ผลการประเมินความพึงพอใจของสถานประกอบการ และ ผู้ปกครองต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอยู่ในระดับ 1.51-2.50	2
ต้องปรับปรุง	ผลการประเมินความพึงพอใจของสถานประกอบการ และ ผู้ปกครองต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอยู่ในระดับ 1.00-1.50	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษามีแบบสำรวจความพึงพอใจของสถานประกอบการจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของสถานประกอบการที่จัดการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทั้งหมด
2. สถานศึกษามีแบบสำรวจความพึงพอใจของผู้ปกครอง จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของผู้ปกครองผู้เรียนระบบทวิภาคี ก่อนสำเร็จการศึกษา

ตารางที่ 2.30 ประเด็นการพิจารณา การนำผลการประเมินมาพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมเกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณาข้อ 1-5	5
ดี	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณาข้อ 1-4	4
ปานกลาง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณาข้อ 1-3	3
พอใช้	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณาข้อ 1-2	2
ต้องปรับปรุง	มีหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณาข้อ 1	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษามีรายงานผลข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
2. สถานศึกษามีโครงการรองรับข้อเสนอแนะจากผลการประเมินความพึงพอใจของเครือข่ายที่มีต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
3. สถานศึกษามีผลการดำเนินโครงการตามข้อเสนอแนะ
4. สถานศึกษามีผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่อง
5. สถานศึกษามีการนำผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไปดำเนินการจริงในระดับสถานศึกษา

ตารางที่ 2.31 ประเด็นการพิจารณาสภาพปัจจุบันของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบการของสถานศึกษาเกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	สถานศึกษาดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและมีความร่วมมือกับสถานประกอบการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีสถานประกอบการเดิมอย่างน้อย 1 สถานประกอบการที่ดำเนินความร่วมมืออย่างน้อยตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป	5
ดี	สถานศึกษาดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและมีความร่วมมือกับสถานประกอบการเพิ่มขึ้น	4
ปานกลาง	สถานศึกษาดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและมีความร่วมมือกับสถานประกอบการเท่าเดิม	3
พอใช้	สถานศึกษาไม่เคยจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีแต่สถานศึกษาดำเนินการจัดทวิภาคีในปีปัจจุบัน	2
ต้องปรับปรุง	สถานศึกษาดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี แต่มีความร่วมมือกับสถานประกอบการลดลง	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. หลักฐานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไม่น้อยกว่า 3 ปี
2. แผนการเรียนโดยความร่วมมือของสถานศึกษาและสถานประกอบการในแต่ละปีการศึกษา

ตารางที่ 2.32 ประเด็นการพิจารณามีผลของการเพิ่มปริมาณผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	จำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพิ่มขึ้นตั้งแต่ร้อยละ 25 ต่อปี	5
ดี	จำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพิ่มขึ้นตั้งแต่ร้อยละ 20-24.99 ต่อปี	4
ปานกลาง	จำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพิ่มขึ้นตั้งแต่ร้อยละ 15-19.99 ต่อปี	3
พอใช้	จำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพิ่มขึ้นตั้งแต่ร้อยละ 10-14.99 ต่อปี	2
ต้องปรับปรุง	จำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพิ่มขึ้นน้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี	1

$$\text{การคำนวณร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีปีปัจจุบัน} - \text{จำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีปีก่อน}}{\text{จำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีปีก่อน}} \times 100$$

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา สถานศึกษามีจำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพิ่มขึ้น

5. มาตรฐานที่ 5 ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

มาตรฐานที่ 5 ด้านความดีเด่นของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี คำอธิบายการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษามีโครงการหรือกิจกรรมดีเด่น

ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 โครงการหรือกิจกรรมดีเด่นของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา (เลือกเพียง 1 โครงการหรือ 1 กิจกรรม) คำอธิบายโครงการหรือกิจกรรมดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ ดำเนินการจนบรรลุผลสำเร็จเกิดความภาคภูมิใจโครงการ หรือ กิจกรรมดีเดิมนั้นต้องโดดเด่นมีวิธีการริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ หรือประยุกต์ขึ้นมาใหม่ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนใช้หลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม เน้นการทำงานเป็นระบบ ได้นับการยกย่องจากผู้เกี่ยวข้อง มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานอย่างแพร่หลายเกิดประโยชน์ในวงกว้าง ดังตารางที่ 2.33-2.36

ตารางที่ 2.33 ประเด็นการพิจารณาโครงการหรือกิจกรรมดีเด่นมีความโดดเด่นมีวิธีการริเริ่มสร้างสรรค์
ขึ้นมาใหม่ หรือประยุกต์ขึ้นมาใหม่จนบรรลุผลสำเร็จ เกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	โครงการหรือกิจกรรมที่เกิดความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการมีความโดดเด่น มีวิธีการริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ หรือประยุกต์ขึ้นมาใหม่และบรรลุผลสำเร็จ	5
ดี	โครงการหรือกิจกรรมที่เกิดความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และบรรลุผลสำเร็จ	4
ปานกลาง	โครงการหรือกิจกรรมที่เกิดความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3
พอใช้	มีโครงการหรือกิจกรรมที่เกิดจากสถานศึกษากับสถานประกอบการ	2
ต้องปรับปรุง	มีโครงการหรือกิจกรรมที่เกิดจากสถานศึกษาหรือสถานประกอบการ	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษามีโครงการ
2. สถานศึกษามีบันทึกการดำเนินงาน
3. สถานศึกษามีสรุปผลการดำเนินงาน
4. สถานศึกษามีผลงาน

ตารางที่ 2.34 ประเด็นการพิจารณาการดำเนินโครงการเน้นการทำงานตามวงจรคุณภาพ PDCA
เกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	มีการวางแผนและกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานชัดเจน ปฏิบัติได้ครบตามขั้นตอน ผู้เรียนทั้งหมดได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	5
ดี	มีการวางแผนและกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานชัดเจน การปฏิบัติงานครบตามขั้นตอน ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 75 ของผู้เรียนทั้งหมดได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	4
ปานกลาง	มีการวางแผนและกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานชัดเจน การปฏิบัติงานครบตามขั้นตอน ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมน้อยกว่าร้อยละ 75 ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	3
พอใช้	มีการวางแผนและกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมน้อยกว่าร้อยละ 75 ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	2
ต้องปรับปรุง	มีการวางแผนและกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษามีรายงานผลการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรม ครบตามวงจรคุณภาพ PDCA
2. สถานศึกษามีหลักฐานการเข้าร่วมโครงการ หรือกิจกรรมของผู้เรียนทั้งหมด
3. สถานศึกษามีแผนการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 2.35 ประเด็นการพิจารณา ผลงานเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	ผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนครบทั้งสี่ด้าน	5
ดี	ผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนเพียงสามด้าน	4
ปานกลาง	ผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนเพียงสองด้าน	3
พอใช้	ผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนเพียงด้านเดียว	2
ต้องปรับปรุง	ผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมไม่บรรลุวัตถุประสงค์	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษามีรายงานผลการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมตามวงจรคุณภาพ PDCA ครบถ้วนสมบูรณ์
2. สถานศึกษามีหลักฐานแสดงการพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา
3. สถานศึกษามีผลการประเมินผู้เรียนที่เข้าร่วมโครงการ หรือกิจกรรม

ตารางที่ 2.36 ประเด็นการพิจารณา ผลงานได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้องและมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างแพร่หลายเกิดประโยชน์ในวงกว้างเกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน	ค่าคะแนน
ดีมาก	ผู้เรียน สถานประกอบการ ผู้ปกครอง รับรู้และพึงพอใจ มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ในวงกว้าง ด้วยวิธีการที่หลากหลายและสร้างสรรค์ ไปยังหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ	5
ดี	ผู้เรียน สถานประกอบการ ผู้ปกครอง รับรู้และพึงพอใจ มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ไปยังผู้เกี่ยวข้อง	4
ปานกลาง	ผู้เรียน สถานประกอบการ ผู้ปกครอง รับรู้และพึงพอใจ มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์บ้าง	3
พอใช้	ผู้เรียน สถานประกอบการ ผู้ปกครอง รับรู้และพึงพอใจ	2
ต้องปรับปรุง	ผู้เรียน สถานประกอบการ ผู้ปกครอง รับรู้	1

หลักฐานที่ใช้ในการพิจารณา

1. สถานศึกษามีหลักฐานแสดงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การดำเนินโครงการหรือกิจกรรม
2. สถานศึกษามีกระบวนการประเมินและสรุปผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ที่ได้รับการเผยแพร่ ต่อโครงการ หรือกิจกรรม
3. สถานศึกษามีสรุปผลโครงการ หรือกิจกรรม

2.4 การถอดบทเรียน

การถอดบทเรียน (Lesson Learned) เป็นแนวคิดและเครื่องมือเพื่อสร้างการเรียนรู้ซึ่งกันเป็นวิธีการหนึ่งของการจัดการความรู้ โดยเป็นกระบวนการดึงเอาความรู้จากการทำงานออกมาใช้เป็นทุนในการทำงานเพื่อยกระดับให้ดียิ่งขึ้นการถอดบทเรียนจึงเป็นการสกัดความรู้ที่มีอยู่ในตัวคนออกมาเป็นบทเรียนความรู้ที่ชัดเจน ซึ่งผลที่ได้จากการถอดบทเรียนทำให้ได้บทเรียนในรูปแบบชุดความรู้ที่เป็นรูปธรรมและเกิดการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เข้าร่วมกระบวนการอันนำมาซึ่งการปรับวิถีคิดและเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานที่สร้างสรรค์และมีคุณภาพยิ่งขึ้นลักษณะของบทเรียน สามารถจำแนกตามบุคคล กลุ่มโครงการ ได้แก่บทเรียนของปัจเจก บทเรียนของกลุ่ม ทีมงานบทเรียนของโครงการจำแนกตามระยะเวลาได้แก่บทเรียนที่เกิดขึ้นทันทีเมื่อจบเหตุการณ์ บทเรียนที่เก็บสะสมข้อมูลในอดีตและจำแนกตามเนื้อหาได้แก่บทเรียนเชิงประเด็น บทเรียนทั้งโครงการในแต่ละลักษณะจะมีเทคนิคและการใช้ที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และการถอดบทเรียนตามแนวคิดแบบดั้งเดิมและแบบร่วมสมัย มีข้อแตกต่างกัน แบบดั้งเดิมการเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้วมีการแสวงหาความล้มเหลวเพื่อเป็นบทเรียน มีการประชุมวางแผนหลังเกิดเหตุการณ์ทบทวนตลอดกระบวนการมีการรายงานสรุปและข้อเสนอแนะให้ความสำคัญกับผลงานในอดีตแบบร่วมสมัยการเรียนรู้เกิดขึ้นตลอดโครงการมีการวางแผนดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย มีการประชุมวางแผนก่อนเกิดเหตุการณ์ ทบทวนเฉพาะจุดเน้นที่สำคัญสำหรับการดำเนินงานไปข้างหน้าและให้ความสำคัญกับการวางแผนเพื่อความสำเร็จในอนาคต (กองวิจัยและพัฒนาส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร. 2554 : 7)

วิจารณ์ พานิช (2548:163) ให้ความหมายการถอดบทเรียนว่าการถอดบทเรียนจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้จากความสำเร็จหรือความผิดพลาดในการทำงาน บทเรียนจะสะท้อนสาเหตุที่ทำให้การทำงานประสบความสำเร็จหรือผิดพลาด มีปัจจัยเงื่อนไขอะไรบ้างที่ทำให้เกิดความความสำเร็จหรือ ผิดพลาดในการทำงานนั้น ซึ่งผู้ปฏิบัติที่กำลังปฏิบัติในแนวเดียวกันสามารถนำบทเรียนที่ได้ไปใช้ ในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม และไม่เกิดความผิดพลาดซ้ำในการปฏิบัติครั้งต่อไป

วีระ นิจไตรรัตน์ (2551:10) ให้ความหมายการถอดบทเรียนว่าการสรุปทบทวนกระบวนการทำงานผ่านผู้ที่เกี่ยวข้อง ผ่านการวิเคราะห์กระบวนการทำงานของเรื่องนั้นทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ เพื่อค้นหาสิ่งที่ควรดำเนินการต่อหรือสิ่งที่ไม่ควรดำเนินการต่อ

ประภาพรธณ อุ่นอบ (2552:42) ให้ความหมายการถอดบทเรียนว่า การถอดบทเรียนเป็นวิธีการจัดการความรู้รูปแบบหนึ่งที่เน้นการสร้างการเรียนรู้ในกลุ่มเพื่อสกัดความรู้ในตัวบุคคลและองค์ความรู้ที่ถ่องถื่นออกมาเป็นบทเรียนที่สามารถนำไปสังเคราะห์เป็นชุดความรู้ คู่มือ สื่อการเรียนรู้รูปแบบต่างๆ นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมกระบวนการถอดบทเรียนจะต้องเกิดการเรียนรู้ร่วมกันนำไปสู่การ ปรับวิถีคิด และวิธีการทำงานที่สร้างสรรค์ และมีคุณภาพยิ่งขึ้น

กองวิจัยและพัฒนาส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร 2554:7) การถอดบทเรียน (Lesson Learned) เป็นแนวคิดและเครื่องมือเพื่อสร้างการเรียนรู้ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งของการจัดการความรู้ โดยเป็นกระบวนการดึงเอาความรู้จากการทำงานออกมาใช้เป็นทุนในการทำงานเพื่อยกระดับให้ดียิ่งขึ้น การถอดบทเรียนจึงเป็นการสกัดความรู้ที่มีอยู่ในตัวคนออกมาเป็นบทเรียนความรู้ที่ชัดเจน ซึ่งผลที่ได้จากการถอดบทเรียนทำให้ได้บทเรียนในรูปแบบชุดความรู้ที่เป็นรูปธรรม และเกิดการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เข้าร่วมกระบวนการอันนำมาซึ่งการปรับวิธีคิดและเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานที่สร้างสรรค์ และมีคุณภาพยิ่งขึ้น

จากความหมายของบทเรียน ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การถอดบทเรียน หมายถึง แนวคิดและเครื่องมือเพื่อสร้างการเรียนรู้ ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งของการจัดการความรู้ โดยเป็นกระบวนการดึงเอาความรู้จากการทำงานออกมา การทำงานเพื่อยกระดับให้ดียิ่งขึ้นทำในรูปบทเรียนในรูปแบบชุดการเรียนรู้ ที่เป็นรูปธรรมเกิดการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ร่วมกระบวนการอันนำมาซึ่งการปรับวิธีคิดและเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานที่สร้างสรรค์และมีคุณภาพยิ่งขึ้น

2.4.1 ลักษณะของการถอดบทเรียน

การถอดบทเรียน สามารถกระทำได้ 3 ช่วง คือถอดบทเรียนก่อนดำเนินการเป็นการเรียนรู้ก่อนที่จะเกิดข้อผิดพลาด ถอดบทเรียนระหว่างดำเนินการเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานถอดบทเรียนหลังดำเนินการเป็นการเรียนรู้เพื่อการดำเนินงานในครั้งต่อไป (กองวิจัยและพัฒนาส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร. 2554 : 13)

2.4.1.1 วิธีวิทยาการถอดบทเรียนประกอบด้วย การถอดบทเรียนด้วยการเรียนรู้จากเพื่อน (Peer Assist - PA) เป็นการเรียนรู้ก่อนการทำกิจกรรมโดยเป็นการเรียนรู้จากเขาเขาเรียนรู้จากเราทั้งเราและเขาเรียนรู้ร่วมกัน และสิ่งที่เราพร้อมกันสร้างเกิดความรู้ใหม่ โดยมีลักษณะเป็นการประชุม ประชุมเชิงปฏิบัติ

2.4.1.2 การถอดบทเรียนแบบเล่าเรื่อง (Story Telling) เป็นการเรียนรู้ก่อนหรือระหว่างทำกิจกรรม ด้วยการให้ผู้มีความรู้จากการปฏิบัติปลดปล่อยความรู้ที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัวออกมาแลกเปลี่ยนความรู้ โดยผู้เล่าจะเล่าความรู้สึกที่ฝังลึกอยู่ในตัวที่เกิดจากการปฏิบัติ ซึ่งผู้ฟังสามารถตีความได้โดยอิสระและเมื่อเกิดการแลกเปลี่ยนผลการตีความแล้วทำให้ได้ความรู้ที่สามารถบันทึกไว้เป็นชุดความรู้ซึ่งการถอดบทเรียนในลักษณะนี้จะเป็นการสกัดความรู้จากเรื่องที่เล่าออกมาว่ามีคุณค่าและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างไร ไม่ใช่เป็นเพียงการเล่าเรื่องในอดีตการถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ (After Action Review: AAR) โดยนำผลมาปรับปรุงครั้งต่อไป ดังนั้น AAR จึงเป็นการจับความรู้ที่เกิดขึ้นสั้นๆ ภายหลังจากทำกิจกรรม แล้วนำไปสู่การวางแผนในครั้งต่อไปทำให้คนทำรู้สึกตื่นตัวและมีความรู้สึกผูกพันกับงานโดยโครงการกิจกรรมที่ทำครั้งเดียวแล้วจบ ไม่จำเป็นต้องทำ AAR ซึ่งรูปแบบการทำ AAR สามารถดำเนินการได้ทั้งระหว่างการทำกิจกรรมเพื่อปรับปรุงแก้ไขระหว่างการทำงานหรือการทบทวนไปแก้ไขไป และภายหลังสิ้นสุดแต่ละกิจกรรมเพื่อนำไปวางแผนกิจกรรมครั้งต่อไปค่าน้ำหนักความสำคัญในการถอดบทเรียน AAR ประกอบด้วยภาพความสำเร็จอะไรที่คาดหวัง สิ่งที่เกิดขึ้นจริงร้อยละ 25 เกิดความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นมีสิ่งดีๆ เกินไป ปัจจัยร้อยละ 25 ข้อเสนอนะที่เจาะจงสามารถนำไปปฏิบัติได้ ร้อยละ 50 ได้บทเรียน

1. ข้อเสนอแนะที่เจาะจงและปฏิบัติได้ (Specific Actionable Recommendation: SARs) หมายถึง ชุดข้อความที่แสดงถึงการที่ทีมงานได้นำสิ่งที่เรียนรู้มาพัฒนากิจกรรม เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานครั้งต่อไป ซึ่งควรเป็นข้อเสนอแนะที่ระบุถึงลักษณะที่ต้องแก้ไข และวิธีการแก้ไขที่เป็นรูปธรรม โดยทีมงานทุกคนต้องเข้าใจตรงกันต่อข้อเสนอแนะนั้นๆ และข้อเสนอแนะเหล่านั้นจะถูกนำไปบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการในครั้งต่อไป สิ่งที่ไม่ควรเกิดขึ้นใน AAR คือ การวิพากษ์วิจารณ์หรือวินิจฉัยว่าใครถูกใครผิด เพราะถือว่าเป็นความรับผิดชอบร่วมของกลุ่มการทำ AAR ไม่ใช่การบ่นหรือวิเคราะห์ในทุกระเด็นแต่เป็นการคุยที่มีเป้าหมายและให้บทเรียนกับทีมงาน และบรรยากาศในการทำ AAR ต้องไม่ทำลายคุณค่าของสมาชิกในทีมงาน AAR ควรมียอดประกอบคือผู้อำนวยการเรียนรู้อำนวยการเรียนรู้ (Facilitators) ทีมงานทุกคนได้ทำกิจกรรมร่วมกันคำถามหลักเพื่อการอภิปรายนำไปสู่ข้อเสนอแนะที่เฉพาะเจาะจงและปฏิบัติได้ รวมถึงบรรยากาศต้องสบายๆ ไม่เครียดพร้อมทั้งต้องมีการรักษาความลับและสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันประโยชน์จากการทำ AAR คือทำให้เกิดความชัดเจนในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมโครงการ มีความเชื่อมโยงเหตุและปัจจัยต่างๆ เข้าด้วยกันได้ข้อเสนอในการปรับปรุงการปฏิบัติงานครั้งต่อไป เกิดนวัตกรรมในการทำงาน ช่วยรักษาเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการองค์กรไว้ เกิดการพัฒนาศักยภาพของทีมงาน on the job training สร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมและสร้างความรู้สึกไว้วางใจและผูกพันต่อทีมงาน

2.4.1.3 การถอดบทเรียนเมื่อสิ้นสุดโครงการ (Retrospect) เป็นการถอดบทเรียนเมื่อสิ้นสุดโครงการหรือการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้โดยเป็นการรวบรวมความรู้ในระยะยาวสำหรับคณะทำงานเพื่อการมองไปในอนาคตและทำทันทีที่เสร็จสิ้นกิจกรรม แต่แต่ละครั้งประโยชน์ของ Retrospect คือมีปรัชญาการทำงานที่ว่าทุกครั้งเราทำอะไรซ้ำเราควรทำให้ดีกว่าครั้งสุดท้ายเป็นการช่วยให้ผู้อื่นทำงานของเขาให้ดีขึ้นและเป็นการสร้างการเรียนรู้ ผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วยคณะทำงาน ผู้อำนวยการเรียนรู้อำนวยการเรียนรู้ ผู้ที่ใช้ความรู้ในอนาคตวิธีการทำ Retrospect คือการทบทวนแผนและกระบวนการทั้งหมด แล้วทำการตั้งคำถามว่าเราจะดำเนินการต่อไป ให้ดีขึ้นอย่างไรด้วยวิธีใด ทำให้เป็นที่พอใจได้อย่างไรและทำการบันทึกข้อเสนอแนะที่เจาะจงและสามารถนำไปปฏิบัติได้ (SARs)

2.4.1.4 การถอดบทเรียนจากวิธีปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Good Best Practice) เป็นแนวคิดที่ก่อตัวจากทฤษฎีการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง Learning by doing เป็นแนวคิด Approach มิใช่เป็นเพียงเครื่องมือแนวคิดหลักจะเกี่ยวข้องกับคำว่าคุณภาพที่ถูกนิยามด้วยการทำสิ่งที่ถูกต้องและปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้เข้าร่วมตกลงร่วมกันในวัตถุประสงค์ รายละเอียด และเกณฑ์ที่ใช้แต่ละกลุ่มนำเสนอโครงการ ผลการดำเนินงานของตนเอง กลุ่มช่วยกันสรุปกระบวนการทำงานในแต่ละขั้นตอนของโครงการที่จะให้ประสบผลสำเร็จ ขั้นตอนที่ต้องการแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อหาส่วนที่ดีที่สุด

2.4.2 หัวใจหลักของการถอดบทเรียน

อุทัยทิพย์ เจียวิวรรธน์กุล (2554 : 1 - 6) การแบ่งปันความรู้ (Knowledge Sharing) โดยมีผลประโยชน์ร่วมกันมีความไว้วางใจทั้งตนเองและผู้อื่นและมีการเรียนรู้การถอดบทเรียนทำอย่างมีขั้นตอนโดยทั่วไปของการถอดบทเรียนมีดังนี้ กำหนดวัตถุประสงค์ออกแบบและวางแผนดำเนินการถอดบทเรียน สื่อสารเผยแพร่ผล องค์ความรู้จากบทเรียนติดตามผลการนำบทเรียนไปใช้ประโยชน์

2.4.2.1 ประโยชน์จากการถอดบทเรียนในระยะสั้นทำให้เกิดการปรับปรุงเทคนิคการทำงานการถอดบทเรียนจะเป็นกระบวนการกลุ่มที่ทุกคนมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดการขับเคลื่อนงานไปในทิศทางเดียวกัน แนวทางการทำงานปรับเปลี่ยนได้ทันกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโครงการชุมชน สังคม และทำให้ผลการดำเนินงานโครงการดีขึ้นในระยะกลางทำให้เกิดความเชื่อมั่นในการทำงานและการเผชิญปัญหามากขึ้น และเกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้เห็นพัฒนาการที่ดีขึ้นของโครงการภายหลังจากการนำบทเรียนไปปรับใช้ ในระยะยาวทำให้เกิดต้นแบบการทำงานที่ดี (Best Practice) เกิดรูปแบบกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพเกิดความเข้าใจปัญหาการทำงานอย่างเป็นระบบ และเกิดการพัฒนายุทธศาสตร์การทำงานในระยะต่อไป

2.5 แนวปฏิบัติที่ดี

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2554) ได้กล่าวถึงนิยาม Best Practice เป็นวิธีปฏิบัติในกระบวนการธุรกิจ ซึ่งมีส่วนอย่างยิ่งในการทำให้องค์กรไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ด้วยผลลัพธ์ในการดำเนินการที่เป็นเลิศ สร้างความยั่งยืนให้กับองค์กร

Business Dictionary (2011) ได้กล่าวถึงแนวปฏิบัติที่ดีคือวิธีการหรือเทคนิคที่ช่วยให้บรรลุผลตามเป้าหมายและช่วยให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งสามารถนำวิธีการไปใช้สำหรับการเทียบเคียง benchmark ได้

บุรุษย์ ศิริมหาสาคร (2548) Best Practice คือวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จซึ่งเป็นผลมาจากการนำความรู้ไปปฏิบัติจริง แล้วสรุปความรู้และประสบการณ์นั้นเป็นปฏิบัติที่ดีที่สุดของตนเอง

วิจารณ์ พานิช (2554) ได้กล่าวถึง Best practice เป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของการจัดการความรู้ คือการมีฐานข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศของหน่วยงานต่างๆ ที่มีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับในด้านต่างๆ โดยมีการเผยแพร่วิธีการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ เพื่อให้หน่วยงานอื่นได้นำไปปรับใช้

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2554 : 118) กำหนดไว้ว่าแนวปฏิบัติที่ดีหมายถึงวิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ หรือสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมายเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการหรือวิชาชีพนั้นๆ มีหลักฐานของความสำเร็จปรากฏชัดเจนโดยมีการสรุปวิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติ ตลอดจนความรู้และประสบการณ์ บันทึกเป็นเอกสารเผยแพร่ให้หน่วยงานภายในหรือภายนอกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

กล่าวโดยสรุปแนวปฏิบัติที่ดี (Best practice) คือวิธีการขั้นตอนการดำเนินงานที่ดีที่สุดแล้วส่งผลให้การดำเนินงานสามารถบรรลุสู่เป้าหมายหรือความเป็นเลิศได้ ด้วยเทคนิค วิธีการที่เหมาะสม โดยมีการบันทึกความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) ในการดำเนินงานไว้อย่างเป็นระบบและสามารถเผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้รับสู่หน่วยงานภายนอกได้

ลักษณะของแนวปฏิบัติที่ดี (สถาบันวิจัยพัฒนาเพื่อการเรียนรู้. 2549:2) ได้กล่าวถึงแนวทางการพิจารณาว่าเป็นแนวปฏิบัติที่ดี ดังนี้

1. วิธีปฏิบัตินั้นดำเนินการบรรลุผลได้สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องหรือเป็นวิธีปฏิบัติที่สร้างความพึงพอใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน
2. วิธีปฏิบัตินั้นผ่านกระบวนการนำไปใช้อย่างเป็นวงจรถนเห็นผลชัดเจนว่าทำให้เกิดคุณภาพสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องหรือมีกระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA จนเห็นแนวโน้มของตัวชี้วัดความสำเร็จที่ดีขึ้น
3. สามารถบอกเล่าถึงวิธีปฏิบัติได้ว่าทำอะไร (What) ทำอย่างไร (How) และทำไม (Why)
4. ผลจากวิธีการปฏิบัติสอดคล้องเป็นไปตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ หรือกลยุทธ์ จุดเน้นตามกลยุทธ์
5. วิธีปฏิบัตินั้นสามารถระบุได้ว่าเกิดจากปัจจัยสำคัญที่ชัดเจน และปัจจัยนั้นก่อให้เกิดการปฏิบัติที่ต่อเนื่องและยั่งยืน
6. วิธีปฏิบัตินั้นใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM-Knowledge Management) เช่นการทำกิจกรรมเล่าเรื่องในการถอดบทเรียนจากการปฏิบัติงาน

2.5.1 องค์ประกอบของแนวปฏิบัติที่ดี

2.5.1.1 มีลักษณะเป็นกระบวนการมีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายขององค์กรมีผลของกระบวนการนั้นๆ สนับสนุนจะมีประโยชน์ก็ต่อเมื่อถูกเผยแพร่ให้เกิดการเรียนรู้หรือผู้เกี่ยวข้องอื่นๆซึ่งมีองค์ประกอบในการเขียนดังนี้

1. ความเป็นมาเป็นการเขียนเพื่อสะท้อนสิ่งที่เป็นความคาดหวังของนักเรียนผู้ปกครองชุมชน ที่มีต่อการจัดการและบริบททั่วไป
2. การพัฒนาระบบคุณภาพหรือการจัดการเรียนรู้ต้องสะท้อนให้เห็นต่อการพัฒนาคุณภาพว่าดำเนินการอย่างไรและเชื่อมโยงความคาดหวังของนักเรียนชุมชนผู้ปกครองอย่างไร
3. วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศเป็นการเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศอาจได้มาจากกิจกรรมเรื่องเล่าเร้าพลังในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้มีอะไรบ้างและอธิบายว่าคืออะไร ทำอย่างไร และทำไม
4. ผลการดำเนินการเป็นการอธิบายว่าผลที่เกิดขึ้นจากวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศส่งผลต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนอย่างไร
5. ปัจจัยความสำเร็จเป็นการเสนอผลการวิเคราะห์ว่าวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศเกิดขึ้นได้เพราะอะไร มีอะไรเป็นปัจจัยในระบบที่ทำให้วิธีปฏิบัติเหล่านี้ดำรงอยู่ได้ดำรงอยู่ในระยะยาว
6. บทเรียนที่ได้รับสะท้อนให้เห็นว่าเราจัดการศึกษาอย่างไรอะไรเป็นเคล็ดลับที่ทำให้การดำเนินการนี้ประสบผลสำเร็จ รวมทั้งมีข้อพึงระวังอย่างไร

2.5.2 การนำแนวปฏิบัติที่ดีไปประยุกต์ใช้กับการบริหารการศึกษา

Best practice ทางด้านการศึกษาเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพที่ดีเยี่ยม บางครั้งอาจจะเป็นเพียง แค่แนวคิดง่ายๆ แต่เป็นแนวคิดที่ทรงพลังน่าทึ่งน่าติดตามใจเป็นการคิดนอกกรอบเมื่อหน่วยงาน Best practice แล้วควรได้มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้หน่วยงานทางการศึกษากระทรวงศึกษาธิการหรือกรมต่างๆ ในสังกัดบางหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นการจัดรวบรวมแนวปฏิบัติที่ดีเลิศไว้ในบางเรื่อง บางประเด็นแม้จะยังไม่มีการจัดอย่างเป็นระบบก็ตาม เช่นเทคนิควิธีการ

สอนที่ดีเยี่ยมของครูสาขาต่างๆ ครูต้นแบบ ครูแกนนำ ครูแห่งชาติ เทคนิควิธีการสอนรูปแบบต่างๆ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาปรับประยุกต์ให้มีความเหมาะสม เป็นต้น สิ่งต่างๆเหล่านี้ล้วนเป็นการนำแนวคิดไปใช้อย่างเป็นรูปธรรมส่วนใหญ่จะเป็นวงการธุรกิจภาคเอกชน เพื่อการพัฒนาปรับปรุงสินค้าให้มีคุณภาพโดยเฉพาะสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติกระทรวงอุตสาหกรรมความนิยมในการนำแนวคิดของ Best practice ไปใช้เกิดขึ้นเมื่อหน่วยงานสนับสนุนทางภาคธุรกิจ โดยเฉพาะสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ กระทรวงอุตสาหกรรมได้นำไปใช้เป็นรางวัลหรือสิ่งจูงใจให้กับฝ่ายหรือแผนกต่างๆ ขององค์กรหรือโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อกระตุ้นให้เกิดการสร้างผลงานและวิธีปฏิบัติที่ดีสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า อันนำมาสู่การสร้างผลกำไรให้บริษัทหรือองค์กร ผลตอบแทนสำหรับฝ่ายหรือแผนกที่จะได้รับรางวัลนั้น ในระยะแรกมักจะเป็นถ้วยรางวัล และเงินสด เป็นส่วนใหญ่แต่ในระยะต่อมาหลายองค์กรเห็นว่าทำให้รางวัลดังกล่าวไม่สามารถกระตุ้นการทำงานได้เพียงพออย่างเดียวและยังยืนยันจึงได้เปลี่ยนรางวัลและรูปแบบการให้รางวัลโดยเน้นรางวัลและรูปแบบการให้รางวัล โดยเน้นรางวัลในสิ่งที่ไม่สามารถสัมผัสได้ เช่นการให้โอกาสการทำงานที่ยืดหยุ่นมากขึ้น การผ่อนคลายกฎระเบียบการทำงานและการให้โอกาสการทำงานที่ยืดหยุ่นมากขึ้นการผ่อนคลายกฎระเบียบทำงานและการให้โอกาสผู้ปฏิบัติระดับล่างเข้าถึงผู้บริหารระดับสูงได้งานและไม่เป็นทางการมากขึ้นนอกจากนี้สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติกล่าวว่าการนำ Best practice ไปใช้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร ดังนี้ระบบปฏิบัติการขององค์กรมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารงานมีการกำหนดกลไกการตรวจสอบและทบทวนทั้งระบบปฏิบัติการและระดับนโยบายเป็นกระบวนการที่มีความชัดเจนทุกขั้นตอนเป็นกระบวนการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานสามารถปฏิบัติซ้ำได้อีกและเป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องในทำนองเดียวกัน (Tim wyatt Bob Carbinces and Leone Robb.) กล่าวว่าการนำ Best practice ในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จประกอบด้วยมีกระบวนการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวและโรงเรียนที่มีความเข้มแข็งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนต้องร่วมมือกันออกแบบการปฏิบัติงานโรงเรียนร่วมกัน กระบวนการปฏิบัติงานของบุคลากรต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรมของสถานศึกษา ฝ่ายบริหารต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงานกับฝ่ายปฏิบัติอยู่เสมอ ผู้ปฏิบัติงานมีอิสระทางความคิด และสามารถปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเองได้ตลอดเวลาทั้งนี้ต้องอยู่บนพื้นฐานของระเบียบทางราชการ มุมมองของชุมชนที่มีต่อผู้เรียนโรงเรียนต้องนำมาเป็นข้อมูลในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ต้องมีการเทียบเคียงกับโรงเรียนที่ดำเนินการแล้วประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษาอยู่เสมอ มีการพัฒนาคุณลักษณะของผู้ปฏิบัติงานอยู่เสมอและพัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จของการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

อย่างไรก็ตามการนำแนวคิดของ Best practice มาใช้ในวงการศึกษโดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเริ่มขยายวงกว้างมากขึ้น เมื่อมีการจัดทำแผนพัฒนาวิทยาลัยจึงเริ่มเป็นที่รู้จักกันมากขึ้นเพราะมีการระบุให้แต่ละสถานศึกษามองหาจุดเด่น จุดแข็งหรือแนวปฏิบัติของสถานศึกษาที่ดีเป็นเลิศใส่ไว้ในแผนพัฒนาของสถานศึกษาครูผู้บริหารส่วนใหญ่ยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ Best practice ไม่มากนักตามที่คาดการณ์ว่าแนวคิดดังกล่าวคงจะเพิ่มแพร่หลายมากขึ้นและสามารถที่จะเป็นอีกแนวทางหนึ่งของการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

2.5.2.1 การเกิดขึ้นของ Best practice ในหน่วยงานทางการศึกษาหน่วยงานทางการศึกษานั้น Best practice สามารถเกิดขึ้นได้หลายช่องทางดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. เกิดจากบุคคลอันมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มุ่งหวังความสำเร็จ คิดเชิงอนาคต คิดเพื่อเปลี่ยนแปลง ส่วนผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาก็ได้จากการเรียนรู้ในการปฏิบัติ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์การแก้ปัญหาการทำงานการให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารหรืออาจจะเกิดจากแนวคิดคำปรารภของคณะกรรมการของผู้ปกครองของประชาชนหรือผู้รับบริการ ผู้รับบริการก่อให้เกิดการสร้างสรรค้วิธีการใหม่หรือที่ดีกว่า

2. เกิดจากปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการทั้งระบบทั้งปัจจัยนำเข้ากระบวนการและผลผลิต ไม่ได้ตามเป้าหมายความกดดันจากผู้รับบริการการขับเคลื่อนนโยบายของผู้บริหารระดับสูงภาวะข้อจำกัดของทรัพยากรทางการบริหาร ภาวะวิกฤติทำให้มีการแสวงหาแนวทางกระบวนการวิธีการที่ดีกว่า เพื่อให้ได้ผลผลิตความสำเร็จสูงสุด

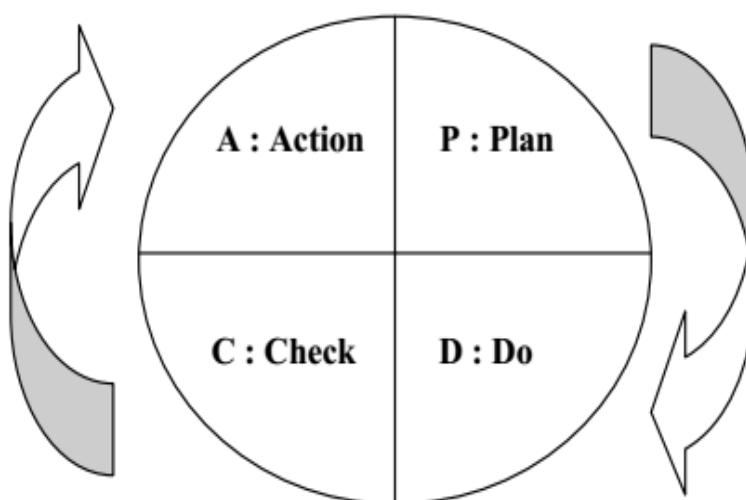
3. เกิดจากแรงขับเคลื่อนการพัฒนาค้นหาวิธีใหม่เพื่อเพิ่มผลผลิตกำไรหรือสร้างความพึงพอใจให้ผู้รับบริการ เสริมสร้างประสิทธิภาพขององค์การ

จากแนวคิดการเกิดขึ้นของ Best practice จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานใดๆ ก็ตามของแต่ละหน่วยงานผู้นำองค์กร หรือผู้บริหารโดยเฉพาะผู้บริหารศึกษาต้องเป็นผู้จุดประกายการพัฒนาเพื่อร่วมกันแสวงหาแนวทางในการพัฒนาองค์กรของตนให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงหรือการแข่งขัน มิฉะนั้นอาจล้าหลังไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกอันอาจจะส่งผลถึงความอยู่รอดขององค์กรหรือสถานศึกษาในที่สุด ในหัวข้อถัดไปจะได้กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินงานหรือการสร้าง Best practice ให้เกิดขึ้นในองค์กรหรือสถานศึกษาซึ่งมีหลากหลายวิธีขอยกตัวอย่างมาพอสังเขป

2.6 วงจรเดมมิง (Deming Cycle : PDCA)

PDCA มาจากคำภาษาอังกฤษ 4 คำได้แก่ Planวางแผน Do ปฏิบัติตามแผน Check ตรวจสอบแก้ไข Act ประเมินและพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับวงจร PDCA เริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกโดยนักสถิติ Walter Shewhart (จาร์ส นองมาก. 2544 : 43-44) ได้พัฒนาจากการควบคุมกระบวนการเชิงสถิติที่ Bell Laboratories ในสหรัฐอเมริกาเมื่อทศวรรษ 1930 ในระยะเริ่มแรกวงจรดังกล่าวเป็นที่รู้จักกันในชื่อวงจร Shewhart จนกระทั่งราวทศวรรษที่ 1950 ได้มีการเผยแพร่อย่างกว้างขวางโดย W.Edwards Deming ปรมาจารย์ทางด้านการบริหารคุณภาพหลายคนจึงเรียกวงจรนี้ว่าวงจร Deming เมื่อเริ่มแรก Deming ได้เน้นถึงความสัมพันธ์ 4 ฝ่ายในการดำเนินธุรกิจเพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพและความพึงพอใจของลูกค้าซึ่งได้แก่ ฝ่ายออกแบบ ฝ่ายผลิตฝ่ายขายและฝ่ายวิจัยความสัมพันธ์ของทั้ง 4 ฝ่ายนั้นจะต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับคุณภาพของสินค้าตามความต้องการของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาโดยให้ถือว่าคุณภาพจะต้องมากอนสิ่งอื่นใดต่อมาแนวคิดเกี่ยวกับวงจร Deming ได้ถูกดัดแปลงให้เข้ากับวงจรการบริหาร ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการปฏิบัติ ขั้นตอนการตรวจสอบ และขั้นตอนการดำเนินการให้เหมาะสมซึ่งในระยะเริ่มแรกหมายถึงการปรับปรุงแก้ไขแต่ยังไม่สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะแต่ละขั้นตอนถูกมอบหมายให้เป็นหน้าที่รับผิดชอบของแต่ละฝ่ายขณะที่ฝ่ายบริหารกำหนดแผนงานและตั้งเป้าหมายสำหรับพนักงาน พนักงานก็ต้องลงมือปฏิบัติให้บรรลุตามเป้าหมายที่ฝ่ายบริหารได้กำหนดขึ้น ในขณะที่ผู้ตรวจสอบคอยตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของพนักงานเป็นระยะๆ และรายงานผลให้ผู้บริหารทราบหากการ

ปฏิบัติงานมีความผิดพลาดหรือเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมายก็จะได้แก้ไขได้ทันที พนักงานที่สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายก็จะได้รับรางวัลเป็นการตอบแทน แต่ถ้าไม่สามารถทำได้ตามเป้าหมายก็จะถูกประเมินผลการปฏิบัติงานที่การดำเนินงานในลักษณะนี้จะเห็นได้ว่าค่อนข้างแข็งแกร่งต่าง นอกจากผู้บริหารจะไม่ประเมินศักยภาพของพนักงานซึ่งเป็นผู้ที่รู้ดีที่สุดเกี่ยวกับกระบวนการทำงานแล้วยังขาดวิสัยทัศน์ที่ดีในเรื่องของการประสานงานภายในหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้พนักงานมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผนและแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นอย่างไรก็ตามวงจร Deming ได้พัฒนาไปในทิศทางที่นุมนวลขึ้นในประเทศญี่ปุ่นซึ่งได้ให้ความสำคัญกับพื้นฐานการบริหารงาน 2 อย่างนั้นก็คือการสื่อสารและความร่วมมือรวมใจจากทุกคนในหน่วยงานโดยผู้บริหารยังคงเป็นผู้กำหนดแผนงานแต่จะสื่อสารผ่านช่องทางหัวหน้างานและพนักงานตามลำดับขั้นเป้าหมายถูกกำหนดขึ้นตามความเหมาะสมเป็นไปได้เราใช้วงจร PDCA เพื่อการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องทุกครั้งที่วงจรหมุนครบรอบก็จะเป็นแรงส่งให้หมุนในรอบต่อไปวิธีการใหม่ๆ ที่ทำให้เกิดการปรับปรุงก็จะถูกจัดทำเป็นมาตรฐานการทำงานทำให้การทำงานมีการพัฒนาอย่างไม่สิ้นสุดเราอาจเริ่มด้วยการปรับปรุงเล็กๆ น้อยๆ ก่อนที่จะก้าวไปสู่การปรับปรุงที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นวงจร PDCA สามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุกๆ เรื่องนับตั้งแต่กิจกรรมส่วนตัวเช่นการปรุงอาหาร การเดินทางไปทำงานในแต่ละวันการตั้งเป้าหมายชีวิต การดำเนินงานในระดับบริษัท จนกระทั่งในระดับสถาบันการศึกษาหรือที่นำมาใช้ในระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอนของวงจร PDCA สามารถแสดงได้ดังภาพ ที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 Deming : PDCA (ที่มา : จำรัส นองมาก (2544 : 43-44))

ในแต่ละขั้นตอนของวงจร PDCA มีรายละเอียด ดังนี้

2.6.1 การวางแผน (Plan : p)

การวางแผนครอบคลุมถึงการกำหนดกรอบหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงซึ่งรวมถึง การพัฒนาสิ่งใหม่ๆ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ฯลฯ พร้อมกับพิจารณาว่ามีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลใดบ้างเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนั้นโดยระบุวิธีการเก็บข้อมูลให้ชัดเจนนอกจากนี้จะต้องวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้แล้วกำหนดทางเลือกในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงดังกล่าวการวางแผนยังช่วยให้เราสามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตและช่วยลดความสูญเสียต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ทั้งในด้านแรงงาน วัสดุดิบ ชั่วโมงการทำงาน เงิน เวลา ฯลฯ โดยสรุปแล้ว การวางแผนช่วยให้รับรู้สภาพปัจจุบัน พร้อมกับกำหนดสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตด้วยการผสมผสานประสบการณ์ ความรู้และทักษะอย่างลงตัว ดังรายละเอียดเกี่ยวกับการวางแผน ได้แก่

1. หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผน การวางแผนเป็นภาระหน้าที่อันสำคัญของหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนเพราะการวางแผนเป็นเครื่องมือสำคัญของการบริหารงานที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ อูทัย บุญประเสริฐ. (อ้างใน วิรัตน์ จำปาวัน. 2549 : 45) ในปัจจุบันการวางแผนใช้กันอย่างแพร่หลายแม้กระทั่งในชีวิตประจำวัน จนอาจกล่าวได้ว่าการวางแผนคือชีวิตและความก้าวหน้าของทุกคนและทุกหน่วยงาน ประชุม รอดประเสริฐ. (อ้างในวิรัตน์ จำปาวัน. 2549 : 45) ถึงกระนั้นก็ตามเมื่อมีการซักถามถึงรายละเอียดให้จำเพาะเจาะจงลงไป มักจะพบวาทคนสวนใหญ่ไม่แน่ใจว่าการวางแผนคืออะไรแต่ละคนจะมองหรือเข้าใจการวางแผนแตกต่างกันไป

2. ความหมายของการวางแผนจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานปี พ.ศ. 2525 ไม่ได้อธิบายความหมายของคำว่าวางแผนคำนี้โดยตรงแต่จะให้ความหมายของคำแต่ละคำดังนี้ วาง หมายถึง กำหนด ตั้ง แผน หมายถึง สิ่งที่กำหนด คือเป็นแนวดำเนินการ ดังนั้นหากแปลความหมายรวมๆ กัน คงจะหมายถึงการกำหนดสิ่งที่จะยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ศาสตราจารย์ มาลัย หุวะนันทน์ กล่าวไว้ในหนังสือเรื่องวัตถุประสงค์นโยบายและแผน ว่าการวางแผนคือกระบวนการขั้นหนึ่งในการบริหารงานให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์และนโยบายที่กำหนดไว้แผนเป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้ความรู้ทางวิชาการและการวินิจฉัยเหตุการณ์ในอนาคต แล้วกำหนดวิธีการโดยถูกต้องและมีเหตุผลเพื่อการดำเนินงานตามแผนไปโดยเรียบร้อยสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากที่สุด ศาสตราจารย์ สมพงษ์ เกษมสิน สรุปถึงเรื่องการวางแผนว่าเป็นเรื่องของการวินิจฉัยเพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติงานที่เห็นวาทดีที่สุด โดยพิจารณาจากข้อมูลข่าวสารและกรณีแวดล้อมต่างๆ การวางแผนเป็นการใช้จินตนาการคาดคะเนวิธีการเพื่อเลือกแนวทางที่ดีที่สุดเพื่อกำหนดเป้าหมายและวางโครงการในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ Scott, B.W. เขียนไว้ใน Long Range Planning in American Industry ว่าการวางแผนคือกระบวนการวิเคราะห์ซึ่งรวมถึงการประเมินอนาคตและพิจารณากำหนดวัตถุประสงค์ที่พึงปรารถนาสถานะแวดล้อมของอนาคต การพัฒนาทางเลือก เพื่อดำเนินการให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์และการเลือกแนวดำเนินการระหว่างทางเลือกทั้งหลาย Earnest Dale เขียนในหนังสือชื่อ Management Theory and Practice ว่าการวางแผน หมายถึงการที่องค์กรได้ตั้งวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้แล้วมีการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยวิธีการซึ่งตัดสินใจแล้ววาทดีที่สุด Russell L. Ackoff กล่าวไว้ใน A Concept of Corporate Planning ว่าการวางแผนคือการกำหนดรูปแบบของอนาคตที่ต้องการแล้วกำหนดแนวทางปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้นโดยสรุปการวางแผนเป็นการนำข้อมูลสารสนเทศในอดีตปัจจุบันและแนวโน้ม Trends มาคิดวิเคราะห์

เพื่อหาวิธีการที่ดีและเหมาะสมที่สุดเพื่อการดำเนินการสำหรับอนาคตโดยการพิจารณาวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ทรัพยากรที่พอมีรวมทั้งปัญหาที่มี หรือที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตจะเห็นได้ว่าการวางแผนมีความสำคัญมากต่อหน่วยงานในการปฏิบัติงานถ้าไม่มีการวางแผนก็จะมีทิศทางในการปฏิบัติงาน

3. ความสำคัญของการวางแผน การวางแผนมีความสำคัญต่อความสำเร็จของหน่วยงานดังนี้ ประชุม รอดประเสริฐ. (อานในวิรัตน์ จำปาวัน. 2549 : 46)

3.1 ทำให้การทำงานของบุคคลากรประสานซึ่งกันและกันโดยมีแผนเป็นกรอบในการดำเนิน

3.2 ช่วยให้เกิดการประหยัดทรัพยากรในการบริหาร

3.3 ช่วยให้การปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วงไปโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

3.4 เป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดีเพราะการมีแผนย่อมนจะต้องมีการกำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงานของบุคคลต่างๆ ไว้อย่างแน่นอน

3.5 ทำให้สามารถระดมสรรพกำลังของทรัพยากรมาใช้อย่างได้ผลและทั่วถึง

3.6 ทำให้การตรวจสอบและการควบคุมการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

3.7 หัวหน้างานสามารถทราบปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานได้อย่างดีทำให้สามารถแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะได้ทันทางที่ ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ. (อานในวิรัตน์ จำปาวัน. 2549 : 47)

4. กระบวนการวางแผนขั้นตอนการวางแผน การศึกษาที่กำหนดว่าจะทำอะไรจะทำอย่างไร จะให้ใครทำ จะทำเมื่อใดจะทำที่ไหนซึ่งเป็นระบบเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องที่เรียกว่ากระบวนการวางแผน ซึ่งนักวิชาการด้านการวางแผนได้แบ่งออกเป็นขั้นตอนต่างๆ มากมายหลายแนวความคิด ซึ่งในที่นี้จะขอเสนอแนวความคิดที่เห็นว่าเหมาะสมกับการวางแผนการศึกษาของไทย สมพร แสงชัย. (อานในวิรัตน์ จำปาวัน. 2549 : 48) แบ่งกระบวนการวางแผนออกเป็น 8 ขั้นตอน ได้แก่

4.1 พิจารณาสภาพแวดล้อมความต้องการและปัญหาต่างๆ ตลอดจนนโยบายที่มีอยู่

4.2 ตั้งจุดประสงค์และเป้าหมายให้สอดคล้องกับความต้องการและปัญหาหรือนโยบาย

4.3 หาวิธีการแก้ปัญหาโดยวิธีวิเคราะห์หาทางเลือกที่ดีที่สุด

4.4 ทำโครงการทางเลือกที่ดีที่สุด

4.5 เสนอโครงการเพื่อพิจารณาอนุมัติอาจมีการแก้ไขโครงการบาง

4.6 เสนอของบประมาณอาจมีการแก้ไขโครงการตามจำนวนงบประมาณที่ได้รับ

4.7 ดำเนินงานตามโครงการประเมินผลโครงการในระหว่างปฏิบัติงานและหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ

5. ประโยชน์ของการวางแผน

5.1 เบนทิศทางการบริหารจะประสบผลสำเร็จได้แผนจะเป็นเครื่องมือกำหนดทิศทางจะปล่อยให้ไปไปตามยถากรรมไม่ได้เพราะแผนจะต้องมีวัตถุประสงค์นโยบายและเป้าหมายเพื่อนำพาองค์กรไปสู่ผลสำเร็จ

5.2 แผนให้ภาพรวมการจัดทำแผนที่สมบูรณ์นั้นจะครอบคลุมภารกิจทั้งหมดที่องค์กรจัดทำขึ้นเช่นแผนพัฒนาโรงเรียนจะประกอบด้วยแผนงานวิชาการ แผนงานธุรการ เป็นต้น

5.3 แผนเป็นเครื่องมือของการสื่อสารและการประสานงานโดยแผนเป็นภาพรวมขององค์กรแผนจึงกลายเป็นเครื่องมือในการสื่อสารประสานสมาชิกทั้งหมดในองค์กรให้ได้รับรู้รับทราบจนสามารถทำงานประสานแผนงานหลักและสามารถลดความซ้ำซ้อนได้

5.4 แผนแปนเครื่องมือสำหรับควบคุมติดตามผลเมื่อแผนได้กำหนดเป้าหมายไว้ชัดเจน การกำหนดไว้ในแผนจึงเป็นเครื่องมือในการติดตามผลเป็นอย่างดีแก้ไขพัฒนางานขององค์การให้เกิดผลสูงสุดต่อไป

2.6.2 การปฏิบัติตามแผน (DO : D)

การปฏิบัติคือการลงมือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามทางเลือกที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผนในขั้นนี้ต้องตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติด้วยว่าได้ดำเนินไปในทิศทางที่ตั้งใจหรือไม่ พร้อมกับสื่อสารใหญ่ที่เกี่ยวข้องรับทราบด้วยเราไม่ควรปล่อยให้ถึงวินาทีสุดท้ายเพื่อดูความคืบหน้าที่เกิดขึ้นหากเป็นการปรับปรุงในหน่วยงานผู้บริหารย่อมต้องการทราบความคืบหน้าอย่างแน่นอนเพื่อจะได้มั่นใจว่าโครงการปรับปรุงเกิดความผิดพลาดน้อยที่สุดในการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้เป็นการศึกษาให้เข้าใจในวิธีการทำงานในแต่ละครั้งเก็บข้อมูลถึงคุณลักษณะทางด้านคุณภาพตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้และลงมือปฏิบัติ บรรจง จันทมาศ. (อ้างใน วิรัตน์ จำปาวัน. 2549 : 51) การลงมือปฏิบัติเป็นการลงมือทำตามแผนที่วางไว้เมื่อสถานศึกษาได้วางแผนการปฏิบัติงานเรียบร้อยแล้ว บุคลากรก็ร่วมกันดำเนินการตามแผนที่จัดทำไว้โดยในระหว่างการทำงานเรียงร้อยแล้ว บุคลากรก็ร่วมกันดำเนินการตามแผนที่จัดทำไว้โดยในระหว่างการทำงานผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (อ้างในวิรัตน์ จำปาวัน. 2549 : 51) หลักและประโยชน์ในการปฏิบัติงานสำนักงานพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 5 (อ้างในวิรัตน์ จำปาวัน. 2549 : 51) สรุปว่าการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพให้ได้ผลแน่นอนนั้น มีการปฏิบัติ 10 ประการ คือ

1. ทุกคนมีส่วนร่วม
2. สมาชิกรับผิดชอบและกระตือรือร้น
3. มีความคิดริเริ่ม
4. เมื่อเกิดปัญหาแมจะเพียงเล็กน้อยต้องรีบแก้ไข
5. ทำงานด้วยความเชื่อมั่นและความเต็มใจ
6. ใช้ข้อมูลจริงในการหาปัญหาและแก้ปัญหา
7. วางแผนการทำงานล่วงหน้า
8. ริเริ่มและควบคุมด้วยตนเอง
9. ศึกษาและแลกเปลี่ยนความรู้กันเป็นประจำ
10. ตรวจสอบการทำงานด้วยตนเอง

2.6.3 การตรวจสอบแก้ไข (Check : C)

การตรวจสอบแก้ไขคือการประเมินผลที่ได้รับจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแต่ขั้นตอนนี้มักจะถูกมองข้ามเสมอการตรวจสอบทำให้เราทราบว่าการปฏิบัติในขั้นที่สองสามารถบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ สิ่งสำคัญก็คือเราต้องรู้ว่าตรวจสอบอะไรบ้างและบ่อยครั้งแค่ไหนข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบจะเป็นประโยชน์สำหรับขั้นตอนนี้ถัดไป การจัดการศึกษาทุกระดับจำเป็นต้องมีการวางแผน และนำแผนไปปฏิบัติแล้วประเมินผลเพื่อจะได้ทราบผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาวาบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่จำเป็นต้องมีการประเมินผลการประเมินผลเป็นการวัดความก้าวหน้าของงานที่ดำเนินไปแล้วเปรียบเทียบกับแผนที่กำหนดไว้เพื่อนำมาปรับปรุงแผนให้เกิดความสำเร็จในอนาคต การประเมินผลเป็นกระบวนการจัดการอย่างต่อเนื่องประกอบด้วยวางแผน การ

นำแผนไปปฏิบัติและการประเมินผลเป็นวัฏจักรไปจนสำเร็จ ประกอบ คุณารักษ์. (อ้างในวิรัตน์ จำปาวัน. 2549 : 52) สรุปประเมินผล คือ

1. การตั้งคำถามว่าโครงการตรงตามความต้องการหรือไม่
2. การสอบถามแง่มุมต่างๆ ของรูปแบบโครงการ
3. การตรวจสอบการปฏิบัติงานและความพอใจของทรัพยากรโครงการและตัวแทนหรือองค์กรที่นำโครงการ/แผนไปปฏิบัติ
4. การวัดความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นทั้งในด้านผลงานจุดประสงค์และเป้าประสงค์
5. ผลสรุปเมื่อนำมาใช้ในการวางรูปแบบและการวางแผนใหม่

1. กระบวนการตรวจสอบแก้ไข สมบูรณ์ พรรณนาภ(อ้างในวิรัตน์ จำปาวัน. 2549 : 53) กล่าวว่ากระบวนการประเมินผลแบ่งออกเป็นขั้นๆ ได้ 5 ขั้นคือ

1.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบในการประเมินผลนั้นย่อมมีจุดมุ่งหมายต่างๆ กันได้แก่การประเมินผลเพื่อประโยชน์ในการแนะนำหรือปรับปรุงแก้ไข การประเมินผลในการสร้างความเข้าใจอันดีกับผู้เกี่ยวข้องของการประเมินผลเพื่อประโยชน์ในการจัดสรรงานและการแข่งขันเพื่อตำแหน่งการงาน

1.2 กำหนดหลักเกณฑ์ของการประเมินได้แก่การกำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานเพื่อใช้ในการวินิจฉัยคุณค่า

1.3 การกำหนดเครื่องมือสำหรับการวัดผลเนื่องจากการประเมินผลเป็นกรรมวิธีในการนำผลงานมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานของงาน

1.4 การวินิจฉัยคุณค่าของข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมไว้แล้วหมายถึงการกำหนดคุณค่าของข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมมาได้ด้วยการกำหนดลงไปว่า ดี ปานกลาง หรือต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพียงไรซึ่งต้องอาศัยเกณฑ์มาตรฐาน

1.5 การสรุปผลของการประเมินผลทั้งหมดได้แก่การนำเอาผลของการวินิจฉัยคุณค่าของข้อมูลต่างๆ มาสรุปเป็นผลของการประเมินผลทั้งหมดเป็นส่วนรวม

2. ขั้นตอนที่สำคัญในการจัดทำระบบติดตามผลการปฏิบัติงาน ทิพาวดี เมฆสวรรค์. (อ้างในวิรัตน์ จำปาวัน. 2549 : 54) เสนอขั้นตอนในการติดตามผลการปฏิบัติงานดังนี้

2.1 กำหนดผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ

2.2 กำหนดตัวชี้วัดผลสำเร็จของงาน

2.3 เลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.4 กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน

2.5 รายงานผลสัมฤทธิ์

2.6 ไขประโยชน์ข้อมูลการวัดผลการปฏิบัติงาน

3. ประโยชน์ของการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน ทิพาวดี เมฆสวรรค์. (อ้างในวิรัตน์ จำปาวัน. 2549 : 54) เสนอว่าการติดตามผลการปฏิบัติงานจะช่วยให้การตอบปัญหาหลักในการบริหารว่า องค์กรปฏิบัติงานได้ผลผลิตตามที่ต้องการหรือไม่ มีกิจกรรมใดที่ผู้บริหารต้องให้ความสนใจเพิ่มขึ้นและการใช้ทรัพยากรต่างๆ มีเหตุผลสมควรหรือไม่นอกจากนี้ ยังมีประโยชน์ในด้านอื่นๆ ดังนี้

3.1 ช่วยกระตุ้นให้มีการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่โครงการและผู้บริหารตลอดจนผู้เกี่ยวข้องในเรื่องเป้าหมาย ความก้าวหน้าอุปสรรคและผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

3.2 ช่วยในการปรับปรุงการกำหนดนโยบายโดยสามารถให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของโครงการแก่ผู้กำหนดนโยบายได้

3.3 ช่วยให้มีภาพรวมแสดงสถานภาพของโครงการหรือนโยบายได้ข้อมูลเพื่อประเมินความก้าวหน้าหรือลดปัญหาการดำเนินการช่วยแสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่ช่วยหรือเร่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหมาย

3.4 ช่วยส่งเสริมความน่าเชื่อถือขององค์กรและทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจโดยการรายงานให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

3.5 ช่วยในการจัดทำและแสดงผลในการของงบประมาณ

3.6 ช่วยทำให้ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการมีความชัดเจนขึ้น

3.7 ช่วยสนับสนุนการวิเคราะห์แนวโน้มโดยการใช้องค์ความรู้การปฏิบัติงาน

3.8 ช่วยแสดงให้เห็นองค์ประกอบหรืองานในโครงการที่มีศักยภาพเพื่อจะได้มีการศึกษาอย่างจริงจังมากขึ้น

2.6.4 การประเมินและพัฒนา (Act : A)

การดำเนินงานที่เหมาะสมจะพิจารณาผลที่ได้จากการตรวจสอบ 2 กรณี คือผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้หากเป็นกรณีแรกก็ให้นำแนวทางหรือกระบวนการปฏิบัตินั้นมาจัดทำให้เป็นมาตรฐานพร้อมทั้งหาวิธีการที่จะปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไปอีกซึ่งอาจหมายถึงสามารถบรรลุเป้าหมายได้เร็วกว่าเดิมหรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าเดิมหรือทำให้คุณภาพดียิ่งขึ้นก็ได้ แต่หากเป็นกรณีที่สอง ซึ่งก็คือผลที่ได้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่วางไว้ เราควรนำข้อมูลที่รวบรวมไว้มานำวิเคราะห์และพิจารณาว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อไป

1. ความสำคัญของการประเมินและพัฒนา ผลของการตรวจสอบหากพบว่าเกิดข้อบกพร่องขึ้น ทำให้งานที่ได้ไม่ตรงตามเป้าหมายหรือผลงานไม่ได้มาตรฐานให้ปฏิบัติการแก้ไขตามลักษณะปัญหาที่ค้นพบ กรมวิชาการ. (อ้างในวิรัตน์ จำปาวัน. 2549 : 55) สรุปว่าเมื่อตรวจสอบสิ่งที่ได้ทำตามแผนพบว่ามีส่วนบกพร่องเพราะแผนไม่ดีหรือทำไม่ได้ตามแผนต้องแก้ไขส่วนที่บกพร่อง

2. กระบวนการแก้ไข ผลการตรวจสอบหากพบว่าเกิดข้อบกพร่องขึ้นทำให้งานที่ได้ไม่ตรงตามเป้าหมายหรือผลงานไม่ได้มาตรฐานให้ปฏิบัติการแก้ไขปัญหาตามลักษณะปัญหาที่ค้นพบกรมวิชาการ (อ้างในวิรัตน์ จำปาวัน. 2549 : 56)

2.1 ถ้าผลงานเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมายต้องแก้ไขที่ต้นเหตุ

2.2 ถ้าพบความผิดปกติใดๆ ให้สอบสวนค้นหาสาเหตุแล้วทำการป้องกันเพื่อมิให้ความผิดปกตินั้นเกิดขึ้นซ้ำอีกในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้ผลงานได้มาตรฐานอาจใช้มาตรการดังนี้การปรับนโยบายปรับปรุงระบบหรือวิธีการทำงานประชุมเกี่ยวกับกระบวนการทำงาน

3. ประโยชน์ของการแก้ไข ผลการประเมินสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากรและใช้ในการวางแผนต่อไปรวมทั้งจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (อ้างในวิรัตน์ จำปาวัน. 2549 : 56) ดังนี้

3.1 การปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากรในระหว่างการทำงานและมีการตรวจสอบประเมินผลผู้บริหารและบุคลากรสามารถนำผลประเมินไปใช้ปรับปรุงการทำงานของตนเองและปรับปรุงแผนการดำเนินงานเป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่กำหนดไว้

3.2 การวางแผนในระยะต่อไป การนำผลการประเมินไปใช้จัดทำแผนต่อไปควรมีการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุงของสถานศึกษาหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไขโดยใหญ่เกี่ยวของทุกฝ่ายเขามามีส่วนรวมเพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

3.3 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศสถานศึกษานำผลที่ได้จากการประเมินมาพัฒนาเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้ได้สะดวกรวดเร็วและเป็นปัจจุบันจะเป็นประโยชน์ในการบริหารงานและประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ

2.6.5 หลักการบริหารคุณภาพของเดมมิ่ง 14 ข้อ

Dr.W.E.Deming ได้เสนอแนวทางใหม่เพื่อการพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมเพื่อความอยู่รอดสามารถแข่งขันในตลาดได้โดยเสนอหลักการบริหารคุณภาพ 14 ข้อที่รู้จักกันดีว่าเดมมิ่ง 14 ข้อ (Deming's Fourteen Points) (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ สถาบันเครือข่ายของกระทรวงอุตสาหกรรม. [online] : Availabie) การศึกษาหลักการบริหารคุณภาพของเดมมิ่ง 14 ข้อให้เข้าใจจึงเป็นพื้นฐานสำคัญของการสร้างคุณภาพในองค์กรการสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมจะทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน หลักการบริหารคุณภาพของเดมมิ่ง 14 ข้อได้แก่

1. จงสร้างปณิธานอันแน่วแน่ในการปรับปรุงคุณภาพของสินค้าหรือบริการ ผู้บริหารจะต้องมีความมุ่งมั่นในเรื่องของการสร้างคุณภาพต้องมีการวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาวอย่างชัดเจนต้องผูกพันในเป้าหมายอย่างต่อเนื่องและจริงจังโดยมีความอดทนเพียงพอที่จะรอผลลัพธ์ให้เกิดขึ้นด้วยการตั้งปณิธานอย่างมุ่งมั่นแน่วแน่นี้ควรจะมีมุ่งเน้นไปใน 4 เป้าหมายหลักคือนวัตกรรม (Innovation) การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) และการบำรุงรักษาเชิงป้องกัน (Preventive Maintenance)

2. จงยอมรับปรัชญาใหม่ๆ ของการบริหารผู้บริหารจะต้องยอมรับวัฒนธรรมแห่งคุณภาพเสมือนหนึ่งปรัชญาการดำเนินชีวิตหรือลัทธิศาสนาต้องทำให้คุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของงานให้ได้เพราะคุณภาพจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพนักงานทุกคนจากการทำงานตามสั่งกลายเป็นดูแลรับผิดชอบในผลงานของตนเอง

3. จงยุติการควบคุมคุณภาพโดยอาศัยแต่การตรวจสอบการควบคุมคุณภาพจะต้องมุ่งที่การควบคุมกระบวนการผลิตเป็นสำคัญไม่ใช่อาศัยการตรวจสอบที่ตัวสินค้าที่ผลิตเสร็จแล้วเท่านั้นเพราะการตรวจสอบขั้นสุดท้ายไม่ได้เป็นการป้องกันความผิดพลาดไม่ให้เกิดขึ้น

4. จงยุติวิธีการดำเนินธุรกิจโดยการตัดสินใจด้วยราคาขายเพียงอย่างเดียวการใช้ราคาขายต่ำสุดเป็นเกณฑ์ในการดำเนินธุรกิจเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องเพราะราคาขายของสินค้าจะไม่มี ความหมายใดๆ หากธุรกิจไม่มีมาตรการที่เชื่อถือได้ในการกำหนดมาตรฐานคุณภาพของสินค้านั้น

5. จงปรับปรุงระบบการผลิตและระบบการให้บริการอย่างต่อเนื่องการเสริมสร้างคุณภาพให้เกิดขึ้นไม่ใช่กิจกรรมที่ทำครั้งเดียวเสร็จแต่เป็นงานที่จะต้องทำการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องไปด้วยการใช้หลักการทำงานแบบวงจรของเดมมิ่ง (Deming Cycle) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ P : Plan คือการวางแผนและการกำหนดวัตถุประสงค์ของการทำงาน D : Do คือการทำตาม

แผนนั้นๆ C : Check คือการตรวจสอบผลการปฏิบัติตามแผน A : Act คือการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเพื่อใ้ผลการปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้

6. จงทำการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอองค์การจะต้องจัดทำแผนการฝึกอบรมและให้การศึกษาแก่พนักงานทุกคนในเรื่องของคุณภาพและการบริหารจัดการคุณภาพโดยเฉพาะเรื่องของการควบคุมคุณภาพเชิงสถิติและเครื่องมือแห่งคุณภาพประเภทต่างๆ การฝึกอบรมจะต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอตลอดไป

7. จงสร้างภาวะผู้นำขึ้นผู้นำเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งของการสร้างวัฒนธรรมแห่งคุณภาพให้เกิดขึ้นในองค์การเพราะผู้นำจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างแรงจูงใจให้พนักงานในทุกระดับขององค์การเห็นถึงความจำเป็นในการปรับกระบวนการทำงานเพื่อให้งานสินค้าหรือบริการพัฒนาไปสู่ความมีคุณภาพ

8. จงกำจัดความกลัวให้หมดไปองค์การและผู้บริหารจะต้องสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้หัวหน้างานและพนักงานจะต้องกล้าที่จะสอบถามในสิ่งที่ไม่รู้หรือไม่เข้าใจโดยไม่ ต้องกลัวผู้บริหารจะต้องเปิดโอกาสและกระตุ้นให้พนักงานกล้าแสดงออกเพื่อเสนอแนะวิธีการปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้น

9. จงฟังกำแพงขวางกั้นระหว่างหน่วยงานต่างๆ ผู้บริหารจะต้องทำลายโครงสร้างที่เป็นอุปสรรค หรือกำแพงที่ขวางกั้นการติดต่อและประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยงานต่างๆ ให้หมดสิ้นไปเพื่อให้พนักงานที่ต่างหน่วยงานแต่มีงานเกี่ยวเนื่องกันสามารถร่วมมือกันได้อย่างเต็มที่

10. จงกำจัดคำขวัญและเป้าหมายคำขวัญและเป้าหมายอาจจะไม่มีความหมายเลยหากปราศจากแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนดังนั้นการใช้คำขวัญและเป้าหมายเพื่อการจูงใจหรือกระตุ้นเตือนนั้นผู้บริหารจะต้องมั่นใจว่าได้เสนอแนะวิธีปฏิบัติที่จะทำให้สามารถบรรลุคำขวัญหรือเป้าหมายนั้นๆ ด้วย

11. จงกำจัดเป้าหมายที่เน้นเพียงเชิงปริมาณการกำหนดโควตาการผลิต มักจะทำให้พนักงานในฝ่ายผลิตมุ่งสนใจในปริมาณมากกว่าคุณภาพของผลผลิต ผู้บริหารจึงไม่ควรใช้โควตาการผลิตที่ระบุเป็นจำนวนตัวเลขขั้นต่ำเพื่อการวัดผลงานของพนักงานเพียงอย่างเดียว

12. จงจำกัดสิ่งกีดขวางความภาคภูมิใจของพนักงานการมุ่งเน้นที่เป้าหมายหรือโควตาการผลิตมากกว่าการมุ่งเน้นที่คุณภาพจะทำให้ความภาคภูมิใจของพนักงานในผลงานของตนเองลดน้อยลงเพราะไม่ได้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงคุณภาพการมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดความภาคภูมิใจและความพอใจในงานมากขึ้น

13. จงจัดแผนการศึกษาและทำการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ แผนการศึกษาและฝึกอบรมเป็นปัจจัยสำคัญที่จะรองรับโครงการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากเทคโนโลยีการผลิตเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาการฝึกอบรมจึงเป็นการพัฒนาพนักงานและเป็นการ ลงทุนระยะยาวที่จะมีผลต่อความสำเร็จและความอยู่รอดขององค์การ

14. จงลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุผลสำเร็จของการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารจะต้องนำตนเองเข้าสู่กระบวนการเปลี่ยนแปลงเพื่อการปรับปรุงคุณภาพโดยรวมลงมือปฏิบัติในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของทีมงานและเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้บริหารต้องยึดมั่นผูกพันในคุณภาพอย่างจริงจังและต้องเป็นการผูกพันในระยะยาวไม่ใช่การเฝ้าดูผลสำเร็จในระยะสั้นแต่เพียงอย่างเดียว

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนการวางแผน

1. กำหนดขอบเขตของปัญหาให้ชัดเจน
2. กำหนดวัตถุประสงค์ประสงค์และเป้าหมาย
3. กำหนดวิธีการที่จะบรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้ชัดเจนและถูกต้องแม่นยำที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

ขั้นตอนที่ 2 ปฏิบัติการ (DO) ประกอบด้วยการทำงาน 3 ระยะ

1. การวางแผนกำหนดการ การแยกแยะกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องกระทำกำหนดเวลาที่คาดว่าจะต้องใช้ในกิจกรรมแต่ละอย่าง การจัดสรรทรัพยากรต่างๆ

2. การจัดการแบบแมทริกซ์ (Matrix Management) การจัดการแบบนี้สามารถช่วยดึงเอาผู้เชี่ยวชาญหลายแขนงจากแหล่งต่างๆ มาได้และเป็นวิธีช่วยประสานงานระหว่างฝ่ายต่างๆ

3. การพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานของผู้ร่วมงานให้ผู้ร่วมงานเข้าใจถึงงานทั้งหมดและทราบเหตุผลที่ต้องกระทำนั้นให้ผู้ร่วมงานพร้อมในการใช้ดุลยพินิจอันเหมาะสมในการปฏิบัติงานด้วยความยืดหยุ่นภายใต้ขีดจำกัดของแนวทางที่กำหนดไว้สอนให้ผู้ร่วมงานฝักกระบวนกรทางความคิด โดยการฝึกฝนด้วยการทำงาน

- 3.1 อธิบาย/แสดงให้เห็นว่าทำอะไร
- 3.2 ให้ผู้เขาฝักอบรมได้ลองปฏิบัติจริง
- 3.3 ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนขณะกำลังฝึกฝน
- 3.4 ยอมรับฟังคำวิจารณ์ของผู้อื่นเพื่อนำมาให้ผู้ร่วมงานได้ปรับปรุงงาน
- 3.5 ใช้เอกสารการวางแผนเป็นอุปกรณ์ในการสอน

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ (CHECK) การตรวจสอบทำให้รับรู้สภาพการณ์ของงานที่เป็นอยู่เปรียบเทียบกับสิ่งที่วางแผนซึ่งมีกระบวนการดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ
2. รวบรวมข้อมูล
3. พิจารณากระบวนการเบื้องต้นๆ เพื่อแสดงจำนวนและคุณภาพของผลงานที่ได้รับในแต่ละขั้นตอนเปรียบเทียบกับที่ใดวางแผนไว้
4. การรายงานจะเสนอผลการประเมินรวมทั้งมาตรการป้องกันความผิดพลาดหรือความล้มเหลว

- 4.1 รายงานเป็นทางการอย่างสมบูรณ์
- 4.2 รายงานแบบย่ออย่างไม่เป็นทางการ

ขั้นตอนที่ 4 การแก้ไขปัญหา (ACT) ผลการตรวจสอบหากพบวาเกิดขึ้นบกพร่องเกิดขึ้นทำให้งานที่ได้ไม่ตรงเป้าหมายหรือผลงานไม่ได้มาตรฐานให้ปฏิบัติการแก้ไขตามลักษณะปัญหาที่พบ

1. ถ้าผลงานเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมายต้องแก้ไขที่ต้นเหตุ
2. ถ้าพบความผิดปกติใดๆ ให้สอบสวนคนหาสาเหตุแล้วทำการป้องกันเพื่อไม่ให้ความผิดปกตินั้นเกิดขึ้นอีกในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้ผลงานได้มาตรฐานอาจจะใช้มาตรการดังนี้การย้ายนโยบายการปรับปรุงระบบหรือวิธีการทำงานประชุมเกี่ยวกับกระบวนการทำงานในแนวทางการจัดการศึกษาถือว่าการศึกษาเป็นเรื่องสรวรมจำเป็นต้องรับรู้ความสำเร็จและล้มเหลวการรายงานจึงเป็นภาระหน้าที่หลักของสถานศึกษาจะต้องดำเนินการ

2.1 สิ่งที่ต้องรายงานได้แก่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละคนผลสัมฤทธิ์ของคณะกรรมการชาตเรียนฯลฯ

2.2 บุคคล/กลุ่มบุคคลที่ต้องรายงานได้แก่ผู้ปกครองคณะกรรมการนักเรียนกลุ่มใดในคณะอื่นๆ กลุ่มนี้ปฏิบัติงานด้วยกันผู้ประสานงานกลุ่มโรงเรียนจังหวัดฯลฯ

2.3 สาเหตุที่ต้องรายงาน เพื่อให้เห็นถึงความก้าวหน้าปัญหาและอุปสรรคพร้อมทั้งขอความร่วมมือสนับสนุนในเรื่องต่างๆ สำหรับการวางแผนการพัฒนาปรับปรุง

2.4 ระยะเวลาการรายงานขึ้นอยู่กับนโยบายโรงเรียนในแต่ละเรื่องที่จะกำหนดระยะเวลา เช่นทุกสัปดาห์ทุกเดือนครึ่งปีหรือสิ้นปีการบริหารคุณภาพเป็นการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานซึ่งมีกระบวนการทำงานอยู่ 4 ขั้นตอนเริ่มต้นด้วยการวางแผน การดำเนินงานตามแผนการตรวจสอบข้อมูล และการแก้ไขปัญหาการบริหารคุณภาพจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในประเทศ

พรนิภา โรจน์วิลาวัลย์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาของสถานศึกษากลุ่มภาคกลาง สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีศึกษาพบว่า สถานประกอบการควรมีส่วนร่วมในการวางแผนโดยรวมวางแผนข้อมูลการผลิตนักเรียนนักศึกษาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ การสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการศึกษาหรือฝึกอบรมด้านวิชาชีพเพิ่มเติม การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานฝีมือแรงงาน การฝึกงาน การวิจัยและการใช้ทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน ส่วนในด้านการดำเนินงานพบว่าสถานประกอบการควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร การกำหนดมาตรฐานวิชาชีพของหลักสูตรและประเมินหลักสูตรอีกทั้งควรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนวิทยากร สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นสถานประกอบการควรมีส่วนร่วมในการจัดทำเกณฑ์การประเมินผลผู้เรียน และการทดสอบทักษะฝีมือของผู้สำเร็จการศึกษาอีกทั้งพบว่ามีปัญหาในการดำเนินการร่วมกันคือ สถานประกอบการไม่ให้ความสำคัญเพราะถือเป็นการเพิ่มภาระและขาดแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ขาดการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการและได้เสนอแนะว่าควรมีการเสริมสร้างความเข้าใจและประสานงานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการให้มากขึ้น อีกทั้งรัฐควรมีกฎหมายให้สถานประกอบการเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์ และควรมีการลดหย่อนภาษี

กัญญา วีรยวรรณ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาเขตภาคเหนือในเชิงระบบผลการศึกษาสรุพบว่าด้านปัจจัยนำเข้า (Input) และด้านกระบวนการ (Process) สถานศึกษาส่วนมากได้ดำเนินการไปตามระเบียบแนวปฏิบัติซึ่งมีอยู่หลากหลายวิธีแต่อย่างไรก็ตามยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับเทคนิคการบริหารจัดการในสถานศึกษาบางแห่งซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องชี้แจงทำความเข้าใจและการศึกษาปฏิบัติเพิ่มเติมสำหรับด้านผลผลิตนั้น การติดตามผลเกี่ยวกับปริมาณการมีงานทำการศึกษาต่อ การว่างงานยังไม่ชัดเจนแต่ผลที่ได้ส่วนใหญ่พบว่าผู้เรียนสำเร็จในระบบทวิภาคีระดับ ปวช. ยังมีแนวโน้มที่จะศึกษาต่อในระดับสูงต่อไปเป็นจำนวนมาก ดังนั้นผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาที่เปิดสอนระบบทวิภาคีควรศึกษานโยบาย

และปฏิบัติตามระเบียบการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาปรับปรุงงานในการผลิตนักเรียนนักศึกษาให้สนองทันต่อความต้องการของสถานประกอบการต่อไป

สืบสกุล แสงอำรง (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงปัญหาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและสถานประกอบการในด้านต่างๆ จากกลุ่มประชากร 2 กลุ่ม คือผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานประกอบการในประเด็นปัญหา 3 ด้าน ปัจจัยที่เกิดขึ้นกับการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีด้านกระบวนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและด้านผลผลิตและการประเมินผลที่เกิดขึ้นกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารสถานประกอบการให้ความคิดเห็นว่าเป็นปัญหาในแต่ละด้านมากที่สุดคือด้านสภาพปัญหาการดำเนินการ คือปัญหาในประเด็นการขอความร่วมมือในการคัดเลือกจากสถานศึกษาด้านสภาพปัญหาในการดำเนินการจัดฝึกปฏิบัติ ได้แก่ประเด็นการจัดฝึกเพิ่มเติมในสถานประกอบการและด้านการดำเนินการวัดผลประเมินผล คือปัญหาการรับเข้าเป็นพนักงานเมื่อจบหลักสูตรตามลำดับ

2. ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความคิดเห็นสิ่งที่เป็นปัญหาในแต่ละด้าน คือสภาพปัญหาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี คือการให้ความรู้แก่บุคลากร ด้านกระบวนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี คือประเด็นปัญหาจำนวนของครู ผู้สอนในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและด้านการจัดการผลผลิต และการประเมินผลในประเด็นปัญหาการให้ครูเข้าใจถึงลักษณะของช่างชำนาญงาน

ชิงชัย และคณะ (2543 :บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัญหาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีหลักสูตรประกาศนียบัตร ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมของวิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์ พบว่าปัญหาด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์จากผลการวิจัย พบว่ามีปัญหาในระดับมากกล่าวคือเครื่องมือและอุปกรณ์การฝึกยังไม่ทันสมัยและไม่เพียงพอจำนวนห้องเรียนสำหรับนักเรียนระบบทวิภาคีไม่เพียงพอและได้ให้ข้อเสนอแนะว่าสถานประกอบการและสถานศึกษาควรมีสวัสดิการเกี่ยวกับอุบัติเหตุกับนักเรียนที่ไปฝึกในสถานประกอบการ

กอบกุล จันทวงศ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่องการวิจัยและพัฒนายุทธศาสตร์เพิ่มความพร้อมของผู้เข้ารับการฝึกก่อนการฝึกงานโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและทดลองยุทธศาสตร์เพิ่มความพร้อมของผู้เข้ารับการฝึกก่อนการฝึกงานในสถานประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการประเมินนิสัยอุตสาหกรรมที่ได้จากการประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้วิจัยประเมิน ครูฝึกประเมิน พบว่านิสัยอุตสาหกรรมของกลุ่มทดลองอยู่ในระดับดี และกลุ่มควบคุม อยู่ในระดับปานกลาง 2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความพร้อมด้านนิสัยอุตสาหกรรมโดยรวมพบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์รวมทั้งประโยชน์การนำไปใช้จากการศึกษาดูงานของกลุ่มทดลองอยู่ในระดับดี 4. ผลการประเมินความคิดเห็นต่อการอบรมหลักสูตรเพิ่มความพร้อมของกลุ่มทดลองอยู่ในระดับดี 5. ผลของการปฏิบัติงานในสถานประกอบการของกลุ่มทดลองเป็นระยะเวลา 2 เดือน พบว่ามีความพร้อมด้านนิสัยอุตสาหกรรมอยู่ในระดับดี 6. ผลการเปรียบเทียบความพร้อมด้านนิสัยอุตสาหกรรมในสถานประกอบการเดือนที่ 1 และเดือนที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สินชัย เก่งนำชัยตระกูล (2547 : 9) ศึกษารูปแบบการพัฒนาอาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาช่างกลโรงงานและหรือเทคนิคการผลิต โดยพบว่าในปัจจุบันสถาบันการศึกษาและความร่วมมือระหว่างสถาบันการอาชีวศึกษากับสถานประกอบการธุรกิจเอกชนได้มีการร่วมมือกันในรูปแบบต่างๆทั้งในลักษณะที่เป็นเฉพาะกิจและไม่เฉพาะกิจต่อเนื่องบ้างไม่ต่อเนื่องบ้าง และมีระบบบ้างไม่มีระบบบ้างสุดแต่แต่ความสามารถของผู้บริหารสถาบันการอาชีวศึกษาและสถานประกอบการในการแสวงหาความร่วมมือจากบุคคลหรือสถาบันที่ตนต้องการ ผลที่ได้รับจึงไม่ยั่งยืน ไม่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเท่าที่ควรทำให้ยังไม่สามารถพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามต้องการของสถานประกอบการได้

ไพศาล รอดประจง (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่องการศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนให้สถานประกอบการยอมรับบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์วิชาชีพสาขาคอมพิวเตอร์ ให้แก่นักศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา วิทยาลัยศึกษาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 7 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนให้สถานประกอบการยอมรับบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์วิชาชีพสาขาคอมพิวเตอร์ ให้แก่นักศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา วิทยาลัยศึกษาสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 7 ผลจากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คานอนิคอล พบว่าตัวแปรอิสระกับการยอมรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาขาคอมพิวเตอร์ ชั้นรับรู้ขั้นสนใจและขั้นทดลอง มีสัดส่วนที่แสดงความสัมพันธ์สูงสุดคิดเป็นร้อยละ 53.10 35.10 , 21.20 ตามลำดับโดยมีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับได้แก่ สถานประกอบการยินดีต้อนรับนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาขาคอมพิวเตอร์ที่มาจากสถานศึกษาเก่าแก่มากกว่าสถานศึกษาใหม่ การคัดเลือกนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาขาคอมพิวเตอร์ของสถานประกอบการนักศึกษาที่มาจากสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงจะได้รับการพิจารณาก่อนสถานประกอบการของท่านยินยอมให้นักศึกษาฝึกการใช้เครื่องมือต่างๆ โดยไม่มีข้อจำกัดนักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์รุ่นพี่มักถ่ายทอดประสบการณ์ และทักษะฝีมือต่างๆ ให้กับรุ่นน้องสถานประกอบการยินดีต้อนรับเฉพาะนักศึกษาที่มาจากสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาขาคอมพิวเตอร์นักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์สามารถต่อฟังอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่จำเป็นและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในเบื้องต้นได้ และสถานประกอบการให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาขาคอมพิวเตอร์รุ่นพี่ไปชักชวนรุ่นน้องมาฝึกในสถานประกอบการของท่าน

บรรเลง ศรีนิลและคณะ (2548 : ค - ง) ได้ศึกษาเส้นทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีพบว่าสภาพปัญหาการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีของประเทศไทยโดยสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน และสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางรวมทั้งข้อมูลที่ได้รับจากสถานประกอบการอุตสาหกรรม สามารถสรุปในภาพรวมได้ดังนี้

1. ทิศทางและเป้าหมายการพัฒนากำลังคนโดยรวมยังไม่ชัดเจน ยังมีข้อจำกัดด้านกฎหมายสนับสนุน และงบประมาณไม่เพียงพอ
2. ครู-อาจารย์บางสาขามีจำนวนไม่เพียงพอกับการกิจ แต่ในบางสาขามีจำนวนมากเกินไป ความต้องการ และขาดแคลนอัตรากำลังบุคลากรสายสนับสนุนการสอน
3. ผู้เรียนอาชีวศึกษาส่วนหนึ่งมีพื้นฐานความรู้ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และจำนวนผู้สมัครเข้าเรียนมีแนวโน้มลดลง

4. ผู้สำเร็จอาชีวศึกษามีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ส่วนใหญ่ยังเน้นวุฒิบัตรมากกว่าเน้นสมรรถนะในการปฏิบัติงานจริง อีกทั้งจำนวนผู้สำเร็จด้านอาชีวศึกษายังไม่สอดคล้องกับเป้าหมายในการผลิตและการมีงานทำเท่าที่ควร

5. เครื่องมือเครื่องจักรเก่า ล้าสมัย เสื่อมคุณภาพ สื่อการเรียนการสอนขาดแคลนงบประมาณจัดซื้อวัสดุฝึกไม่เพียงพอ การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษายังมีจำกัดและไม่มีประสิทธิภาพ

6. ความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการเรียนการสอนยังมีจำกัด การระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากภาคส่วนต่างๆ ไม่จริงจังและต่อเนื่อง

7. ผลการวิจัยด้านการสนับสนุนการพัฒนาระบบอาชีวศึกษายังมีน้อย และการวิจัยพัฒนาสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ทางการอาชีวศึกษายังมีข้อจำกัด

8. ระบบรองรับการกำหนดมาตรฐานของชาติเกี่ยวกับอาชีพและวิชาชีพยังไม่ชัดเจน

ดาว สมศรี โหน่ง (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน พบว่าความร่วมมือส่วนใหญ่เป็นการรับนักเรียนของโรงเรียนเข้าฝึกงานในสถานประกอบการ เยี่ยมชมการปฏิบัติงานของสถานประกอบการ และการเชิญบุคลากรของสถานประกอบการเป็นอาจารย์พิเศษ ส่วนปัจจัยที่สนับสนุนความร่วมมือได้แก่การที่บุคลากรของโรงเรียนและของสถานประกอบการร่วมกันสอนและร่วมกันประเมินผลการเรียน การจัดการฝึกปฏิบัติงานที่ตรงกับหลักสูตรที่เรียน การมีทักษะ ความรู้ วุฒิภาวะและระเบียบวินัย และการใฝ่รู้ในระหว่างการฝึกงานของนักเรียน ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อความร่วมมือประกอบด้วย ความแตกต่างของสถานประกอบการกับโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในด้านการบริหารจัดการ ขั้นตอนและลักษณะการทำงานและบุคลากรของทั้งสองฝ่ายไม่ยอมรับความแตกต่างของกันและกัน สถานประกอบการไม่สามารถให้นักเรียนฝึกปฏิบัติให้ตรงกับหลักสูตรและการไม่ให้บุคลากรของสถานประกอบการทำหน้าที่ฝึกงานให้นักเรียน และเข้าร่วมประเมินผลการเรียนและการฝึกงานของนักเรียน

อนันท์ งามสะอาด (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีด้วยหลักการมีส่วนร่วม : กรณีวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดมพบว่าในด้านการบริหารจัดการบุคลากรยังมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระดับปานกลาง การนิเทศการฝึกอาชีพของครูนิเทศยังไม่ทั่วถึงการประสานงาน การติดต่อสื่อสารข้อตกลงและแนวทางปฏิบัติไม่ชัดเจน พาหนะในการนิเทศมีไม่เพียงพอ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2549 : บทสรุปสำหรับผู้บริหาร) ได้ศึกษาความต้องการกำลังคนของกลุ่ม อุตสาหกรรมพบว่าในด้านปริมาณยังมีปัญหาขาดแคลนกำลังคนระดับกลางหรือระดับปฏิบัติการค่อนข้างมาก โดยเฉพาะผู้จบ ปวช. และปวส. เนื่องจากส่วนมากนิยมศึกษาต่อระดับปริญญาตรีส่วนในด้านคุณภาพนั้นพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาขาดทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็นได้แก่ทักษะการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อีกทั้งครูอาจารย์ไม่มีประสบการณ์การทำงานในสถานประกอบการ ทำให้ขาดทักษะการสอนงานที่สอดคล้องกับงานที่เป็นจริงได้ ส่วนวิทยากรที่เลี้ยงหรือครูฝึกในสถานประกอบการขาดทักษะในการสอนและถ่ายทอดงาน เนื่องจากไม่ได้รับการฝึก

ทักษะของความเป็นครู ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาไม่สามารถทำงานได้ทันทีนายจ้างจำเป็นต้องส่งเข้าฝึกอบรมเพิ่มเติมอีกระยะเวลาหนึ่งก่อนจึงจะทำงานได้

2.7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่ดี

ธีระพร อายุวัฒน์ (2552: 417) ได้วิจัยเรื่องแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า 1. โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งฐานทั้ง 17 ด้าน 2. ได้ข้อสรุปแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ทั้ง 17 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1. ส่วนนำ กล่าวถึงความเป็นมา ความสำคัญและยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก 2. แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ประกอบด้วย แนวคิดและหลักการ ยุทธศาสตร์ และคุณลักษณะของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก และ 3. เงื่อนไขของการนำแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้น พื้นฐานขนาดเล็กไปใช้ และ 3.ผลการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กมีประโยชน์ และนำไปใช้ปฏิบัติจริง

นภัสกร รุ่งสว่าง (2552:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการปฏิบัติที่เป็นเลิศของ บริษัท อีสเทิร์นซีบอร์ด เอนไวรอนเมนทอล คอมเพล็กซ์ จำกัด โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัจจัยที่สร้างความเป็นเลิศโดยรวมของบริษัทและเพื่อศึกษาระดับความ เป็นเลิศแต่ละปัจจัยของบริษัท โดยใช้ EFQM model ซึ่งพิจารณาองค์ประกอบหลัก 3 ประการ ได้แก่ การสร้างความพึงพอใจให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กร การบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้และการรักษาความเป็นเลิศไว้อย่างยั่งยืนภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นเลิศของบริษัทเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านผลกระทบต่อสังคม ด้าน ผลสัมฤทธิ์ขององค์กรและด้านภาวะผู้นำตามลำดับ บริษัทควรมีนโยบายที่ส่งเสริม การทำงานเป็นทีม จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้พนักงานมีความผูกพันต่อองค์กรเพิ่ม ขึ้น อีกทั้งการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรอย่างสม่ำเสมอเพื่อนำผลมาปรับปรุงพัฒนากระบวนการทำงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.7.3 งานวิจัยในต่างประเทศ

Hardy (อ้างใน ปรีดี เกตุทอง. 2550 ค - ง) ได้ทำการวิจัยเรื่องความไม่ต่อเนื่องในการจัดการศึกษาแบบร่วมมือกันระหว่างรัฐบาลและสถานประกอบการ ผลการวิจัยพบว่าการทำงานร่วมกันเป็นวิธีหนึ่งที่จะสร้างความสัมพันธ์กัน โดยสถานศึกษาจะต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการได้ความรู้และทักษะจากสถานประกอบการ เพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ คนส่วนมากยังไม่เข้าใจการศึกษาระบบนี้รวมถึงผู้ปกครองด้วยจึงจำเป็นต้องมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาระบบนี้ ซึ่งสิ่งสำคัญที่จะต้องปฏิบัติ คือการทำงานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างรัฐบาลสถานศึกษาและสถานประกอบการ ปัจจัยที่ทำให้การทำงานไม่ประสบผลสำเร็จอาจเป็นไปได้ว่า เมื่อมีการศึกษาระบบนี้เข้าไปเกี่ยวกับการทำงานของแต่ละหน่วยงาน จะต้องมีการเปลี่ยนรูปแบบการทำงานและแสวงหาผลประโยชน์ ประสิทธิภาพที่จะได้รับจากการฝึกงานอย่าง เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือ ควรจะให้บุคลากรในแต่ละหน่วยงานได้รับเทคนิคความรู้เพื่อช่วยให้การศึกษาระบบนี้ประสบผลสำเร็จ

Bono (อ้างใน ปรีดี เกตุทอง. 2550) ได้ทำการวิจัยเรื่องเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในการฝึกงานตามระยะเวลาที่กำหนด ผลการวิจัย พบว่านักศึกษาฝึกงานที่มีอาจารย์ที่ปรึกษาไปนิเทศตลอดกับนักศึกษาที่ไม่มีอาจารย์ไปนิเทศแต่ให้มีการทดสอบก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน โดยใช้เวลาห่างกัน 12 สัปดาห์ ผลที่ได้รับไม่มีความแตกต่างกัน สรุปว่าการจัดการศึกษาโดยการให้ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการพร้อมทั้งนักศึกษามีความสัมพันธ์กันและทุกฝ่ายจะต้องให้ความร่วมมือกัน สถานศึกษาจะต้องให้ความสนใจในการติดต่อประสานงานความสัมพันธ์เพื่อให้นักศึกษาเกิดประสบการณ์สูงสุดในการเข้าร่วมโครงการ

Lehmann (1997 : บทคัดย่อ อ้างใน ปรีดี เกตุทอง 2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศเยอรมัน ผลการวิจัยพบว่าเป็นระบบการศึกษาที่นิยมแพร่หลายและเป็นวิธีผลิตแรงงานที่มีทักษะเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม ทำให้เกิดแรงจูงใจให้นักศึกษาเข้าร่วมศึกษาต่อในระบบนี้เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว จะมีทักษะในการปฏิบัติงานและประสบความสำเร็จในการเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ

Erbe (1997 : บทคัดย่อ อ้างใน ปรีดี เกตุทอง 2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเพิ่มคุณค่าการยกระดับของผลที่ได้รับในการเข้าร่วมโครงการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมจากการเรียนรู้ประสบการณ์การพัฒนาอาชีพ ผลการวิจัยพบว่าการศึกษาระบบทวิภาคีจากประสบการณ์แบบมีส่วนร่วมที่เกี่ยวกับความร่วมมือของภาครัฐและเอกชน ทำให้นักศึกษามีโอกาสได้รู้ถึงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการทำงานผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าศึกษาในระบบนี้ นอกจากนี้จะได้รับประสบการณ์จากการฝึกงานแล้วยังสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสภาวะสังคมได้ โดยที่มิ้นักศึกษากลุ่มปกติในสาขาเดียวกันที่ไม่ได้ฝึกงานในสถานประกอบการ มีผลลัพธ์ด้านความสำเร็จ ของการเข้าทำงานหรือประกอบธุรกิจมีความแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ จะได้รับการยอมรับจากสถานประกอบการมากกว่ากลุ่มปกติ

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศและต่างประเทศพบว่า การจัดการอาชีวศึกษาด้วยกระบวนการความร่วมมือเป็นแนวทางในการพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับสถานประกอบการ มากที่สุด แต่ถึงอย่างไรก็ตามยังคงพบประเด็นปัญหาที่เกิดจากกระบวนการดำเนินงานร่วมกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อเสนอแนะของรายงานการวิจัยแต่ละเล่ม เสนอแนะแนวทางสนับสนุนให้มีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาและปัจจัยของการดำเนินงานร่วมกันทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการ ดังกล่าวผู้วิจัยได้ใช้สนับสนุนประเด็นปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงานที่ผ่านมา และใช้เป็นแนวทางในการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยใช้กระบวนการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาที่มีผลการประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 5 ดาว เพื่อแก้ปัญหาจากการดำเนินงานที่ผ่านมา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการงานวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศในกลุ่ม 5 ดาว และนำแนวปฏิบัติที่ดีมาใช้ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ การวิจัยครั้งนี้แบ่งดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้คือ ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ ในกลุ่ม 5 ดาว ขั้นตอนที่ 2 นำบทเรียนมาสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้ต้องอาศัยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่หลากหลายเพื่อให้ได้คำตอบที่มีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและแหล่งข้อมูล
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. เก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและแหล่งข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้เกี่ยวข้องกับดำเนินการตามการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

3.1.1 ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและแหล่งข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเกี่ยวข้องกับดำเนินการตามการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

3.1.1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักสำหรับถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศในกลุ่ม 5 ดาว คือ วิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ได้รับผลการประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ ในกลุ่ม 5 ดาว จำนวน 20 คนจาก 5 วิทยาลัย โดยเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคสระบุรี วิทยาลัยเทคนิคนครนายก วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ และวิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี

3.1.1.2 แหล่งข้อมูลสำหรับถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศในกลุ่ม 5 ดาว จาก 5 วิทยาลัย คือ เอกสารขอรับการประเมินสถานศึกษาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศ

3.1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักสำหรับสร้างแนวปฏิบัติที่ดี

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักสำหรับการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ คือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยเลือกแบบเจาะจงแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ประกอบด้วย ผู้บริหารครูหัวหน้าแผนก และครูหัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี รวมจำนวน 18 ท่าน จำแนกเป็น

1. ผู้บริหารของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากร รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา และรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 5 ท่าน

2. ครูหัวหน้าแผนกและหัวหน้างานของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ จำนวน 12 แผนกวิชาประกอบด้วย หัวหน้าแผนกวิชาไฟฟ้ากำลัง หัวหน้าแผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์ หัวหน้าแผนกวิชาช่างยนต์ หัวหน้าแผนกวิชาช่างเทคนิคอุตสาหกรรม หัวหน้าแผนกวิชาช่างก่อสร้าง หัวหน้าแผนกวิชาช่างเชื่อม หัวหน้าแผนกวิชาการบัญชี หัวหน้าแผนกวิชาการตลาด หัวหน้าแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ หัวหน้างานวัดผลและประเมินผล หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตร และหัวหน้างานทะเบียน รวมจำนวน 12 ท่าน

3. หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ จำนวน 1 ท่าน โดยเลือกแบบเจาะจง

กลุ่มที่ 2 ครูของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ประกอบด้วย ครูประจำรายวิชาและครูนิเทศก์ รวมจำนวน 20 ท่าน จำแนกเป็น

1. ครูประจำรายวิชาของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ จำนวน 10 แผนกวิชาประกอบด้วย ครูประจำรายวิชาแผนกวิชาไฟฟ้ากำลัง ครูประจำรายวิชาแผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์ ครูประจำรายวิชาแผนกวิชาช่างยนต์ ครูประจำรายวิชาแผนกวิชาช่างเทคนิคอุตสาหกรรม ครูประจำรายวิชาแผนกวิชาช่างเชื่อม ครูประจำรายวิชาแผนกวิชาการบัญชี ครูประจำรายวิชาแผนกวิชาการตลาด ครูประจำรายวิชาแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ครูประจำรายวิชาแผนกวิชาสามัญสัมพันธ์ และครูประจำรายวิชาแผนกวิชาเทคนิคพื้นฐาน รวมจำนวน 10 ท่าน

2. ครูนิเทศก์ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ จำนวน 10 แผนกวิชาประกอบด้วย ครูนิเทศแผนกวิชาไฟฟ้ากำลัง ครูนิเทศแผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์ ครูนิเทศแผนกวิชาช่างยนต์ ครูนิเทศแผนกวิชาช่างเทคนิคอุตสาหกรรม ครูนิเทศแผนกวิชาช่างเชื่อม ครูนิเทศแผนกวิชาการบัญชี ครูนิเทศแผนกวิชาการตลาด ครูนิเทศแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ครูนิเทศแผนกวิชาสามัญสัมพันธ์ และครูนิเทศแผนกวิชาเทคนิคพื้นฐานรวมจำนวน 10 ท่าน

กลุ่มที่ 3 บุคลากรในสถานประกอบการ ที่รับนักเรียนนักศึกษาออกฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ประกอบด้วย ผู้ควบคุมการฝึกงานหรือครูฝึกในสถานประกอบการ จำนวน 5 สถานประกอบการ ประกอบด้วย บริษัทไมเนอร์ ฟูดส์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) บริษัท เอ็มเคเรสโตรองด์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) บริษัท เอฟเอ็ม แอดวานซ์ เซอร์วิส จำกัด บริษัท ซีแอนด์ซัน ซานิทารี ซิสเต็มส์ จำกัด บริษัท บางป่ออารียันต์ จำกัด รวมจำนวน 10 ท่าน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีประกอบด้วย

1. แบบบันทึกเอกสาร ประกอบด้วยประเด็นหลัก 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ครอบคลุม 12 ประเด็นย่อย ดังนี้ 1. สสำรวจความพร้อม 2. การบันทึกข้อตกลงลงความร่วมมือ 3. การวางแผนร่วมกับสถานประกอบการ 4. การประชาสัมพันธ์แนะแนวผู้เรียน 5. การคัดเลือกผู้เข้าเรียนและทำสัญญาการฝึกอาชีพ 6. การปฐมนิเทศผู้เรียนและการประชุมผู้ปกครอง 7. การจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพ 8. การนิเทศการจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพ 9. การวัดผลและประเมินผลรายวิชา 10. การสำเร็จการศึกษา 11. การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา และ 12. การสรุปผลการดำเนินงานและรายงานประจำปี

ส่วนที่ 2 คู่มือประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พ.ศ. 2557 ครอบคลุม 5 ประเด็นย่อย ดังนี้ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการบริหารจัดการ 4) ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย 5) ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นข้อคำถามปลายเปิด ประกอบด้วยประเด็นหลัก 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2557 ครอบคลุม ประเด็น 12 ประเด็นย่อย ดังนี้ 1. สสำรวจความพร้อม 2. การบันทึกข้อตกลงลงความร่วมมือ 3. การวางแผนร่วมกับสถานประกอบการ 4. การประชาสัมพันธ์แนะแนวผู้เรียน 5. การคัดเลือกผู้เข้าเรียนและทำสัญญาการฝึกอาชีพ 6. การปฐมนิเทศผู้เรียนและการประชุมผู้ปกครอง 7. การจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพ 8. การนิเทศการจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพ 9. การวัดผลและประเมินผลรายวิชา 10. การสำเร็จการศึกษา 11. การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา และ 12. การสรุปผลการดำเนินงานและรายงานประจำปี

ส่วนที่ 2 คู่มือประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พ.ศ. 2557 ครอบคลุม 5 ประเด็นย่อย ดังนี้ 1. ด้านคุณภาพผู้เรียน 2. ด้านการจัดการเรียนการสอน 3. ด้านการบริหารจัดการ 4. ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่ายและ 5. ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

3.2.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ คือประเด็นคำถามเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ต่างๆ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 แนวปฏิบัติที่ดีในภาพรวมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ โดยใช้วงจร Deming PDCA ในภาพรวม

ประเด็นที่ 2 แนวปฏิบัติที่ดี ด้านวางแผน (Plan) ประกอบด้วย การสำรวจความพร้อม การลงนามบันทึกความร่วมมือ (MOU) ประชาสัมพันธ์แนะแนวผู้เรียน การจัดการเรียนตลอดหลักสูตร การจัดการเรียนหรือแผนการฝึกอาชีพ

ด้านการปฏิบัติตามแผน (DO) ประกอบด้วย การคัดเลือกผู้เรียน การทำสัญญาการฝึกอาชีพ การปฐมนิเทศผู้เรียนหรือการประชุมผู้ปกครอง การจัดการเรียนการสอนหรือการฝึกอาชีพ

ด้านตรวจสอบแก้ไข (Check) ประกอบด้วย การนิเทศก์การจัดการเรียนการสอนหรือการฝึกอาชีพ การวัดผลและประเมินผลรายวิชาหรือการฝึกอาชีพ การสำเร็จการศึกษา

ด้านการประเมินและพัฒนา (Act) ประกอบด้วย การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา การสรุปผลการดำเนินงานและรายงานประจำปี

3.2.2 การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศในกลุ่ม 5 ดาว แบ่งออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. แบบบันทึกเอกสาร ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาที่มีผลการประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศ และศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศในกลุ่ม 5 ดาว

1.2 กำหนดกรอบ ขอบเขตของการสังเคราะห์เอกสารให้ครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับระบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศในกลุ่ม 5 ดาว

1.3 สร้างแบบบันทึกเอกสารตามกรอบแนวคิดที่กำหนด ซึ่งเป็นแบบบันทึกร่องรอยที่ปรากฏอยู่

1.4 นำแบบบันทึกเอกสารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structure Interview) ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศในกลุ่ม 5 ดาว เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิด ขอบเขต ของการสัมภาษณ์

2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมตามกรอบการวิจัยเพื่อนำเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์

3.2.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ คือประเด็นคำถามปลายเปิดที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยวิธีการสนทนากลุ่มดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิด ขอบเขต ของประเด็นคำถามเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ

2. สร้างรูปแบบแนวปฏิบัติที่ดีในภาพรวมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ โดยใช้วงจร Deming PDCA ในการดำเนินงานคู่กับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีซึ่งเป็นการบริหารงานที่มีระบบ

3. ดำเนินการสนทนากลุ่มกำหนดบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำดำเนินการสนทนากลุ่ม (Moderator) ซึ่งจะทำหน้าที่เชิญผู้เชี่ยวชาญร่วมกันอภิปรายและกำกับการอภิปรายตามประเด็นคำถาม กำหนดบุคลากรผู้ช่วยในการอภิปรายกลุ่ม ซึ่งทำหน้าที่บันทึกผลเพื่อนำเสนอ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นตามประเด็นต่างๆ และผู้ช่วยในการบันทึกเสียงและบริการทั่วไป โดยมีอุปกรณ์ประกอบการสนทนากลุ่ม ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียงโสตทัศนอุปกรณ์และเครื่องดื่มสำหรับผู้รวมอภิปรายกลุ่ม

4. ดำเนินการอภิปรายกลุ่มโดยโดยยึดวัตถุประสงค์ประสงค์ของการวิจัยเป็นกรอบในการอภิปรายคือความเหมาะสมของรูปแบบแนวปฏิบัติ

5. ผู้วิจัยนำผลจากการอภิปรายกลุ่มมาสังเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศในกลุ่ม 5 ดาวเป็นการวิจัยในเชิงคุณภาพ โดยแบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อถอดบทเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อถอดบทเรียนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศในกลุ่ม 5 ดาว แบ่งออกเป็น 2 ส่วนย่อยดังนี้

3.3.1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อบันทึกเอกสาร

1. ผู้วิจัยทำหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยแบบบันทึกเอกสารสังเคราะห์เอกสาร จากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 5 วิทยาลัย จำนวน 20 คน

2. ผู้วิจัยจัดส่งหนังสือไปยังกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

3. ผู้วิจัยนัดหมายกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อทำการสังเคราะห์เอกสารด้วยตนเองช่วงเดือนมกราคม – มีนาคม 2559

3.3.1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อสัมภาษณ์

1. ผู้วิจัยทำหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย โดยสัมภาษณ์ จากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 5 วิทยาลัย จำนวน 30 คน

2. ผู้วิจัยจัดส่งหนังสือไปยังกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

3. ผู้วิจัยนัดหมายกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเองช่วงเดือน มกราคม – มีนาคม 2559

4. ผู้วิจัยสรุปข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเอกสารและสัมภาษณ์และส่งผลการวิเคราะห์ กลับไปยังกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล จากนั้นจึงนำเสนอข้อมูลที่ได้รับ การตรวจสอบแล้ว ไปใช้ในการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

3.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเพื่อสร้างแนวปฏิบัติที่ดี

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม โดยมีกระบวนการดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อเรียนเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 3 กลุ่ม จำนวน 48 คน เพื่อร่วมการสนทนากลุ่ม 3 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 สนทนากลุ่ม กลุ่มที่ 1 โดยเป็นผู้บริหารของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูหัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ครูหัวหน้าแผนก จำนวน 18 คน

ครั้งที่ 2 สนทนากลุ่ม กลุ่มที่ 2 ครูของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ประกอบด้วย ครูนิเทศก์ ครูประจำรายวิชา จำนวน 20 คน

กลุ่มที่ 3 เป็นบุคลากรของสถานประกอบการ ประกอบด้วย ผู้ควบคุมการฝึกงาน หรือครูฝึกในสถานประกอบการ จำนวน 10 คน

2. ผู้วิจัยจัดส่งหนังสือในข้อที่ 3.3.2 พร้อมเอกสารแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ศึกษาก่อนการสนทนากลุ่ม

3. ผู้วิจัยดำเนินการจัดการสนทนากลุ่มกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 3 กลุ่ม โดยจัดสนทนากลุ่ม 3 ครั้ง ดำเนินการสนทนากลุ่มในวันที่ 21 สิงหาคม 2560 เวลา 9.00 – 16.00 น ณ ห้องประชุมศรีน้อย อาคารวิทยบริการชั้น 3 วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการและขอเชิญผู้เชี่ยวชาญทุกท่านได้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเพื่ออภิปรายถึงเหตุผลในการตรวจสอบและเพื่อให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้วิจัย และดำเนินการดังนี้

1. เตรียมสถานที่และเอกสารสำหรับการสนทนากลุ่ม

2. แจ้งจุดมุ่งหมายของการสนทนากลุ่ม

3. นำเสนอความเป็นมาของงานวิจัยและเหตุผลของการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

4. เริ่มการสนทนาตามประเด็นคำถามปลายเปิด

5. บันทึกการสนทนากลุ่ม โดยใช้การบันทึกเทปและบันทึกเอกสาร

6. สรุปผลการสนทนากลุ่มเพื่อสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเพื่อถอดบทเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเพื่อถอดบทเรียนในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 5 ดาวที่ได้จากแบบสำรวจความเห็นและการสัมภาษณ์ ตรวจสอบและตีความข้อมูล จัด ทำบันทึก ทำดัชนี (Index) ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหา (Content Analysis) วิเคราะห์โดยการจำแนกประเภทข้อมูล (Typological Analysis) ทั้งโดยใช้แนวคิดทฤษฎี และไม่ใช้แนวคิดทฤษฎี เปรียบเทียบข้อมูล (Comparison) วิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) หลังจากที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลและมีข้อมูลที่ได้มีความครบถ้วนเพียงพอต่อการตอบคำถามของการวิจัยและเพียงพอต่อการนำมาสร้างข้อสรุปเบื้องต้นตามกรอบแนวคิดของการวิจัยแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ต่อไป

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเพื่อสร้างแนวปฏิบัติที่ดี

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการถอดบทเรียนเพื่อสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ด้วยวิธีการสนทนากลุ่มมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ ผู้วิจัยประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มทั้ง 3 ครั้ง ครั้งที่ 1 ได้ข้อมูลจากผู้บริหารของวิทยาลัยของสถานศึกษา ครั้งที่ 2 ได้ข้อมูลจากครูผู้สอน และครั้งที่ 3 บุคลากรของสถานประกอบการ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ที่จำแนกตามประเด็นของกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อสร้างเป็นข้อสรุป และการเปรียบเทียบข้อมูล (Comparison) โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร ของสถานศึกษาจากการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม มาเปรียบเทียบเพื่อหาความสัมพันธ์ ความสอดคล้อง หรือความขัดแย้งของข้อมูลและการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) โดยการตีความข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบเพื่อสร้างข้อสรุปแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ จากนั้นผู้วิจัยนำสรุป มาสร้างแนวปฏิบัติที่ดี ต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 5 ดาว และ 2. สร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นตอนที่ 1 ถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 5 ดาว และขั้นตอนที่ 2 สร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำเสนอได้ 2 ส่วน ดังนี้

4.1 ผลการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 5 ดาว

4.2 ผลการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ

4.1 ผลการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ผลการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 5 ดาว ขอนำเสนอ 2 ส่วน คือ

4.1.1 ผลการถอดบทเรียนตามมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 12 ขั้นตอน

ตารางที่ 4.1 ผลการสังเคราะห์เอกสารจากการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดี ตามมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ประเด็นที่ 1	ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
การสำรวจความพร้อมของสถานศึกษาและสถานประกอบการมีวิธีการสำรวจความพร้อมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	1. สถานศึกษาทำการสำรวจความต้องการของสถานประกอบการที่จะดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	1. มีเอกสารสำรวจความต้องการของสถานประกอบการที่จะดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเด็นที่ 1	ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
	<p>2. ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูประจำรายวิชาครูนิเทศก์ บุคลากรทางการศึกษาจากสถานศึกษาและคณะผู้บริหารสถานประกอบการ ผู้ควบคุมการฝึก</p> <p>3. สถานศึกษาส่งหนังสือสำรวจความพร้อมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไปยังสถานประกอบการที่อยู่ในเครือข่ายของสถานศึกษา</p> <p>4. สถานศึกษาจัดทำคำสั่งและจัดทำแผนการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบการ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน</p> <p>5. จัดทำเอกสารลงนามความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน</p> <p>6. สถานศึกษามีแผนงานโครงการและจัดทำสำรวจสาขาวิชาชีพที่ต้องการความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน</p>	<p>2. มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูประจำรายวิชาครูนิเทศก์บุคลากรทางการศึกษาจากสถานศึกษาและคณะผู้บริหารสถานประกอบการ ผู้ควบคุมการฝึก</p> <p>3. มีหนังสือสำรวจความพร้อมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไปยังสถานประกอบการที่อยู่ในเครือข่ายของสถานศึกษา</p> <p>4. คำสั่งและจัดทำแผนการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบการ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน</p> <p>5. เอกสารลงนามความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน</p> <p>6. มีแผนงานโครงการความร่วมมือ</p>

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเด็นที่ 1	ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
<p>การสำรวจความพร้อมของสถานศึกษาและสถานประกอบการมีวิธีการสำรวจความพร้อมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาค</p>	<p>7. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาว่าด้วยกฎหมายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่เกี่ยวข้องและกำหนดไว้เพื่อบริหารจัดการ</p> <p>8. ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการของสถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งพิจารณากำหนดยุทธศาสตร์กลยุทธ์ สอดคล้องกับนโยบายหลัก</p> <p>8. จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี</p> <p>9. จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี</p> <p>10. บริหารจัดการด้านงบประมาณ บริหารงบประมาณ บริหารจัดการวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ</p> <p>11. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี แผนปฏิบัตินโยบาย แผนปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี</p> <p>12. บริหารจัดการพัฒนาบุคลากรภายในสถานประกอบการสถานศึกษา ดำเนินการให้มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา</p> <p>13. ให้คณะกรรมการสถานศึกษาหรือวิทยาลัยฯ ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่</p>	<p>7. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา</p> <p>8. จัดทำคำสั่งการบริหารจัดการของสถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการที่</p> <p>9. จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี</p> <p>10. จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี</p> <p>11. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี แผนปฏิบัตินโยบาย แผนปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี</p>

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเด็นที่ 2	ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
การบันทึกข้อตกลงความร่วมมือของสถานศึกษาและสถานประกอบการ มีวิธีการบันทึกตกลงความร่วมมือ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณารอบการดำเนินงานและความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2. ร่วมกันกำหนดระยะเวลาของการเรียน ระยะเวลาของการฝึกทักษะวิชาชีพ 3. จัดทำเอกสารค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการลงนามความร่วมมือด้านบุคลากรในการจัดการเรียนการสอน 4. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานในการลงนามความร่วมมือร่างบันทึกข้อตกลงความร่วมมือพร้อมทั้งนำเสนอผู้มีอำนาจทั้ง 2 ฝ่ายทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อพิจารณา 5. ลงชื่อบันทึกข้อตกลงผู้มีอำนาจลงชื่อทั้ง 2 ฝ่ายและพยาน 2 ฝ่าย 6. ออกหนังสือสำรวจการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสำรวจความต้องการลงนามความร่วมมือ หนังสือร่างข้อตกลงและจัดทำหนังสือเชิญลงนาม 7. ร่วมมือตลอดจนผลเสร็จสิ้นกิจกรรมและมีการบันทึกข้อมูลลงใน web site ฐานข้อมูลความร่วมมือที่ http://boc.vec.go.th ของสำนักความร่วมมือสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาและ http://www.d-vec.com ของศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาค 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณารอบการดำเนินงานและความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2. จัดทำเอกสารค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการลงนามความร่วมมือด้านบุคลากรในการจัดการเรียนการสอน 3. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานในการลงนามความร่วมมือร่างบันทึกข้อตกลงความร่วมมือพร้อมทั้งนำเสนอผู้มีอำนาจทั้ง 2 ฝ่ายทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการ 4. ลงชื่อบันทึกข้อตกลงผู้มีอำนาจลงชื่อทั้ง 2 ฝ่ายและพยาน 2 ฝ่าย 5. ร่วมมือตลอดจนผลเสร็จสิ้นกิจกรรมและมีการบันทึกข้อมูลลงใน web site ฐานข้อมูลความร่วมมือที่ http://boc.vec.go.th ของสำนักความร่วมมือสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาและ http://www.d-vec.com ของศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาค

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเด็นที่ 3	ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
<p>การวางแผนร่วมกับสถานประกอบการและสถานศึกษา</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาวางแผนร่วมกับสถานประกอบการหลายด้าน เช่นการจัดแผนการเรียน แผนการฝึกตลอดหลักสูตรดำเนินการร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย 2. ทำหนังสือเชิญประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับประกาศกฎกระทรวงศึกษาธิการลงวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557 เรื่องมาตรฐานการจัดการเรื่องมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3. แจ้างระเบียบโครงสร้างหลักสูตรหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรระเบียบที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี 4. จัดทำคำสั่งในการวัดผลและประเมินผลร่วมกับสถานศึกษาและสถานประกอบการ จัดทำคำสั่งการนิเทศ ทำแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ แผนการนิเทศร่วมกันตลอดหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการ 5. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ลักษณะงานที่ฝึกอาชีพ ประโยชน์ที่จะได้รับของสถานประกอบการสถานศึกษาและผู้เรียน 6. มีคำสั่งในการวัดผลและประเมินผล 7. นิเทศ จัดทำแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพแผนการนิเทศร่วมกันตลอดหลักสูตร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีเอกสารจัดแผนการเรียน 2. มีเอกสารแผนการฝึกตลอดหลักสูตร 3. จัดทำคำสั่งในการวัดผลและประเมินผลร่วมกับสถานศึกษาและสถานประกอบการ 4. จัดทำคำสั่งการนิเทศ ทำแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ แผนการนิเทศร่วมกันตลอดหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการ 5. มีคำสั่งในการวัดผลและประเมินผล 6. เอกสารการนิเทศ จัดทำแผนการเรียนแผนการฝึกอาชีพ แผนการนิเทศร่วมกันตลอดหลักสูตร

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเด็นที่ 3	ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
	8. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ลักษณะงานที่ฝึกอาชีพประโยชน์ที่จะได้รับของสถานประกอบการสถานศึกษาและผู้เรียน	
ประเด็นที่ 4	ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
การประชาสัมพันธ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาและสถานประกอบการ มีวิธีการประชาสัมพันธ์เรื่องการรับสมัครผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประชาสัมพันธ์เรื่องการจัดการเรียนแผนการฝึกตลอดหลักสูตร 2. ประชาสัมพันธ์การผลิตสื่อเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เช่น แผ่นพับป้ายประชาสัมพันธ์ การโฆษณาทางสื่อมวลชน แผ่นบันทึกข้อมูล เว็บไซต์การแนะนำการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามกลุ่มเป้าหมายต่างๆ เช่นโรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส 3. ให้การมีส่วนร่วมของบุคคลที่เกี่ยวข้องเช่น ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนสถานประกอบการ มีการออกแนะแนวสัญจรเพื่อเชิญชวนกลุ่มเป้าหมายเข้ามาเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 4. จัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์การจัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำคำสั่งในการวัดผลและประเมินผลร่วมกับสถานศึกษาและสถานประกอบการ 2. จัดทำคำสั่งการนิเทศ ทำแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ แผนการนิเทศร่วมกันตลอดหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการ 3. มีคำสั่งในการวัดผลและประเมินผล 4. เอกสารการนิเทศ จัดทำแผนการเรียนแผนการฝึกอาชีพแผนการนิเทศร่วมกันตลอดหลักสูตร

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเด็นที่ 4	ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
	<p>5. เข้าร่วมงานแสดงนิทรรศการงานอาชีวศึกษาไทยร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเปิดบุท ประชาสัมพันธ์ตามแหล่งชุมชนหน่วยงานราชการและสถานประกอบการ</p>	
ประเด็นที่ 5	ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
<p>การคัดเลือกผู้เข้าเรียนและทำสัญญาการฝึกอาชีพ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีวิธีการหรือขั้นตอนกระบวนการในการคัดเลือกผู้เข้าเรียนและแนะแนวการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี 2. รับสมัครวิธีการคัดเลือกการสอบข้อเขียน สอบสัมภาษณ์ สอบปฏิบัติจนถึงขั้นประกาศผล มอบตัว และลงทะเบียนเรียนในระบบอาชีวศึกษา 3. มีแผนงานโครงการการรับสมัครการคัดเลือก ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 4. สถานศึกษาสำรวจความต้องการของสถานประกอบการที่ต้องการความร่วมมือกับสถานศึกษาจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามสาขาวิชาที่ต้องการเข้าร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน 5. กำหนดคุณสมบัติ/คุณลักษณะพิเศษของผู้สมัครเข้าศึกษาต่อในอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 6. มีการคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีแผนงานโครงการการรับสมัครการคัดเลือก ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2. รับสมัครวิธีการคัดเลือกการสอบข้อเขียน สอบสัมภาษณ์ สอบปฏิบัติจนถึงขั้นประกาศผล มอบตัว และลงทะเบียนเรียนในระบบอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน 3. มีการคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบ 4. สถานศึกษามีวิธีการหรือขั้นตอนการทำสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างสถานประกอบการกับผู้เรียนและผู้ปกครอง

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเด็นที่ 5	ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
	7. สถานศึกษามีวิธีการหรือขั้นตอนการทำสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างสถานประกอบการกับผู้เรียนและผู้ปกครอง	
ประเด็นที่ 6	ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
การปฐมนิเทศผู้เรียนและการประชุมผู้ปกครอง	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีวิธีการหรือขั้นตอนการทำสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างสถานประกอบการกับผู้เรียนและผู้ปกครอง 2. มีเงื่อนไขของระยะเวลา ข้อบังคับหรือระเบียบในการฝึกอาชีพสวัสดิการ และเงื่อนไขการเลิกสัญญาการฝึกอาชีพ 3. สถานศึกษามีวิธีการหรือขั้นตอนการปฐมนิเทศผู้เรียน 4. ประชุมผู้ปกครองเตรียมความพร้อมของผู้เรียนในระบบอาชีวศึกษาระบบ 5. สถานศึกษาจัดการปฐมนิเทศผู้เรียนประชุมผู้ปกครองและเตรียมความพร้อมผู้เรียนชี้แจงข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้แก่ระเบียบต่างๆ และข้อบังคับ 6. ทำความเข้าใจแก่ผู้รับผิดชอบแจกคู่มือผู้เรียนหลักเกณฑ์ปฏิบัติของผู้เรียนระบบทวิภาคีประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีวิธีการหรือขั้นตอนการทำสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างสถานประกอบการกับผู้เรียนและผู้ปกครอง 2. เอกสารข้อบังคับหรือระเบียบในการฝึกอาชีพสวัสดิการ และเงื่อนไขการเลิกสัญญาการฝึกอาชีพ 3. มีวิธีการหรือขั้นตอนการปฐมนิเทศผู้เรียน 4. มีการจัดประชุมผู้ปกครองเตรียมความพร้อมของผู้เรียนในระบบอาชีวศึกษาระบบ 5. มีการจัดประชุมปฐมนิเทศผู้เรียนประชุมผู้ปกครองและเตรียมความพร้อมผู้เรียนชี้แจงข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้แก่ระเบียบต่างๆ และข้อบังคับ

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเด็นที่ 7	ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
การจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีวิธีการหรือขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามระเบียบการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2. ทำการฝึกอาชีพและประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับครูบุคลากรทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3. ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับครูบุคลากรของสถานศึกษาและสถานประกอบการได้แก่ ประกาศระเบียบหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 4. แจ้งกระบวนการจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพและประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับครูบุคลากรทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 5. จัดทำประกาศแนวทางและทำความเข้าใจกับครูบุคลากรของสถานศึกษาและสถานประกอบการได้แก่ ประกาศระเบียบ หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 6. ประกาศและแจ้งกระบวนการจัดการเรียนการสอนครูผู้สอน ครูนิเทศ ครูฝึก และผู้ควบคุมการฝึกจัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียนและฝึกอาชีพตามแผนการฝึก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดการเรียนการสอนตามระเบียบการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2. ทำการฝึกอาชีพและประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับครูบุคลากรทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3. ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับครูบุคลากรของสถานศึกษาและสถานประกอบการได้แก่ ประกาศระเบียบหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 4. จัดทำประกาศแนวทางและทำความเข้าใจกับครูบุคลากรของสถานศึกษาและสถานประกอบการได้แก่ ประกาศระเบียบ หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 5. ประชุมสัมมนาอบรม ผู้เรียนระบบทวิภาคีเช่นเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพประชุมสัมมนาระหว่างการฝึกอาชีพ 6. ประชุมนำเสนอสรุปผลการฝึกอาชีพ อบรมความรู้เกี่ยวกับสถานประกอบการ 7. อบรมเสริมความรู้เฉพาะงานในสถานประกอบการให้กับนักศึกษา ก่อนการฝึกอาชีพ ระหว่างการฝึกอาชีพ

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเด็นที่ 7	ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
	<p>7. ประชุมสัมมนาอบรม ผู้เรียนระบบทวิภาคีเช่นเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพประชุมสัมมนาระหว่างการฝึกอาชีพ</p> <p>8. ประชุมนำเสนอสรุปผลการฝึกอาชีพ อบรมความรู้เกี่ยวกับสถานประกอบการ</p> <p>9. อบรมเสริมความรู้เฉพาะงานในสถานประกอบการให้กับนักศึกษา ก่อนการฝึกอาชีพ ระหว่างการฝึกอาชีพ</p>	
ประเด็นที่ 8	ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
<p>การนิเทศการจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพ</p>	<p>1. สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพนิเทศการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการลงวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557 เรื่องมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี</p> <p>2. แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการฝึกอาชีพ จัดทำแผนการนิเทศนิเทศการฝึกอาชีพ</p> <p>3. ตรวจสอบบันทึกการฝึกอาชีพ แฟ้มสะสมผลงาน รายงานผลการนิเทศ</p> <p>4. มีโครงการรองรับด้านเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพประชุมสัมมนาระหว่างการฝึกอาชีพ ประชุมนำเสนอสรุปผลการฝึกอาชีพ อบรมความรู้เกี่ยวกับสถานประกอบการ อบรมเสริมความรู้เฉพาะงานในสถานประกอบการ</p>	<p>1. แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการฝึกอาชีพ จัดทำแผนการนิเทศนิเทศการฝึกอาชีพ</p> <p>2. ตรวจสอบบันทึกการฝึกอาชีพ แฟ้มสะสมผลงาน รายงานผลการนิเทศ</p> <p>3. การนิเทศการฝึกงานของผู้เรียนในสถานประกอบการ หน่วยงาน</p>

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเด็นที่ 8	ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
	5. ส่งผู้เรียนเข้าฝึกงานตาม หลักสูตรหลักฐานการปฐมนิเทศ ผู้เรียนก่อนการฝึกงานพร้อมมี คู่มือการฝึกงาน 6. การนิเทศการฝึกงานของ ผู้เรียนในสถานประกอบการ หน่วยงาน 7. การจัดทำแผนการนิเทศและ ตรวจสอบบันทึกการฝึกอาชีพ 8. การนิเทศการฝึกงานของ ผู้เรียนในสถานประกอบการ หน่วยงาน	
ประเด็นที่ 9	ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
การวัดผลประเมินผลรายวิชา การฝึกอาชีพ	1. วัดผลประเมินผลรายวิชาการ ฝึกอาชีพเป็นไปตามระเบียบ ของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การประเมินผลตามหลักสูตรแต่ ละระดับที่เกี่ยวข้อง 2. ประเมินรายวิชาตามหลัก เกณฑ์ขั้นตอนการดำเนินงาน ของสถานศึกษา ผู้ประเมินครู ผู้สอน ผู้เรียน เพื่อนผู้เรียน ผู้ ปกครอง สรุปผลและดำเนิน การตามขั้นตอนสถานศึกษา 3. จัดทำเครื่องมือประเมินที่ หลากหลายและการมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วน 4. จัดทำการประเมินมาตรฐาน วิชาชีพเมื่อลงทะเบียนครบตาม โครงสร้างหลักสูตร	1. ประเมินรายวิชาตามหลัก เกณฑ์ขั้นตอนการดำเนินงาน ของสถานศึกษา ผู้ประเมิน ครูผู้สอน ผู้เรียน เพื่อนผู้เรียน ผู้ปกครอง สรุปผลและดำเนิน การตามขั้นตอนสถานศึกษา 2. จัดทำการประเมินมาตรฐาน วิชาชีพเมื่อลงทะเบียนครบตาม โครงสร้างหลักสูตร 3. จัดทำการประเมินมาตรฐาน วิชาชีพเมื่อลงทะเบียนครบตาม โครงสร้างหลักสูตร

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเด็นที่ 9	ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
	<p>5. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ประเมินประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน หัวหน้างานวัดผล และประเมินผลครูผู้สอนเกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนสถานประกอบการ</p> <p>6. สรุปผลและดำเนินการตามขั้นตอนของสถานศึกษามีการประเมินการฝึกอาชีพเป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลตามหลักสูตรแต่ละระดับที่เกี่ยวข้อง</p> <p>7. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ประเมินประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน หัวหน้างานวัดผล และประเมินผลครูผู้สอนเกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนสถานประกอบการ</p> <p>8. วัดผลและประเมินผลรายวิชาการฝึกอาชีพการประเมินสมรรถนะวิชาชีพตามสภาพจริงให้สอดคล้องกับแผนการฝึกอาชีพการประเมินสรุปผลการเรียนแต่ละภาคเรียน ผู้ประเมิน คือครูฝึก ผู้ควบคุมการฝึก</p>	<p>4. สรุปผลและดำเนินการตามขั้นตอนของสถานศึกษามีการประเมินการฝึกอาชีพเป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลตามหลักสูตรแต่ละระดับที่เกี่ยวข้อง</p> <p>5. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ประเมินประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน หัวหน้างานวัดผล และประเมินผลครูผู้สอนเกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนสถานประกอบการ</p> <p>6. มีเอกสารวัดผลและประเมินผลรายวิชาการฝึกอาชีพการประเมินสมรรถนะวิชาชีพตามสภาพจริงให้สอดคล้องกับแผนการฝึกอาชีพการประเมินสรุปผลการเรียนแต่ละภาคเรียน ผู้ประเมิน คือครูฝึก ผู้ควบคุมการฝึก</p>

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเด็นที่ 9	ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
	9. สรุปผลการดำเนินการของผู้ที่ได้รับมอบหมายตามข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ สรุปคะแนนและดำเนินการตามขั้นตอนของสถานศึกษาตามระเบียบการวัดผลของกระทรวงศึกษาธิการแต่ละระดับ	
ประเด็นที่ 10	ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
การสำเร็จการศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาส่งเสริมผู้เรียนในการสำเร็จการศึกษา โดยรับรองผู้เรียนที่ผ่านการเรียนรู้การฝึกอาชีพเอกสารการสำเร็จการศึกษาตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2. มีเอกสารที่สถานศึกษาหรือสถานประกอบการรับรองผู้เรียนที่ผ่านการเรียนรู้การฝึกอาชีพเอกสารการสำเร็จการศึกษาตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3. สถานศึกษามุ่งมั่นในการบริหารการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคน 4. สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาต่างประเทศทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 5. สถานศึกษาจัดกิจกรรมโครงการประชุมสัมมนาวิชาการ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีเอกสารที่สถานศึกษาหรือสถานประกอบการรับรองผู้เรียนที่ผ่านการเรียนรู้การฝึกอาชีพเอกสารการสำเร็จการศึกษาตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2. สถานศึกษามุ่งมั่นในการบริหารการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคน 3. สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาต่างประเทศทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 4. สถานศึกษาจัดกิจกรรมโครงการประชุมสัมมนาวิชาการ 5. จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในการจัดการอาชีวศึกษาระหว่างครูและผู้บริหารและนักศึกษา 6. สถานศึกษาจัดทำคู่มือตำราและหนังสืออ่านนอกเวลาให้กับผู้เรียน

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเด็นที่ 10	ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
	<p>6. จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในการจัดการอาชีวศึกษาระหว่างครูและผู้บริหารและนักศึกษา</p> <p>7. สถานศึกษาจัดหาคู่มือตำราและหนังสืออ่านนอกเวลาให้กับผู้เรียน</p> <p>8. สถานศึกษาส่งเสริมให้มีกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ</p> <p>9. สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์และเครือข่ายระหว่างนักเรียนนักศึกษาที่เป็นตัวแทนจากประเทศต่างๆ ทั้งระดับสถานศึกษาและระดับนานาชาติ</p> <p>10. สถานศึกษามีการพัฒนาด้านการวิจัยนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>11. เอกสารที่สถานศึกษาหรือสถานประกอบการรับรองผู้เรียนที่ผ่านการเรียนรู้การฝึกอาชีพเอกสารการสำเร็จการศึกษาตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี</p> <p>12. มุ่งมั่นในการบริหารการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อผลิตกำลังคนให้เป็นคนที่มีคุณภาพ</p> <p>13. สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาต่างประเทศทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์</p>	<p>7. สถานศึกษาส่งเสริมให้มีกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ</p> <p>8. สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์และเครือข่ายระหว่างนักเรียนนักศึกษาที่เป็นตัวแทนจากประเทศต่างๆ ทั้งระดับสถานศึกษาและระดับนานาชาติ</p>

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเด็นที่ 10	ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
	14. สถานศึกษาจัดประชุม สัมมนาวิชาการ 15. แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ใน การจัดการอาชีวศึกษาระหว่าง ครูและผู้บริหารและนักศึกษา	
ประเด็นที่ 11	ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา	1. การติดตามผู้เรียนหลัง สำเร็จการศึกษามีการสำรวจ ความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาเช่น สถาน ประกอบการตัวผู้สำเร็จการ ศึกษา ผู้ปกครอง 2. สถานศึกษามีหน้าที่ในการ กำกับดูแลผู้สำเร็จการศึกษา ด้วยวิธีการสอบถามข้อมูลจาก ผู้สำเร็จการศึกษาหลังจบการ ศึกษาแล้ว 3 เดือนเพื่อให้ได้ ข้อมูลซึ่งนำมาใช้ในการปรับ ปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดการ ให้มีประสิทธิภาพมาก 3. สถานศึกษามีหน้าที่ตลอดจน ตอบสนองความต้องการของ ชุมชนให้มากยิ่งขึ้นในการติด ตามผู้สำเร็จการศึกษา 4. มีการแต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อให้สามารถดำเนินการเก็บ รวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทำให้สามารถดำเนินการสรุปผล การดำเนินงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	1. สถานศึกษาติดตามผู้เรียน หลังสำเร็จการศึกษามีการ สำรวจความพึงพอใจของผู้มี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเช่น สถานประกอบการตัวผู้สำเร็จ การศึกษา ผู้ปกครอง 2. สถานศึกษามีหน้าที่ในการ กำกับดูแลผู้สำเร็จการศึกษา ด้วยวิธีการสอบถามข้อมูลจาก ผู้สำเร็จการศึกษาหลังจบการ ศึกษาแล้ว 3 เดือนเพื่อให้ได้ ข้อมูลซึ่งนำมาใช้ในการปรับ ปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดการ ให้มีประสิทธิภาพมาก 3. มีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อ ให้สามารถดำเนินการเก็บรวบรวม ข้อมูลอย่างเป็นระบบทำให้ สามารถดำเนินการสรุปผลการ ดำเนินงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเด็นที่ 12	ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
การสรุปผลการดำเนินงานและรายงานประจำปี	<ol style="list-style-type: none"> สรุปผลการดำเนินงานและรายงานประจำปี นำผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี และรายงานข้อมูลเชิงประจักษ์เผยแพร่ให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ รับรองการสรุปผลการดำเนินงานตลอดปีการศึกษาต่อคณะกรรมการบริหาร สถานศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษานำรายงานเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทราบต่อไป 	<ol style="list-style-type: none"> สรุปผลการดำเนินงานและรายงานประจำปี นำผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี และรายงานข้อมูลเชิงประจักษ์เผยแพร่ให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ รับรองการสรุปผลการดำเนินงานตลอดปีการศึกษาต่อคณะกรรมการบริหาร สถานศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษานำรายงานเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทราบ

4.1.2 ผลการถอดบทเรียนตามคู่มือประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ 5 มาตรฐาน

ตารางที่ 4.2 ผลการสังเคราะห์ข้อมูล จากคู่มือการประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ

ประเด็นที่ 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน	
ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
คัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษามีกระบวนการประเมินวิธีการคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาต่อในอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบมีผลการประเมินวิธีการคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาต่อในอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่ตรวจสอบได้	<ol style="list-style-type: none"> สถานศึกษามีวิธีการคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบ มีแผนงานโครงการรองรับ เช่นโครงการสมัครคัดเลือกผู้เรียนคัดเลือกผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถานศึกษาสำรวจความต้องการของสถานประกอบการที่ต้องการทำความร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามสาขาวิชาที่ต้องการ สถานศึกษาจัดทำประกาศและกำหนดคุณสมบัติหรือคุณลักษณะพิเศษของผู้สมัครเข้าศึกษาต่อ มีกระบวนการประเมินวิธีการคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาต่อในอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบ มีผลการประเมินวิธีการคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาต่อในอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่ตรวจสอบได้ จัดทำรายงานผลการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามกระบวนการอย่างมีคุณภาพ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน	
ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
	<p>8. จัดเก็บข้อมูลร้อยละของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสะสม 2.00 ขึ้นไปเพื่อเป็นข้อมูลในการคัดเลือกผู้เรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีและไว้ใช้ในการบริหารจัดการ</p> <p>9. จัดเก็บข้อมูลร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบมาตรฐานวิชาชีพของสถานศึกษาที่ประเมินโดยคณะกรรมการประกอบ ด้วยคณะกรรมการจากสถานศึกษาและสถานประกอบการ</p>
ประเด็นที่ 2 สถานศึกษามีการสำรวจความต้องการของสถานประกอบการที่ต้องการความร่วมมือตามสาขาวิชาชีพที่ต้องการ	
ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
<p>แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะและการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการรายวิชา สํารวจข้อมูลความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร สํารวจความต้องการหรือความจําเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชาร่วมมือกับสถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชา</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะและการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการรายวิชา 2. สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกำหนดรายวิชาใหม่หรือปรับปรุงรายวิชาเดิมเกี่ยวกับเนื้อหาสาระร่วมกับสถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการหรือประชาคมอาเซียน 3. สถานศึกษาสำรวจข้อมูลความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร 4. พัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 5. ทดลองใช้หลักสูตรประเมินหลักสูตรนำหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชาที่พัฒนาแล้วไปใช้ 6. รายงานการสำรวจความต้องการหรือความจําเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชาร่วมมือกับสถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชา 7. มีผลการทดลองใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชา 8. มีผลการประเมินหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชา 10. แบบสรุปความต้องการของสถานประกอบการในแต่ละสถานประกอบการเพื่อใช้ในการพัฒนา 11. มีบันทึกความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 3 สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนดคุณสมบัติคุณลักษณะพิเศษของผู้สมัคร
เข้าศึกษาต่อร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
<p>1. คัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาในอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบมีแผนงานโครงการรับสมัคร</p> <p>2. สถานศึกษาคัดเลือกผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสำรวจความต้องการของสถานประกอบการที่ต้องการความร่วมมือ</p>	<p>1. สถานศึกษาคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาในอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบมีแผนงานโครงการรับสมัคร</p> <p>2. สถานศึกษาคัดเลือกผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสำรวจความต้องการของสถานประกอบการที่ต้องการความร่วมมือกับสถานศึกษาจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามสาขาวิชาที่ต้องการ</p> <p>3. สถานศึกษาและสถานประกอบการที่เข้าร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกันกำหนดคุณสมบัติคุณลักษณะพิเศษของผู้สมัครเข้าศึกษาต่อในอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อคัดเลือกผู้เรียนเข้ามาเรียนในระบบ</p> <p>4. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการทดสอบความรู้ทางวิชาชีพ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสัมภาษณ์นักเรียนนักศึกษาฝึกอาชีพในสถานประกอบการ</p> <p>5. จัดทำหนังสือสัญญาข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ</p>

ประเด็นที่ 4 สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกันคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาต่อในการเข้าศึกษา

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
<p>แผนการรับผู้เรียน มีการประชุมวางแผนกำหนดขั้นตอนวิธีการรับสมัคร วิธีการคัดเลือกการสอบข้อเขียน สอบสัมภาษณ์ สอบปฏิบัติ</p>	<p>1. สถานศึกษาคัดเลือกผู้เรียนจากการสำรวจความต้องการหรือความจำเป็นในความร่วมมือกับสถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการร่วมกัน 2 ฝ่าย</p> <p>2. สถานศึกษามีแผนการรับผู้เรียน มีการประชุมวางแผนกำหนดขั้นตอนวิธีการรับสมัคร วิธีการคัดเลือกการสอบข้อเขียน สอบสัมภาษณ์ สอบปฏิบัติ</p> <p>3. มอบตัวลงทะเบียนตรวจสอบคุณสมบัติของผู้เรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการศึกษาและมีคุณสมบัติตามที่สถานประกอบการกำหนด</p>

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 5 สถานศึกษาจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีกระบวนการดำเนินงานอย่างมีคุณภาพ PDCA

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สถานศึกษาวางแผน มีโครงการดำเนินการสรุปผลดำเนินการตามวงจร PDCA กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาวางแผน มีโครงการดำเนินการสรุปผลดำเนินการตามวงจร PDCA 2. สถานศึกษาการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3. สถานศึกษามีแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ผู้เรียน ชุมชน สถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน 4. จัดทำงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพภายในตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 5. จัดทำรายงานประเมินคุณภาพภายในประจำปี

ประเด็นที่ 6 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสะสม 2.00 ขึ้นไป

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
1. โครงการติวสอนเสริมให้กับนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียน และจัดกิจกรรมแข่งขันทักษะวิชาการ วิชาชีพในสถานศึกษา เพื่อการแข่งขัน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดโครงการติวสอนเสริมให้กับนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียน 2. สถานศึกษาจัดคลินิกบริการให้คำปรึกษาด้านการเรียน 3. สถานศึกษาจัดกิจกรรมแข่งขันทักษะวิชาการ วิชาชีพในสถานศึกษา เพื่อการแข่งขัน 4. สถานศึกษาจัดโครงการชมรมวิชาชีพทางด้านสาขา เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน 5. มีโครงการจัดหาครูต่างประเทศมาสอนในสถานศึกษา 6. มีโครงการเข้าศึกษาดูงานด้านสาขาอาชีพเพื่อให้นักเรียนได้มีทัศนคติในด้านการเรียนสายวิชาชีพ 7. มีโครงการอบรมความรู้ด้านวิชาการวิชาชีพในแต่ละสาขา

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 7 ผู้เรียนมีผลการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพของสถานศึกษาและหน่วยงานภายนอก

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
จัดทำโครงการตัวและทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา V-NET ในสถานศึกษา จัดอบรมเชิญผู้เชี่ยวชาญในแต่ละวิชา สาขาอาชีพมาอบรม บรรยายให้ความรู้ กิจกรรมแข่งขันทักษะวิชาการ วิชาชีพ ในสถานศึกษาเพื่อการแข่งขัน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดทำโครงการตัวและทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา V-NET ในสถานศึกษา 2. สถานศึกษาจัดอบรมเชิญผู้เชี่ยวชาญในแต่ละวิชา สาขาอาชีพมาอบรม บรรยายให้ความรู้ 3. สถานศึกษาจัดส่งนักศึกษาไปฝึกและพัฒนาฝีมือในสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถ 4. สถานศึกษากิจกรรมแข่งขันทักษะวิชาการ วิชาชีพ ในสถานศึกษาเพื่อการแข่งขัน 5. สถานศึกษาจัดโครงการชมรมวิชาชีพทางด้านสาขา เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน 6. มีโครงการจัดหาครูต่างประเทศมาสอนในสถานศึกษา 7. มีโครงการเข้าศึกษาดูงานด้านสาขาอาชีพเพื่อให้นักเรียนได้มีทัศนคติในด้านการเรียนสายวิชาชีพ 8. มีโครงการอบรมความรู้ด้านวิชาการวิชาชีพในแต่ละสาขา

ประเด็นที่ 8 ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เข้าร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดขึ้น

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ส่งเสริมและจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จัดกิจกรรมด้านความมีวินัย ความรับผิดชอบความซื่อสัตย์ อุดม เสียสละ จิตสาธารณะ ความประหยัด ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์รวมทั้งสร้างค่านิยมความเป็นไทย	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาส่งเสริมและจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด 2. สถานศึกษาจัดกิจกรรมด้านความเป็นประชาธิปไตย 3. สถานศึกษามีกิจกรรมด้านความมีวินัย ความรับผิดชอบความซื่อสัตย์ อุดม เสียสละ จิตสาธารณะ ความประหยัด ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์รวมทั้งสร้างค่านิยมความเป็นไทย 4. สถานศึกษามีกิจกรรมการอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรม รวมถึงการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นผู้นำที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ 5. สถานศึกษามีโครงการกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรมและลักษณะอันพึงประสงค์ 6. สถานศึกษามีโครงการกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนให้เข้าใจมาตรฐานและระบบคุณภาพ โครงการกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนด้านสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ 7. โครงการกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนด้านความคิดสร้างสรรค์ 8. โครงการกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 8 ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เข้าร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดขึ้น

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
	9. กิจกรรมโครงการผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ได้

ประเด็นที่ 9 ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความเป็นประชาธิปไตย ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความขยันซื่อสัตย์ อดทน เสียสละจิตสาธารณะ ประหยัดรักชาติ ศาสน์กษัตริย์สร้างค่านิยมความเป็นไทย อนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรม

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ผู้เรียนมีการเข้าร่วมกิจกรรม ด้านความเป็นประชาธิปไตย กิจกรรมด้านความมีวินัยความ รับผิดชอบความขยันซื่อสัตย์ อดทน เสียสละ จิตสาธารณะ ความประหยัด ความรักชาติ ศาสน์กษัตริย์รวมทั้งสร้างค่านิยมความเป็นไทย กิจกรรมการอนุรักษ์และสืบ สานศิลปวัฒนธรรมรวมถึงการดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอ เพียง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เรียนมีการเข้าร่วมกิจกรรมด้านความเป็นประชาธิปไตย กิจกรรมด้านความมีวินัยความรับผิดชอบความขยันซื่อสัตย์ อดทน เสียสละ จิตสาธารณะ ความประหยัด ความรักชาติ ศาสน์กษัตริย์ รวมทั้งสร้างค่านิยมความเป็นไทย กิจกรรมการอนุรักษ์และสืบ สานศิลปวัฒนธรรมรวมถึงการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง 2. ผู้เรียนเป็นผู้นำที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทำงานร่วมกับผู้ อื่นได้ 3. ผู้เรียนเข้าร่วมโครงการกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และลักษณะอันพึงประสงค์ 4. ผู้เรียนเข้าร่วมโครงการกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนให้เข้าใจมาตรฐานและระบบคุณภาพ 5. ผู้เรียนเข้าร่วมโครงการกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนด้าน สุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ 6. ผู้เรียนเข้าร่วมโครงการกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนด้านความคิด สร้างสรรค์ 7. ผู้เรียนเข้าร่วมโครงการกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนให้มีความ พร้อมในการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน 8. ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมโครงการผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 10 สถานศึกษามีกิจกรรมส่งเสริมผู้เรียนเข้าใจมาตรฐานและระบบคุณภาพโครงการกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนให้เข้าใจมาตรฐานและระบบคุณภาพ

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
จัดทำโครงการกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนด้านสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ จัดทำโครงการกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน กิจกรรมโครงการผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดทำโครงการกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนด้านสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ 2. สถานศึกษาจัดทำโครงการกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนด้านความคิดสร้างสรรค์ 3. สถานศึกษาจัดทำโครงการกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน 4. สถานศึกษาจัดทำกิจกรรมโครงการผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

ประเด็นที่ 11 สถานศึกษามีกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนด้านสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
จัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนส่งเสริมด้านสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจโครงการกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนด้านความคิดสร้างสรรค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. โครงการกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนส่งเสริมด้านสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจโครงการกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนด้านความคิดสร้างสรรค์ 2. โครงการกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน 3. กิจกรรมโครงการผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4. โครงการกิจกรรมด้านการกีฬาและนันทนาการและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

ประเด็นที่ 12 สถานศึกษามีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านความคิดสร้างสรรค์

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
จัดทำโครงการแข่งขันทักษะวิชาชีพ โครงการจัดทำสิ่งประดิษฐ์ของคนรุ่นใหม่ จัดทำโครงการกิจกรรม ปลุกฝังจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดทำโครงการแข่งขันทักษะวิชาชีพ โครงการจัดทำสิ่งประดิษฐ์ของคนรุ่นใหม่ 2. สถานศึกษาจัดทำโครงการค่ายผู้นำโครงการอิงลิชแคมป์ 3. สถานศึกษาจัดทำโครงการพัฒนาบุคลิกภาพ 4. สถานศึกษาจัดทำโครงการจัดทำแผนธุรกิจสาขาวิชาชีพสถานศึกษา 5. สถานศึกษาจัดทำโครงการกิจกรรม ปลุกฝังจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 12 สถานศึกษามีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านความคิดสร้างสรรค์	
ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
	<p>6. สถานศึกษาจัดทำโครงการกิจกรรมด้านการกีฬาและนันทนาการ</p> <p>7. สถานศึกษามีการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและผู้เรียน</p>
ประเด็นที่ 13 สถานศึกษาและสถานประกอบการมีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน	
ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
<p>จัดทำโครงการอาเซียนศึกษาเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยจัดทำแผนยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน</p>	<p>1. สถานศึกษาจัดทำจัดกิจกรรมโครงการเข้าค่ายอาเซียน</p> <p>2. สถานศึกษาจัดทำโครงการรณรงค์วัฒนธรรมอาเซียน</p> <p>3. สถานศึกษาจัดทำโครงการอาเซียนศึกษา เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยจัดทำแผนยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน</p> <p>4. สถานศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียน post 2015 พ.ศ. 2559 – 2563 จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมอาเซียนศึกษาในสถานศึกษาเพื่อประสานและขับเคลื่อนความเข้าใจ ส่งเสริมต้นแบบ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมถึงด้านภาษา</p> <p>5. จัดทำยุทธศาสตร์ความร่วมมือด้านการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินความร่วมมือกับประเทศกัมพูชา ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม พัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากลหลักสูตรภาษาอังกฤษ EP MEP EIS ในสถานศึกษา</p> <p>6. จัดค่ายวิชาการภาษาอังกฤษแบบเข้มข้นเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน</p>

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 14 สถานศึกษาและสถานประกอบการมีการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
จัดทำโครงการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและนักเรียน จัดทำแผนงานโครงการในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและนักเรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมการดำเนินชีวิตของผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามวงจรคุณภาพ PDCA 2. สถานศึกษาจัดทำโครงการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและนักเรียน 3. สถานศึกษาจัดทำแผนงานโครงการในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและนักเรียน 4. สถานศึกษาจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. สถานศึกษาจัดทำประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 6. สถานศึกษาจัดทำให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและนักเรียนประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษาที่มีต่อการปลูกฝังจิตสำนึกด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็นที่ 15 ผู้เรียนมีกิจกรรมที่แสดงออกถึงการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สถานศึกษาจัดทำแผนงานโครงการในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและนักเรียน จัดทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยมุ่งเน้นผลที่เกิดขึ้นอย่างสมดุลและยั่งยืนใน 4 มิติ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านวัฒนธรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการดำเนินชีวิตของผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามวงจรคุณภาพ PDCA 2. สถานศึกษาจัดทำกิจกรรมศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมสถานศึกษาพอเพียง ร้านจำลองการค้า 3. สถานศึกษาจัดทำโครงการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ผู้เรียน 4. สถานศึกษาจัดทำแผนงานโครงการในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและนักเรียน 5. สถานศึกษาจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 15 ผู้เรียนมีกิจกรรมที่แสดงออกถึงการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
ผลการสัมฤทธิ์	ผลการบันทึกเอกสาร
	<p>6. สถานศึกษาจัดทำสรุปผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการในการบริหารจัดการ</p> <p>7. สถานศึกษา ส่งเสริมปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและผู้เรียนประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษาที่มีต่อการปลูกฝังจิตสำนึกด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>8. สถานศึกษาจัดทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมุ่งเน้นผลที่เกิดขึ้นอย่างสมดุลและยั่งยืนใน 4 มิติ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรมได้แก่กิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านเศรษฐกิจ กิจกรรมการออม กิจกรรมการหารายได้ระหว่างเรียน กิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสังคม กิจกรรมจิตอาสาพัฒนาสังคม กิจกรรมอาชีวบริการกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม กิจกรรมแปรรูปขยะเป็นทุน กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านวัฒนธรรม กิจกรรมชมรมรักษวัฒนธรรมท้องถิ่น กิจกรรมแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมในสถานศึกษา</p>
ประเด็นที่ 16 ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่สำเร็จการศึกษาและมียานทำหรือประกอบอาชีพอิสระหรือศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้องภายใน 1 ปี	
ผลการสัมฤทธิ์	ผลการบันทึกเอกสาร
<p>จัดกิจกรรมพัฒนาอบรมสัมมนาผู้เรียนระบบทวิภาคี เช่น การปฐมนิเทศเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกอาชีพและหลังสำเร็จการศึกษา จัดทำโครงการอบรมสัมมนาผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ก่อนเข้าสู่การทำงาน จัดทำโครงการปัจฉิมนิเทศผู้สำเร็จการศึกษา จัดทำโครงการวันนัดพบแรงงานในสถานศึกษา</p>	<p>1. จัดกิจกรรมพัฒนาอบรมสัมมนาผู้เรียนระบบทวิภาคีเช่นการปฐมนิเทศเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกอาชีพและหลังสำเร็จการศึกษา</p> <p>2. จัดทำโครงการอบรมสัมมนาผู้สำเร็จการศึกษาเพื่อให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ก่อนเข้าสู่การทำงาน</p> <p>3. จัดทำโครงการปัจฉิมนิเทศผู้สำเร็จการศึกษา</p> <p>4. จัดทำโครงการวันนัดพบแรงงานในสถานศึกษา</p>

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 17 ด้านการจัดการเรียนการสอนการจัดทำแผนการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
<p>สถานประกอบการกับสถานศึกษาร่วมกันวิเคราะห์งานในการจัดทำแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพตามศักยภาพ กำหนดและวิเคราะห์เนื้อหา รายวิชาที่เปิดสอนให้เป็นไปตาม โครงสร้างหลักสูตร จัดแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพ ครอบคลุมทั้งหลักสูตรแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพแต่ละสถานประกอบการตรงตาม สาขาวิชาชีพ จัดกิจกรรมพัฒนา อบรมสัมมนาผู้เรียนระบบทวิภาคีเช่นการปฐมนิเทศเตรียม ความพร้อมก่อนออกฝึกอาชีพ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีแผนการเรียนสอดคล้องกับความต้องการของ สถานประกอบการ 2. สถานประกอบการกับสถานศึกษาร่วมกันวิเคราะห์งานในการ จัดทำแผนการเรียนแผนการฝึกอาชีพตามศักยภาพกำหนดและ วิเคราะห์เนื้อหาวิชาที่เปิดสอนให้เป็นไปตามโครงสร้าง หลักสูตร 3. สถานศึกษามีคณะทำงานมีแผนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และได้รับความพึงพอใจจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย 4. สถานศึกษามีโครงการจัดทำแผนการเรียนและแผนการฝึก อาชีพ 5. จัดทำและวิเคราะห์งานในการจัดทำแผนการเรียนและแผนการ ฝึกอาชีพของแต่ละสถานประกอบการ 6. จัดแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพครอบคลุมทั้งหลักสูตร แผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพแต่ละสถานประกอบการตรง ตามสาขาวิชาชีพ 7. กำกับติดตามประเมินผลและพัฒนาการใช้แผนการเรียนและ แผนการฝึกอาชีพ 8. ชี้แจงทำความเข้าใจกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษาและ สถานประกอบการได้แก่ระเบียบหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรและ แนวทางการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 9. จัดการเรียนการสอน แผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ การวัด และประเมินผล แนวทางวิธีการนิเทศติดตาม 10. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิ ภาคี 11. จัดทำแผนงานโครงการอบรมสัมมนาครูผู้สอนครูนิเทศก์ ครู ฝึกและครูผู้ควบคุมการฝึกกระบวนการจัดการเรียนการสอนตาม แผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพ 12. สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาอบรมสัมมนาผู้เรียนระบบทวิ ภาคีเช่นการปฐมนิเทศเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกอาชีพ 13. สถานศึกษาจัดกิจกรรมศึกษาดูงานสถานประกอบการ 14. ประชุมสัมมนาระหว่างการฝึกอาชีพ นำเสนอสรุปผลหลังการ ออกฝึกอาชีพและการปัจฉิมนิเทศผู้เรียนก่อนจบการศึกษา

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 18 สถานศึกษามีแผนการเรียนรู้อาชีพศึกษาระบบทวิภาคีครอบคลุมหลักสูตรแผนการฝึกอาชีพในแต่ละสถานประกอบการ

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
จัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการในเรื่องการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดการฝึกอาชีพ การวัดและการประเมินผลบันทึกการฝึกอาชีพของผู้เรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการในเรื่องการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดการฝึกอาชีพ การวัดและการประเมินผลบันทึกการฝึกอาชีพของผู้เรียน 2. บันทึกรายงานการนิเทศติดตามสรุปรายงานผลการนิเทศติดตาม เอกสารประกอบการพิจารณาอื่นๆ มีบันทึกความร่วมมือ MOU (Memorandum of Understanding) ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา/สถาบัน/สถานศึกษากับสถานประกอบการมีสัญญาฝึกอาชีพระหว่างสถานประกอบการกับผู้เรียน 3. มีแผนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ตลอดระยะเวลาการฝึกอาชีพที่กำหนดในแผนการเรียนตลอดหลักสูตร 4. มีการประเมินมาตรฐานการฝึกอาชีพตามข้อตกลงและตามแผนการฝึกอาชีพที่จัดทำร่วมกันระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษาหรือสถาบัน 5. มีใบรับรองการผ่านงานของสถานประกอบการเมื่อสิ้นสุดการฝึกอาชีพลงนามโดยสถานประกอบการ มีวุฒิบัตรการศึกษาระบบทวิภาคีลงนามร่วมกัน 2 ฝ่าย คือสถานประกอบการและสถานศึกษา/สถาบัน

ประเด็นที่ 19 สถานศึกษามีแผนการฝึกอาชีพสอดคล้องตรงตามสาขาวิชาชีพสอดคล้องกับชีวิตในงานอาชีพ

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
จัดทำแผนการฝึกที่จัดกระบวนการเรียนการสอนฝึกให้ผู้เรียนเกิดทักษะระดับเชี่ยวชาญทั้งการฝึกอบรม ฝึกทักษะ บูรณาการในรายวิชาต่างๆ	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำแผนการฝึกที่จัดกระบวนการเรียนการสอนฝึกให้ผู้เรียนเกิดทักษะระดับเชี่ยวชาญทั้งการฝึกอบรม ฝึกทักษะ บูรณาการในรายวิชาต่างๆ เป็นเนื้องานอาชีพเดียวกันใช้สมรรถนะอาชีพเป็นตัวกำหนด 2. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรพัฒนาร่วมกับสถานประกอบการ กำหนดว่าต้องการทักษะฝีมืออะไรบ้างจัดทำแผนการฝึก 3. กำหนดระยะเวลาการฝึกเนื้อหาศึกษากลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะและกลุ่มทักษะวิชาชีพเลือกจากหลักสูตรหน่วยกิตเนื้อหาที่กำหนดรูปแบบแผนการฝึก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 19 สถานศึกษามีแผนการฝึกอาชีพสอดคล้องตรงตามสาขาวิชาชีพสอดคล้องกับชีวิต
ในงานอาชีพ

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
	4. สถานศึกษาให้ครูจัดทำตารางเทียบสมรรถนะวิชาชีพในหลักสูตร/สาขาวิชา/สาขางาน ให้ครูประจำรายวิชาจัดทำแบบวิเคราะห์งานบริษัทของนักเรียนนักศึกษาาระบบทวิภาคี แผนการฝึกอาชีพรายหน่วย

ประเด็นที่ 20 สถานศึกษามีแผนการเรียนสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สถานประกอบการและสถานศึกษาร่วมประชุมปรึกษาแนวคิดการทำแผนเรียนและแผนการฝึก บูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	1. สถานประกอบการและสถานศึกษาร่วมประชุมปรึกษาแนวคิดการทำแผนเรียนและแผนการฝึกโดยสถานศึกษา 2. ดำเนินการให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาด้วยเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายที่มุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ และบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกรายวิชาเน้นทักษะความรู้ พฤติกรรมที่ดีมีแผนการเรียนที่จัดทำร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ 3. มีโครงสร้างหลักสูตรเชิงสถานประกอบการมาร่วมวิชาหลักสูตร มีหนังสือเชิญสถานประกอบการปรับแผนการเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

ประเด็นที่ 21 สถานศึกษามีหลักฐานกำกับติดตามการใช้แผนการฝึกอาชีพ

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สถานศึกษาจัดทำคำสั่งการติดตามการใช้แผนการฝึกอาชีพ มีแบบรายงานผลการใช้แผนการฝึกอาชีพ จัดทำสมุดบันทึกการฝึกอาชีพ	1. สถานศึกษาจัดทำคำสั่งการติดตามการใช้แผนการฝึกอาชีพ 2. สถานศึกษามีแบบรายงานผลการใช้แผนการฝึกอาชีพ 3. สถานศึกษาแผนการประเมินผลตามมาตรฐานวิชาชีพ 4. สถานศึกษาจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลตามเกณฑ์ที่กำหนด 5. สถานศึกษามีแบบประเมินผลครั้งหลักสูตรและแบบประเมินผลปลายหลักสูตร 6. สถานศึกษาจัดทำสมุดบันทึกการฝึกอาชีพ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 21 สถานศึกษามีหลักฐานกำกับติดตามการใช้แผนการฝึกอาชีพ

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สถานศึกษามีรายงานการออกนิเทศเพื่อกำกับติดตามแผนการฝึกอาชีพสรุปผลการนิเทศประจำภาคเรียน	<p>7. หลักฐานแสดงกระบวนการประเมินผลตามมาตรฐานวิชาชีพ เช่น แบบทดสอบมาตรฐานวิชาชีพ บันทึกการประชุม เอกสารที่เกี่ยวข้อง</p> <p>8. สถานศึกษามีรายงานการประเมินผลตามมาตรฐานวิชาชีพ มีสมุดส่งผลการเรียนงานของนักเรียนที่ตรงกับแผนการฝึกอาชีพ</p> <p>9. สถานศึกษามีรายงานการออกนิเทศเพื่อกำกับติดตามแผนการฝึกอาชีพสรุปผลการนิเทศประจำภาคเรียน</p>

ประเด็นที่ 22 คณะกรรมการมีการวางแผนการดำเนินการและประเมินผลร่วมกัน

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สถานศึกษาจัดทำแผนงานโครงการและจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้ผู้เรียนรายงานสรุปผลการนิเทศติดตาม หรือเอกสารหลักฐานความต้องการในการจัดกิจกรรมเสริมหรือการสอนเสริม หลักฐานการประชุมวางแผนการจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้ผู้เรียน	<p>1. สถานศึกษามีแผนงานและโครงการอยู่ในแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผล</p> <p>2. สถานศึกษาจัดทำแผนงานโครงการและจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้ผู้เรียนรายงานสรุปผลการนิเทศติดตาม หรือเอกสารหลักฐานความต้องการในการจัดกิจกรรมเสริมหรือการสอนเสริม หลักฐานการประชุมวางแผนการจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้ผู้เรียน</p> <p>3. สถานศึกษาดำเนินการตามแผนหรือโครงการและการจัดกิจกรรมการสอนเสริม หลักฐานแสดงผลการพัฒนาผู้เรียนจากการจัดกิจกรรมการสอนเสริม</p> <p>4. สถานศึกษาจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี แผนงานโครงการอบรมสัมมนา ครูผู้สอน ครูนิเทศก์ ครูฝึกและครูผู้ควบคุมการฝึก กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพ</p> <p>5. สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนา อบรมสัมมนาผู้เรียนระบบทวิภาคีเช่นการปฐมนิเทศเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกอาชีพ</p> <p>6. สถานศึกษานำศึกษาดูงานสถานประกอบการ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p> <p>7. สถานศึกษาจัดการประชุมสัมมนาระหว่างการฝึกอาชีพประชุมนำเสนอสรุปผลหลังการออกฝึกอาชีพและการปัจฉิมนิเทศผู้เรียนก่อนจบการศึกษาโดยการเชิญบุคลากรร่วมกัน</p>

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 23 สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกัน

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สถานศึกษาจัดทำคำสั่งกำกับติดตามประเมินผลและพัฒนาการใช้แผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพ จัดกิจกรรมพัฒนาอบรมสัมมนาผู้เรียนระบบทวิภาคีเช่นการปฐมนิเทศเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกอาชีพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการจัดทำแผนการเรียนแผนการฝึกอาชีพตามศักยภาพ 2. สถานศึกษาเชิญสถานประกอบการกำหนดและวิเคราะห์เนื้อหาวิชาที่เปิดสอน 3. สถานศึกษาจัดทำคำสั่งกำกับติดตามประเมินผลและพัฒนาการใช้แผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพ 4. สถานศึกษาจัดทำคำสั่งการจัดการเรียนการสอนแผนการเรียนแผนการฝึกอาชีพ 5. สถานศึกษาจัดทำคำสั่งการวัดและประเมินผล คำสั่งนี้เทศติดตามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี คำสั่งแต่งตั้งครูนิเทศก์ ครูฝึกและครูผู้ควบคุมการฝึก 6. สถานศึกษาจัดทำคำสั่งจัดกิจกรรมพัฒนาอบรมสัมมนาผู้เรียนระบบทวิภาคีเช่นการปฐมนิเทศเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกอาชีพ 7. ศึกษาดูงานสถานในประกอบการประชุมสัมมนาระหว่างการฝึกอาชีพ ประชุมนำเสนอสรุปผลหลังการออกฝึกอาชีพและการปัจฉิมนิเทศผู้เรียนก่อนจบการศึกษา

ประเด็นที่ 24 สถานศึกษามีรายงานการประชุมอย่างต่อเนื่องตรงตามแผนที่ทั้งสองฝ่ายกำหนด

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สถานศึกษาร่วมกันรายงานการประชุมและมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานประกอบการ_จัดทำแผนการเรียนแผนการฝึกอาชีพตามศักยภาพกำหนดและวิเคราะห์เนื้อหาวิชาที่เปิดสอน ประชุมนำเสนอสรุปผลหลังการออกฝึกอาชีพและการปัจฉิมนิเทศผู้เรียนก่อนจบการศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาร่วมกันรายงานการประชุมและมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานประกอบการ 2. สถานศึกษารายงานการจัดทำแผนการเรียนแผนการฝึกอาชีพตามศักยภาพกำหนดและวิเคราะห์เนื้อหาวิชาที่เปิดสอน 3. สถานศึกษารายงานผลติดตามประเมินและพัฒนาการใช้แผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพ 4. สถานศึกษารายงานการจัดการเรียนการสอนแผนการเรียนแผนการฝึกอาชีพ 5. สถานศึกษารายงานการวัดและประเมินผล 6. สถานศึกษารายงานการนิเทศติดตาม 7. สถานศึกษารายงานการประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 8. สถานศึกษามีข้อมูลรายงานจากครูนิเทศก์ ครูฝึกและครูผู้ควบคุมการฝึก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 24 สถานศึกษามีรายงานการประชุมอย่างต่อเนื่องตรงตามแผนที่ทั้งสองฝ่ายกำหนด

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
	9. รายงานจัดกิจกรรมพัฒนาอบรมสัมมนาผู้เรียนระบบทวิภาคี เช่นการปฐมนิเทศเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกอาชีพ 10. ข้อมูลรายงานการศึกษาดูงานสถานประกอบการ 11. การประชุมสัมมนาระหว่างการฝึกอาชีพ การประชุมนำเสนอสรุปผลหลังการออกฝึกอาชีพและการปัจฉิมนิเทศผู้เรียนก่อนจบการศึกษา

ประเด็นที่ 25 สถานศึกษามีผลรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ความเข้าใจกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษาและสถานประกอบการได้แก่ระเบียบหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรและแนวทางการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การจัดการเรียนการสอน	1. สถานศึกษาชี้แจงทำความเข้าใจกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษาและสถานประกอบการได้แก่ระเบียบหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรและแนวทางการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การจัดการเรียนการสอน 2. สถานศึกษาจัดการเรียนการสอน แผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ การวัดและประเมินผล แนวทางวิธีการนิเทศติดตาม 3. สถานศึกษาชี้แจงทำความเข้าใจคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 4. สถานศึกษาชี้แจงทำความเข้าใจแผนงานโครงการอบรมสัมมนาครูผู้สอน ครูนิเทศก์ ครูฝึกและครูผู้ควบคุมการฝึก 5. สถานศึกษาชี้แจงทำความเข้าใจการเรียนการสอนตามแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพ 6. สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาอบรมสัมมนาผู้เรียนระบบทวิภาคีเช่นการปฐมนิเทศเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกอาชีพ 7. สถานศึกษาจัดศึกษาดูงานสถานประกอบการ 8. สถานศึกษาชี้แจงทำความเข้าใจ ประชุมสัมมนาระหว่างการฝึกอาชีพประชุมนำเสนอสรุปผลหลังการออกฝึกอาชีพ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 26 สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้แผนการเรียนรู้อาชีพศึกษาระบบทวิภาคี

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สถานศึกษาจัดทำแผนการฝึกอาชีพในแต่ละสถานประกอบการ บันทึกการฝึกอาชีพของผู้เรียน บันทึกรายงานการนิเทศติดตาม สรุปรายงานผลการนิเทศติดตาม	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดทำแผนการฝึกอาชีพในแต่ละสถานประกอบการ 2. บันทึกการฝึกอาชีพของผู้เรียน บันทึกรายงานการนิเทศติดตาม สรุปรายงานผลการนิเทศติดตาม 3. เอกสารประกอบการพิจารณา เช่นภาพถ่าย เอกสาร ใบงาน ใบความรู้ 4. โครงการแผนงานการประเมินผลตามมาตรฐานวิชาชีพ 5. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลตามเกณฑ์ที่กำหนด 6. แบบประเมินผลครึ่งหลักสูตรและแบบประเมินผลปลายหลักสูตรสมุดบันทึก 7. กระบวนการประเมินผลตามมาตรฐานวิชาชีพ เช่น แบบทดสอบมาตรฐานวิชาชีพบันทึกการประชุมรายงานการประเมินผลตามมาตรฐานวิชาชีพ

ประเด็นที่ 27 สถานศึกษามีโครงการเกี่ยวกับการจัดทำกิจกรรมตามแผนการฝึกอาชีพและคู่มือการฝึกอาชีพอยู่ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สถานศึกษามีโครงการอบรมสัมมนาครูผู้สอน ครูนิเทศก์ ครูฝึกและครูผู้ควบคุมการฝึก โครงการจัดทำแผนการสอน แผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีโครงการอบรมสัมมนาครูผู้สอน ครูนิเทศก์ ครูฝึกและครูผู้ควบคุมการฝึก โครงการจัดทำแผนการสอนและแผนการฝึกอาชีพ 2. สถานศึกษามีโครงการสัมมนาผู้เรียนระบบทวิภาคีเช่นการปฐมนิเทศ 3. สถานศึกษามีโครงการเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกอาชีพ 4. สถานศึกษามีโครงการศึกษาดูงานสถานประกอบการ 5. สถานศึกษามีโครงการประชุมสัมมนาระหว่างการฝึกอาชีพ 6. สถานศึกษามีโครงการประชุมนำเสนอสรุปผลหลังการออกฝึกอาชีพ 7. สถานศึกษามีโครงการปัจฉิมนิเทศผู้เรียนก่อนจบการศึกษา

ประเด็นที่ 28 สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนการฝึกอาชีพและคู่มือการฝึกอาชีพ

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สถานศึกษาจัดทำวิเคราะห์ความต้องการของสถานประกอบการตามศักยภาพของสถานศึกษาและสถานประกอบการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดทำวิเคราะห์ความต้องการของสถานประกอบการตามศักยภาพของสถานศึกษาและสถานประกอบการ 2. สถานศึกษามีกำหนดและวิเคราะห์เนื้อหารายวิชาที่เปิดสอนให้เป็นไปตามโครงสร้างหลักสูตร 3. สถานศึกษามีมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเรื่องการจัดทำแผนการฝึกอาชีพและคู่มือ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 28 สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการฝึกอาชีพและคู่มือการฝึกอาชีพ

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
	4. สถานศึกษามีมีแผนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ได้รับความพึงพอใจจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย 5. สถานศึกษาและสถานประกอบการมีการกำกับติดตามการใช้แผนการฝึกอาชีพอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นที่ 29 สถานศึกษามีการดำเนินการจัดทำคู่มือแผนการฝึกอาชีพและคู่มือการฝึกอาชีพ

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำคู่มือ แผนการฝึกอาชีพและคู่มือการฝึกอาชีพ มีรายงานการประชุมอย่างต่อเนื่องตรงตามแผนที่ทั้งสองฝ่ายกำหนดร่วมกัน	1. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำคู่มือ แผนการฝึกอาชีพและคู่มือการฝึกอาชีพ 2. สถานศึกษาการวางแผนการดำเนินการและประเมินผลร่วมกันมีโครงการอยู่ในแผนปฏิบัติการ 3. สถานศึกษามีรายงานการประชุมอย่างต่อเนื่องตรงตามแผนที่ทั้งสองฝ่ายกำหนดร่วมกัน 4. สถานศึกษามีรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องมีการประเมินผลการใช้แผนการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 5. สถานศึกษาดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามหลักการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 6. สถานศึกษาจัดทำแผนการฝึกอาชีพและคู่มือการฝึกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าประสงค์มีการดำเนินการอย่างมีระบบแบบแผนต่อเนื่องมีการประเมินผลตามสภาพจริง 7. สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมการสอนเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามแผนการฝึกอาชีพ

ประเด็นที่ 30 สถานศึกษามีการกำกับติดตามและประเมินผลตามแผนการฝึกอาชีพผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าประสงค์

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
บันทึกรายงานการนิเทศติดตามสรุปรายงานผลการนิเทศติดตาม มีหลักฐานและเอกสาร เช่น ภาพถ่าย เอกสาร ใบงาน ใบความรู้ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ	1. สถานศึกษามีแผนการฝึกอาชีพบันทึกการฝึกอาชีพของผู้เรียน 2. สถานศึกษามีข้อมูลบันทึกรายงานการนิเทศติดตามสรุปรายงานผลการนิเทศติดตาม มีหลักฐานและเอกสารเช่น ภาพถ่าย เอกสาร ใบงาน ใบความรู้ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกันมีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 30 สถานศึกษามีการกำกับติดตามและประเมินผลตามแผนการฝึกอาชีพผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าประสงค์

ผลการสัมฤทธิ์	ผลการบันทึกเอกสาร
	3. สถานศึกษามีร่องรอยการปฏิบัติงาน เช่น ปฏิทินการปฏิบัติงาน ภาพถ่าย บันทึกข้อความมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการดำเนินการโดยสถานประกอบการหรือสถานศึกษา และนักศึกษาทวิภาคีสถานศึกษามีการนำผลการประเมินมา ปรับปรุง พัฒนา ระบบการดำเนินการ

ประเด็นที่ 31 สถานศึกษามีการดำเนินการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าประสงค์

ผลการสัมฤทธิ์	ผลการบันทึกเอกสาร
แผนการฝึกอาชีพ บันทึกการฝึก อาชีพรายงานการนิเทศ สรุปผล การนิเทศติดตามแผนงานหรือ โครงการและการจัดกิจกรรม การสอนเสริมให้ผู้เรียนรายงาน สรุปผลการนิเทศติดตาม	1. สถานศึกษามีแผนการฝึกอาชีพ บันทึกการฝึกอาชีพรายงาน การนิเทศ สรุปผลการนิเทศติดตามแผนงานหรือโครงการและการ จัดกิจกรรมการสอนเสริมให้ผู้เรียนรายงานสรุปผลการนิเทศ ติดตาม 2. สถานศึกษามีหลักฐานความต้องการในการจัดกิจกรรมเสริม หรือการสอนเสริมหลักฐานการประชุมวางแผนการจัดกิจกรรม การสอนเสริมให้ผู้เรียน 3. สถานศึกษาดำเนินการตามแผนหรือโครงการและการจัด กิจกรรมการสอนเสริมหลักฐานแสดงผลการพัฒนาผู้เรียนจากการ จัดกิจกรรมการสอนเสริม

ประเด็นที่ 32 การดำเนินการตามระบบแบบแผนอย่างต่อเนื่อง

ผลการสัมฤทธิ์	ผลการบันทึกเอกสาร
แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอาชีว ศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน มี โครงการประเมินผลตามสภาพ จริง คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ประเมินผลตามเกณฑ์ที่กำหนด แต่งตั้งคณะกรรมการสถาน ศึกษาหรือวิทยาลัยฯ รายงาน การประชุมคณะกรรมการสถาน ศึกษาหรือวิทยาลัย การปฏิบัติ งานตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนด ไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการเรียนการสอน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน 2. สถานศึกษามีโครงการประเมินผลตามสภาพจริง คำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการประเมินผลตามเกณฑ์ที่กำหนด 3. สถานศึกษามีร่องรอยหลักฐานแสดงกระบวนการเตรียม ประเมินผลตามสภาพจริง เช่น รายงานผลการประเมินบันทึกการ ประชุม เอกสารที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาประเมินผลตามสภาพจริง 4. สถานศึกษาประเมินผลครั้งหลักสูตรและการประเมินผลปลาย หลักสูตร 5. สถานศึกษามีสมุดบันทึกการฝึกอาชีพ 6. สถานศึกษาจัดทำรายงานผลการประเมินผลสถานศึกษา 7. สถานศึกษามีคณะกรรมการสถานศึกษาหรือวิทยาลัยฯ ตามที่ กำหนดในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 32 การดำเนินการตามระบบแบบแผนอย่างต่อเนื่อง

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
	<p>8. สถานศึกษาดำเนินการให้มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาหรือวิทยาลัยอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง</p> <p>9. สถานศึกษาดำเนินการให้คณะกรรมการสถานศึกษาหรือวิทยาลัยฯ ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษา</p> <p>10. สถานศึกษาดำเนินการให้ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถานศึกษา ประเมินความพึงพอใจของ คณะกรรมการสถานศึกษาหรือวิทยาลัยฯ ในการปฏิบัติงานร่วมกับสถานศึกษาและมีผลการประเมินแจ้งให้ทราบ</p> <p>11. สถานศึกษาดำเนินการให้ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถานศึกษา ประเมินคุณภาพการปฏิบัติงาน ของคณะกรรมการสถานศึกษาหรือวิทยาลัยฯ เพื่อพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงาน</p> <p>12. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาหรือวิทยาลัยฯ รายงานการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาหรือวิทยาลัย การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง</p>

ประเด็นที่ 33 สถานศึกษามีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
<p>คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลตามเกณฑ์ที่กำหนด กระบวนการเตรียมประเมินผลตามสภาพจริงเช่นรายงานผลการประเมิน มีรายงานผลการประเมินผลสถานศึกษามีการดำเนินการตามแผน หรือโครงการและการจัดกิจกรรมการสอนเสริม มีข้อมูลแสดงผลการพัฒนาผู้เรียน</p>	<p>1. สถานศึกษามีรายงานสรุปผลความต้องการในการจัดกิจกรรมการสอนเสริม</p> <p>2. สถานศึกษามีการประชุมวางแผนการจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้ผู้เรียน</p> <p>3. สถานศึกษามีแผนงานหรือโครงการและการจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้ผู้เรียน</p> <p>4. สถานศึกษามีโครงการประเมินผลตามสภาพจริง</p> <p>5. สถานศึกษาจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลตามเกณฑ์ที่กำหนดกระบวนการเตรียมประเมินผลตามสภาพจริงเช่นรายงานผลการประเมิน</p> <p>6. สถานศึกษามีข้อมูลการบันทึกการประชุม เอกสารที่ประเมินผลตามสภาพจริง</p> <p>7. สถานศึกษามีการประเมินผลครึ่งหลักสูตรและการประเมินผลปลายหลักสูตร สมุดบันทึกการฝึกอาชีพ</p> <p>8. สถานศึกษามีรายงานผลการประเมินผลสถานศึกษามีการดำเนินการตามแผน หรือโครงการและการจัดกิจกรรมการสอนเสริม มีข้อมูลแสดงผลการพัฒนาผู้เรียน</p>

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 34 สถานศึกษามีร่องรอยการปฏิบัติงาน

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการโดยมีผู้เรียนชุมชนสถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้าร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีร่องรอยเช่นปฏิทินการปฏิบัติงานภาพถ่าย บันทึกข้อความต่างในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2. หลักฐานการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา 3. สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการโดยมีผู้เรียนชุมชนสถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้าร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการ 4. สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีโดยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา 5. สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี 6. สถานศึกษาติดตามตรวจสอบประเมินผลและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงรายงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีถัดไป

ประเด็นที่ 35 สถานศึกษามีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการดำเนินการโดยสถานประกอบการหรือสถานศึกษาและนักศึกษาทวิภาคี

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
จัดทำแผนปฏิบัติการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาผู้เรียนและสถานประกอบการ ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์สถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี ติดตามตรวจสอบประเมินผลและเสนอข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงนำผลการติดตามมาปรับปรุงและพัฒนา	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาผู้เรียนและสถานประกอบการ 2. สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์สถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี 3. สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 4. สถานศึกษาติดตามตรวจสอบประเมินผลและเสนอข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงนำผลการติดตามมาปรับปรุงและพัฒนา

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 36 สถานศึกษานำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาระบบการดำเนินการ

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
<p>จัดทำแผนงานโครงการพัฒนาสถานศึกษาที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้กำหนดอัตลักษณ์ของสถานศึกษาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการวิทยาลัยฯ 2. สถานศึกษาประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการมาปรับปรุงเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในปีถัดไป 3. สถานศึกษานำผลการประเมินไปปรับปรุงการบริหารจัดการตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษาตามอัตลักษณ์ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาหรือวิทยาลัยฯ 4. จัดทำแผนงานโครงการพัฒนาสถานศึกษาที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 5. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 6. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ผู้เรียน ชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน 7. ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 8. จัดทำรายงานประเมินคุณภาพภายในประจำปี 9. นำผลการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องปรับปรุงการบริหารจัดการหลักฐานการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด 10. จัดทำรายงานการประชุมครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา รายงานการประชุมผู้ปกครองผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษานำความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาหรือวิทยาลัยฯ ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาผู้ปกครอง รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา บริหารงานและภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาหรือวิทยาลัยฯ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 37 สถานศึกษามีการประเมินผลผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพ โครงการประเมินผลตามสภาพจริง

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
จัดทำและแต่งตั้งคณะกรรมการมาตรฐานในแต่ละด้านตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพในแต่ละด้าน เช่นด้านมาตรฐานผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา มาตรฐานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา มาตรฐานด้านบริหารจัดการอาชีวศึกษา มาตรฐานด้านบริการวิชาการและวิชาชีพ มาตรฐานด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัย	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดทำและแต่งตั้งคณะกรรมการมาตรฐานในแต่ละด้านตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพในแต่ละด้าน เช่นด้านมาตรฐานผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา มาตรฐานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา มาตรฐานด้านบริหารจัดการอาชีวศึกษา มาตรฐานด้านบริการวิชาการและวิชาชีพ มาตรฐานด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัย 2. สถานศึกษามีการประเมินผลมาตรฐานด้านการปลูกฝังจิตสำนึกและเสริมสร้างความเป็น พลเมืองไทยและพลโลก 3. สถานศึกษามีการประเมินผลมาตรฐานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 4. สถานศึกษามีการประเมินผลมาตรฐานด้านการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น 5. สถานศึกษามีการประเมินผลจัดทำสรุปตามแต่ละตัวบ่งชี้และจัดทำรายงานและประเมินผลให้สถานศึกษารับทราบ 6. สถานศึกษามีการประเมินผลรายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 7. สถานศึกษามีการประเมินผลติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพภายในตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 8. สถานศึกษามีรายงานประเมินคุณภาพภายในประจำปี 9. สถานศึกษามีการประเมินผลนำผลการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ใน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นที่ 38 สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลตามเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาหรือวิทยาลัยตามกรอบปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการให้ครูทุกคนนำผลจากการวัดและประเมินผลไปใช้ในการพัฒนา	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาหรือรายงานการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาหรือวิทยาลัยตามกรอบปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 2. สถานศึกษาประเมินความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาหรือวิทยาลัยฯ ในการปฏิบัติงานร่วมกับสถานศึกษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก 3. สถานศึกษาประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาหรือวิทยาลัยฯ เพื่อพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานโดยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 38 สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลตามเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สมรรถนะผู้เรียนมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพและบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกรายวิชาที่สอน	<p>4. สถานศึกษามีร่องรอยแสดงกระบวนการเตรียมประเมินผลตามสภาพจริง</p> <p>5. สถานศึกษามีรายงานผลการประเมิน บันทึกการประชุมเอกสารที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้ครูทุกคนกำหนดและแจ้งหลักเกณฑ์และวิธีการวัดและประเมินผลให้ผู้เรียนทราบก่อนการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชาที่สอน</p> <p>6. สถานศึกษาดำเนินการให้ครูทุกคนวัดและประเมินผลตามแผนการจัดการเรียนรู้ทุกรายวิชาที่สอน</p> <p>7. สถานศึกษาดำเนินการให้ครูทุกคนใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสมทุกรายวิชาที่สอน</p> <p>8. สถานศึกษาดำเนินการให้ครูทุกคนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลทุกรายวิชาที่สอน</p> <p>9. สถานศึกษาดำเนินการให้ครูทุกคนนำผลจากการวัดและประเมินผลไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพและบูรณาการคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกรายวิชาที่สอน</p>

ประเด็นที่ 39 สถานศึกษามีร่องรอยหรือหลักฐานแสดงกระบวนการเตรียมประเมินผลตามสภาพจริง

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ประเมินผลตามสภาพจริง จัดทำการประเมินผลครั้งหลักสูตรและการประเมินผลปลายหลักสูตรนิเทศการการทำงานของผู้เรียนในสถานประกอบการหน่วยงาน สถานศึกษา	<p>1. สถานศึกษามีการประเมินผลตามสภาพจริง จัดทำการประเมินผลครั้งหลักสูตรและการประเมินผลปลายหลักสูตร</p> <p>2. มีสมุดบันทึกการฝึกอาชีพคัดเลือกสถานประกอบการหน่วยงานความร่วมมือในการส่งผู้เรียนเข้าทำงานตรงหรือสัมพันธ์กับสาขางาน</p> <p>3. สถานศึกษาจัดปฐมนิเทศผู้เรียนก่อนการทำงานพร้อมมีคู่มือการทำงาน</p> <p>4. สถานศึกษานิเทศการการทำงานของผู้เรียนในสถานประกอบการหน่วยงาน สถานศึกษา</p> <p>5. วัดผลการตามสภาพจริงของผู้เรียนร่วมกับสถานประกอบการ</p> <p>6. สถานศึกษามีการสัมมนาการของผู้เรียนเพื่อนำผลไปปรับปรุงโดยเชิญสถานประกอบการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมการสัมมนา</p>

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 40 สถานศึกษามีการประเมินผลตามสภาพจริง

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
กำหนดและแจ้งหลักเกณฑ์และวิธีการวัดประเมินผลให้ผู้เรียนทราบก่อนการจัดการเรียนการสอนของครูทุกคนทุกรายวิชาที่สอน และผลจากการวัดและประเมินผลไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนที่มุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพและบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาดำเนินการประเมินผลครั้งหลักสูตรและการประเมินผลปลายหลักสูตร 2. จัดทำสมุดบันทึกการฝึกอาชีพเพื่อใช้ในการรายงานผลการปฏิบัติงาน 3. รายงานผลการประเมินผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพ 4. จัดเก็บข้อมูลครูผู้สอนทั้งหมดในสถานศึกษาจัดทำคำสั่งมอบหมายวิชาสอนหรือตารางสอน 5. กำหนดและแจ้งหลักเกณฑ์และวิธีการวัดประเมินผลให้ผู้เรียนทราบก่อนการจัดการเรียนการสอนของครูทุกคนทุกรายวิชาที่สอน 6. หลักฐานการวัดและประเมินผลตามแผนการจัดการเรียนรู้ของครูทุกคนในทุกรายวิชาที่สอนใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมของครูทุกคนในทุกรายวิชาที่สอน 7. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลของครูทุกคนในทุกรายวิชาที่สอน 8. นำผลจากการวัดและประเมินผลไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนที่มุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพและบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูทุกคนในทุกรายวิชาที่สอน

ประเด็นที่ 41 สถานศึกษามีรายงานผลการประเมินผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพ

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
นำผลจากการวัดและประเมินผลไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนที่มุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพและบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูทุกคนในทุกรายวิชาที่สอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดทำและออกแบบเครื่องมือการประเมินผลครั้งหลักสูตรและการประเมินผลปลายหลักสูตร 2. สถานศึกษาจัดทำสมุดบันทึกการฝึกอาชีพ เก็บข้อมูลรายงานผลการประเมินผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพ 3. สถานศึกษาเก็บข้อมูลรายงานผลการประเมินผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพ มีข้อมูลครูผู้สอนทั้งหมดในสถานศึกษาจัดทำคำสั่งมอบหมายวิชาสอนหรือตารางสอน 4. กำหนดและแจ้งหลักเกณฑ์และวิธีการวัดประเมินผลให้ผู้เรียนทราบก่อนการจัดการเรียนการสอนของครูทุกคนทุกรายวิชาที่สอน 5. หลักฐานการวัดและประเมินผลตามแผนการจัดการเรียนรู้ของครูทุกคนในทุกรายวิชาที่สอน 6. ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสมของครูทุกคนในทุกรายวิชาที่สอน 7. การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลของครูทุกคนในทุกรายวิชาที่สอน

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 41 สถานศึกษามีรายงานผลการประเมินผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพ	
ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
	8. นำผลจากการวัดและประเมินผลไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนที่มุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพและบูรณาการคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูทุกคนในทุกุรายวิชาที่สอน
ประเด็นที่ 42 จัดกิจกรรมการสอนเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามแผนการฝึกอาชีพ	
ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ครูนำผลจากการสอนด้วยเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายและผลการนิเทศการจัดการเรียนการสอนไปจัดทำวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดเก็บข้อมูลรายวิชาทั้งหมดที่สถานศึกษาจัดการเรียนการสอน 2. สถานศึกษาจัดทำคำสั่งมอบหมายวิชาสอนหรือตารางสอนหลักฐานของรายวิชาที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายมุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพและบูรณาการคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. หลักฐานของรายวิชาที่มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน 4. หลักฐานของรายวิชาที่ครูนำผลจากการสอนด้วยเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายและผลการนิเทศการจัดการเรียนการสอนไปจัดทำวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอน 5. หลักฐานของรายวิชาที่ครูนำผลจากการวิจัยไปแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนเกณฑ์การตัดสิน
ประเด็นที่ 43 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	
ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
จัดแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้เรียนพัฒนาข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบันใช้ได้ทั้งสถานประกอบการสถานศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้เรียน พัฒนาข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบันใช้ได้ทั้งสถานประกอบการสถานศึกษา 2. สถานศึกษามีโครงการปรับปรุงห้องปฏิบัติการการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3. สถานศึกษามีโครงการปรับปรุงห้องเรียนทางด้านภาษาต่างประเทศห้องปฏิบัติการหรือพื้นที่แหล่งเรียนรู้เฉพาะกิจในสถานประกอบการ 4. สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการเทคโนโลยีเฉพาะทางที่ตรงกับสาขาวิชาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 44 สถานศึกษามีระบบข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้ได้ทั้งสถานศึกษาสถานประกอบการและมีระบบสำรองข้อมูลสารสนเทศ

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สถานศึกษามีระบบข้อมูลสารสนเทศและมีระบบสำรองข้อมูลสารสนเทศเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล โดยมีข้อมูลพื้นฐาน 9 ประเภทดำเนินการให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและผู้เรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ จากฐานข้อมูล	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีระบบข้อมูลสารสนเทศและมีระบบสำรองข้อมูลสารสนเทศเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล โดยมีข้อมูลพื้นฐาน 9 ประเภท 2. ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา ข้อมูลนักเรียนนักศึกษา ข้อมูลตลาดแรงงาน ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลงบประมาณและการเงิน ข้อมูลหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน ข้อมูลครุภัณฑ์ ข้อมูลอาคารสถานที่และข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด 3. ข้อมูลครบถ้วนเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน 4. สถานศึกษาดำเนินการให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและผู้เรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ จากฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา 5. สถานศึกษา ประเมินความพึงพอใจในการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาโดยครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและผู้เรียนโดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า Rating scale

ประเด็นที่ 45 สถานศึกษามีการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศที่แสดงให้เห็นถึงการสนับสนุนการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สถานศึกษามีการประเมินความพึงพอใจในการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาโดยครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและผู้เรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ 9 ประเภทเพื่อใช้ในการบริหาร 2. สถานศึกษามีการปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบันข้อมูลมีความทันสมัยตลอดเวลา 3. สถานศึกษามีระบบสำรองข้อมูลสารสนเทศเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล พัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน 4. ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและผู้เรียนใช้ประโยชน์ จากฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา 5. สถานศึกษามีการประเมินความพึงพอใจในการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ ของสถานศึกษาโดยครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและผู้เรียน

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 46 สถานศึกษามีหลักฐานการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศที่แสดงให้เห็นถึงการสนับสนุนการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สถานศึกษามีให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและผู้เรียนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ประเมินความพึงพอใจในการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาพัฒนาข้อมูลสารสนเทศที่แสดงให้เห็นถึงการสนับสนุนการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ 9 ประเภท 2. สถานศึกษามีการปรับตลอดเวลาและมีระบบสำรองข้อมูลสารสนเทศเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล 3. หลักฐานการพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน 4. สถานศึกษามีหลักฐานให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและผู้เรียนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา หลักฐานการประเมินความพึงพอใจในการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูล สารสนเทศ ของสถานศึกษาโดยครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและผู้เรียน

ประเด็นที่ 47 สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการทางด้านภาษาต่างประเทศ

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
แผนงานโครงการพัฒนาและดูแลสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ของสถานศึกษา ใช้อาคารสถานที่ห้องเรียนห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน ศูนย์วิทยบริการ โดยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและผู้เรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีแผนงานโครงการพัฒนาและดูแลสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ของสถานศึกษา ใช้อาคารสถานที่ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน ศูนย์วิทยบริการ โดยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและผู้เรียน 2. ดำเนินงานตามแผนงานโครงการ ประเมินความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ของสถานศึกษาและการใช้อาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน ศูนย์วิทยบริการ โดยครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและผู้เรียน 3. สถานศึกษามีผลการประเมินความพึงพอใจโดยเฉลี่ย นำผลการประเมินไปปรับปรุงการบริหารจัดการ

ประเด็นที่ 48 สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่จัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ดำเนินงานตามแผนงานโครงการสถานศึกษามีการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดหาการใช้วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และคอมพิวเตอร์และห้องปฏิบัติการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีแผนงานโครงการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์และคอมพิวเตอร์และห้องปฏิบัติการเฉพาะทาง 2. สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนงานโครงการสถานศึกษามีการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดหาการใช้วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และคอมพิวเตอร์และห้องปฏิบัติการเฉพาะทาง 3. ครูบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาผู้เรียนมีผลการประเมินความพึงพอใจโดยนำผลการไปปรับปรุงการบริหารจัดการ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 49 สถานศึกษามีหลักฐานจากองค์กรภายนอกที่ยอมรับแหล่งการเรียนรู้อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เช่น โล่รางวัล ใบประกาศเกียรติคุณ หนังสือขอบคุณ

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
<p>ทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาผู้เรียน ชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน</p>	<ol style="list-style-type: none"> กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาผู้เรียน ชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หลักฐานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพภายในตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รายงานประเมินคุณภาพภายในประจำปี หลักฐานการนำผลการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ใน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง กำหนดการใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

ประเด็นที่ 50 สถานศึกษาส่งเสริมการมีส่วนร่วมวางแผนการผลิตนำไปใช้และพัฒนาเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
<p>จัดทำสื่อนวัตกรรมโครงการหรือแผนความร่วมมือจัดทำสื่อ นวัตกรรม</p>	<ol style="list-style-type: none"> สถานศึกษามีความร่วมมือในการจัดทำสื่อ นวัตกรรมโครงการหรือแผนความร่วมมือจัดทำสื่อ นวัตกรรม สถานศึกษาจัดประชุมหรือการดำเนินการร่วมกันผลิตใช้งาน และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมจำนวนนวัตกรรมที่เกิดขึ้น 1 ชิ้นต่อสาขา งาน/ต่อปีการศึกษา สถานศึกษามีการนำนวัตกรรมไปใช้และมีรายงานการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งานไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ที่มีระดับความพึงพอใจตั้งแต่ 3.50 ใช้แบบประเมินมาตราส่วนประเมินค่า Rating Scale 5 ระดับ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 51 สถานศึกษามีแผนการดำเนินงานการผลิตการใช้งานและพัฒนาสื่อนวัตกรรม
โครงการหรือแผนงาน

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
จัดประชุมครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องเชิงสถานประกอบการให้คำปรึกษาของครูฝึกหรือครูผู้ควบคุมการฝึก	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดประชุมครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องเชิงสถานประกอบการให้คำปรึกษาของครูฝึกหรือครูผู้ควบคุมการฝึก 2. สถานศึกษาจัดทำผลิตใช้และพัฒนาโครงการหรือโครงการงาน 3. สถานศึกษากำหนดจำนวนโครงการหรือโครงการที่เกิดขึ้นจำนวนผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช) ไม่เกิน 3 คนต่อโครงการหรือโครงการงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส) หรือโครงการงานระดับปริญญาตรีไม่เกิน 2 คนต่อโครงการโครงการพร้อมนำโครงการหรือโครงการไปใช้งาน

ประเด็นที่ 52 สถานศึกษามีจำนวนนวัตกรรมที่เกิดขึ้น 1 ชิ้น/สาขางาน/ปีการศึกษา

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สถานศึกษามีจำนวนโครงการหรือโครงการที่เกิดขึ้นตามจำนวนผู้จัดทำ ปวช. ไม่เกิน 3 คน/โครงการหรือโครงการงาน, ปวส. ไม่เกิน 2 คน/โครงการหรือโครงการงานมีหลักฐานการนำโครงการหรือโครงการไปใช้งานในชุมชน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีแผนงานหรือโครงการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในสถานประกอบการและนักศึกษาวิชาศีกษาทำโครงการหรือโครงการวิชาชีพที่สอดคล้องกับสาขาวิชา 2. สถานศึกษานำผลการวิจัยนวัตกรรมไปเผยแพร่ ถ่ายทอดและใช้ให้เกิดประโยชน์คุ่มคามีโครงการความร่วมมือจัดทำโครงการหรือโครงการมีหลักฐานการประชุมหรือหลักฐานการให้คำปรึกษาของครูฝึกสถานศึกษามีแผนการดำเนินงานจัดทำผลิตใช้และพัฒนาโครงการหรือโครงการงาน 3. สถานศึกษามีจำนวนโครงการหรือโครงการที่เกิดขึ้นตามจำนวนผู้จัดทำ ปวช. ไม่เกิน 3 คน/โครงการหรือโครงการงาน ปวส. ไม่เกิน 2 คน/โครงการหรือโครงการงานมีหลักฐานการนำโครงการไปใช้งานในชุมชนและสถานประกอบการ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 53 สถานศึกษามีการนำนวัตกรรม ไปใช้งานอย่างแพร่หลาย

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ให้ผู้เรียนจัดทำและดำเนินการจัดประกวดจัดแสดง โครงการสิ่งประดิษฐ์ ผู้เรียนระดับชั้น ปวช.3 และระดับชั้น ปวส.2 ระดับชั้น ปวช. จำนวน 3 คน:1 ขึ้นและระดับชั้นปวส. 2 จำนวน 2 คน: 1 ขึ้น	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนระดับชั้น ปวช.3 และระดับชั้น ปวส. 2 จัดทำโครงการสิ่งประดิษฐ์งานสร้างสรรค์หรืองานวิจัยตามรายวิชาโครงการและอื่นๆ และจัดให้มีการประกวดและเผยแพร่ผลงาน รวมทั้งการนำผลงานไปใช้ประโยชน์ในสถานศึกษา 2. สถานศึกษาส่งเสริมให้เข้าร่วมแสดงแข่งขันและได้รับรางวัลหรือนำไปใช้ประโยชน์ในระดับชุมชน จังหวัด ภาค และชาติ 3. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนจัดทำและดำเนินการจัดประกวดจัดแสดง โครงการสิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์งานวิจัยดำเนินการให้ผู้เรียนระดับชั้น ปวช.3 และระดับชั้น ปวส.2 จัดทำโครงการสิ่งประดิษฐ์งานสร้างสรรค์งานวิจัย โดยมีจำนวนผลงานทั้งหมดตามเกณฑ์เฉลี่ยระดับชั้น ปวช. จำนวน 3 คน:1 ขึ้นและระดับชั้นปวส. 2 จำนวน 2 คน: 1 ขึ้น 4. สถานศึกษาได้จัดประกวดและได้นำโครงการสิ่งประดิษฐ์งานสร้างสรรค์หรืองานวิจัยไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนผลงานทั้งหมดไปใช้ประโยชน์ในสถานศึกษา

ประเด็นที่ 54 สถานศึกษามีการนำสื่อ นวัตกรรมไปใช้งานหรือเผยแพร่

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สนับสนุนการจัดทำการจัดประกวดจัดแสดงโครงการสิ่งประดิษฐ์งานสร้างสรรค์งานวิจัย ข้อมูลโครงการสิ่งประดิษฐ์งานสร้างสรรค์หรืองานวิจัยในระดับชั้น ปวช.3 และระดับชั้น ปวส.2 ในแต่ละสาขางานข้อมูลโครงการสิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์หรืองานวิจัยที่ได้รับรางวัลหรือนำไปใช้ประโยชน์ในสถานศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำการจัดประกวดจัดแสดงโครงการสิ่งประดิษฐ์งานสร้างสรรค์งานวิจัย ข้อมูลโครงการสิ่งประดิษฐ์งานสร้างสรรค์หรืองานวิจัยในระดับชั้น ปวช.3 และระดับชั้น ปวส.2 ในแต่ละสาขางานข้อมูลโครงการสิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์หรืองานวิจัยที่ได้รับรางวัลหรือนำไปใช้ประโยชน์ในสถานศึกษา 2. มีการจัดประกวดโครงการงานสร้างสรรค์และสิ่งประดิษฐ์ของคนรุ่นใหม่ในสถานศึกษา 3. ส่งเสริมให้เข้าร่วมแสดงแข่งขันและได้รับรางวัลหรือนำไปใช้ประโยชน์ในระดับชุมชน จังหวัด ภาค และชาติ ส่งเสริม สนับสนุน 4. มีการจัดประกวดจัดทำสื่อ นวัตกรรมของนักเรียนและครูในสถานสถานศึกษา

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 55 สถานศึกษามีการสำรวจความพึงพอใจนวัตกรรมไปใช้งานหรือเผยแพร่

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
นำผลการประเมินสื่อ นวัตกรรมไปปรับปรุงใช้ใหม่อย่างต่อเนื่อง การค้นคว้า วิจัย นวัตกรรมร่วมกัน ระหว่างผู้เรียนและสถานประกอบการในการพัฒนาวิชาชีพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดทำและดำเนินการจัดประกวดจัดแสดงนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัย 2. สถานศึกษาจัดประกวดและได้นำนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์งานสร้างสรรค์หรืองานวิจัย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของจำนวนผลงานทั้งหมดไปใช้ประโยชน์ในสถานศึกษาสถานศึกษานำนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์สร้างสรรค์หรืองานวิจัย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนผลงานทั้งหมด 3. สถานศึกษา เผยแพร่ ต่อสาธารณชน ดำเนินการให้นำนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์งานสร้างสรรค์หรืองานวิจัย ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ของจำนวนผลงานทั้งหมดนำไปใช้ประโยชน์หรือได้รับรางวัลในระดับ ชุมชน จังหวัด ภาค และชาติ 4. สถานศึกษามีการนำผลการประเมินสื่อ นวัตกรรมไปปรับปรุงใช้ใหม่อย่างต่อเนื่องการค้นคว้า วิจัย นวัตกรรมร่วมกัน ระหว่างผู้เรียนและสถานประกอบการในการพัฒนาวิชาชีพ

ประเด็นที่ 56 สถานศึกษามีการนำผลการประเมินสื่อ นวัตกรรมไปปรับปรุงใช้ใหม่อย่างต่อเนื่อง

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
คัดเลือกสถานประกอบการ หน่วยงานและทำความร่วมมือ ในการส่งผู้เรียนเข้าทำงานตรง หรือสัมพันธ์กับสาขา งาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีการคัดเลือกสถานประกอบการหน่วยงานและทำความร่วมมือในการส่งผู้เรียนเข้าทำงานตรงหรือสัมพันธ์กับสาขา งาน 2. มีการปฐมนิเทศผู้เรียนก่อนการออกฝึกงานพร้อมมีคู่มือการฝึกงาน 3. การนิเทศการออกฝึกงานของผู้เรียนในสถานประกอบการ 4. มีการวัดผลการการออกฝึกงานของผู้เรียนร่วมกับสถานประกอบการ มีการสัมมนาการฝึกงานของผู้เรียนเพื่อนำผลไปปรับปรุงโดยเชิญสถานประกอบการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมการสัมมนา 5. มีเอกสารการให้คำปรึกษาของครูฝึกในสถานประกอบการอย่างเป็นระบบ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 57 สถานศึกษาส่งเสริมการมีส่วนร่วม ในการค้นคว้า วางแผนการจัดทำ การผลิต เผยแพร่ ถ่ายทอดและนำโครงการหรือโครงการวิชาชีพไปใช้ให้เกิดประโยชน์

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ครูจัดทำและดำเนินการจัด ประกวด จัดแสดง นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัยดำเนินการให้ครู ทุกคน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดทำและดำเนินการจัด ประกวด จัดแสดง นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรือ งานวิจัยดำเนินการให้ครูทุกคน 2. จัดทำนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัย สถานศึกษาได้จัดประกวดและได้นำนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งาน สร้างสรรค์ หรืองานวิจัย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของจำนวนผล งาน ทั้งหมดไปใช้ประโยชน์ในสถานศึกษา 3. นำนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัย ไม่น้อย กว่าร้อยละ 40 ของจำนวนผลงานทั้งหมด เผยแพร่ ต่อสาธารณ ชน 4. สถานศึกษาดำเนินการให้ นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้าง สรรค์ หรืองานวิจัย ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ของจำนวนผลงาน ทั้งหมดนำไปใช้ประโยชน์ หรือได้รับรางวัล ในระดับ ชุมชน จังหวัด ภาค และชาติ

ประเด็นที่ 58 สถานศึกษามีหลักฐานการประชุมการให้คำปรึกษาของครูฝึก

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
คัดเลือกสถานประกอบการ หน่วยงานและทำความร่วมมือ ในการส่งผู้เรียนเข้าทำงานตรง หรือสัมพันธ์กับสาขา งาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีการคัดเลือกสถานประกอบการหน่วยงานและทำ ความร่วมมือในการส่งผู้เรียนเข้าทำงานตรงหรือสัมพันธ์กับสาขา งาน 2. มีการปฐมนิเทศผู้เรียนก่อนการออกฝึกงานพร้อมมีคู่มือการฝึก งาน 3. การนิเทศการออกฝึกงานของผู้เรียนในสถานประกอบการ 4. มีการวัดผลการการออกฝึกงานของผู้เรียนร่วมกับสถาน ประกอบการ มีการสัมมนาการฝึกงานของผู้เรียนเพื่อนำผลไปปรับ ประยุกต์โดยเชิญสถานประกอบการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมการ สัมมนา 5. มีเอกสารการให้คำปรึกษาของครูฝึกในสถานประกอบการอย่าง เป็นระบบ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 59 มีการดำเนินงานจัดทำผลการใช้และพัฒนาโครงการหรือโครงการงาน

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สนับสนุน ให้ผู้เรียนจัดทำและดำเนินการจัดประกวดจัดแสดงโครงการ สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัยสถานศึกษา ดำเนินการให้ผู้เรียนระดับชั้น ปวช.3 และระดับชั้น ปวส.2 จัดทำโครงการสิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัยโดยมีจำนวนผลงานทั้งหมด ตามเกณฑ์เฉลี่ย ระดับชั้น ปวช.3 จำนวน 3 คน: 1 ชิ้นและระดับชั้นปวส. 2 จำนวน 2 คน : 1	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนระดับชั้น ปวช.3 และระดับชั้น ปวส. 2 จัดทำโครงการ สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัยตามรายวิชาโครงการและอื่น ๆ 2. จัดให้มีการประกวดและเผยแพร่ผลงานรวมทั้งการนำผลงานไปใช้ประโยชน์ในสถานศึกษา 3. ส่งเสริมให้เข้าร่วมแข่งขันและได้รับรางวัลหรือนำไปใช้ประโยชน์ในระดับชุมชน จังหวัด ภาค และชาติ ส่งเสริม สนับสนุน 4. สนับสนุน ให้ผู้เรียนจัดทำและดำเนินการจัดประกวดจัดแสดงโครงการสิ่งประดิษฐ์งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัยสถานศึกษา ดำเนินการให้ผู้เรียนระดับชั้น ปวช.3 และระดับชั้น ปวส.2 จัดทำโครงการสิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัยโดยมีจำนวนผลงานทั้งหมด ตามเกณฑ์เฉลี่ย ระดับชั้น ปวช.3 จำนวน 3 คน: 1 ชิ้นและระดับชั้นปวส. 2 จำนวน 2 คน : 1 5. จัดประกวดและได้นำโครงการ สิ่งประดิษฐ์งานสร้างสรรค์หรืองานวิจัยไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนผลงานทั้งหมดไปใช้ประโยชน์ในสถานศึกษาสถานศึกษา 6. ได้นำโครงการ สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของจำนวนผลงานทั้งหมด เผยแพร่ต่อสาธารณชนสถานศึกษา 7. ดำเนินการให้โครงการสิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์หรืองานวิจัย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของจำนวนผลงานทั้งหมดนำไปใช้ประโยชน์หรือได้รับรางวัลในระดับชุมชน จังหวัดภาคและชาติ

ประเด็นที่ 60 จำนวนโครงการหรือโครงการงานที่เกิดขึ้นในระดับ ปวช. ไม่เกิน 3 คน/โครงการ ระดับปวส. ไม่เกิน 2 คน/โครงการ

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สถานศึกษามีแผนงานหลักฐาน การประชุม หลักฐานการให้คำปรึกษาของครูฝึก ครูผู้ควบคุม การฝึกการดำเนินงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีแผนงานหลักฐานการประชุม หลักฐานการให้คำปรึกษาของครูฝึก ครูผู้ควบคุมการฝึกการดำเนินงาน 2. สถานศึกษาจัดทำผลิตใช้และพัฒนาโครงการหรือโครงการงาน จำนวนโครงการโครงการที่เกิดขึ้น 3. หลักฐานการนำโครงการหรือโครงการงานไปใช้งาน หลักฐาน จำนวนชิ้นงานสิ่งประดิษฐ์ของสถานศึกษา

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 61 สถานศึกษามีหลักฐานการนำโครงการหรือโครงการไปใช้งาน	
ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
จัดแข่งขันสิ่งประดิษฐ์นวัตกรรม นวัตกรรมตามชุมชน	<ol style="list-style-type: none"> นำโครงการหรือโครงการไปใช้งานในสถานศึกษา ชุมชน และสถานประกอบการ สถานศึกษาจัดแข่งขันสิ่งประดิษฐ์นวัตกรรม มีร่องรอยเอกสารขอความอนุเคราะห์ในการนำเสนอผลงานสิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรมตามชุมชนสถานประกอบการและเข้าร่วมแข่งขันทักษะวิชาชีพระดับอาชีวศึกษาจังหวัด ภาค และชาติ
ประเด็นที่ 62 สถานศึกษามีหลักฐานการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา	
ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ติดตามมาปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษากำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการที่ชัดเจนในแผนพัฒนาสถานศึกษาแผนปฏิบัติการประจำปี	<ol style="list-style-type: none"> โครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีโดยมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาชุมชน ผู้เรียนสถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง นำผลการติดตามมาปรับปรุงและพัฒนา สถานศึกษากำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการที่ชัดเจนในแผนพัฒนาสถานศึกษาแผนปฏิบัติการประจำปี แผนปฏิบัติการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสอดคล้องกับนโยบายในการพัฒนาสถานศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ประเด็นที่ 63 สถานศึกษามีหลักฐานการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา	
ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ประเมินผลและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหลักฐานการนำผลการติดตามมาปรับปรุงและพัฒนา	<ol style="list-style-type: none"> สถานศึกษามีโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักฐานการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและสถานประกอบการ การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี มีโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี รายงานผลตามแผนปฏิบัติการประจำปี มีโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักฐานการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหลักฐานการนำผลการติดตามมาปรับปรุงและพัฒนา

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 64 สถานศึกษามีรายงานผลตามแผนพัฒนา

ผลการสัมฤทธิ์	ผลการบันทึกเอกสาร
จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ข้องกับการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีโดยการมีส่วนร่วม ของบุคลากรทุกฝ่ายในสถาน ศึกษาและสถานประกอบการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องข้องกับการจัดการอาชีวศึกษา ศึกษาระบบทวิภาคี 2. การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยการมีส่วนร่วมของ บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและสถานประกอบการ 3. ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี 4. มีโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องข้องกับการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี 5. รายงานผลตามแผนปฏิบัติการประจำปีการติดตามตรวจสอบ 6. ประเมินผลและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง การนำผลการ ติดตามมาปรับปรุงและพัฒนา

ประเด็นที่ 65 สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงพัฒนา

ผลการสัมฤทธิ์	ผลการบันทึกเอกสาร
จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีมี โครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ข้องกับการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีมีส่วนร่วมของ บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา และสถานประกอบการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีมีโครงการหรือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีส่วน ร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและสถานประกอบการ 2. การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี 3. มีโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องข้องกับการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี 4. รายงานผลตามแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งมีโครงการหรือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 5. หลักฐานการติดตามตรวจสอบ ประเมินผล และข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงหลักฐานการนำผลการติดตามมาปรับปรุงและ พัฒนา

ประเด็นที่ 66 สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการมีค่าใช้จ่าย ค่าวัสดุอุปกรณ์และสื่อสำหรับจัดการเรียนการสอน

ผลการสัมฤทธิ์	ผลการบันทึกเอกสาร
จัดสรรงบประมาณแบบมุ่งเน้น ผลงานและให้ความสำคัญกับ การกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ สอดคล้องกับนโยบาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณแบบมุ่งเน้น ผลงานและให้ความสำคัญกับการกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ สอดคล้องกับนโยบาย 2. มีแผนงานและการดำเนินการตามโครงการ มีรายงานผลการใช้ งบประมาณอย่างเป็นระบบและตรวจสอบได้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 66 สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการมีค่าใช้จ่าย ค่าวัสดุฝึกอุปกรณ์และสื่อสำหรับการจัดการเรียนการสอน

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
	3. มีการจัดบริการ สวัสดิการต่างๆ ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาตามความเหมาะสม 4. สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการมีค่าใช้จ่ายค่าวัสดุฝึก อุปกรณ์และสื่อสำหรับการจัดการเรียนการสอน ค่าใช้จ่ายในการส่งเสริม สนับสนุนให้ครู ครูฝึก ผู้เรียนจัดทำและดำเนินการจัดประกวดจัดแสดงโครงงานนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัย 5. ดำเนินงานตามโครงการกิจกรรมด้านปลูกฝังจิตสำนึกและเสริมสร้างความเป็นพลเมืองไทย 6. จ่ายค่าตอบแทนหรือสวัสดิการให้แก่ครูครูฝึกและผู้เรียนค่าใช้จ่ายในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ประเด็นที่ 67 สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ มีค่าใช้จ่ายในการส่งเสริม สนับสนุนให้ครู ครูฝึก ผู้เรียนจัดทำและดำเนินการจัดประกวดจัดแสดงโครงงานนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์งานสร้างสรรค์หรืองานวิจัย

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สถานศึกษาใช้จ่ายค่าวัสดุฝึก อุปกรณ์และสื่อสำหรับการจัดการเรียนการสอน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของงบดำเนินการ	1. สถานศึกษาใช้จ่ายค่าวัสดุฝึกอุปกรณ์และสื่อสำหรับการจัดการเรียนการสอน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของงบดำเนินการ 2. สถานศึกษามีรายได้หรือมีมูลค่าของผลผลิตผลงานจากการใช้วัสดุฝึกในการจัดการเรียนการสอน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของค่าวัสดุฝึกสถานศึกษา 3. มีรายจ่ายค่าวัสดุฝึกอุปกรณ์และสื่อสำหรับการบริการวิชาการ และวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ของงบดำเนินการ 4. สถานศึกษามีรายจ่ายในการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและผู้เรียนจัดทำและดำเนินการจัดประกวดจัดแสดงโครงงานนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์งานสร้างสรรค์งานวิจัย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของงบดำเนินการ 5. สถานศึกษามีรายจ่ายในการดำเนินงานตามโครงการ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 68 สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ มีหลักฐานค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามโครงการกิจกรรมด้านปลูกฝังจิตสำนึกและเสริมสร้างความเป็นพลเมืองไทย กิจกรรมด้านการปลูกฝังจิตสำนึกและเสริมสร้างความเป็นพลเมืองไทย

ผลการสัมฤทธิ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สถานศึกษามีค่าใช้จ่ายในการตามโครงการกิจกรรมด้านปลูกฝังจิตสำนึกและเสริมสร้างความเป็นพลเมืองไทย กิจกรรมด้านการปลูกฝังจิตสำนึกและเสริมสร้างความเป็นพลเมืองไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของงบดำเนินการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามโครงการกิจกรรมด้านปลูกฝังจิตสำนึกและเสริมสร้างความเป็นพลเมืองไทย กิจกรรมด้านการปลูกฝังจิตสำนึกและเสริมสร้างความเป็นพลเมืองไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของงบดำเนินการ 2. สถานศึกษามีรายจ่ายในการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและผู้เรียนดำเนินงานตามโครงการกิจกรรมด้านปลูกฝังจิตสำนึกและเสริมสร้างความเป็นพลเมืองไทย กิจกรรมด้านการปลูกฝังจิตสำนึกและเสริมสร้างความเป็นพลเมืองไทย

ประเด็นที่ 69 สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ มีหลักฐานค่าใช้จ่ายตอบแทนหรือสวัสดิการให้แก่ครู ครูฝึกและผู้เรียนสถานศึกษา

ผลการสัมฤทธิ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ดำเนินการให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาได้รับทุนการอบรมด้านวิชาการหรือวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 75	<ol style="list-style-type: none"> 1. ดำเนินการให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาได้รับทุนการอบรมด้านวิชาการหรือวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 2. สถานศึกษาดำเนินการให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาได้รับทุนการศึกษาทุนวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 3. สถานศึกษาดำเนินการให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนครูและบุคลากรทางการศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือหน่วยงาน องค์กรภายนอกตรงกับสาขาวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 4. สถานศึกษาดำเนินการให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ได้รับการพัฒนา คุณภาพชีวิตที่เหมาะสม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 5. สถานศึกษาดำเนินการให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ได้รับการประกาศเกียรติคุณยกย่องด้านวิชาการหรือวิชาชีพหรือจรรยาบรรณวิชาชีพ จากหน่วยงานหรือองค์กรภายนอกไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 70 สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ มีหลักฐานค่าใช้จ่ายในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
จัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาและดูแลสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ของสถานศึกษาและการใช้อาคารสถานที่	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาและดูแลสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ของสถานศึกษาและการใช้อาคารสถานที่ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน ศูนย์วิทยบริการโดยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและนักเรียน 2. รายงานผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการ 3. ประเมินความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ของสถานศึกษาและการใช้อาคารสถานที่ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน ศูนย์วิทยบริการโดยครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและนักเรียน นำผลการประเมินไปปรับปรุง

ประเด็นที่ 71 สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการมีแผนงานโครงการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
แผนงานโครงการจัดหา การใช้ วัสดุ อุปกรณ์ครุภัณฑ์ร่วมกับสถานประกอบการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีแผนงานโครงการจัดหา การใช้วัสดุ อุปกรณ์ครุภัณฑ์ร่วมกับสถานประกอบการ มีการดำเนินงานตามแผนงานโครงการร่วมกับสถานประกอบการ

ประเด็นที่ 72 สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการมีการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการ การใช้วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ โดยครู ครูฝึกและนักเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.51

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
โครงการประเมินความพึงพอใจ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีโครงการประเมินความพึงพอใจการประเมินความพึงพอใจ โดยมีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.51 โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประเมินค่า Rating Scale 5 ระดับ ในแต่ละกิจกรรม

ประเด็นที่ 73 สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการบริหารจัดการ

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ผู้ปกครองรวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาหลักฐานการประเมินการบริหารงานและภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด รายงานการประชุมครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา 2. รายงานการประชุมผู้ปกครองผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษา 3. มีการนำความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาหรือวิทยาลัย ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ผู้ปกครองรวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาหลักฐานการประเมินการบริหารงานและภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาหรือวิทยาลัย

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 74 สถานศึกษามีคณะกรรมการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ผลการสัมฤทธิ์	ผลการบันทึกเอกสาร
แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานด้านอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสันับสนุนการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งประกอบด้วยผู้รับผิดชอบฝ่ายต่างๆ รวมทั้งวัสดุ ครุภัณฑ์สำนักงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานด้านอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งประกอบด้วยผู้รับผิดชอบฝ่ายต่างๆ รวมทั้งวัสดุ ครุภัณฑ์สำนักงาน 3. มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาหรือวิทยาลัยดำเนินการให้มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาหรือวิทยาลัยอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง 4. ดำเนินการให้คณะกรรมการสถานศึกษาหรือวิทยาลัยปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 5. สถานศึกษาดำเนินการให้ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถานศึกษาประเมินความพึงพอใจของ คณะกรรมการสถานศึกษาหรือวิทยาลัย ในการปฏิบัติงานร่วมกับ สถานศึกษาและมีผลการประเมินโดยเฉลี่ย 3.41 – 4.00 เพื่อพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงาน 6. รายงานการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาหรือวิทยาลัยประเมินความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการปฏิบัติงานร่วมกับสถานศึกษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

ประเด็นที่ 75 สถานที่ตั้งสำนักงานมีความเหมาะสม และสามารถติดต่อได้สะดวก

ผลการสัมฤทธิ์	ผลการบันทึกเอกสาร
จัดสำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ไว้บริการนักเรียน นักศึกษาในจุดที่เหมาะสม ติดต่อดีสะดวก	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดสำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ไว้บริการนักเรียนนักศึกษาในจุดที่เหมาะสมติดต่อดีสะดวก 2. มีเจ้าหน้าที่คอยให้บริการ ด้านเอกสารคำปรึกษาและบริการให้ความช่วยเหลือกับนักเรียนนักศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา 3. มีเจ้าหน้าที่คอยให้บริการ ด้านเอกสารคำปรึกษาและบริการให้ความช่วยเหลือกับนักเรียนนักศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา

ประเด็นที่ 76 สถานศึกษามีเครื่องมืออุปกรณ์วัสดุ ครุภัณฑ์สำนักงานที่ทันสมัยรวมถึงอุปกรณ์ป้องกันภัย

ผลการสัมฤทธิ์	ผลการบันทึกเอกสาร
มีแผนงานโครงการจัดการใช้วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์และคอมพิวเตอร์ มีรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีแผนงานโครงการจัดการใช้วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์และคอมพิวเตอร์ มีรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการจัดการใช้วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์และคอมพิวเตอร์ หลักฐานการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการ การใช้วัสดุ อุปกรณ์ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์โดยครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและผู้เรียน 2. หลักฐานการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการบริหารจัดการ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ตาราง ประเด็นที่ 77 สถานศึกษามีการประเมินผลความพึงพอใจของผู้รับบริการและมีผลการประเมินโดยมีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.51 และมีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศในการบริหารและจัดการเรียนการสอน

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ประเมินผลความพึงพอใจในเรื่องของการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศ	1. สถานศึกษามีการจัดทำเครื่องมือประเมินผลความพึงพอใจในเรื่องของการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศ

ประเด็นที่ 78 สถานศึกษามีระบบข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการ

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
จัดทำสารสนเทศข้อมูลทุกข้อมูลเชื่อมโยงเป็นระบบและมีระบบสำรองข้อมูลสารสนเทศเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูลสถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศทันต่อการใช้งาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ 2. สถานศึกษาแนะนำให้แก่สถานศึกษาเครือข่ายสร้างความเข้าใจกับสถานประกอบการเป้าหมาย 3. สถานศึกษาจัดทำสารสนเทศข้อมูลทุกข้อมูลเชื่อมโยงเป็นระบบและมีระบบสำรองข้อมูลสารสนเทศเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูลสถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศทันต่อการใช้งานเป็นปัจจุบันและนำระบบข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการและจัดการเรียนการสอน 4. มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

ประเด็นที่ 79 ระบบข้อมูลสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ข้อมูลเชื่อมโยงเป็นระบบและมีระบบสำรองข้อมูลสารสนเทศเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูลมีการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีข้อมูลของผู้เรียนจากสถานศึกษาเครือข่าย 2. สถานศึกษามีข้อมูลสถานประกอบการในจังหวัดหรือสถานประกอบการเป้าหมายที่จะส่งผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมาเข้าเรียน มีฐานข้อมูลการจัดการความรู้ KM 3. สถานศึกษามีข้อมูลเกี่ยวกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ แนะนำให้แก่สถานศึกษาเครือข่ายและสร้างความเข้าใจกับสถานประกอบการเป้าหมาย 4. ข้อมูลทุกข้อมูลเชื่อมโยงเป็นระบบและมีระบบสำรองข้อมูลสารสนเทศเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูลมีการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 80 ข้อมูลทุกข้อมูลเชื่อมโยงเป็นระบบและมีระบบสำรองข้อมูลสารสนเทศเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล มีการพัฒนาสารสนเทศอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ข้อมูลเชื่อมโยงเป็นระบบและมีระบบสำรองข้อมูลสารสนเทศเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูลมีการพัฒนาสารสนเทศอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษากำหนดและดำเนินการให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ผู้เรียนและสถานประกอบการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลสารสนเทศ 2. สถานศึกษามีผลการประเมินความพึงพอใจในการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาไม่ต่ำกว่า 3.51 โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประเมินค่า Rating Scale 5 ระดับ 3. นำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาระบบสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นที่ 81 สถานศึกษามีฐานข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการจัดการเรียนการสอน

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ดำเนินการให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ผู้เรียนและสถานประกอบการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีบทเรียนออนไลน์ เว็บไซต์ เชื่อมโยงเป็นระบบ 2. สถานศึกษามีระบบสำรองข้อมูลสารสนเทศเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูลสถานศึกษามีฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอนเช่น บทเรียน ออนไลน์ เว็บไซต์ เชื่อมโยงเป็นระบบและมีระบบสำรองข้อมูลสารสนเทศเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูลมีการพัฒนาสารสนเทศอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน 3. สถานศึกษาดำเนินการให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ผู้เรียน และสถานประกอบการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอน

ประเด็นที่ 82 สถานศึกษามีการประเมินผลความพึงพอใจ

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ประเมินความพึงพอใจในการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ ของ สถานศึกษา โดยครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและผู้เรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีผลการประเมินผลจากความพึงพอใจ จากฐานข้อมูลสารสนเทศโดยมีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.51 2. นำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาระบบสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ 3. ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ 9 ประเภทและมีระบบสำรองข้อมูลสารสนเทศเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล 4. การประเมินความพึงพอใจในการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูล สารสนเทศ ของ สถานศึกษา โดยครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและผู้เรียน

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 83 สถานศึกษาและสถานประกอบการมีแผนงานหรือโครงการพัฒนาบุคลากรร่วมกัน มีการวางแผนพัฒนาบุคลากรร่วมกัน

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความสามารถ ทักษะวิชาชีพที่จำเป็นในสถานประกอบการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความสามารถ ทักษะวิชาชีพที่จำเป็นในสถานประกอบการ 2. สถานศึกษาส่งเสริมการใช้เทคนิคการสอนและเทคโนโลยีนวัตกรรมที่ทันสมัย มีแผนงานหรือโครงการพัฒนาบุคลากรร่วมกัน ดำเนินการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้รับการฝึกอบรมด้านวิชาการ 3. สถานศึกษาส่งเสริมด้านวิชาชีพหรือจรรยาบรรณวิชาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 เพื่อพัฒนาบุคลากรร่วมกัน 4. ดำเนินการให้ครูในสาขาวิชาที่เปิดสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนครูกับสถานศึกษาอื่นหรือหน่วยงานองค์กรภายนอกตรงกับสาขาวิชาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 5. สถานศึกษาดำเนินการให้ครูในสาขาวิชาที่เปิดสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 6. สถานศึกษาดำเนินการให้ครูในสาขาวิชาที่เปิดสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้รับทุนการศึกษาทุนวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

ประเด็นที่ 84 สถานศึกษาดำเนินการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้รับการฝึกอบรมด้านวิชาการ วิชาชีพหรือจรรยาบรรณวิชาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 75

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาที่ได้รับการอบรมด้านวิชาการหรือวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาที่ได้รับการอบรมด้านวิชาการหรือวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ 2. สถานศึกษามีข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน ครูและบุคลากรทางการศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือหน่วยงานองค์กรภายนอกตรงกับสาขาวิชาชีพ 3. สถานศึกษามีข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสม

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 85 สถานศึกษาดำเนินการให้ครูในสาขาวิชาที่เปิดสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเข้าร่วมแลกเปลี่ยนครูกับสถานศึกษาอื่นหรือหน่วยงาน องค์กรภายนอกตรงกับสาขาวิชาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ฝึกอบรมด้านวิชาการ วิชาชีพหรือจรรยาบรรณวิชาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

ผลการสัมฤทธิ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สถานศึกษามีข้อมูลครูในสถานศึกษาที่ได้รับการอบรมด้านวิชาการหรือวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีข้อมูลครูในสถานศึกษาที่ได้รับการอบรมด้านวิชาการหรือวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ 2. สถานศึกษามีข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน 3. สถานศึกษามีข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือหน่วยงานองค์กรภายนอกตรงกับสาขาวิชาชีพ 4. สถานศึกษามีข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสม 5. สถานศึกษามีข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณยกย่องด้านวิชาการหรือ วิชาชีพหรือจรรยาบรรณวิชาชีพ จากหน่วยงานหรือองค์กรภายนอก

ประเด็นที่ 86 สถานศึกษาดำเนินการให้ครูในสาขาวิชาที่เปิดสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75

ผลการสัมฤทธิ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณยกย่องด้านวิชาการหรือ วิชาชีพหรือจรรยาบรรณวิชาชีพ จากหน่วยงานหรือองค์กรภายนอก	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสม 2. สถานศึกษามีข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสม 3. ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณยกย่องด้านวิชาการหรือ วิชาชีพหรือจรรยาบรรณวิชาชีพ จากหน่วยงานหรือองค์กรภายนอก

ประเด็นที่ 87 สถานศึกษาดำเนินการให้ครูในสาขาวิชาที่เปิดสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้รับทุนการศึกษา ทุนวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

ผลการสัมฤทธิ์	ผลการบันทึกเอกสาร
งานวิจัยที่ได้รับการเผยแพร่ ข้อมูลนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์หรืองานวิจัยที่ได้รับรางวัลหรือนำไปใช้ประโยชน์ในระดับชุมชน จังหวัด ภาค และชาติ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีข้อมูลครูผู้สอนทั้งหมดในสถานศึกษา 2. สถานศึกษามีข้อมูลครูผู้สอนทั้งหมดในสถานศึกษา 3. ข้อมูลนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัยที่ได้รับรางวัลหรือนำไปใช้ประโยชน์ในสถานศึกษา ข้อมูลนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ 4. งานวิจัยที่ได้รับการเผยแพร่ ข้อมูลนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์หรืองานวิจัยที่ได้รับรางวัลหรือนำไปใช้ประโยชน์ในระดับชุมชน จังหวัด ภาค และชาติ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 88 สถานประกอบการดำเนินการให้ครูฝึกได้รับการฝึกอบรมด้านวิชาการ วิชาชีพหรือ จรรยาบรรณวิชาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 75

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับทุนการศึกษา ทุนวิจัยหรือ งานสร้างสรรค์จาก หน่วยงาน ทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา 2. ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการฝึกอบรมด้านวิชาการหรือวิชาชีพและ จรรยาบรรณวิชาชีพ 3. ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับทุนการศึกษา ทุนวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จาก หน่วยงานทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา 4. ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนครูและบุคลากรทางการศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือหน่วยงานองค์กรภายนอกตรงกับสาขาวิชาชีพ 5. ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสม 6. ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณยกย่องด้านวิชาการหรือ วิชาชีพหรือจรรยาบรรณ

ประเด็นที่ 89 สถานประกอบการให้ครูฝึกเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูฝึกของสถานประกอบการหรือหน่วยงาน องค์กรภายนอกตรงกับสาขาวิชาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
แผนงานโครงการในการระดมทรัพยากรในการจัดการอาชีวศึกษากับเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. แผนงานโครงการในการระดมทรัพยากรในการจัดการอาชีวศึกษากับเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ 2. จัดหาผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิทั้งในประเทศและต่างประเทศ ร่วมพัฒนาครูฝึกในสถานประกอบการ 3. ข้อมูลสถานประกอบการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่มีส่วนร่วมในการจัดครูฝึกร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้รายงานการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ประเด็นที่ 90 สถานประกอบการดำเนินการให้ครูฝึกได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ดำเนินการพัฒนาครูฝึกด้านวิชาการหรือวิชาชีพ และ จรรยาบรรณวิชาชีพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานประกอบการดำเนินการพัฒนาครูฝึกด้านวิชาการหรือวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพ 2. สถานศึกษาส่งเสริมให้มีโครงการแลกเปลี่ยนครูฝึกกับหรือหน่วยงานองค์กรภายนอก 3. มีโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสม และส่งเสริม สนับสนุนให้ครูฝึกได้รับการประกาศเกียรติและยกย่อง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 91 สถานประกอบการดำเนินการให้ครูฝึกได้รับทุนการศึกษา ทุนวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสม และส่งเสริม สนับสนุนให้ครูฝึกได้รับการประกาศเกียรติและยกย่อง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูฝึกได้รับทุนการศึกษา 2. ทุนวิจัยดำเนินการพัฒนาครูฝึกด้านวิชาการหรือ วิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพ 3. โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสม และส่งเสริม สนับสนุนให้ครูฝึกได้รับการประกาศเกียรติและยกย่อง

ประเด็นที่ 92 สถานศึกษามีแบบสำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
กำหนดนโยบายความร่วมมือสรุปและประเมินผลดำเนินงานตามนโยบายนำผลการดำเนินงานตามนโยบายไปพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาสำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อกำหนดนโยบายความร่วมมือจากบุคลากรสถานประกอบการ 2. รายงานการประชุมของคณะกรรมการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3. กำหนดนโยบายความร่วมมือ สรุปและประเมินผลดำเนินงานตามนโยบายนำผลการดำเนินงานตามนโยบายไปพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา

ประเด็นที่ 93 สถานศึกษามีเอกสารสรุปผลการสำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ดำเนินงานตามนโยบายความร่วมมือการสรุปและประเมินผลดำเนินงานตามนโยบาย การนำผลการดำเนินงานตามนโยบายไปพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชุมคณะกรรมการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อกำหนดนโยบายความร่วมมือจากบุคลากรสถานประกอบการ 2. รายงานการประชุมของคณะกรรมการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3. ดำเนินงานตามนโยบายความร่วมมือการสรุปและประเมินผลดำเนินงานตามนโยบาย การนำผลการดำเนินงานตามนโยบายไปพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 94 สถานศึกษามีโครงการที่สนับสนุนหรือพัฒนาศักยภาพเครือข่ายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายในการสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	1. สำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายในการสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ได้แก่ สถานศึกษา สถานประกอบการ และ ผู้ปกครองในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนการสอน 2. มีการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ประเด็นที่ 95 สถานศึกษามีเอกสารสรุปผลโครงการที่สนับสนุนหรือพัฒนาศักยภาพเครือข่ายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
รายงานผลการสำรวจ มีการนำผลไปใช้จริง และมีการสรุปผลการดำเนินการ	1. สำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ครอบคลุมเครือข่ายในแต่ละปี 2. มีรายงานผลการสำรวจ มีการนำผลไปใช้จริง และมีการสรุปผลการดำเนินการ

ประเด็นที่ 96 สถานศึกษามีหนังสือราชการเกี่ยวกับการติดต่อประสานงานกับเครือข่ายในการจัดการเรียนรู้

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
จัดการเรียนรู้การประชุมร่วมกัน และมีการเยี่ยมชมสถานประกอบการของผู้บริหาร ครู และผู้เรียน	1. ติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการในการจัดการเรียนรู้อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และมีการเยี่ยมชมสถานประกอบการของผู้บริหาร ครู และผู้เรียน 2. การลงนามบันทึกความร่วมมือกับสถานประกอบการในประเทศ 3. การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ 4. สรุปรายงานผลโครงการพัฒนาหลักสูตร แผนการฝึกอาชีพร่วมกับสถานประกอบการ

ประเด็นที่ 97 สถานศึกษามีหลักฐานการประชุมร่วมกันและมีการเยี่ยมชมสถานประกอบการของผู้บริหาร ครู และนักเรียน

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
จัดกิจกรรมระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ สรุปรายงานผลโครงการพัฒนาหลักสูตร แผนการฝึกอาชีพร่วมกับสถานประกอบการ	1. มีการเยี่ยมชมสถานประกอบการของผู้บริหาร ครู และผู้เรียน 2. การลงนามบันทึกความร่วมมือกับสถานประกอบการในประเทศ 3. การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ สรุปรายงานผลโครงการพัฒนาหลักสูตร แผนการฝึกอาชีพร่วมกับสถานประกอบการ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 98 สถานศึกษามีรายงานผลการนิเทศการฝึกอาชีพในสาขางานที่จัดการศึกษาระบบ
ทวิภาคี

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
รายงานผลการนิเทศการฝึกอาชีพในสาขางานที่จัดการศึกษาระบบทวิภาคีมีรายงานโครงการการพัฒนาบุคลากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับภาคี	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีรายงานผลการนิเทศการฝึกอาชีพในสาขางานที่จัดการศึกษาระบบทวิภาคี 2. สถานศึกษามีการวัดผลประเมินผลร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ 3. สถานศึกษามีการระดมทรัพยากรในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน 4. สถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่าย 5. สถานศึกษามีรายงานโครงการการพัฒนาบุคลากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับภาคี 6. เครือข่ายด้านอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถานศึกษามีรายงานโครงการพัฒนาหลักสูตรที่ร่วมกับสถานประกอบการ 7. สถานศึกษามีการใช้ระบบสารสนเทศร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ 8. สถานศึกษามีการลงนามความร่วมมือกับสถานประกอบการ

ประเด็นที่ 99 สถานศึกษามีหลักฐานการวัดผลประเมินผลร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถาน
ประกอบการ

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สร้างแนวปฏิบัติให้ครูทุกคนกำหนดและแจ้งหลักเกณฑ์และวิธีการวัดและประเมินผลให้ผู้เรียนทราบก่อนการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชาที่สอน โดยดูและตรวจสอบจากโครงการสอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาดำเนินการสร้างแนวปฏิบัติให้ครูทุกคนกำหนดและแจ้งหลักเกณฑ์และวิธีการวัดและประเมินผลให้ผู้เรียนทราบก่อนการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชาที่สอน โดยดูและตรวจสอบจากโครงการสอน 2. ดำเนินการให้ครูทุกคนวัดและประเมินผลตามแผนการจัดการเรียนรู้ทุกรายวิชาที่สอน 3. ดำเนินการให้ครูทุกคนใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสมทุกรายวิชาที่สอน 4. ดำเนินการให้ครูทุกคนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลทุกรายวิชาที่สอน 5. นำผลจากการวัดและประเมินผลไปใช้ในการพัฒนา สมรรถนะผู้เรียนที่มุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ และบูรณาการคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกรายวิชาที่สอน

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 100 สถานศึกษามีการระดมทรัพยากรในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน

ผลการสัมฤทธิ์	ผลการบันทึกเอกสาร
มีแผนงานโครงการในการระดมทรัพยากรในการจัดการอาชีวศึกษากับเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีแผนงานโครงการในการระดมทรัพยากรในการจัดการอาชีวศึกษากับเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ 2. สถานศึกษามีการจัดหาภูมิปัญญาท้องถิ่นผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิทั้งในประเทศและต่างประเทศร่วมพัฒนาผู้เรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนสาขางานที่เปิดสอน 3. สถานศึกษามีจำนวนสถานประกอบการทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 20 แห่ง 4. สถานศึกษามีการระดมทรัพยากรอื่นๆ เช่น งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาไม่น้อยกว่า 4 รายการ 5. สถานศึกษามีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการในการระดมทรัพยากร ในการจัดการอาชีวศึกษากับเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อการปรับปรุง

ประเด็นที่ 101 สถานศึกษามีหลักฐานการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่าย

ผลการสัมฤทธิ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ระดมทรัพยากรในการจัดการอาชีวศึกษากับเครือข่าย ทั้งในประเทศและหรือต่างประเทศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาระดมทรัพยากรในการจัดการอาชีวศึกษากับเครือข่าย ทั้งในประเทศและหรือต่างประเทศ ในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ สถานประกอบการ งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์และมีการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อการปรับปรุง 2. สถานศึกษามีแผนงาน โครงการในการระดมทรัพยากรในการจัดการอาชีวศึกษากับเครือข่ายทั้งในประเทศและหรือต่างประเทศ 3. สถานศึกษามีสาขางานที่มีการจัดหาภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งในประเทศและหรือต่างประเทศร่วมพัฒนาผู้เรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนสาขางาน ที่เปิดสอน 4. สถานศึกษามีจำนวนสถานประกอบการทั้งในประเทศและหรือต่างประเทศที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 20 แห่ง 5. สถานศึกษามีการระดมทรัพยากรอื่นๆ เช่น งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ฯลฯ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษา

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 101 สถานศึกษามีหลักฐานการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่าย

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
	6. สถานศึกษามีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการในการระดมทรัพยากร ในการจัดการอาชีวศึกษากับเครือข่าย ทั้งในประเทศและหรือต่างประเทศ เพื่อการปรับปรุงร่วมพัฒนา ผู้เรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนสาขางาน ที่เปิดสอน

ประเด็นที่ 102 สถานศึกษามีรายงานโครงการพัฒนาบุคลากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่ายด้านอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
โครงการในการระดมทรัพยากร ในการจัดการอาชีวศึกษากับ เครือข่ายทั้งในประเทศและหรือ ต่างประเทศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. แผนงานโครงการในการระดมทรัพยากรในการจัดการ อาชีวศึกษากับเครือข่ายทั้งในประเทศและหรือต่างประเทศ 2. ข้อมูลสาขางานที่เปิดสอนในสถานศึกษา หลักฐานการจัดหาภูมิ ปัญญาท้องถิ่น ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งในประเทศและหรือ ต่างประเทศ 3. พัฒนาผู้เรียนในแต่ละสาขางาน ข้อมูลสถานประกอบการทั้งใน ประเทศและหรือต่างประเทศที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับ สถานศึกษา รายการทรัพยากรอื่นๆ เช่น งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ฯลฯ ที่สถานศึกษาได้รับการส่งเสริมสนับสนุน การจัดการอาชีวศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ 4. รายงานการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ ในการระดมทรัพยากรในการจัดการอาชีวศึกษากับเครือข่ายทั้งใน ประเทศและ หรือต่างประเทศ เพื่อการปรับปรุง

ประเด็นที่ 103 สถานศึกษามีรายงานโครงการพัฒนาหลักสูตรที่ร่วมกับสถานประกอบการ

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ความร่วมมือกับสถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ข้อมูลสาขางานที่เปิดสอนในสถานศึกษา 2. รายงานการสำรวจความต้องการหรือความจำเป็นในการพัฒนา หลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชา 3. ความร่วมมือกับสถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชา 4. การทดลองใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชา หลักฐานการ ประเมินหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชา 5. สาขางานได้นำหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชาที่พัฒนาแล้วไม่ เกิน 3 ปี ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 104 สถานศึกษามีหลักฐานการใช้ระบบสารสนเทศร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สารสนเทศของสถานศึกษา มีการประเมินความพึงพอใจในการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูล สารสนเทศ ของสถานศึกษาโดยครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและผู้เรียน สถานศึกษามีหลักฐานการลงนามความร่วมมือกับสถานประกอบการการบริหารภาคีเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศอย่างน้อย 9 ประเภทและมีระบบสำรองข้อมูลสารสนเทศ เพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล 2. การพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน 3. ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและผู้เรียนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูล 4. สารสนเทศของสถานศึกษา มีการประเมินความพึงพอใจในการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูล สารสนเทศ ของสถานศึกษาโดยครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและผู้เรียน สถานศึกษามีหลักฐานการลงนามความร่วมมือกับสถานประกอบการการบริหารภาคีเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ

ประเด็นที่ 105 สถานศึกษามีหลักฐานการลงนามความร่วมมือกับสถานประกอบการ

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ข้อตกลงและจัดทำหนังสือเชิญลงนามความร่วมมือตลอดจนผลเสร็จสิ้นกิจกรรมและมีการบันทึกข้อมูลลงใน web site ฐานข้อมูลความร่วมมือที่ http://boc.vec.go.th ของสำนักความร่วมมือสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาและ http://www.d-vec.com ของศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีการบันทึกตกลงความร่วมมือ 2. สถานศึกษาจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณากรอบการดำเนินงานและความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3. กำหนดระยะเวลาของการเรียนระยะเวลาของการฝึกทักษะวิชาชีพ 4. เอกสารค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการลงนามความร่วมมือ บุคลากรในการจัดการเรียนการสอน คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน 5. มีการร่างบันทึกข้อตกลงความร่วมมือพร้อมทั้งนำเสนอผู้มีอำนาจทั้ง 2 ฝ่ายทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อพิจารณาในรายละเอียดพร้อมลงชื่อบันทึกข้อตกลงผู้มีอำนาจลงชื่อทั้ง 2 ฝ่ายและพยาน 2 ฝ่าย 6. ออกหนังสือสำรวจการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หนังสือสำรวจความต้องการลงนามความร่วมมือ 7. ออกหนังสือสำรวจการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หนังสือสำรวจความต้องการลงนามความร่วมมือ 8. หนังสือร่างข้อตกลงและจัดทำหนังสือเชิญลงนามความร่วมมือตลอดจนผลเสร็จสิ้นกิจกรรมและมีการบันทึกข้อมูลลงใน web site ฐานข้อมูลความร่วมมือที่ http://boc.vec.go.th ของสำนักความร่วมมือสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาและ http://www.d-vec.com ของศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 106 สถานศึกษามีแบบสำรวจความพึงพอใจของภาคีเครือข่ายที่มีต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
แผนงานโครงการในการระดมทรัพยากรในการจัดการอาชีวศึกษากับเครือข่ายทั้งในประเทศและหรือต่างประเทศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. แผนงานโครงการในการระดมทรัพยากรในการจัดการอาชีวศึกษากับเครือข่ายทั้งในประเทศและหรือต่างประเทศ 2. ข้อมูลสาขางานที่เปิดสอนในสถานศึกษา หลักฐานการจัดหาภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งในประเทศและ หรือต่างประเทศร่วมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละสาขางาน 3. ข้อมูลสถานประกอบการทั้งในประเทศและ หรือต่างประเทศที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับสถานศึกษา 4. รายการทรัพยากรอื่นๆ เช่น งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ฯลฯ ที่สถานศึกษา ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน 5. การจัดการอาชีวศึกษารายงานการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการในการระดมทรัพยากร 6. ทรัพยากร ในการจัดการอาชีวศึกษากับเครือข่าย ทั้งในประเทศ และ หรือต่างประเทศ เพื่อการปรับปรุง

ประเด็นที่ 107 สถานศึกษามีแบบสำรวจความพึงพอใจของผู้ปกครอง

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของผู้ปกครองผู้เรียนระบบทวิภาคีก่อนสำเร็จการศึกษามีการสำรวจความพึงพอใจ 2. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ผู้เรียน ชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน 3. รายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4. หลักฐานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพภายใน 5. มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รายงานประเมินคุณภาพภายในประจำปี 6. นำผลการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 108 สถานศึกษามีรายงานผลการประเมินมาพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
<p>สถานศึกษาได้จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องเนื่องจากผลการประเมินคุณภาพภายในและผลการประเมินคุณภาพภายนอก</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ผู้เรียน ชุมชน สถานประกอบการและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน 2. สถานศึกษาได้ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3. สถานศึกษาได้จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 4. สถานศึกษาได้จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน 5. สถานศึกษาได้จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องเนื่องจากผลการประเมินคุณภาพภายในและผลการประเมินคุณภาพภายนอก

ประเด็นที่ 109 สถานศึกษามีโครงการรองรับข้อเสนอแนะจากผลการประเมินความพึงพอใจของเครือข่ายที่มีต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
<p>การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ชุมชน สถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน 2. การจัดทำแผนการประจำปี โดยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา หลักฐานการดำเนินงานตามแผนการฝึกประจำปี 3. การติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและเสนอข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 110 สถานศึกษามีผลการดำเนินโครงการตามข้อเสนอแนะ

ผลการสัมฤทธิ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนามาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย การประเมินคุณภาพภายใน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนามาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย การประเมินคุณภาพภายใน 2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 3. สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 5. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในภายนอก 6. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องจากผลการประเมินคุณภาพภายในและผลการประเมินคุณภาพภายนอก

ประเด็นที่ 111 สถานศึกษามีผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่อง

ผลการสัมฤทธิ์	ผลการบันทึกเอกสาร
จัดทำรายงานการวิจัยด้านสมรรถนะวิชาชีพ ได้แก่ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทักษะในสาขาวิชาชีพ สู่การปฏิบัติจริง รวมทั้งประยุกต์สู่ออาชีพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีงานวิจัยเพื่อการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อคุณภาพของผู้เรียน 3 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะพึงประสงค์ ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไปและด้านสมรรถนะวิชาชีพ โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากสถานประกอบการ หน่วยงาน 2. สร้างเครื่องมือประเมินความพึงพอใจ โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) เพื่อเก็บข้อมูลที่เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างและครอบคลุมคุณภาพของผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน 3. มีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลอย่างถูกต้องคุณภาพของผู้เรียนใน 3 ด้านคือด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ พฤติกรรม ลักษณะนิสัยและทักษะทางปัญญา 4. จัดทำรายงานการวิจัยด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป ได้แก่ ความรู้และทักษะการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน การทำงานร่วมกับผู้อื่น การใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การประยุกต์ใช้ตัวเลข การจัดการและการพัฒนางาน

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 111 สถานศึกษามีผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่อง

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
	5. จัดทำรายงานการวิจัยด้านสมรรถนะวิชาชีพ ได้แก่ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทักษะในสาขาวิชาชีพสู่การปฏิบัติจริง รวมทั้งประยุกต์สู่อาชีพ

ประเด็นที่ 112 สถานศึกษามีการนำผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไปดำเนินการจริงในระดับสถานศึกษา

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
รายงานวิจัยเรื่องผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่จบแล้วสามารถทำงานได้ทันที โดยเน้นการเรียนรู้อย่างเป็นระบบให้มีความชำนาญเฉพาะทาง	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีงานวิจัยด้านอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อแก้ปัญหาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2. มีรายงานการวิจัยเรื่องผลิตบุคลากรให้ตรงกับความต้องการโดยให้ความสำคัญกับประเภทธุรกิจอุตสาหกรรมในแต่ละพื้นที่ 3. รายงานวิจัยเรื่องผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่จบแล้วสามารถทำงานได้ทันที โดยเน้นการเรียนรู้อย่างเป็นระบบให้มีความชำนาญเฉพาะทาง 4. รายงานการวิจัยเรื่องปรับภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาให้ดีขึ้น แก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทและความต้องการกำลังคนที่เรียนจบสายอาชีพเพื่อจูงใจให้มีผู้เรียนอาชีวศึกษามากขึ้น

ประเด็นที่ 113 หลักฐานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไม่น้อยกว่า 3 ปี

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
รายงานข้อมูลการลงนามความร่วมมือกับสถานประกอบการที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี รายงานผลการดำเนินการโครงการความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	<ol style="list-style-type: none"> 1. รายงานข้อมูลการลงนามความร่วมมือกับสถานประกอบการที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี 2. รายงานผลการดำเนินการโครงการความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3. เอกสาร หนังสือราชการในการให้ความอนุเคราะห์อุปกรณ์ วัสดุ ครุภัณฑ์ต่างๆ จากสถานประกอบการ 4. การมอบทุนการศึกษา ทุนวิจัย ทุนอบรมวิชาชีพของผู้เรียนและครู

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 114 มีแผนการเรียนรู้โดยความร่วมมือของสถานศึกษาและสถานประกอบการในแต่ละปีการศึกษาสถานศึกษา

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สถานศึกษาและสถานประกอบการมีความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพโดยแจ้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้แก่ระเบียบต่างๆ ให้ทุกฝ่ายได้รับทราบ มอบหมายผู้รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพและครูที่ปรึกษาของนักเรียนนักศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาและสถานประกอบการมีความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพโดยแจ้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้แก่ระเบียบต่างๆ ให้ทุกฝ่ายได้รับทราบ 2. สถานศึกษาแจ้งและประกาศข้อบังคับสถานประกอบการแนวทางการเรียนการสอนในสถานศึกษาและการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ให้ทุกฝ่ายได้รับทราบ 3. สถานศึกษามอบหมายผู้รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพและครูที่ปรึกษาของนักเรียนนักศึกษา 4. จัดทำคู่มือผู้เรียนหลักเกณฑ์การปฏิบัติของผู้เรียนระบบทวิภาคี 5. แจ้งแนวปฏิบัติเรื่องสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับครูบุคลากรของสถานศึกษาและสถานประกอบการได้แก่ ประกาศระเบียบหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 6. กำหนดรูปแบบและกระบวนการจัดการเรียนการสอนกระบวนการฝึกอาชีพ 7. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้อง ครูนิเทศ ครูฝึก ผู้ควบคุมการฝึก 8. จัดอบรมสัมมนาครูผู้สอน ครูนิเทศ ครูฝึก และผู้ควบคุมการฝึกตามแผนการเรียนรู้และฝึกอาชีพตามแผนการฝึก 9. ประชุมสัมมนาอบรม ผู้เรียนระบบทวิภาคีเช่นเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพประชุมสัมมนาระหว่างการฝึกอาชีพ 10. ประชุมนำเสนอสรุปผลการฝึกอาชีพ อบรมความรู้เกี่ยวกับสถานประกอบการ 11. อบรมเสริมความรู้เฉพาะงานในสถานประกอบการ และมีแผนการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือ

ประเด็นที่ 115 สถานศึกษามีจำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพิ่มขึ้น

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สถานศึกษามีแผนงานโครงการเน้นเชิงรุก เช่นแนะแนวสัจจรวิทยุชุมชน เสียงตามสาย รถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีรายงานผลและสถิติการเพิ่มปริมาณผู้เรียนในแต่ละปีการศึกษา 2. สถานศึกษามีข้อมูลการรับนักเรียนนักศึกษา ข้อมูลนักเรียนนักศึกษาของสถานศึกษาในแต่ละปีการศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงยอดผู้เรียนที่เพิ่มขึ้น 3. สถานศึกษามีแผนงานโครงการเน้นเชิงรุก เช่นแนะแนวสัจจรวิทยุชุมชน เสียงตามสาย รถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 116 สถานศึกษามีโครงการหรือกิจกรรมดีเด่นมีความโดดเด่น

ผลการสัมฤทธิ์	ผลการบันทึกเอกสาร
ยกย่องจากผู้เกี่ยวข้องมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานอย่างแพร่หลายเกิดประโยชน์ในวงกว้าง	1. สถานศึกษามีวิธีการริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ ประยุกต์ขึ้นมาใหม่จนบรรลุผลสำเร็จโครงการหรือกิจกรรมดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนใช้หลักการบริหารการจัดการแบบมีส่วนร่วมเน้นการทำงานเป็นระบบได้รับการยกย่องจากผู้เกี่ยวข้องมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานอย่างแพร่หลายเกิดประโยชน์ในวงกว้าง

ประเด็นที่ 117 สถานศึกษามีรายงานผลการดำเนินโครงการเน้นการทำงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ครบถ้วนสมบูรณ์

ผลการสัมฤทธิ์	ผลการบันทึกเอกสาร
การวางแผนและกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานชัดเจนและปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา	1. สถานศึกษามีการวางแผนและกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานชัดเจนและปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา 2. สถานศึกษาได้ส่งเสริมและปฏิบัติให้ผู้เรียนทั้งหมดได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ 3. สถานศึกษามีรายงานผลการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรม ครบตามวงจรคุณภาพ PDCA 4. สถานศึกษามีหลักฐานการเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของผู้เรียนทั้งหมด

ประเด็นที่ 118 สถานศึกษามีหลักฐานแสดงการพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ด้านสังคม และด้านสติปัญญาผลงานเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ผลการสัมฤทธิ์	ผลการบันทึกเอกสาร
สถานศึกษามีหลักฐานแสดงการพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา	1. สถานศึกษามีรายงานผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมตามวงจรคุณภาพ PDCA ครบถ้วนสมบูรณ์ 2. สถานศึกษามีหลักฐานแสดงการพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา 3. สถานศึกษามีผลการประเมินผู้เรียนที่เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรม ทุกกิจกรรม 4. สถานศึกษาได้ส่งนักเรียนและนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมนักองค์กรวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทยระดับภาคชาติเพื่อแสดงความสามารถด้านการพัฒนาผู้เรียน 5. สถานศึกษาจัดส่งนักเรียนนักศึกษาเข้าร่วมแข่งขันทักษะวิชาชีพระดับภาคและชาติเพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียน

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นที่ 119 สถานศึกษามีผลงานได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้องและมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างแพร่หลายเกิดประโยชน์วงกว้างผู้เรียน

ผลการสัมภาษณ์	ผลการบันทึกเอกสาร
<p>สถานศึกษามีรายงานผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมตามวงจรคุณภาพ PDCA ครบถ้วนสมบูรณ์และมีผลการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในระดับคุณภาพดีมาก</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีรายงานผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมตามวงจรคุณภาพ PDCA ครบถ้วนสมบูรณ์และมีผลการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในระดับคุณภาพดีมาก 2. สถานศึกษามีจำนวนชิ้นงานผลงานสิ่งประดิษฐ์ของคนรุ่นใหม่เข้าแข่งขันในระดับชาติและได้รับรางวัลมากมาย 3. สถานศึกษาได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมแข่งขันทักษะวิชาชีพในระดับชาติและได้รับรางวัลชนะเลิศระดับชาติ

4.2 ผลการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

จากการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกข้อมูลเอกสารและการสัมภาษณ์ครอบคลุมมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และคู่มือประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่ผู้มีความเป็นเลิศ ซึ่งเป็นการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ 3 กลุ่ม จำนวน 48 คน โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยสามารถนำมาใช้ในการสังเคราะห์แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ โดยขอเสนอผลการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ในภาพรวม

ส่วนที่ 2 แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ จำแนกรายด้านโดยแต่ละส่วนมีรายละเอียด ดังนี้

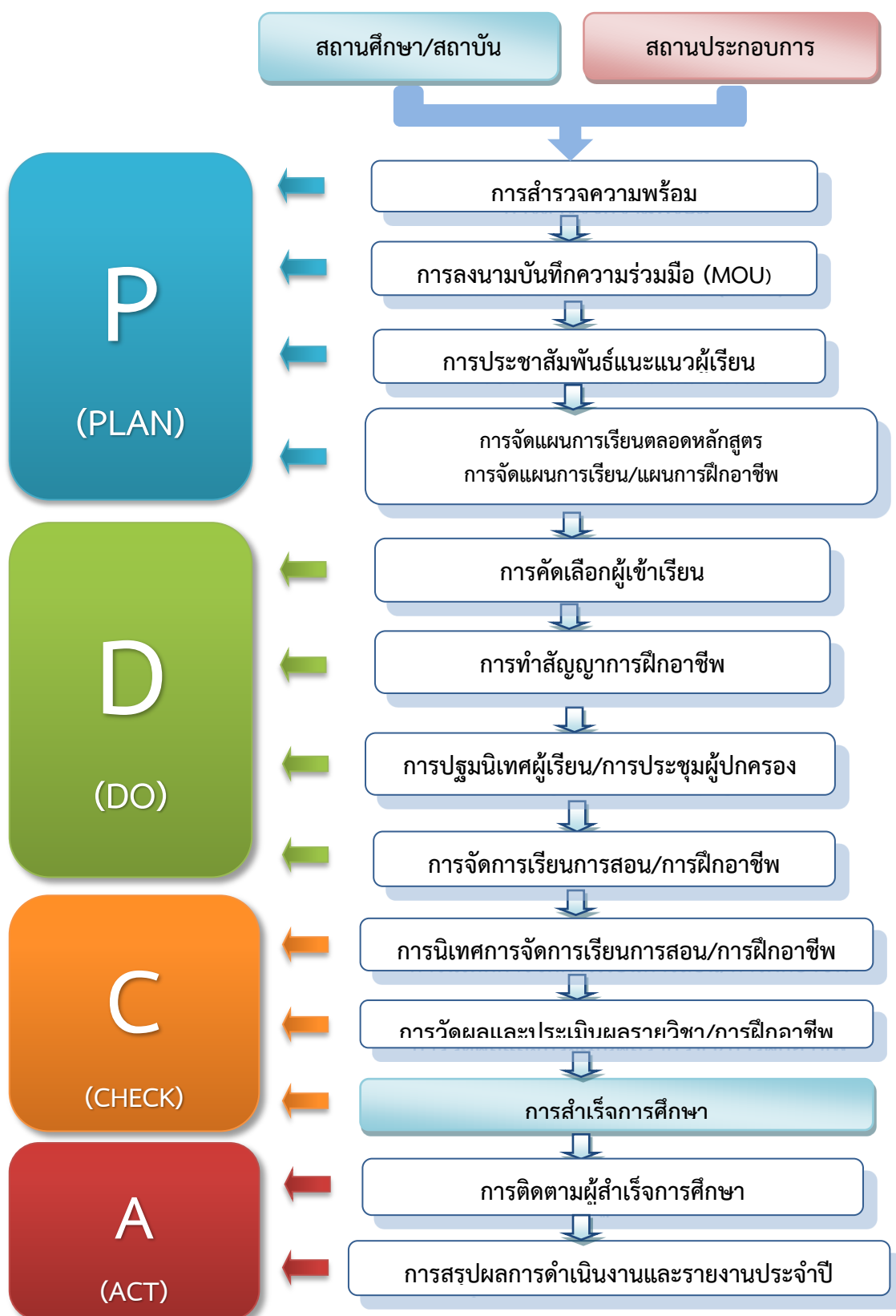
4.2.1 แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ในภาพรวม

1. ด้านวางแผน (Plan) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือการสำรวจความพร้อมการลงนามบันทึกความร่วมมือ (MOU) การประชาสัมพันธ์แนะแนวผู้เรียน การจัดแผนการเรียนตลอดหลักสูตร การจัดทำแผนการเรียนหรือแผนการฝึก

2. ด้านการปฏิบัติตามแผน (DO) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ การคัดเลือกผู้เรียน การทำสัญญาการฝึกอาชีพ การปฐมนิเทศผู้เรียน/การประชุมผู้ปกครอง การจัดการเรียนการสอนหรือการฝึกอาชีพ

3. ด้านตรวจสอบแก้ไข (Check) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือการนิเทศการจัดการเรียนการสอนหรือการฝึกอาชีพ การวัดผลและประเมินผลรายวิชา/การฝึกอาชีพ และการสำเร็จการศึกษา แต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดของข้อมูลดังนี้

4. ด้านการประเมินและพัฒนา (Act) ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนคือ การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา การสรุปผลการดำเนินงานและรายงานประจำปี โดยแนวปฏิบัติที่ดีในภาพรวม สามารถแสดงได้ ดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 แนวปฏิบัติที่ดีในภาพรวมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ใช้วงจร Deming PDCA

4.2.2 แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ จำแนกรายด้านโดยแต่ละส่วนมีรายละเอียด ดังนี้

4.2.2.1 การสำรวจความพร้อม มีข้อมูลสำรวจความพร้อมของสถานประกอบสัญญาความร่วมมือการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กับสถานประกอบการ สำรวจความพร้อมด้านกำลังคน และมีรายละเอียดย่อยด้านครุניתของสถานศึกษา ครูฝึกของสถานประกอบการ ความรู้ของครูฝึกที่เกี่ยวกับการฝึก สำรวจความรู้ด้านการวัดผลประเมินผลของการจัดการเรียนระบบทวิภาคี การดูแลผู้เรียนในเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สำรวจความพร้อมของผู้เรียน การเตรียมความพร้อมผู้เรียนด้านทักษะและคุณธรรมจริยธรรม สร้างเจตคติให้กับผู้ปกครองเกี่ยวกับระบบทวิภาคี สำรวจความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร ห้องสำนักงาน ห้องปฏิบัติการ สำรวจความพร้อมด้านการบริหารจัดการเช่น แผนการเรียน แผนการฝึกทักษะวิชาชีพ สวัสดิการที่สถานประกอบการให้กับผู้เรียนในระบบทวิภาคี หมายเหตุหากทำการสำรวจแล้วพบว่าหน่วยงานที่จะทำความร่วมมือยังขาดความพร้อมด้านใดด้านหนึ่งให้ดำเนินการพัฒนาความพร้อมก่อนลงนามบันทึกความร่วมมือ สามารถแสดงได้ ดังภาพที่ 4.2

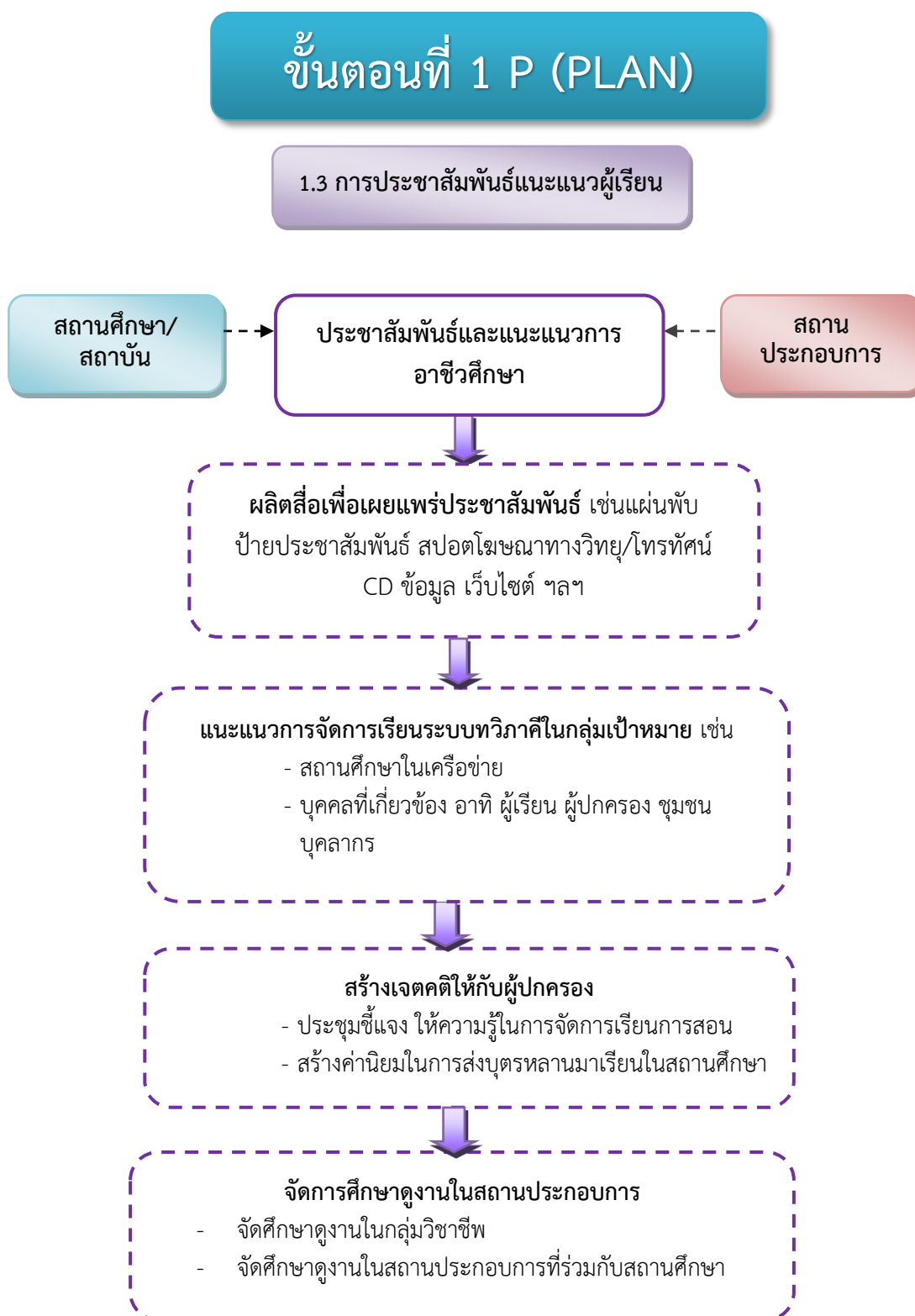
ภาพที่ 4.2 แนวปฏิบัติที่ดีตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ใช้วงจร Deming PDCA ด้านการสำรวจความพร้อม

4.2.2.2 การลงนามบันทึกความร่วมมือ (MOU) ให้มีการจัดตั้งคณะทำงาน ประชุมร่วมกันพิจารณากรอบการดำเนินงานและความร่วมมือ คณะทำงานร่างบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ นำเสนอผู้มีอำนาจทั้ง 2 ฝ่ายพิจารณาในรายละเอียดจัดเตรียมพิธีลงนาม กำหนดการ สถานที่ หนังสือเชิญบันทึกข้อตกลง ผู้มีอำนาจลงนาม ทั้ง 2 ฝ่ายและพยาน 2 ฝ่าย ผู้มีเกียรติร่วมงาน เชิญหน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่นของสถานศึกษาและสถานประกอบการรับทราบ รายงานผล บันทึกข้อตกลงลงใน web site ฐานข้อมูลความร่วมมือ <http://boc.vec.go.th> ของ สำนักความร่วมมือและ [http : //www.d-vec.com](http://www.d-vec.com) ของศูนย์อาชีวศึกษาวิภาคี สามารถแสดงได้ ดังภาพที่ 4.3

ภาพที่ 4.3 แนวปฏิบัติที่ดีตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ใช้วงจร Deming PDCA ด้านการลงนามความร่วมมือ

4.2.2.3 การประชาสัมพันธ์แนะแนวผู้เรียน ให้ผลิตสื่อเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เช่น แผ่นพับแนะนำการจัดการเรียนระบบทวิภาคี ในกลุ่มเป้าหมาย เช่น สถานศึกษาในเครือข่าย บุคคลที่เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนบุคลากร ป้ายประชาสัมพันธ์ สปอต โฆษณาทางวิทยุ หรือโทรทัศน์ CD ข้อมูล เว็บไซต์ ฯลฯ สร้างเจตคติให้กับผู้ปกครอง ประชุมชี้แจงให้ความรู้ในการจัดการเรียนการสอน สร้างค่านิยมในการส่งบุตรหลานมาเรียนในสถานศึกษา จัดการศึกษาดูงานในสถานประกอบการจัดศึกษาดูงานในกลุ่มวิชาชีพ จัดศึกษาดูงานในสถานประกอบการที่ร่วมกับสถานศึกษา สามารถแสดงได้ ดังภาพที่ 4.4

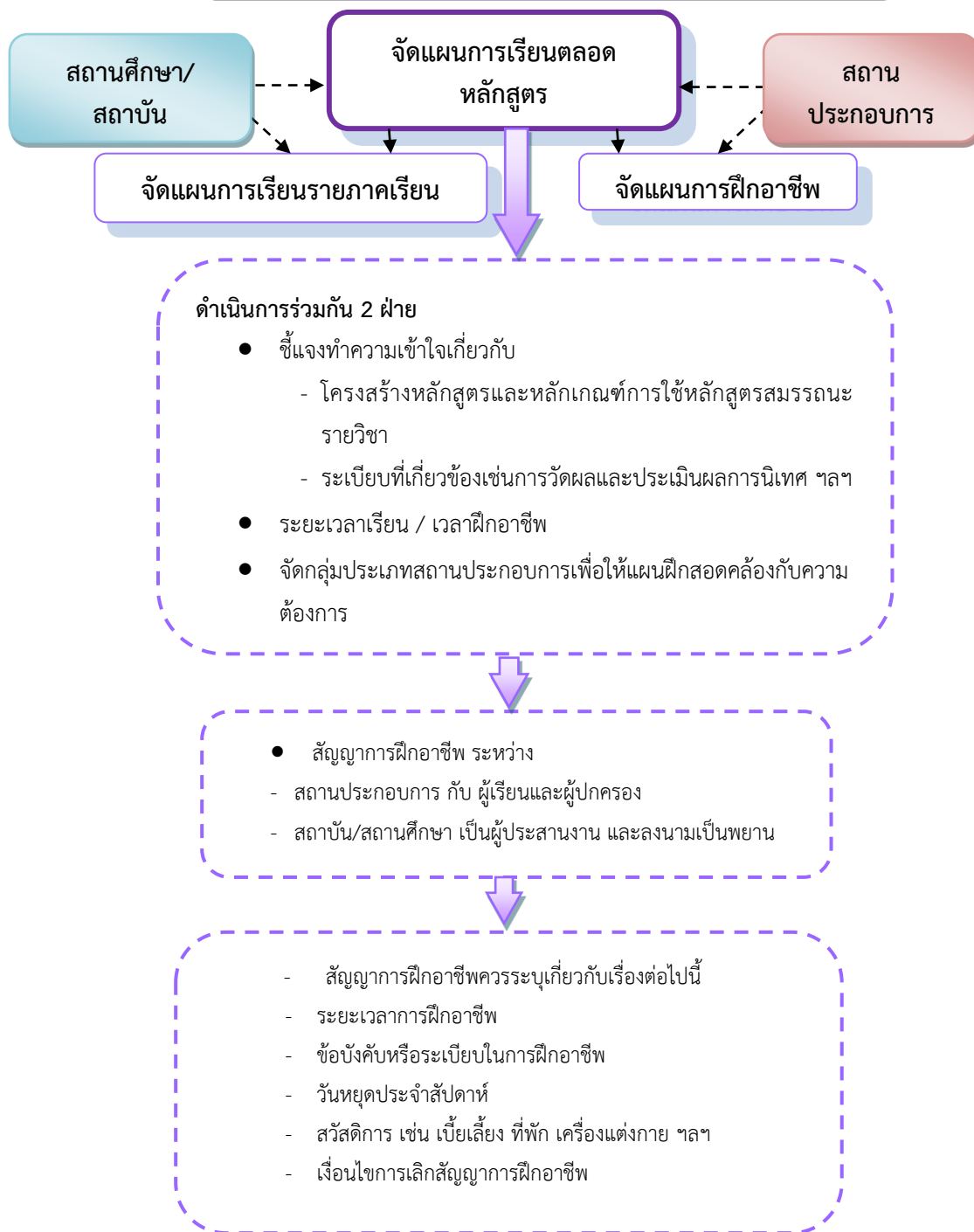

ภาพที่ 4.4 แนวปฏิบัติที่ดีตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ใช้วงจร Deming PDCA
ด้านการประชาสัมพันธ์และแนวผู้เรียน

4.2.2.4 การจัดการเรียนตลอดหลักสูตร การจัดการเรียนแผนการฝึกอาชีพ ผู้เรียน ดำเนินการร่วมกัน 2 ฝ่าย ซึ่งแจ้งทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรและหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรสมรรถนะรายวิชา ระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น การวัดผลและประเมินผลการนิเทศ ฯลฯ ระยะเวลาเรียนหรือเวลาฝึกอาชีพ จัดกลุ่มประเภทสถานประกอบการเพื่อให้แผนฝึกสอดคล้องกับความต้องการดำเนินการในรอบข้อตกลงของทั้ง 2 ฝ่าย สัญญาการฝึกอาชีพระหว่างสถานประกอบการกับผู้เรียนและผู้ปกครอง สถาบันหรือสถานศึกษา เป็นผู้ประสานงานและลงนามเป็นพยาน สัญญาการฝึกอาชีพระบุเกี่ยวกับเรื่อง ระยะเวลาการฝึกอาชีพ ข้อบังคับหรือระเบียบในการฝึกอาชีพ วันหยุดประจำสัปดาห์ สวัสดิการ เช่น เบี้ยเลี้ยง ที่พัก เครื่องแต่งกาย ฯลฯ เงื่อนไขการเลิกสัญญาการฝึกอาชีพ สามารถแสดงได้ ดังภาพที่ 4.5

ขั้นตอนที่ 1 P (PLAN)

1.4 การจัดการเรียนและแผนการฝึกอาชีพตลอดหลักสูตร

ภาพที่ 4.5 แนวปฏิบัติที่ดีที่ตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ใช้วงจร Deming PDCA การจัดการเรียน

4.2.2.5 การคัดเลือกผู้เรียนดำเนินการร่วมกัน 2 ฝ่ายมีแผนการรับผู้เรียน 2 รูปแบบ

1. แบบสมัครเข้าสถานศึกษาโดยรู้ระบบทวิภาคี 2. แบบสถานประกอบการและสถานศึกษาออกแนะแนวผู้เรียน ผู้เรียนทราบว่าตนศึกษาในระบบทวิภาคี ประชุมร่วมกันวางแผน กำหนดขั้นตอนวิธีการรับสมัคร วิธีการคัดเลือก ได้แก่ การสอบข้อเขียน สอบสัมภาษณ์ สอบปฏิบัติ ดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนด ประกาศผล มอบตัว ลงทะเบียน ผ่านการตรวจสอบสุขภาพ คุณสมบัติของผู้เรียน เกณฑ์การคัดเลือกมีคุณสมบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษา และการประเมินผลการศึกษา มีคุณสมบัติตามที่สถานประกอบการกำหนด มีการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนก่อนออกฝึก ผ่านการประเมินผลตามมาตรฐานที่กำหนด สัญญาการฝึกอาชีพ ระหว่างสถานประกอบการกับผู้เรียนและผู้ปกครอง สถาบัน สถานศึกษา เป็นผู้ประสานงานและลงนามเป็นพยานการทำสัญญาการฝึกอาชีพ สัญญาการฝึกอาชีพควรระบุเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ ระยะเวลา การฝึกอาชีพ ข้อบังคับหรือระเบียบในการฝึกอาชีพวันหยุดประจำสัปดาห์ สวัสดิการ เช่น เบี้ยเลี้ยง ที่พัก เครื่องแต่งกาย ฯลฯ เงื่อนไขการเลิกสัญญาการฝึกอาชีพ กองทุนต่างๆ เช่นกองทุนกู้ยืม ทุนให้เปล่า ฯลฯ สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 4.6

ภาพที่ 4.6 แนวปฏิบัติที่ดีตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ใช้วงจร Deming PDCA การคัดเลือกผู้เรียน

4.2.2.6 การทำสัญญาการฝึกอาชีพ สัญญาการฝึกอาชีพ ระหว่างสัญญาการฝึกอาชีพ ระหว่าง สถานประกอบการ กับ ผู้เรียนและผู้ปกครอง สถาบัน สถานศึกษา เป็นผู้ประสานงานและลงนามเป็นพยาน สัญญาการฝึกอาชีพควรระบุเกี่ยวกับเรื่อง ระยะเวลาการฝึกอาชีพ ข้อบังคับหรือระเบียบในการฝึกอาชีพ วันหยุดประจำสัปดาห์ สวัสดิการ เช่น เบี้ยเลี้ยง ที่พัก เครื่องแต่งกาย ฯลฯ เงื่อนไขการเลิกสัญญาการฝึกอาชีพ รายละเอียดของช่างงานที่ฝึก สถานประกอบการ กับ ผู้เรียนและผู้ปกครอง สถาบัน/สถานศึกษา เป็นผู้ประสานงานและลงนามเป็นพยาน สามารถแสดงได้ ดังภาพที่ 4.7

ภาพที่ 4.7 แนวปฏิบัติที่ดีตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ใช้วงจร Deming PDCA การทำสัญญาการฝึก

4.2.2.7 การปฐมนิเทศผู้เรียน การประชุมผู้ปกครอง มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลายฝ่ายดังนี้ ผู้บริหาร หัวหน้าแผนก ครูนิเทศ ครูประจำรายวิชา ครูที่ปรึกษา ครูฝึก ผู้ควบคุมการฝึก ชี้แจงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ระเบียบสถานศึกษา สถาบัน ข้อบังคับสถานประกอบการแนวทางการเรียนการสอน ในสถานศึกษา และการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ขอบข่ายงานของสถานประกอบการผู้รับผิดชอบ และการดูแลผู้เรียน คู่มือผู้เรียนหลักเกณฑ์การปฏิบัติของผู้เรียนระบบทวิภาคี สวัสดิการ ค่าตอบแทน สามารถแสดงได้ ดังภาพที่ 4.8

ภาพที่ 4.8 แนวปฏิบัติที่ดีตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ใช้วงจร Deming PDCA
การปฐมนิเทศผู้เรียน/การประชุมผู้ปกครอง

4.2.2.8 การจัดการเรียนการสอนหรือการฝึกอาชีพ ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับครูและบุคลากรของสถานศึกษาได้แก่ ระเบียบ หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรและแนวทางการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การจัดการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ ตารางสอน กำหนดหน้าที่ให้กับครูและบุคลากรในระบบทวิภาคี ครูนิเทศก์ ครูฝึก ผู้ควบคุมการฝึก การจัดเรียนการสอนตามแผนการเรียนและการฝึกอาชีพตามแผนการฝึก การอบรมสัมมนาผู้เรียนระบบทวิภาคี เช่น การประชุมสัมมนา ระหว่างการฝึกอาชีพ การประชุมนำเสนอสรุปผลการฝึกอาชีพ การอบรมความรู้เกี่ยวกับสถานประกอบการ การอบรมเสริมความรู้เฉพาะงานในสถานประกอบการ สามารถแสดงได้ ดังภาพที่ 4.9

ภาพที่ 4.9 แนวปฏิบัติที่ดีที่ตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ โดยใช้วงจร Deming PDCA การจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ

4.2.2.9 การนิเทศการจัดการเรียนการสอนหรือการฝึกอาชีพ การนิเทศการเรียนการสอน แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการเรียนการสอนการนิเทศการฝึกอาชีพไม่ต่ำกว่า 2 ครั้งต่อภาคเรียน รายงานผลการนิเทศ ระบบนิเทศออนไลน์ กำหนดช่องทางการนิเทศระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการ การนิเทศการฝึกอาชีพหลักเกณฑ์การนิเทศ ติดตามผลการฝึกอาชีพ มอบหมายครูนิเทศ จัดทำแผนการนิเทศ การตรวจสอบบันทึกการฝึกอาชีพ รายงานผลการนิเทศ การให้คำปรึกษา ผู้เรียน ผู้นิเทศสถานประกอบการ ผู้นิเทศ สามารถแสดงได้ ดังภาพที่ 4.10

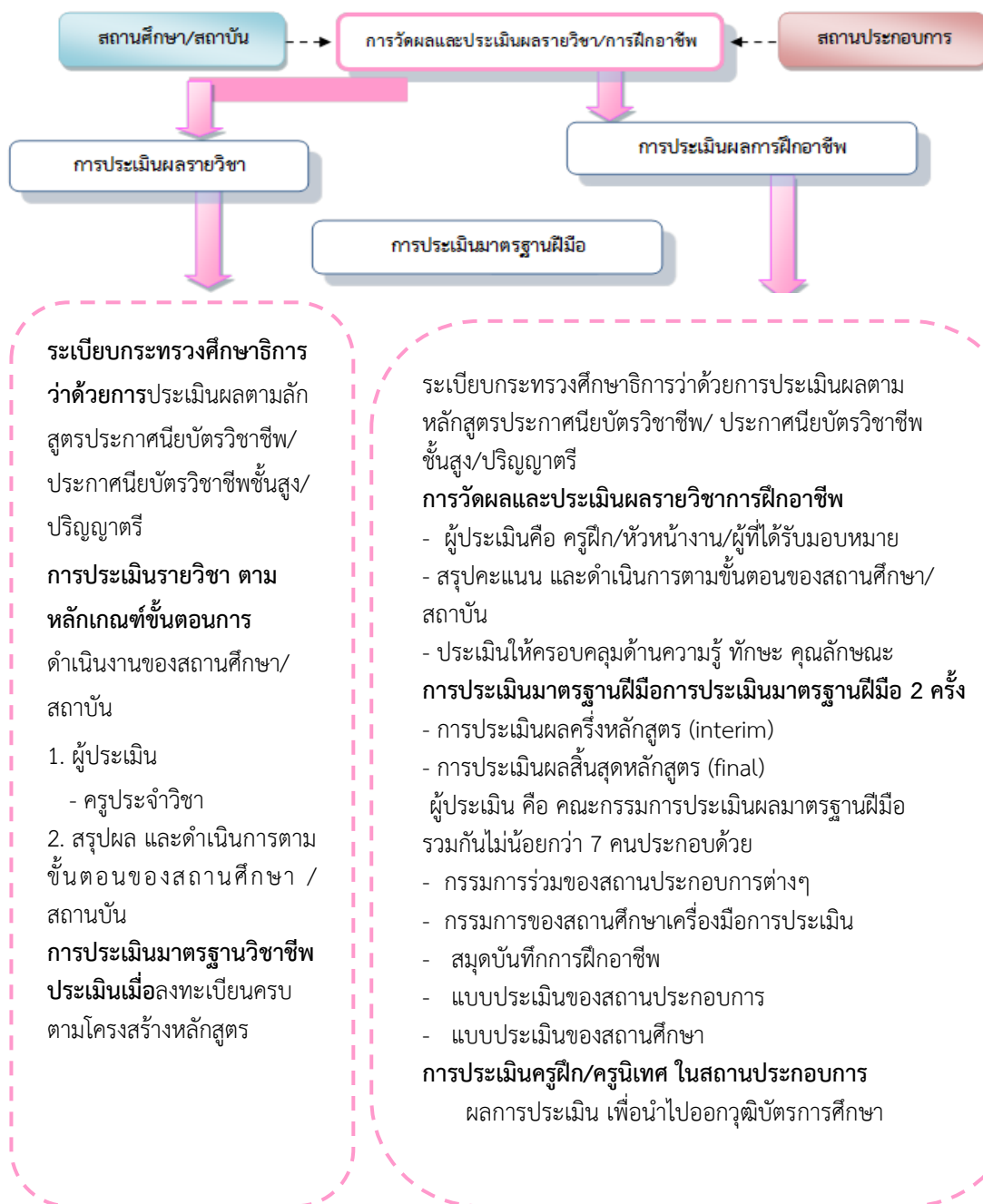

ภาพที่ 4.10 แนวปฏิบัติที่ดีตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ โดยใช้วงจร Deming PDCA การนิเทศก์การจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ

4.2.2.10 การวัดผลและประเมินผลรายวิชา การฝึกอาชีพปฏิบัติภายใต้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปริญญาตรี การประเมินรายวิชาตามหลักเกณฑ์ขั้นตอนการดำเนินงานของสถานศึกษา สถาบัน 1. ผู้ประเมิน ครูประจำวิชา 2. สรุปผล และดำเนินการตามขั้นตอนของ สถานศึกษาจัดให้มีการประเมินมาตรฐานวิชาชีพประเมินเมื่อลงทะเบียนครบตามโครงสร้างหลักสูตรระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปริญญาตรี การวัดผลและประเมินผลรายวิชาการฝึกอาชีพผู้ประเมินคือ ครูฝึก หัวหน้างาน ผู้ที่ได้รับมอบหมาย สรุปคะแนนและดำเนินการตามขั้นตอนของสถานศึกษา ประเมินให้ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะ คุณลักษณะการประเมินมาตรฐานฝีมือการประเมินมาตรฐานฝีมือ 2 ครั้ง การประเมินผลครึ่งหลักสูตร (interim) การประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (final) ผู้ประเมินคือ คณะกรรมการประเมินผลมาตรฐานฝีมือรวมกันไม่น้อยกว่า 7 คนประกอบด้วยกรรมการร่วมของสถานประกอบการต่างๆ กรรมการของสถานศึกษา เครื่องมือการประเมิน สมุดบันทึกการฝึกอาชีพ แบบประเมินของสถานประกอบการ แบบประเมินของสถานศึกษา การประเมินครูฝึกครูนิเทศ ในสถานประกอบการ ผลการประเมิน เพื่อนำไปออกวุฒิบัตรการศึกษา สามารถแสดงได้ ดังภาพที่ 4.11

ขั้นตอนที่ 3 C (CHECK)

3.2 การวัดผลและประเมินผลรายวิชา/การฝึกอาชีพ

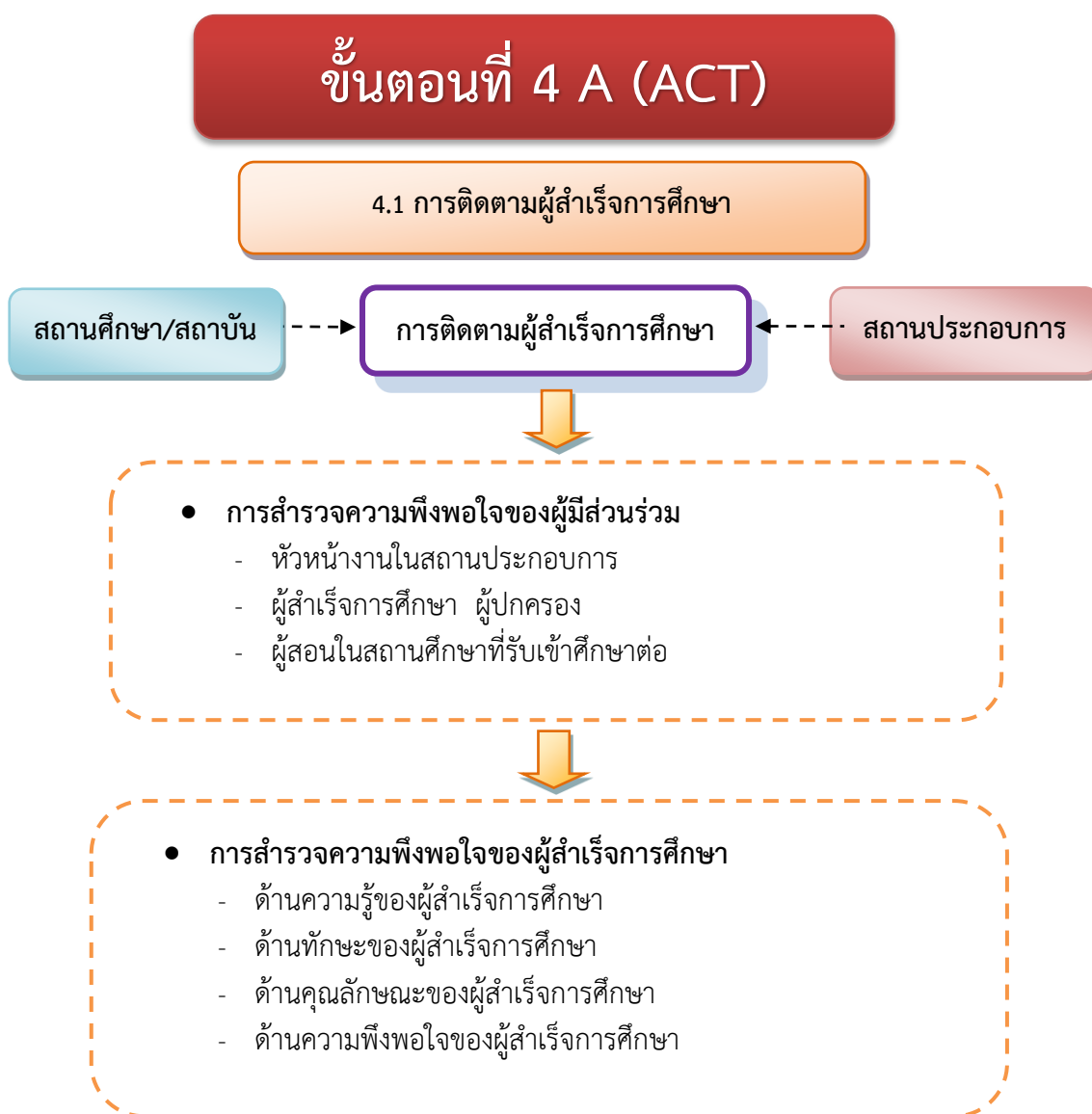
ภาพที่ 4.11 แนวปฏิบัติที่ดีตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ โดยใช้วงจร Deming PDCA การวัดผลและประเมินผลรายวิชา/การฝึกอาชีพ

4.2.2.11 การสำเร็จการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และปริญญาบัตรในระดับปริญญาตรีเอกสารที่สถานศึกษาออกให้ตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลเมื่อสำเร็จการศึกษา ใบรับรองการผ่านงาน เอกสารที่สถานประกอบการออกให้เพื่อแสดงว่าผู้เรียนได้เข้ารับการฝึกและผ่านการฝึกทักษะวิชาชีพในระบบทวิภาคีในสถานประกอบการตามสาขาวิชาชีพ วุฒิบัตรรับรองการศึกษาระบบทวิภาคี เอกสารที่สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันรับรองว่าผู้เรียนผ่านการเรียนรู้การฝึกอาชีพและสำเร็จการศึกษาตามระบบทวิภาคีไ้ผ่านมาตรฐานวิชาชีพ เอกสารที่คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพออกให้เมื่อผู้เรียนผ่านเกณฑ์ การจัดกิจกรรมส่งเสริม สร้างแรงจูงใจผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พิธีมอบเกียรติบัตร/โล่เชิดชูเกียรติสถานประกอบการ พิธีมอบวุฒิบัตรรับรองการฝึกทักษะวิชาชีพในสถานประกอบการ/ใบผ่านงาน สามารถแสดงได้ ดังภาพที่ 4.12

ภาพที่ 4.12 แนวปฏิบัติที่ดีตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ใช้วงจร Deming PDCA
การสำเร็จการศึกษา

4.2.2.12 การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา การสำรวจความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วม หัวหน้างานในสถานประกอบการ ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ปกครอง ผู้สอนในสถานศึกษาที่รับเข้าศึกษาต่อ การสำรวจความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านความรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาด้านทักษะของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษา สามารถแสดงได้ ดังภาพที่ 4.13

ภาพที่ 4.13 แนวปฏิบัติที่ดีตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ใช้วงจร Deming PDCA การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา

4.2.2.13 การสรุปผลการดำเนินงานและรายงานประจำปี นำเสนอผลการดำเนินงาน การนิเทศติดตามแบบประเมินผลต่างๆ ไปใช้ในการรายงานผลต่อผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อ ประเมินการดำเนินงาน เพื่อนำผลการดำเนินงานไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนา การจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีต่อไป ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่สถานประกอบการ สามารถแสดงได้ ดังภาพที่ 4.14

ภาพที่ 4.14 แนวปฏิบัติที่ดีตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ใช้วงจร Deming PDCA การสรุปผลการดำเนินงานและการรายงานประจำปี

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สูงความเป็นเลิศในกลุ่ม 5 ดาว วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและนำเสนอข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

5.1.1.1 เพื่อถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สูงความเป็นเลิศในกลุ่ม 5 ดาว

5.1.1.2 เพื่อสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ

5.1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและแหล่งข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สูงความเป็นเลิศ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

5.1.2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและแหล่งข้อมูลสำหรับถอดบทเรียน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักสำหรับถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สูงความเป็นเลิศในกลุ่ม 5 ดาว คือ วิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ได้รับผลการประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสูงความเป็นเลิศในกลุ่ม 5 ดาว จำนวน 20 คนจาก 5 วิทยาลัย

5.1.2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและแหล่งข้อมูลสำหรับสร้างแนวปฏิบัติที่ดี

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักสำหรับการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการคือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการโดยเลือกแบบเจาะจงแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ประกอบด้วยผู้บริหาร ครูหัวหน้าแผนก และครูหัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี รวมจำนวน 18 ท่าน

กลุ่มที่ 2 ครูของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ประกอบด้วย ครูประจำรายวิชาและครูนิเทศก์ รวมจำนวน 20 ท่าน

กลุ่มที่ 3 บุคลากรในสถานประกอบการ ที่รับนักเรียนนักศึกษาออกฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ประกอบด้วย ผู้ควบคุมการฝึกงานหรือครูฝึกในสถานประกอบการ จำนวน 5 สถานประกอบการ

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1.3.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีประกอบด้วย

1. แบบบันทึกเอกสาร จากเอกสารประกอบด้วยประเด็นหลัก 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ครอบคลุม 12 ประเด็นย่อย

ดังนี้

1. สำรวจความพร้อม
2. การบันทึกข้อตกลงลงความร่วมมือ
3. การวางแผนร่วมกับสถานประกอบการ
4. การประชาสัมพันธ์แนะแนวผู้เรียน
5. การคัดเลือกผู้เข้าเรียนและทำสัญญาการฝึกอาชีพ
6. การปฐมนิเทศผู้เรียนและการประชุมผู้ปกครอง
7. การจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพ
8. การนิเทศการจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพ
9. การวัดผลและประเมินผลรายวิชา
10. การสำเร็จการศึกษา
11. การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา
12. การสรุปผลการดำเนินงานและรายงานประจำปี

ส่วนที่ 2 คู่มือประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ

พ.ศ. 2557 ครอบคลุม 5 ประเด็นย่อย ดังนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการบริหารจัดการ
4. ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย
5. ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นข้อคำถามปลายเปิด ประกอบด้วยประเด็น

หลัก 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2557 ครอบคลุม

ประเด็น 12 ประเด็นย่อย ดังนี้

1. สำรวจความพร้อม
2. การบันทึกข้อตกลงลงความร่วมมือ
3. การวางแผนร่วมกับสถานประกอบการ
4. การประชาสัมพันธ์แนะแนวผู้เรียน
5. การคัดเลือกผู้เข้าเรียนและทำสัญญาการฝึกอาชีพ
6. การปฐมนิเทศผู้เรียนและการประชุมผู้ปกครอง

7. การจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพ
8. การนิเทศการจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพ
9. การวัดผลและประเมินผลรายวิชา
10. การสำเร็จการศึกษา
11. การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา
12. การสรุปผลการดำเนินงานและรายงานประจำปี

ส่วนที่ 2 คู่มือประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พ.ศ. 2557 ครอบคลุม 5 ประเด็นย่อย ดังนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการบริหารจัดการ
4. ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย
5. ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

5.1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ คือประเด็นคำถามเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ต่างๆ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 แนวปฏิบัติที่ดีในภาพรวมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ โดยใช้วงจร Deming PDCA ในภาพรวม

ประเด็นที่ 2 แนวปฏิบัติที่ดี ด้านวางแผน (Plan) ประกอบด้วย การสำรวจความพร้อม การลงนามบันทึกความร่วมมือ (MOU) ประชาสัมพันธ์แนะแนวผู้เรียน การจัดการเรียนตลอดหลักสูตรการจัดการเรียน/แผนการฝึกอาชีพ ด้านการปฏิบัติตามแผน (DO) ประกอบด้วย การคัดเลือกผู้เรียน การทำสัญญาการฝึกอาชีพ การปฐมนิเทศผู้เรียน/การประชุมผู้ปกครอง การจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ ด้านตรวจสอบแก้ไข (Check) ประกอบด้วย การนิเทศการจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ การวัดผลและประเมินผลรายวิชา/การฝึกอาชีพ การสำเร็จการศึกษา ด้านการประเมินและพัฒนา (Act) ประกอบด้วย การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา การสรุปผลการดำเนินงานและรายงานประจำปี

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

5.1.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อถอดบทเรียนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศในกลุ่ม 5 ดาวแบ่งออกเป็น 2 ส่วนย่อย ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อสังเคราะห์เอกสารผู้วิจัยทำหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยแบบสังเคราะห์เอกสารจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 5 วิทยาลัย จำนวน 30 คน ผู้วิจัยจัดส่งหนังสือไปยังกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยนัดหมายกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อทำการสังเคราะห์เอกสารด้วยตนเองช่วงเดือน มกราคม – มีนาคม 2559

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อสัมภาษณ์ผู้วิจัยทำหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย โดยสัมภาษณ์ จากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 5 วิทยาลัย จำนวน 30 คน ผู้วิจัยจัดส่งหนังสือไปยังกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยนัดหมายกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเองช่วงเดือน มกราคม – มีนาคม 2559 ผู้วิจัยสรุปข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์และส่งผลการวิเคราะห์กลับไปยังกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล จากนั้นจึงนำเสนอข้อมูลที่ได้รับการตรวจสอบแล้ว ไปใช้ในการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม

5.1.4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเพื่อสร้างแนวปฏิบัติที่ดี

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม โดยมีกระบวนการดังนี้

ผู้วิจัยขอหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อเรียนเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 3 กลุ่ม จำนวน 48 คน เพื่อร่วมการสนทนากลุ่ม 3 ครั้ง ในวันที่ 21 สิงหาคม 2560 เวลา 9.00-16.00 น. ณ ห้องประชุมศรีน้อย อาคารวิทยบริการ ชั้น 3 วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ

5.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.1.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเพื่อถอดบทเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเพื่อถอดบทเรียนในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สูงความเป็นเลิศในกลุ่ม 5 ดาว ที่ได้จากแบบบันทึกเอกสารและการสัมภาษณ์ ตรวจสอบและตีความข้อมูล จด ทำบันทึก ทำดัชนี (Index) ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) วิเคราะห์โดยการจำแนกประเภทข้อมูล (Typological Analysis) ทั้งโดยใช้แนวคิดทฤษฎี และไม่ใช้แนวคิดทฤษฎี เปรียบเทียบข้อมูล (Comparison) วิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) หลังจากที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลและมีข้อมูลที่ได้มีความครบถ้วนเพียงพอต่อการตอบคำถามของการวิจัยและเพียงพอต่อการนำมาสร้างข้อสรุปเบื้องต้นตามกรอบแนวคิดของการวิจัยแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการต่อไป

5.1.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเพื่อสร้างแนวปฏิบัติที่ดี ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการถอดบทเรียนเพื่อสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม โดยมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการถอดบทเรียนเพื่อสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ด้วยวิธีการสนทนากลุ่มมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ ผู้วิจัยประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มทั้ง 3 ครั้ง ครั้งที่ 1 ได้ข้อมูลจากผู้บริหารของวิทยาลัยของสถานศึกษา ครั้งที่ 2 ได้ข้อมูลจากครูผู้สอน และครั้งที่ 3 บุคลากรของสถานประกอบการ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ที่จำแนก

ตามประเด็นของกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อสร้างเป็นข้อสรุป และการเปรียบเทียบข้อมูล (Comparison) โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร ของสถานศึกษาจากการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม มาเปรียบเทียบเพื่อหาความสัมพันธ์ ความสอดคล้อง หรือความขัดแย้งของ ข้อมูลและการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) โดยการตีความข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบ เพื่อสร้างข้อสรุปแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิค กาญจนภิเษก สมุทรปราการ จากนั้นผู้วิจัยนำสรุป มาสร้างแนวปฏิบัติที่ดี ต่อไป

5.1.6 ผลการวิจัย

ผลการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษา ที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศในกลุ่ม 5 ดาว ขอนำเสนอ 2 ส่วน คือ

5.1.6.1 ผลการถอดบทเรียนจากการบันทึกเอกสาร พบว่าสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ สำเร็จมีร่องรอยเอกสารข้อมูล การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย การขับเคลื่อนกลไกเชิงระบบที่มีความเข้มแข็งในกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เกิดจากการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษาสถานประกอบการและภาคส่วนต่างๆ ของสังคมที่เกี่ยวข้อง ร่วมมือในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ ระหว่างความรู้ในชั้นเรียนกับ ประสบการณ์การทำงานจริง มีการประเมินมาตรฐานการฝึกปฏิบัติประสบการณ์วิชาชีพตามข้อตกลง แผนการฝึกอาชีพที่จัดทำร่วมกันมีการมอบใบรับรองมาตรฐานผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเมื่อ สิ้นสุดหลักสูตร มีระบบการประกันคุณภาพการผลิตกำลังคนตั้งแต่กระบวนการออกแบบหลักสูตรที่ เชื่อมโยงกับตลาดแรงงานการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะฐานและควบคุมมาตรฐานด้วยกรอบ คุณวุฒิวิชาชีพ รวมถึงการสนับสนุนด้านงบประมาณจากภาครัฐ การเตรียมกำลังคน ที่มีความชำนาญ งานเข้าสู่ตลาดแรงงานผลิตกำลังคนที่มีประสิทธิภาพตรงความต้องการของสถานประกอบการ เปิด โอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกอาชีพในแหล่งงานที่แท้จริงให้บุคคลในวัยเรียนได้พัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพ และให้หน่วยงานเป็นแหล่งอาชีพเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ยึดหลักสนองความต้องการของ สถานประกอบการ โครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่นตามความพร้อมทั้ง 2 ฝ่าย เพื่อเป้าหมายทักษะความ ชำนาญ วุฒิการศึกษาผู้เรียนมีทักษะความชำนาญและสำเร็จการศึกษาอย่างมีคุณภาพสอดคล้องกับ ความต้องการของตลาดแรงงาน การจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคีจะสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายได้ นั้นต้องประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน คือสถานประกอบการสถานศึกษาและนักศึกษา รวมทั้งผู้ประกอบการซึ่งต่างก็มีภาระหน้าที่รับผิดชอบและประโยชน์ที่ได้รับแตกต่างกันไปสำคัญคือสถาน มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องในหน่วยงานของแต่ละฝ่ายคือสถานประกอบการมีผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึก สถาน ศึกษาผู้เกี่ยวข้องคือหัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ครูนิเทศ ครูที่ปรึกษาโดยหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง ในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาทวิภาคีต้องเริ่มตั้งแต่การสำรวจความพร้อมของสถาน ประกอบการลักษณะงานสอดคล้องกับหลักสูตร สถานที่เครื่องมืออุปกรณ์เครื่องจักรเหมาะสมกับ ระดับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ด้านบุคลากรมีบุคลากรทำหน้าที่ควบคุมการฝึกและครูฝึก สามารถจัดส่งบุคลากรเข้าร่วมประชุมอบรมสัมมนากับสถานศึกษา ด้านทรัพยากรสนับสนุนการเดินทางสะดวกติดต่อสื่อสารสะดวกมีสวัสดิการให้นักศึกษา การจัดลงนามความร่วมมือระหว่าง 2 ฝ่าย ฝ่ายสถานศึกษาและฝ่ายสถานประกอบการ สำรวจความต้องการนักศึกษาทวิภาคีของสถาน ประกอบการ ระบุสาขาวิชา ระดับชั้น จำนวนที่สามารถรับนักศึกษาเข้าฝึกได้ คัดเลือกนักศึกษาเข้าสู่

ระบบการเรียนการสอนอาชีวศึกษาทวิภาคี จัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติพื้นฐาน จัดครูนิเทศนักศึกษาฝึกภาคปฏิบัติจัดประชุมสัมมนานักศึกษาระหว่างการฝึกภาคปฏิบัติ วัดผล ประเมินผลรายวิชาจัดสอบมาตรฐานฝีมือ ออกใบประกาศนียบัตรให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษา การดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จในแต่ละขั้นตอนจะต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันในแต่ละบริบท หน้าที่สถานประกอบการทำหน้าที่วางแผนอัตรากำลังเพื่อระบุสาขาวิชา ระดับการศึกษาและจำนวนนักศึกษาฝึกอาชีพที่ต้องการ จัดเตรียมครูฝึกเพื่อทำหน้าที่สอนภาคปฏิบัติดูแลนักศึกษาระหว่างการฝึกประชาสัมพันธ์ให้พนักงานในสถานประกอบการทราบเรื่องการเข้าร่วมจัดอาชีวศึกษาทวิภาคีกับสถานศึกษา จัดทำสัญญาการฝึกอาชีพซึ่งเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานประกอบการ กับนักศึกษาและผู้ปกครอง ให้ความยินยอมก่อนการฝึกจริง จัดสวัสดิการระหว่างการฝึกปฏิบัติเปียเลี้ยงเสื้อผ้า หรือทุนค่าเล่าเรียน เงินทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา จัดให้มีการฝึกอาชีพตามแผนการฝึก วัดผลและประเมินผลการฝึก ออกใบรับรองการผ่านการฝึกปฏิบัติวุฒิปัตร หน้าที่นักศึกษาเริ่มทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาและสถานประกอบการ สร้างและรักษาชื่อเสียงของสถานประกอบการรักษาความลับของสถานประกอบการอย่างเคร่งครัด มีความซื่อสัตย์สุจริต ในการปฏิบัติงานไม่กระทำการใดๆ ที่ก่อให้เกิดความแตกแยกหรือแบ่งกลุ่มแบ่งพวกในที่ทำงานตั้งใจเรียนอย่างจริงจัง ต่อเนื่องทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ รับผิดชอบค่าใช้จ่ายระหว่างเรียนหรืออาจได้รับทุนจากสถานประกอบการ หน้าที่ของผู้ปกครอง สถานศึกษาต้องทำความเข้าใจกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทวิภาคี เพื่อให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจพร้อมที่จะส่งเสริมให้การสนับสนุนการเรียนการฝึกอาชีพของนักศึกษาทวิภาคี การศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการเรียนอาชีวศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมุ่งเน้นการมีทักษะความชำนาญในวิชาชีพนักศึกษาต้องทำสัญญาการฝึกอาชีพเป็นลายลักษณ์อักษรกับสถานประกอบการได้รับความยินยอมจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง และต้องเรียนทั้งในสถานศึกษาและฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เพื่อให้เกิดทักษะในวิชาชีพได้รับประสบการณ์ตรงจากสถานประกอบการ มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ ปฏิบัติตามระเบียบของสถานศึกษาและระเบียบของสถานประกอบการเมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สามารถศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้นหน้าที่ของหัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทำหน้าที่วางแผนสำรวจความต้องการและพิจารณาความเหมาะสมของสถานประกอบการ ประชาสัมพันธ์การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประสานงานการฝึกอาชีพของนักศึกษาทั้งในสถานศึกษา และในสถานประกอบการ ประสานงานกับสถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนการเรียนการสอนตลอดหลักสูตร จัดปฐมนิเทศนักศึกษา จัดประชุมผู้ปกครอง วางแผนจัดการนิเทศติดตามประเมินผลการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ จัดประชุมสัมมนาผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึกและครูนิเทศประสานงานจัดการทดสอบมาตรฐานฝีมือเสนอโครงการปฏิบัติงานตามลำดับขั้นตอน บทบาทหน้าที่ของครูนิเทศ ทำหน้าที่จัดทำแผนการฝึกอาชีพร่วมกับครูฝึกให้คำแนะนำปรึกษาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานประกอบการให้คำปรึกษาในการสอนงานและการประเมินผลแก่ครูฝึกนิเทศติดตามความก้าวหน้าของนักศึกษาในสถานประกอบการดูแลติดตามการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามแผนการฝึกรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการนิเทศเสนอสถานศึกษาเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา ตรวจสอบดูบันทึกการฝึกอาชีพรวบรวมประเมินผลการฝึกอาชีพสรุปผลการประเมินการฝึกอาชีพ ส่งผลการเรียนรายวิชาที่ส่งฝึกอาชีพตามระเบียบสถานศึกษารายงานผลการนิเทศตามลำดับขั้น หน้าที่ของครูที่ปรึกษาให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้เรียนให้ความเห็นชอบการลงทะเบียนเรียนจัดเก็บ ข้อมูลประวัติการเรียน การฝึก ความประพฤติประสานงานกับ

นักศึกษาและผู้ปกครองอยู่เสมอ หน้าที่ของผู้ควบคุมการฝึกประสานงานกับสถานศึกษาในการจัด อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จัดทำแผนการฝึกอาชีพตลอดหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษารับผิดชอบดูแล การฝึกอาชีพของ นักศึกษาในสถานประกอบการ แนะนำครูฝึกดูแลการฝึกอาชีพของนักศึกษาตาม แผนการฝึกที่จัดทำร่วมกัน ประชุมร่วมกับสถานศึกษา เสนอแนวทางดำเนินการหรือแก้ปัญหาที่อาจ เกิดขึ้น หน้าที่ของครูฝึกมีหน้าที่สามารถเข้ารับการสัมมนาความรู้กับสถานศึกษาได้วางแผนการฝึก อาชีพรายวิชาสอนงาน ให้กับนักศึกษาฝึกงานดูแลการฝึกอาชีพ พฤติกรรม ของนักศึกษาให้คำปรึกษา ทั้งด้านความรู้ ทักษะและบุคลิกภาพของการเป็นพนักงานประเมินผลการฝึกอาชีพตามวัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดอาชีวศึกษาทวิภาคีผลประโยชน์ด้านธุรกิจของสถานประกอบการพัฒนาบุคลากรให้มีฝีมือความรู้ตรงตามความต้องการสามารถวางแผนกำลังคนอย่างเป็นระบบในระยะยาวเป็น การเตรียมบุคลากรที่มีคุณภาพเพื่อรองรับความต้องการแรงงานในอนาคตได้รับประโยชน์ตาม พระราชบัญญัติการส่งเสริมอาชีพ ด้านสังคมเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีประชาสัมพันธ์องค์กรต่อ สังคมเป็นการสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาให้โอกาสได้ฝึกปฏิบัติจริงจากประสบการณ์จริงเป็นการ ช่วยเหลือคุณภาพชีวิตแก่ผู้เรียน ในด้านค่าเบี้ยเลี้ยงและสวัสดิการอื่นๆ เป็นการตระหนักถึงความ รับผิดชอบต่อสังคมและเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดอาชีว ศึกษาทวิภาคีของสถานศึกษาคือผลิตผู้เรียนที่มีทักษะความชำนาญเฉพาะด้านได้ตรงตามความต้อง การของตลาดแรงงานสร้างความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน พัฒนา ความรู้ความสามารถของครูแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์กับสถานประกอบการเพื่อการพัฒนาหลัก สูตรให้ก้าวหน้าทันสมัย นักศึกษาได้รับประสบการณ์จริงจากการฝึกปฏิบัติอาชีพในสถานประกอบการ สามารถนำความรู้ทางทฤษฎีที่เรียนกับสถานศึกษาไปประยุกต์ใช้ให้เข้ากับภาคปฏิบัติในสถาน ประกอบการได้ มีทักษะในการปฏิบัติงานวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการได้ เรียนรู้และเข้าใจระบบการทำงานในสถานประกอบการพัฒนาบุคลิกภาพที่ดี มีความรับผิดชอบมี ลักษณะนิสัยที่ดีในการปฏิบัติงาน

5.1.6.2 ผลการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย เทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ รวบรวมข้อมูล จากการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความ เป็นเลิศในกลุ่ม 5 ดาว ด้วยวิธีการสังเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลถอดบท เรียน ไปสร้างแนวปฏิบัติที่ดีด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม ผลการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีพบว่า แนวปฏิบัติที่ดี ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ประกอบ ด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ด้านวางแผน (Plan) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือการสำรวจความพร้อม การลงนามบันทึกความร่วมมือ (MOU) การประชาสัมพันธ์แนะนำผู้เรียน การจัดการเรียน ตลอดหลักสูตร การจัดการเรียนหรือแผนการฝึก แต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดของข้อมูล ดังนี้

1. การสำรวจความพร้อม มีข้อมูลสำรวจความพร้อมของสถานประกอบสัญญาความร่วมมือการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากับสถาน ประกอบการ สำรวจความพร้อมด้านกำลังคน และมีรายละเอียดย่อยด้านครุניתเทศของสถานศึกษา ครู ฝึกของสถานประกอบการ ความรู้ของครูฝึกที่เกี่ยวกับการฝึก สำรวจความรู้ด้านการวัดผลประเมินผล ของการจัดการเรียนระบบทวิภาคี การดูแลผู้เรียนในเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สำรวจความ พร้อมของผู้เรียน การเตรียมความพร้อมผู้เรียนด้านทักษะและคุณธรรมจริยธรรม สร้างเจตคติให้กับ

ผู้ปกครองเกี่ยวกับระบบทวิภาคี สำรวจความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักร ห้องสำนักงาน ห้องปฏิบัติการ สำรวจความพร้อมด้านการบริหารจัดการเช่น แผนการเรียน แผนการฝึกทักษะวิชาชีพ สวัสดิการที่สถานประกอบการให้กับผู้เรียนในระบบทวิภาคี

2. การลงนามบันทึกความร่วมมือ (MOU) ให้มีการจัดตั้งคณะทำงาน ประชุมร่วมกัน พิจารณากรอบการดำเนินงานและความร่วมมือ คณะทำงานร่างบันทึกข้อตกลงความร่วมมือนำเสนอผู้มีอำนาจทั้ง 2 ฝ่ายพิจารณาในรายละเอียดจัดเตรียมพิธีลงนาม กำหนดการ สถานที่ หนังสือเชิญ บันทึกข้อตกลง ผู้มีอำนาจลงนาม ทั้ง 2 ฝ่ายและพยาน 2 ฝ่าย ผู้มีเกียรติร่วมงาน เชิญหน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่นของสถานศึกษาและสถานประกอบการมารับทราบ รายงานผล บันทึกข้อมูลลงใน web site ฐานข้อมูลความร่วมมือ <http://boc.vec.go.th> ของ สำนักความร่วมมือ และ <http://www.d-vec.com> ของศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี

3. ประชาสัมพันธ์แนะนำผู้เรียน ให้ผลิตสื่อเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เช่น แผ่นพับ แนะนำการจัดการเรียนระบบทวิภาคี ในกลุ่มเป้าหมาย เช่น สถานศึกษาในเครือข่าย บุคคลที่เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนบุคลากร ป้ายประชาสัมพันธ์ สปอต โฆษณาทางวิทยุหรือโทรทัศน์ CD ข้อมูล เว็บไซต์ ฯลฯ สร้างเจตคติให้กับผู้ปกครอง ประชุมชี้แจงให้ความรู้ในการจัดการเรียนการสอน สร้างค่านิยมในการส่งบุตรหลานมาเรียนในสถานศึกษา จัดการศึกษาคุณภาพในสถานประกอบการ จัดศึกษาคุณภาพในกลุ่มวิชาชีพ จัดศึกษาคุณภาพในสถานประกอบการที่ร่วมกับสถานศึกษา

4. การจัดแผนการเรียนตลอดหลักสูตรการจัดแผนการเรียนแผนการฝึกอาชีพผู้เรียน ดำเนินการร่วมกัน 2 ฝ่าย ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรและหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรสมรรถนะรายวิชา ระเบียบที่เกี่ยวข้องเช่นการวัดผลและประเมินผลการนิเทศ ฯลฯระยะเวลาเรียนหรือเวลาฝึกอาชีพ จัดกลุ่มประเภทสถานประกอบการเพื่อให้แผนฝึกสอดคล้องกับความต้องการ ดำเนินการในกรอบข้อตกลงของทั้ง 2 ฝ่าย สัญญาการฝึกอาชีพ ระหว่างสถานประกอบการกับผู้เรียน และผู้ปกครอง สถาบันหรือสถานศึกษา เป็นผู้ประสานงานและลงนามเป็นพยาน สัญญาการฝึกอาชีพ ควรระบุเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ ระยะเวลาการฝึกอาชีพ ข้อบังคับหรือระเบียบในการฝึกอาชีพ วันหยุดประจำสัปดาห์ สวัสดิการ เช่น เบี้ยเลี้ยง ที่พัก เครื่องแต่งกาย ฯลฯ

เงื่อนไขการเลิกสัญญาการฝึกอาชีพ

ขั้นตอนที่ 2 ด้านการปฏิบัติตามแผน (DO) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ การคัดเลือกผู้เรียน การทำสัญญาการฝึกอาชีพ การปฐมนิเทศผู้เรียน/การประชุมผู้ปกครอง การจัดการเรียนการสอนหรือการฝึกอาชีพ แต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดของข้อมูลดังนี้

1. การคัดเลือกผู้เรียนดำเนินการร่วมกัน 2 ฝ่ายมีแผนการรับผู้เรียน 2 รูปแบบ คือ

1. แบบสมัครเข้าสถานศึกษาโดยรู้ระบบทวิภาคี
2. แบบสถานประกอบการและสถานศึกษาออกแนะนำผู้เรียน ผู้เรียนทราบว่าตนศึกษาในระบบทวิภาคี ประชุมร่วมกันวางแผน กำหนดขั้นตอนวิธีการรับสมัคร วิธีการคัดเลือก ได้แก่ การสอบข้อเขียน สอบสัมภาษณ์ สอบปฏิบัติ ดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนด ประกาศผล มอบตัว ลงทะเบียน ผ่านการตรวจสอบสุขภาพ คุณสมบัติของผู้เรียน เกณฑ์การคัดเลือกมีคุณสมบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษา และการประเมินผลการศึกษา มีคุณสมบัติตามที่สถานประกอบการกำหนด มีการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนก่อนออกฝึกผ่านการประเมินผลตามมาตรฐานที่กำหนด สัญญาการฝึกอาชีพ ระหว่างสถานประกอบการกับผู้เรียน และผู้ปกครอง สถาบัน สถานศึกษา เป็นผู้ประสานงานและลงนามเป็นพยานการทำสัญญาการฝึกอาชีพ สัญญาการฝึกอาชีพควรระบุเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ ระยะเวลา การฝึกอาชีพ ข้อบังคับหรือ

ระเบียบในการฝึกอาชีพวันหยุดประจำสัปดาห์ สวัสดิการ เช่น เบี้ยเลี้ยง ที่พัก เครื่องแต่งกาย ฯลฯ เงื่อนไขการเลิกสัญญาการฝึกอาชีพ กองทุนต่างๆ เช่นกองทุนกู้ยืม ทุนให้เปล่าฯลฯ

2. การทำสัญญาการฝึกอาชีพ สัญญาการฝึกอาชีพ ระหว่างสัญญาการฝึกอาชีพ ระหว่างสถานประกอบการ กับ ผู้เรียนและผู้ปกครอง สถาบัน สถานศึกษา เป็นผู้ประสานงาน และลงนามเป็นพยาน สัญญาการฝึกอาชีพควรระบุเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ ระยะเวลาการฝึกอาชีพ ข้อบังคับหรือระเบียบในการฝึกอาชีพ วันหยุดประจำสัปดาห์ สวัสดิการ เช่น เบี้ยเลี้ยง ที่พัก เครื่องแต่งกาย ฯลฯ เงื่อนไขการเลิกสัญญาการฝึกอาชีพ รายละเอียดของช่างงานที่ฝึก สถานประกอบการกับผู้เรียนและผู้ปกครอง สถาบัน/สถานศึกษา เป็นผู้ประสานงานและลงนามเป็นพยาน

3. การปฐมนิเทศผู้เรียน การประชุมผู้ปกครอง มีส่วนเกี่ยวข้องของหลายฝ่ายดังนี้ ผู้บริหาร หัวหน้าแผนก ครูนิเทศ ครูประจำรายวิชา ครูที่ปรึกษา ครูฝึก ผู้ควบคุมการฝึก ชี้แจงข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้แก่ระเบียบสถานศึกษา สถาบัน ข้อบังคับสถานประกอบการแนวทางการเรียนการสอนในสถานศึกษา และการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ขอบข่ายงานของสถานประกอบการผู้รับผิดชอบและการดูแลผู้เรียน คู่มือผู้เรียนหลักเกณฑ์การปฏิบัติของผู้เรียนระบบทวิภาคี สวัสดิการ ค่าตอบแทน

4. การจัดการเรียนการสอนหรือการฝึกอาชีพ ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับครูและบุคลากรของสถานศึกษาได้แก่ ระเบียบ หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรและแนวทางการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี การจัดการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ ตารางสอน กำหนดหน้าที่ให้กับ ครูและบุคลากรในระบบทวิภาคี ครูนิเทศ ครูฝึก ผู้ควบคุมการฝึก การจัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียนและการฝึกอาชีพตามแผนการฝึก การอบรมสัมมนาผู้เรียนระบบทวิภาคี เช่น การประชุมสัมมนาระหว่างการฝึกอาชีพ การประชุมนำเสนอสรุปผลการฝึกอาชีพ การอบรมความรู้เกี่ยวกับสถานประกอบการ การอบรมเสริมความรู้เฉพาะงานในสถานประกอบการ

ขั้นตอนที่ 3 ด้านตรวจสอบแก้ไข (Check) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ การนิเทศ การจัดการเรียนการสอนหรือการฝึกอาชีพ การวัดผลและประเมินผลรายวิชา/การฝึกอาชีพ และการสำเร็จการศึกษา แต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดของข้อมูลดังนี้

1. การนิเทศการจัดการเรียนการสอนหรือการฝึกอาชีพ การนิเทศการเรียนการสอน แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการเรียนการสอนการนิเทศการฝึกอาชีพไม่ต่ำกว่า 2 ครั้งต่อภาคเรียน รายงานผลการนิเทศ ระบบนิเทศออนไลน์ กำหนดช่องทางการนิเทศระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการ การนิเทศการฝึกอาชีพหลักเกณฑ์การนิเทศ ติดตามผลการฝึกอาชีพ มอบหมายครูนิเทศจัดทำแผนการนิเทศ การตรวจสอบสมุดบันทึกการฝึกอาชีพ รายงานผลการนิเทศ การให้คำปรึกษา ผู้เรียน ผู้นิเทศสถานประกอบการ ผู้นิเทศ

2. การวัดผลและประเมินผลรายวิชา การฝึกอาชีพปฏิบัติภายใต้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปริญญาตรี การประเมินรายวิชาตามหลักเกณฑ์ขั้นตอนการดำเนินงานของสถานศึกษาสถาบัน 1. ผู้ประเมิน ครูประจำวิชา 2. สรุปผล และดำเนินการตามขั้นตอนของ สถานศึกษา สถาบันการประเมินมาตรฐานวิชาชีพประเมินเมื่อลงทะเบียนครบตามโครงสร้างหลักสูตรระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปริญญาตรี การวัดผล และประเมินผลรายวิชาการฝึกอาชีพผู้ประเมินคือ ครูฝึก หัวหน้างาน ผู้ที่ได้รับมอบหมายสรุปคะแนน และดำเนินการตามขั้นตอนของสถานศึกษา ประเมินให้ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะ คุณลักษณะการประเมินมาตรฐานฝีมือการประเมินมาตรฐานฝีมือ 2 ครั้ง การประเมินผลครั้งหลักสูตร

(interim) การประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (final) ผู้ประเมินคือ คณะกรรมการประเมินผลมาตรฐานฝีมือรวมกันไม่น้อยกว่า 7 คนประกอบด้วยกรรมการร่วมของสถานประกอบการต่างๆ กรรมการของสถานศึกษา เครื่องมือการประเมิน สมุดบันทึกการฝึกอาชีพ แบบประเมินของสถานประกอบการ แบบประเมินของสถานศึกษา การประเมินครูฝึกครูนิเทศ ในสถานประกอบการ ผลการประเมิน เพื่อนำไปออกวุฒิบัตรการศึกษา

3. การสำเร็จการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและปริญญาบัตรในระดับปริญญาตรีเอกสารที่สถานศึกษาออกให้ตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลเมื่อสำเร็จการศึกษา ใบรับรองการผ่านงาน เอกสารที่สถานประกอบการออกให้เพื่อแสดงว่าผู้เรียนได้เข้ารับการฝึกและผ่านการฝึกทักษะวิชาชีพระบบทวิภาคีในสถานประกอบการตามสาขาวิชาชีพวุฒิบัตรรับรองการศึกษาระบบทวิภาคี เอกสารที่สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันรับรองว่าผู้เรียนผ่านการเรียนรู้การฝึกอาชีพและสำเร็จการศึกษาตามระบบทวิภาคีไปผ่านมาตรฐานวิชาชีพ เอกสารที่คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพออกให้เมื่อผู้เรียนผ่านเกณฑ์ การจัดกิจกรรมส่งเสริมสร้างแรงจูงใจผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พิธีมอบเกียรติบัตรหรือโล่เชิดชูเกียรติสถานประกอบการ พิธีมอบวุฒิบัตรรับรองการฝึกทักษะวิชาชีพในสถานประกอบการหรือใบผ่านงาน

ขั้นตอนที่ 4 ด้านการประเมินและพัฒนา (Act) ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนคือ การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา การสรุปผลการดำเนินงานและรายงานประจำปี แต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดของข้อมูลดังนี้

1. การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา การสำรวจความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมหัวหน้างานในสถานประกอบการ ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ปกครอง ผู้สอนในสถานศึกษาที่รับเข้าศึกษาต่อ การสำรวจความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านความรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาด้านทักษะของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษา

2. การสรุปผลการดำเนินงานและรายงานประจำปี สรุปผลการดำเนินงานรายงานผลต่อผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อประเมินการดำเนินงาน นำผลการดำเนินงานไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนา การจัดการศึกษาต่อไป ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่สถานประกอบการ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาสรุปและอภิปรายผลออกเป็นภาพรวมของแนวปฏิบัติที่ดีและรายด้านของแนวปฏิบัติที่ดีดังนี้

5.2.1 อภิปรายผลภาพรวมของแนวปฏิบัติที่ดี

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีจากสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งปฏิบัติแตกต่างกันไปตามบริบทของสถานศึกษาและสถานประกอบการ ที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ทั้งนี้ต้องมีหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อยืนยันถึงคุณภาพมาตรฐาน ของการดำเนินงานอย่างเป็นระบบมีวิธีการขั้นตอนขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งยังมีอุปสรรคและปัญหาในการประสานงานด้านการจัดการเรียนการสอน ร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ซึ่งเป็นข้อจำกัดสำคัญ ที่เกิด

ขวางการผลักดันระบบทวิภาคีสู่ความสำเร็จ ส่งผลกระทบต่อการผลิตกำลังคนที่ด้วยคุณภาพไม่ตอบสนองการสร้างงาน ไม่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

จากผลการวิจัย สามารถสร้างเป็นแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ เพื่อดำเนินงานด้านการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้มีหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติที่ชัดเจนยืนยันถึงคุณภาพมาตรฐานของการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีวิธีการขั้นตอนและมองเห็นทิศทางและกลยุทธ์ของการดำเนินงาน ที่หลากหลายตามสภาพความพร้อมของวิทยาลัย โดยมีกลุ่มของผู้มีส่วนได้เสีย เช่น ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการ ที่สำคัญคือความมุ่งมั่นตั้งใจ ความมานะ และเทคนิคประสบการณ์ของผู้บริหาร โดยมีจุดมุ่งหมายคือความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่มีประสิทธิภาพ ช่วยให้การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ มีคุณภาพมาตรฐานของการดำเนินงานด้านการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์วิสัยทัศน์ คุณภาพ (วารสารเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม, ปีที่13 ฉบับที่ 2. : 92) ซึ่งทำการวิจัยเรื่องสภาพการดำเนินงานการพัฒนาอาชีวศึกษา ตามนโยบายและยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการศึกษาพบว่าต้องการเพิ่มประสิทธิภาพ 1. การบริหารจัดการ 2. ด้านยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการ 3. ด้านการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพ 4. ด้านขยายโอกาสในการเรียนสายอาชีพ และสอดคล้องกับ (OECD. 2012) การประสานความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ตลอดจนการประสานเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในกระบวนการขับเคลื่อนระบบทวิภาคีจากภาคส่วนต่างๆ ในสังคมที่เกี่ยวข้อง ดังเช่น กระบวนการสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคมเริ่มตั้งแต่กระบวนการวางแผนหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการเชื่อมโยงทักษะการทำงาน ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานจนถึงการยกระดับการผลิตคุณภาพกำลังคนร่วมกันคือกุญแจสำคัญสู่การขับเคลื่อนนโยบายให้ประสบความสำเร็จ

5.2.1 อภิปรายภาพผลรายด้านของแนวปฏิบัติที่ดีของแนวปฏิบัติที่ดี

ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลในประเด็นโดยนำขั้นตอนการบริหารงานวงจร Deming PDCA ประยุกต์ใช้กับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่มีเป้าหมายมุ่งเน้นยกระดับคุณภาพปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานอย่างครบถ้วนตั้งแต่การวางแผนการปฏิบัติตามแผนการตรวจสอบแก้ไขและการประเมินพัฒนา ดังนี้

1. ด้านวางแผน (Plan) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือการสำรวจความพร้อม การลงนามบันทึกความร่วมมือ (MOU) การประชาสัมพันธ์แนะนำผู้เรียนและการจัดแผนการเรียนตลอดหลักสูตร การจัดแผนการเรียน/แผนการฝึกอาชีพ ด้านวางแผนเป็นขั้นสร้างความร่วมมือเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนแล้วนำไปเตรียมความพร้อมด้านกำลังคนอาชีวศึกษาที่เกิดจากการร่วมคิดวางแผนอย่างมีระบบก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้สถานศึกษาและสถานประกอบการควรให้ความสำคัญด้านวางแผนเพราะเป็นปัจจัยนำเข้าทำให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนก่อนดำเนินการเตรียมความพร้อมประสานความร่วมมือก่อนการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนและยืนยันถึงคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาคุณภาพความร่วมมือกับสถานประกอบการ ตลอดจนการประสานให้มีส่วนร่วมในกระบวนการขับเคลื่อนระบบทวิภาคีจากภาคส่วนต่างๆ ซึ่งเป็นขั้นต้นและมีผู้รับผิดชอบดำเนินการที่ชัดเจนอย่างเป็นระบบเปิดโอกาสสนับสนุนให้สถานประกอบการเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาตั้งแต่การวางแผนการ

ผลิตมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ภาคปฏิบัติ สอดคล้องตั้งแนวคิดของสันติ บุญภิรมย์ (2552 : 30) กล่าวว่าในการดำเนินงานจะต้องประเมินทางเลือกแล้วมาดำเนินการวางแผนซึ่งได้แก่ทำอะไรให้กับใครทำที่ไหนทำเมื่อใดและจะประเมินผลอย่างไรและเมื่อใด สอดคล้องกับแนวคิดของ Henry Fayol (อ้างใน สันติ บุญภิรมย์. 2552 : 69) กล่าวว่าการวางแผนนั้นเป็นการวางแผนในอนาคตเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนแล้วนำประกอบในการวางแผนเพื่อการปฏิบัติงานและยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Luther H. Gulick and Lyndall Urwick (อ้างในสันติ บุญภิรมย์. 2552 :72) ที่กล่าวว่าวางแผนเป็นการกำหนดแผนงานหรือโครงการไว้อย่างกว้างขวางว่าจะทำอะไรบ้าง ทำเมื่อไรให้ใครทำอย่างไรทำไปทำไมพร้อมทั้งระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้อย่างชัดเจนก่อนลงมือปฏิบัติและยังสอดคล้องกับแนวคิดของ เมตต์ เมตต์การุณจิต (2547 : 227) กล่าวว่าวางแผนเป็นการตัดสินใจไว้ล่วงหน้าว่าในอนาคตจะทำอะไร จะมีวิธีการอย่างไรและใครจะเป็นผู้รับผิดชอบเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนความสำคัญของการวางแผนที่เขากล่าวไว้ว่าการวางแผนไว้ล่วงหน้าจะทำให้เกิดความประหยัดในการใช้ทรัพยากรการบริหารมีทิศทางที่แน่นอนในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย จัดการทำงานซ้ำซ้อนลดปัญหาความขัดแย้งและจะก่อให้เกิดการประสานงานอย่างราบรื่น สามารถทำให้การตรวจสอบควบคุมติดตามการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาสามารถระดมสรรพกำลังทรัพยากรการบริหาร

สอดคล้องตั้งแนวคิดของสันติ บุญภิรมย์ (2552 : 30) กล่าวว่าในการดำเนินงานผู้บริหารจะต้องประเมินทางเลือกแล้วมาดำเนินการวางแผนซึ่งได้แก่ ทำอะไรให้กับใครทำที่ไหนทำเมื่อใด และจะประเมินผลอย่างไรและเมื่อใดสอดคล้องกับแนวคิดของ Henry Fayol (อ้างใน สันติ บุญภิรมย์.2552 : 69) กล่าวว่าการวางแผนนั้นเป็นการวางแผนในอนาคตเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนแล้วนำประกอบในการวางแผนเพื่อการปฏิบัติงานและยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Luther H. Gulick and Lyndall Urwick (อ้างในสันติ บุญภิรมย์.2552 : 72) ที่กล่าวว่าวางแผนเป็นการกำหนดแผนงานหรือโครงการไว้อย่างกว้างขวางว่าจะทำอะไรบ้าง ทำเมื่อไรให้ใครทำอย่างไรทำไปทำไมพร้อมทั้งระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้อย่างชัดเจนก่อนลงมือปฏิบัติและยังสอดคล้องกับแนวคิดของ เมตต์เมตต์การุณจิต (2547 : 227) กล่าวว่าวางแผนเป็นการตัดสินใจไว้ล่วงหน้าว่าในอนาคตจะทำอะไร จะมีวิธีการอย่างไรและใครจะเป็นผู้รับผิดชอบเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนความสำคัญของการวางแผนที่เขากล่าวไว้ว่าการวางแผนไว้ล่วงหน้าจะทำให้เกิดความประหยัดในการใช้ทรัพยากรการบริหารมีทิศทางที่แน่นอนในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย จัดการทำงานซ้ำซ้อนลดปัญหาความขัดแย้งและจะก่อให้เกิดการประสานงานอย่างราบรื่นสามารถทำให้การตรวจสอบควบคุมติดตามการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาสามารถระดมสรรพกำลังทรัพยากรการบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของประจุมรดประเสริฐ. (อ้างในวิรัตน์ จำปาวัน. 2549 : 46) กล่าวว่าวางแผนทำให้การทำงานของบุคคลากรประสานซึ่งกันและกัน โดยมีแผนเป็นกรอบในการดำเนินช่วยให้เกิดการประหยัดทรัพยากรในการบริหาร ช่วยให้การปฏิบัติงานสำเร็จล่วงไปโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดีเพราะการมีแผนย่อมจะต้องมีการกำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงานของบุคคลต่างๆ ไว้อย่างแน่นอนทำให้สามารถระดมสรรพกำลังของทรัพยากรมาใช้ได้อย่างได้ผลและทั่วถึงทำให้การตรวจสอบและการควบคุมการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ หัวหน้างานสามารถทราบปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานได้อย่างดีทำให้สามารถแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะได้ทันที่

2. ด้านการปฏิบัติตามแผน (DO) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ การคัดเลือกผู้เรียนการทำสัญญาการฝึกอาชีพ การปฐมนิเทศผู้เรียน/การประชุมผู้ปกครอง และการจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ ด้านการปฏิบัติตามแผนเป็นขั้นตอนดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ให้บรรลุเป้าหมายและเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนงานอาชีพศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามแผนเนื่องมาจากการคัดเลือกผู้เข้าเรียน การทำสัญญาการฝึกอาชีพ การปฐมนิเทศผู้เรียน/การประชุมผู้ปกครอง และการจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ ซึ่งเป็นการสร้างมาตรฐานการผลิตกำลังคนตั้งแต่กระบวนการคัดเลือกผู้เรียนให้ตรงตามความสนใจและความถนัดด้านอาชีพ การเรียนการสอนเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญของสถานศึกษาที่ได้ทรัพยากรที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการให้เกิดประสิทธิภาพเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและผู้เรียนต้องได้ความรู้ สู่การปฏิบัติการฝึกทักษะงานให้มีความเชี่ยวชาญรวมถึงการพัฒนาทวิภาคีตั้งแต่กระบวนการคัดเลือก การเรียนการสอนในห้องเรียน การเรียนการสอนในสถานประกอบการสอดคล้องกับที่ เมตต์ เมตต์การ์ณจิต (2547 : 230) กล่าวว่าเมื่อได้มีการวางแผนแล้วต่อไปต้องคิดว่าทำอย่างไรถึงจะให้แผนประสบผลสำเร็จนั้นคือจะต้องแปลงแผนไปเป็นแผนปฏิบัติการหรือโครงการถ้าไม่นำปฏิบัติให้บังเกิดผลแล้วแผนนั้นก็ไม่มีประโยชน์และลงมือปฏิบัติและยังสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (อ้างในวิรัตน์ จำปาวัน. : 2549. : 51) กล่าวว่าการลงมือปฏิบัติเป็นการลงมือทำตามแผนที่วางไว้เมื่อสถานศึกษาได้วางแผนการปฏิบัติงานเรียบร้อยแล้วบุคลากรก็ร่วมกันดำเนินการตามแผนที่จัดทำไว้โดยในระหว่างการทำงานผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข หลักและประโยชน์ในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับที่ เมตต์ เมตต์การ์ณจิต (2547 : 230) กล่าวว่าเมื่อได้มีการวางแผนแล้วต่อไปต้องคิดว่าทำอย่างไรถึงจะให้แผนประสบผลสำเร็จนั้นคือจะต้องแปลงแผนไปเป็นแผนปฏิบัติการหรือโครงการถ้าไม่นำปฏิบัติให้บังเกิดผลแล้วแผนนั้นก็ไม่มีประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบรรจงจันทมาศ. (อ้างใน วิรัตน์ จำปาวัน. 2549 : 51) กล่าวว่าการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้เป็นการศึกษาให้เข้าใจในวิธีการทำงานในแต่ละครั้งเก็บข้อมูลถึงคุณลักษณะทางด้านคุณภาพตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้และลงมือปฏิบัติและยังสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (อ้างในวิรัตน์ จำปาวัน. 2549 : 51) กล่าวว่าการลงมือปฏิบัติเป็นการลงมือทำตามแผนที่วางไว้เมื่อสถานศึกษาได้วางแผนการปฏิบัติงานเรียบร้อยแล้วบุคลากรก็ร่วมกันดำเนินการตามแผนที่จัดทำไว้โดยในระหว่างการทำงานผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข หลักและประโยชน์ในการปฏิบัติงานและยังสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานพัฒนาการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 5 (อ้างในวิรัตน์ จำปาวัน. 2549 : 51) สรุปว่าการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพให้ได้ผลแน่นอนนั้นมีการปฏิบัติ 10 ประการ คือ

1. ทุกคนมีส่วนร่วม
2. สมาชิกรับผิดชอบและกระตือรือร้น
3. มีความคิดริเริ่ม
4. เมื่อเกิดปัญหาแม้จะเพียงเล็กน้อยต้องรีบแก้ไข
5. ทำงานด้วยความเชื่อมั่นและความเต็มใจ
6. ใช้ข้อมูลจริงในการหาปัญหาและแก้ปัญหา
7. วางแผนการทำงานล่วงหน้า
8. ริเริ่มและควบคุมด้วยตนเอง

9. ศึกษาและแลกเปลี่ยนความรู้กันเป็นประจำ

10. ตรวจสอบการทำงานด้วยตนเอง

3. ด้านตรวจสอบแก้ไข (Check) ประกอบด้วย 3 ชั้นคือ การนิเทศการจัดการเรียนการสอน/ การฝึกอาชีพ การวัดผลและประเมินผลรายวิชา/การฝึกอาชีพและการสำเร็จการศึกษา การติดตาม ด้านตรวจสอบแก้ไขเป็นหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนในการติดตามผลการดำเนินงานที่เกิดจากการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ ทั้งนี้สถานศึกษาควรให้ความสำคัญด้านการตรวจสอบแก้ไขเพื่อเป็นข้อมูลเร่งรัดหรือปรับปรุงการดำเนินงานให้มีความยืดหยุ่นที่มีความหลากหลายตามบริบทการดำเนินงาน ตรวจสอบแก้ไขหลักเกณฑ์การนิเทศหลักเกณฑ์การประเมินผลทำให้ทราบว่า การปฏิบัติในชั้นที่สองสามารถบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ และสิ่งสำคัญรู้ว่าตรวจสอบอะไรบ้างบ่อยครั้งแค่ไหน ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบเป็นประโยชน์สำหรับขั้นตอนถัดไป การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจำเป็นต้องมีการวางแผนและนำแผนไปปฏิบัติแล้วประเมินผลเพื่อทราบผลการดำเนินงานว่าบรรลุจุดมุ่งหมายและมีการประเมินผลเพราะการประเมินผลเป็นการวัดความก้าวหน้าของงานที่ดำเนินไปแล้วเปรียบเทียบกับแผนที่กำหนดไว้ เพื่อนำมาปรับปรุงแผนให้เกิดความสำเร็จในอนาคต สอดคล้องกับที่ เมตต์ เมตต์การุณจิต (2547. : 180) กล่าวว่า การตรวจสอบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาในกระบวนการบริหารนั้น การตรวจสอบติดตามประเมินผลเป็นปัจจัยที่สำคัญที่คณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องช่วยกันกำกับดูแลให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ สันติ บุญภิรมย์ (2552. : 149) ยังกล่าวอีกว่าการตรวจสอบผลงานและมีการรายงานผลการปฏิบัติงานมีการควบคุมดูแลอย่างดีผลงานที่ดีเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปจึงควรมีการตรวจสอบเป็นระยะๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ประกอบ คุณารักษ์. (อ้างในวิรัตน์ จำปาวัน.2549 : 52) กล่าวว่าการตรวจสอบคือการประเมินผลที่ได้รับจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แต่ขั้นตอนนี้มีมักจะถูกมองข้ามเสมอการตรวจสอบทำให้เราทราบว่าการปฏิบัติในชั้นที่สองสามารถบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ สิ่งสำคัญก็คือเราต้องรู้ว่า จะตรวจสอบอะไรบ้างและบ่อยครั้งแค่ไหน ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบจะเป็นประโยชน์สำหรับขั้นตอนถัดไป การจัดการศึกษาทุกระดับจำเป็นต้องมีการวางแผน และนำแผนไปปฏิบัติแล้วประเมินผล เพื่อจะได้ทราบผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาว่าบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่ จำเป็นต้องมีการประเมินผลและการประเมินผลเป็นการวัดความก้าวหน้าของงานที่ดำเนินไปแล้วเปรียบเทียบกับแผนที่กำหนดไว้เพื่อนำมาปรับปรุงแผนให้เกิดความสำเร็จในอนาคตการประเมินผลเป็นกระบวนการจัดการอย่างต่อเนื่องประกอบด้วย การวางแผนการนำแผนปฏิบัติและการประเมินผลเป็นวัฏจักรไปจนสำเร็จ สอดคล้องกับที่ เมตต์ เมตต์การุณจิต (2547 : 180) กล่าวว่า การตรวจสอบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาในกระบวนการบริหารนั้น การตรวจสอบติดตามประเมินผลเป็นปัจจัยที่สำคัญที่คณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องช่วยกันกำกับดูแลให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและสันติ บุญภิรมย์ (2552 : 149) ยังกล่าวอีกว่าการตรวจสอบผลงานและมีการรายงานผลการปฏิบัติงานมีการควบคุมดูแลอย่างดีผลงานที่ดีเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปจึงควรมีการตรวจสอบเป็นระยะๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ประกอบ คุณารักษ์. (อ้างในวิรัตน์ จำปาวัน.2549 : 52) กล่าวว่าการตรวจสอบคือการประเมินผลที่ได้รับจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แต่ขั้นตอนนี้มีมักจะถูกมองข้ามเสมอการตรวจสอบทำให้เราทราบว่าการปฏิบัติในชั้นที่สองสามารถบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ สิ่งสำคัญก็คือเราต้องรู้ว่า จะตรวจสอบอะไรบ้างและบ่อยครั้งแค่ไหน ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบจะเป็นประโยชน์สำหรับขั้นตอนถัดไป การจัดการศึกษาทุกระดับจำเป็นต้องมีการวางแผน และนำแผนไปปฏิบัติแล้วประเมินผล เพื่อ

จะได้ทราบผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาว่าบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่ จำเป็นต้องมีการประเมินผล และการประเมินผลเป็นการวัดความก้าวหน้าของงานที่ดำเนินไปแล้วเปรียบเทียบกับแผนที่กำหนดไว้ เพื่อนำมาปรับปรุงแผนให้เกิดความสำเร็จในอนาคตการประเมินผลเป็นกระบวนการจัดการอย่างต่อเนื่องประกอบด้วยการวางแผนการนำแผนปฏิบัติและการประเมินผลเป็นวัฏจักรไปจนสำเร็จและยังสอดคล้องกับแนวคิดของทิวาดี เมฆสุวรรณค์. (อ้างในวิรัตน์ จำปาวัน.2549 : 54) เสนอว่าการติดตามผลการปฏิบัติงานจะช่วยในการตอบปัญหาหลักในการบริหารว่าองค์การปฏิบัติงานได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการหรือไม่กิจกรรมใดที่ผู้บริหารต้องให้ความสนใจเพิ่มขึ้นและการใช้ทรัพยากรต่างๆ มีเหตุผลสมควรหรือไม่นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ในด้านอื่นๆ ได้แก่ช่วยกระตุ้นให้มีการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่โครงการและผู้บริหารตลอดจนผู้เกี่ยวข้องในเรื่องเป้าหมาย ความก้าวหน้าอุปสรรคและผลสัมฤทธิ์ของโครงการช่วยในการปรับปรุงการกำหนดนโยบายโดยสามารถให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของโครงการแก่ผู้กำหนดนโยบายได้ ช่วยให้มีภาพรวมแสดงสถานภาพของโครงการหรือนโยบายได้ ข้อมูลเพื่อประเมินความก้าวหน้าหรือลดปัญหาการดำเนินการช่วยแสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่ช่วยหรือเร่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหมาย ช่วยส่งเสริมความน่าเชื่อถือขององค์กรและทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจโดยการรายงานให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์ของโครงการช่วยในการจัดทำและแสดงผลในการของบประมาณ ช่วยทำให้ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการมีความชัดเจนขึ้น ช่วยสนับสนุนการวิเคราะห์แนวโน้มโดยการใช้ข้อมูลการปฏิบัติงานช่วยแสดงให้เห็นองค์ประกอบหรืองานในโครงการที่มีศักยภาพเพื่อจะได้มีการศึกษาอย่างจริงจังมากขึ้น

4. ด้านการประเมินและพัฒนา (Act) ประกอบด้วยจำนวน 2 ขั้นตอนคือ การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาและการสรุปผลการดำเนินงานรายงานประจำปี กล่าวได้ว่าความสำเร็จของสถานศึกษาเกิดจากการวางแผนและการปฏิบัติตามแผน และมีกระบวนการตรวจสอบแก้ไขเพื่อให้การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเกิดผลประโยชน์ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์พื้นฐานของการจัดการอาชีวศึกษาทั้งผู้เรียน ผู้ประกอบการ สถานศึกษา เน้นการสร้างผลผลิตในปริมาณเพียงพอกับความต้องการและผู้จบการศึกษาที่ผ่านระบบทวิภาคีอย่างมีคุณภาพ และติดตามผลในเชิงคุณภาพถึงผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งนี้สถานศึกษาควรมีการประเมินและพัฒนาด้านการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาและการสรุปผลการดำเนินงานรายงานประจำปีว่าการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สร้างผลผลิตในปริมาณเพียงพอกับความต้องการและผู้จบการศึกษาที่ผ่านระบบทวิภาคีมีคุณภาพมีความเพียงพอต่อความต้องการของสังคมและการพัฒนาประเทศตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้สอดคล้องกับที่ เมตต์ เมตต์การณจิต (2547 : 182) กล่าวว่าในการประเมินผลเป็นการประเมินผลจากกระบวนการเรียนที่ได้กำหนดไว้แล้วเพื่อแก้ไขปรับปรุงต่อไปและทำให้ทราบถึงผลงานของการทำงาน สอดคล้องกับที่กรมวิชาการ. (อ้างในวิรัตน์ จำปาวัน.2549 : 55) สรุปไว้ว่าเมื่อตรวจสอบสิ่งที่ได้ทำตามแผนพบว่ามีส่วนบกพร่อง เพราะแผนไม่ดีหรือทำไม่ได้ตามแผนต้องแก้ไขส่วนที่บกพร่องและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (อ้างในวิรัตน์ จำปาวัน.2549 : 56) ได้สรุปประโยชน์ของการประเมินสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร และใช้ในการวางแผนต่อไปรวมทั้งจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้ได้แก่การปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร ในระหว่างการทำงานและมีการตรวจสอบประเมินผล ผู้บริหารและบุคลากรสามารถนำผลประเมินไปใช้ปรับปรุงการทำงานของตนเองและปรับปรุงแผนการดำเนินงานเป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่กำหนดไว้ การวางแผนในระยะต่อไปการนำผลการประเมิน

ไปใช้จัดทำแผนต่อไป ควรมีการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุงของสถานศึกษา หาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไขให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป การจัดทำข้อมูลสารสนเทศถ้าสถานศึกษานำผลที่ได้จากการประเมินมาพัฒนาเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้ได้สะดวกรวดเร็วและเป็นปัจจุบันเป็นประโยชน์ในการบริหารงาน และประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ สอดคล้องกับที่ เมตต์ เมตต์การุณจิต (2547 : 182) กล่าวว่า ในการประเมินผลเป็นการประเมินผลจากกระบวนการเรียนที่ได้กำหนดไว้แล้วเพื่อแก้ไขปรับปรุงต่อไปและสอดคล้องกับที่ ประเวศน์ มหารัตน์สกุล [Online : Available] กล่าวว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาพนักงานช่วยในการตัดสินใจสนับสนุนพนักงานที่มีผลงานได้มาตรฐานและพนักงานที่ต่ำกว่ามาตรฐานและได้ข้อมูลความต้องการในการฝึกอบรมและยังสอดคล้องกับ บทความใน SIAMHRM.COM [Online : Available] กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการประเมิน ได้แก่ สร้างความยุติธรรมในการพิจารณาความชอบ เป็นเครื่องมือในการควบคุมการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และทำให้ทราบถึงผลงานของการทำงาน สอดคล้องกับที่กรมวิชาการ. (อ้างในวิรัตน์ จำปาวัน. 2549 : 55) สรุปไว้ว่าเมื่อตรวจสอบสิ่งที่ได้ทำตามแผนพบว่ามีส่วนบกพร่องเพราะแผนไม่ดีหรือทำไม่ได้ตามแผน ต้องแก้ไขส่วนที่บกพร่องและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (อ้างในวิรัตน์ จำปาวัน. 2549 : 56) ได้สรุปประโยชน์ของการประเมินสามารถนำไปใช้เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร และใช้ในการวางแผนต่อไปรวมทั้งจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้ได้แก่การปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร ในระหว่างการดำเนินงานและมีการตรวจสอบประเมินผล ผู้บริหารและบุคลากรสามารถนำผลประเมินไปใช้ปรับปรุงการทำงานของตนเองและปรับปรุงแผนการดำเนินงานเป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่กำหนดไว้ การวางแผนในระยะต่อไปการนำผลการประเมินไปใช้จัดทำแผนต่อไป ควรมีการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุงของสถานศึกษา หาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไขให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป การจัดทำข้อมูลสารสนเทศถ้าสถานศึกษานำผลที่ได้จากการประเมินมาพัฒนาเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้ได้สะดวก รวดเร็วและเป็นปัจจุบันก็จะเป็นประโยชน์ในการบริหารงาน และประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่จะกล่าวต่อไปนี้ได้ใช้ผลการวิจัยเป็นพื้นฐาน โดยแบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สามารถนำแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในส่วนของวงจร Deming ไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
2. วิทยาลัยสามารถนำแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ไปใช้ในการปรับปรุงคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อสร้างความเข้าใจที่ชัดเจน ให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3. ผู้บริหารของวิทยาลัยและผู้บริหารของสถานประกอบการ สามารถนำแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ไปใช้ในการสร้างระบบสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้ประสบความสำเร็จ

4. ครู ครูฝึกในสถานประกอบการผู้เรียนและผู้ปกครอง สามารถนำแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ไปใช้ในการกำหนดบทบาทเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
2. ประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
3. ศึกษาตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
4. ศึกษาเจตคติของผู้เรียน ผู้ปกครองและสถานประกอบการที่มีต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
5. พัฒนาระบบการติดตามการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

บรรณานุกรม

- กนก สารสิทธิธรรม. 2551. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพแบบบูรณาการของหลักสูตรวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาบริหารอาชีพและเทคโนโลยีภาคการศึกษา ภาคบริหารเทคนิคศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- กรพิริชัย ปิ่นรอด. 2542. สภาพและปัญหาการฝึกงานของนักเรียนแผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์วิทยาลัยเทคนิคลำพูน. ปรินญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กรอบมาตรฐานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 2557. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กรุงเทพฯ
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2552. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา “รายงานการวิจัยการศึกษาแนวทางการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษา และเทคโนโลยีตามความต้องการของประเทศ : กรณีศึกษาประเภทอุตสาหกรรม”.
- กองวิจัยตลาดแรงงาน. 2552 . รายงานผลการศึกษาแนวโน้มความต้องการของแรงงาน ในช่วงปี พ.ศ. 2553 -2557 ของกองวิจัยตลาดแรงงาน กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงานได้ค่าประมาณค่าความต้องการแรงงานใน 9 หมวดอาชีพ ปี พ.ศ. 2553 – 2557
- กอบกุล จันทวงศ์. 2546. การวิจัยและพัฒนายุทธศาสตร์เพิ่มความพร้อมของผู้เข้ารับการฝึกก่อนฝึกงานในสถานประกอบการ. วิทยานิพนธ์ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนาศาสนาบ้านราชภัฏเพชรบุรี.
- กัญญา วีรวรรณ. 2551. การจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาเขตภาคเหนือ. (งานวิจัย). เชียงใหม่ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีวศึกษาภาคเหนือ. การพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษา และสถานศึกษาเครือข่ายของผู้บริหารสถานศึกษา
- คำนึ่ง ทองเกต. 2547. การพัฒนาและหาประสิทธิภาพรูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาที่สอนด้านช่างอุตสาหกรรม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร ภาคบริหารเทคนิคศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- คู่มือการถอดบทเรียน. 2554. **งานส่งเสริมการเกษตร กองวิจัยและพัฒนาส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร.** จาก <http://thainews.prd.go.th/management/15.html>
- จารุวรรณ รัตน์โสภา. 2550. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้หลักสูตรฐานสมรรถนะวิชาชีพหัตถกรรมโดยภูมิปัญญาไทย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2535. การจัดระบบและวางแผนการสอน. เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ หน่วยที่ 4. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- ชาติชาย ณ เชียงใหม่. 2558. การจัดการเครือข่ายความร่วมมือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. [ออนไลน์] [สืบค้นวันที่ 15 มกราคม 2558]
- ชิงชัย บุญมี และคณะ. 2543. ปัญหาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีหลักสูตรประกาศนียบัตรประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมของวิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์. (งานวิจัย). เชียงใหม่ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีวศึกษาภาคเหนือ.
- ณรงค์ ฤทธิเดช. 2552. การพัฒนารูปแบบการดำเนินการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระดับอาชีวศึกษาจังหวัด โดยใช้กระบวนการเครือข่ายศูนย์กำลังคนอาชีวศึกษาจังหวัด. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎี สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาการสอนเทคนิคศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ดวงใจ ปัทม. 2541. วิเคราะห์ศักยภาพของสถานประกอบการและสถานศึกษาในการจัดการฝึกงานให้กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) กลุ่มวิชาเลขานุการ ของวิทยาลัยพาณิชยการในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ต้นแบบ รุ่นที่ 1. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- ธีระพร อายุวัฒน์. (2552). แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- นภัสกร รุ่งสว่าง, 2552. การปฏิบัติที่เป็นเลิศของบริษัท อีสเทิร์น ซีบอร์ด เอนรอน เทนทอลคอมเพล็กซ์ จำกัด. การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (203.157.7.36/datafile/filenews/1261032814_BestPractice01.pdf)
- บรรเลง ศรีนิล และคณะ. 2548. รายงานการวิจัยเส้นทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีกรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- บุรชัย ศิริมหาสาคร. 2548 การจัดการความรู้สู่องค์กรอัจฉริยะ : Best Practice สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา.
- ปรียา นวรัตน์. 2544. การอาชีวศึกษาระบบคู่ (Dual System). เอกสารโรเนียวกรมอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- ผลิน ภูัจจุญ. การจัดการธุรกิจร่วมสมัย. [ออนไลน์] 2558. [สืบค้นวันที่ 22 พฤศจิกายน 2558].
- แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 - 2559 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- พรนิภา โรจน์วิลาวัลย์. 2542. การมีส่วนร่วมของสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาของสถานศึกษากลุ่มภาคกลาง สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545
- พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2550. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.

- พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ
กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- พิทยา ชินะจิตพันธ์. 2553. รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคีสาขาช่างอุตสาหกรรม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต
สาขาวิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษาภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ไพศาล รอดประจง. 2548. การศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนให้สถานประกอบการยอมรับบทบาท
และมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์วิชาชีพสาขาคอมพิวเตอร์ ให้แก่นักศึกษา
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กรณีศึกษาสถาบัน
การอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 7. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2554. **วิธีปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จแนวปฏิบัติที่ดี
ในการทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ** กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- เมตต เมตตการุณจิต. 2541. การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการการศึกษา
ประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.
สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิจารณ์ พานิช การจัดการความรู้. 2554 กรุงเทพฯ **สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้
เพื่อการพัฒนา**
- วีรวัฒน์ วงษ์คนตรี. 2552. **แนวทางการดำเนินการด้านการอาชีวศึกษาที่ตอบสนองต่อ
การประกอบอาชีพและเพื่อยกระดับคุณภาพแรงงานในประเทศ**
สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- วีระพันธ์ สิทธิพงศ์. 2543. **การประสานงานอุตสาหกรรม.** กรุงเทพมหานคร : เอ.พี.
กราฟตีไซน์และการพิมพ์จำกัด. ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ
- ศิริ จันบำรุง. 2552. การศึกษาบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหาร
ความร่วมมือกับสถานประกอบการ (ทวิภาคี), สารนิพนธ์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริพรรณ ชุมนุม. 2546. “สถานประกอบการหัวใจของการอาชีวศึกษา” ความร่วมมือภาคเอกชน
กระบวนทัศน์ใหม่ของการปฏิรูปการอาชีวศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. 2554. **กองวิจัยและพัฒนาส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร
กรณีศึกษา Best Practice ภาวะผู้นำ** กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ. 2558. **รายงานผลการศึกษาแนวโน้มความต้องการของ
แรงงาน กองวิจัยตลาดแรงงาน กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน.**
กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.

- สภาพ ผลาพิบูลย์. 2546. การมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานประกอบการ ในจังหวัดปทุมธานีกับวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา
สำนักบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สันติ บุญภิรมย์. 2552. **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ : บุคพอยท.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักนายกรัฐมนตรี. 2545. แผนการศึกษา กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545. สำนักนายกรัฐมนตรี ความต้องการของกลุ่มตลาดแรงงาน. รายงานบทสรุปส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาด้านวิชาชีพ. กรุงเทพมหานคร สำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2546. นโยบายในการผลิตกำลังคนให้มีคุณภาพ โดยการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ. ม.ป.ท.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2546. รายงานการสังเคราะห์การศึกษาวิจัยเพื่อส่งเสริมการพัฒนา รูปแบบและวิธีการจัดการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2557. คู่มือประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่วิธีการประเมิน (ศูนย์อาชีวศึกษา ทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ. : ม.ป.ท.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2557. เอกสารแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (ศูนย์อาชีวศึกษา ทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2558 กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานอาชีวศึกษา ข้อมูลการจัดการอาชีวศึกษาและขอข่ายการจัดการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2543. บทสรุปสำหรับผู้บริหาร รายงานบทสรุปสำหรับผู้บริหาร กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2549. ความต้องการกำลังคนของกลุ่มอุตสาหกรรม. รายงานบทสรุปสำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550. การพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษา รูปการฝึกอาชีพ ในส่วนของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550. รายงานการวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีหรือระบบฝึกหัดกรณีศึกษาประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และออสเตรเลีย กระทรวงศึกษาธิการ.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554. การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืนแนวทาง
ปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กรอบความคิด สำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา.
- สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. 2551. แนวปฏิบัติการดำเนินการฝึกงาน พ.ศ. 2551
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ ฯ.
- สินชัย เก่งนำชัยตระกูล. 2547. รูปแบบการพัฒนาอาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาช่างกลโรงงานและ
/หรือเทคนิคการผลิตโดยความร่วมมือระหว่างสถาบันการอาชีวศึกษากับสถาน
ประกอบการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและ
พัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สิริชัย นัยกองศิริ. 2554. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
โดยบูรณาการการสอนในสถานประกอบการ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎี สาขาวิชาวิจัย
และพัฒนาการสอนเทคนิคศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สีบสกุล แสงธำรง. 2542. การศึกษาปัญหาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประเภทช่าง
อุตสาหกรรม ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สุราษฎร์ พรหมจันทร์. 2552. การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาชีพ. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สุวิศ สุวรรณรัตน์. 2545. สภาพและปัญหาการฝากฝึกในกิจการในสถานประกอบการ
อุตสาหกรรม ของศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์. ศษ.ม.
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อุทัยทิพย์ เจียวิวรรณกุล. 2554. การแบ่งปันความรู้ คณะกรรมการพัฒนาองค์กร
แห่งการเรียนรู้และการจัดการความรู้ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- Bono. 1996. Joseph Daniel. "The Effects of a first-time College Cooperative
Education Work Experience Qu Maturity, Self-Esteem, and
Problem-Solving Skills. Dissertation Abstracts International.
56(08);: 3026. Business Dictionary. 2011.
- Denver. 1995. Paper Presented at the Annual Meeting of the Internation
Vocational Education and Training Assocation. ERIC.: ED 39195.
- Erbe. Cances Sue. 1997. "(Enhancing the Eenefits of Cooperative Education
through Structured Learning Experience Career Development)."
Dissertation Abstracts International. 57(7).
- Good. 1973. Carter V. Dictionary of Education. New York : Mc Graw-Hill Book
Company,Inc,

- Hardy. 1995. Mandela and Sophie, Grossmann. "Incoherence in the Collaboration between Government, Schools and the Workplace : Cooperative Education in Quebec.
- Kantermoss rosabeth introduction.2003. Getting the best from best Practices best Practices Handbook (London Bloomsbury Publishing plc
- Lehmann Wolfgang L. 1997. : 52. "The Dual System of Vocational Training in Germany : Its Organization, Strueue. Context and Current Debate." Abstracts International 35(01) :
- UNESCO. 1996. Partnerships in Teacher Development for a new Asia. Bangkok : Asia Pacific Centre of Educational Innovation for Development.
- OECD. 2012. OECD Note on "Quality Apprenticeships" for the G20 TaskForce on Employment 26 September (Online).
<http://www.oecd.org/els/emp/OECD%20Apprenticeship%20Note%2026%20Sept.pdf>, February 27, 2014.

ภาคผนวก ก
หนังสือราชการ

คำสั่งและกฎกระทรวง
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ ๕๓๓ / 2559

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและ
คำโครงวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบข้อร่าง ของนายบัณฑิต ไรบุญ

เพื่อให้การเขียนวิทยานิพนธ์ของ นายบัณฑิต ไรบุญ รหัสประจำตัว 57603071 หลักสูตร
ศาสตรบัณฑิตสาขาการพยาบาลบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลการศึกษาศึกษา เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมี
ประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปรึกษาและพิจารณาหัวข้อและคำโครงวิทยานิพนธ์ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.อำนาจ	คิงวดีอุทัย	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
รศ.ดร.ปวีณาภรณ์	คิงสุภาวรัตน์	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและคำโครงวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.บุญจันทร์	วิรัตน์	ประธานกรรมการ
ผศ.ดร.อำนาจ	คิงวดีอุทัย	กรรมการ
รศ.ดร.ปวีณาภรณ์	คิงสุภาวรัตน์	กรรมการ
รศ.ดร.ภาณุมา	บุญทิพย์	กรรมการ
ดร.วาศินี	บุญฉีก	กรรมการ

3. คณะกรรมการสอบข้อร่าง

ดร.ณรงค์	จิตรกร	กรรมการ	(อาจารย์บัณฑิตพิเศษ)
ผศ.ดร.ไพฑูริย์	จิณี	กรรมการ	(อาจารย์บัณฑิตพิเศษประจำ)

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

ที่ ๕๓๓ วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิตต์ เมธิ์)
คณะที่

ภาคผนวก ข
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
เรื่อง ร่างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิค
กาญจนภิเษก สมุทรปราการ
The Best Practice For Dual Vocational Training of Kanchanapisek
Samutprakan Technical College
(ขั้นตอนที่ 2)

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหาร วท. กาญจนภิเษก สมุทรปราการ

1. นายรังสรรค์ ยั่งยืน	ผู้อำนวยการวิทยาลัย เทคนิคกาญจนภิเษก
สมุทรปราการ
2. นายสมบัติ อภิบาลศรี	รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากร
3. นายปกร พัวพัน	รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
4. นางปิ่นพร นุชประมุข	รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ
5. นายชาคริต สุริยะฉาย	รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียน
นักศึกษา
6. นายอดิเรก ทิวพัฒนานนท์	หัวหน้าแผนกวิชาไฟฟ้ากำลัง
7. นายนรินทร์ วิไลรัตน์	หัวหน้าแผนกวิชาก่อสร้าง
8. นายदनัย คงบุญญา	หัวหน้าแผนกช่างอิเล็กทรอนิกส์
9. นายสุรเชษฐ์ จรรยาพิลาทิพย์	หัวหน้าแผนกช่างยนต์
10. นายมนตรี กมลนาวิน	หัวหน้าแผนกช่างกลโรงงาน
11. นายสมชาย นิมานะ	หัวหน้าแผนกช่างเชื่อม
12. นายกษิเดช เพ็ญพวง	หัวหน้าแผนกคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
13. นางสาววินัส โฉมทอง	หัวหน้าแผนกการบัญชี
14. นางสาววรรรชัญญา คำขาว	หัวหน้าแผนกการตลาด
15. นางสาวสุทธาทิพย์ เหมือนสกุล	หัวหน้าพัฒนาหลักสูตร
16. นางสาวปิยะนุช กมลนาวิน	หัวหน้างานวัดผลและประเมินผล
17. นายพรหมเมศร์ ไกรวิชัย	หัวหน้างานทะเบียน
18. นางสาวอมรัตน์ กองยอด	หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

กลุ่มที่ 2 ครูประจำรายวิชา ครุניתศ วท. กาญจนภิเษก สมุทรปราการ

1. นายทรงยศ ขานอ่อนตา	ครูประจำรายวิชาแผนกวิชาไฟฟ้ากำลัง
2. นายธนาพร อินทร์วงศ์	ครุניתศแผนกวิชาไฟฟ้ากำลัง
3. นายสวิตต์ ศิริพงษ์	ครูประจำรายวิชาแผนกวิชาช่างก่อสร้าง
4. นายชาติชาย ฉัตรทอง	ครุניתศแผนกวิชาช่างก่อสร้าง
5. นางสาวศรัญญา ชัยสิทธิ์	ครูประจำรายวิชาแผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์
6. นายदनัย คงบุญญา	ครุניתศแผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์
7. นายวณัฐ สิริจามร	ครูประจำรายวิชาแผนกวิชาช่างยนต์
8. นายรัชฎา เขียนนอก	ครุניתศแผนกวิชาช่างยนต์
9. นายอุดม เผ่าพงษ์จันทร์	ครูประจำรายวิชาแผนกวิชาช่างกลโรงงาน
10. นายสัมพันธ์ ไกล่ซัด	ครุניתศแผนกวิชาช่างกลโรงงาน
11. นายธนะชัย สุ่มสังข์	ครูประจำรายวิชาแผนกวิชาเทคนิคพื้นฐาน
12. นายอนุศาสน์ บุญสุข	ครุניתศแผนกวิชาเทคนิคพื้นฐาน
13. นางสาวศิริญา นาราช	ครูประจำรายวิชาแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
14. นางสาวศิรินภา บุตะเขี้ยว	ครุניתศแผนกวิชาแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
15. นางมะลิวรรณ ไกรสิงห์	ครูประจำรายวิชาแผนกวิชาการบัญชี
16. นางสาวอาทิตย์นันท์ ยุรายาสตร์	ครุניתศแผนกวิชาการบัญชี
17. นางสาวศรพัชญ์ชนม์ ทับจันทร์	ครูประจำรายวิชาแผนกวิชาการตลาด
18. นางสาววราภรณ์ กาสกุล	ครุניתศแผนกวิชาการตลาด
19. นางสาวอังสนา เขียวคำ	ครูประจำรายวิชาแผนกวิชาสามัญ สัมพันธ์
20. นายภูมิภมล พลอ้านวย	ครุניתศแผนกวิชาแผนกวิชาสามัญ สัมพันธ์

กลุ่มที่ 3 สถานประกอบการร่วมกับ วท. กาญจนภิเษก สมุทรปราการ

1. บริษัทไมเนอร์ ฟุตส์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
2. บริษัท เอ็มเคเรสโตรองค์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
3. บริษัท เอฟเอ็ม แอดวานซ์ เซอร์วิส จำกัด
4. บริษัท ซีแอนด์ซีน ซานิทารี ซิสเต็มส์ จำกัด
5. บริษัท บางป่ออารียนต์ จำกัด

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือศึกษาเอกสาร

**แบบศึกษาเอกสารเพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ของสถานศึกษา ที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
สู่ความเป็นเลิศในกลุ่ม 5 ดาว**

ผู้สังเคราะห์ โดย นาย..... นายนันทพล..... รัตน์ชู..... นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ระยะเวลาที่ใช้ในการสังเคราะห์ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ถึง
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

วิทยาลัย.....สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัด.....

คำชี้แจง

แบบศึกษาเอกสาร เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินการในส่วนของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2557 และด้านการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ ตามเอกสารคู่มือประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พ.ศ. 2557 เมื่อได้ศึกษาเอกสารทั้งหมดแล้วให้สรุปวิธีการ ขั้นตอนการดำเนินการและร่องรอยเอกสารหลักฐานที่พบเห็นให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษาที่ได้ทำการเก็บข้อมูลมากที่สุดและเก็บเอกสารข้อมูลที่ได้มาทำการสังเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

(ขอบเขตเนื้อหา) รายการที่สังเคราะห์	เอกสาร/วิธีการ/ร่องรอยเอกสารหลักฐาน
1. ด้านการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2557	
1.1 การสำรวจความพร้อม	
สถานศึกษา/สถานประกอบการมีวิธีการสำรวจความพร้อมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างไร
1.2 การบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ	
สถานศึกษา/สถานประกอบการมีวิธีการและขั้นตอนการบันทึกข้อตกลงความร่วมมืออย่างไร

(ขอบเขตเนื้อหา) รายการที่สังเคราะห์	เอกสาร/วิธีการ/ร่องรอยเอกสารหลักฐาน
1. ด้านการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2557	
1.3 การวางแผนร่วมกับสถานประกอบการ	
สถานศึกษา/สถานประกอบการมีวิธีการและขั้นตอนการจัดแผนการเรียน แผนการฝึกตลอดหลักสูตรอย่างไร	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
1.4 การประชาสัมพันธ์	
สถานศึกษา/สถานประกอบการมีวิธีการและขั้นตอนการจัดแผนการเรียน แผนการฝึกตลอดหลักสูตรอย่างไร	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
1.5 การคัดเลือกผู้เข้าเรียนและทำสัญญาการฝึกอาชีพ	
สถานศึกษา/สถานประกอบการมีวิธีการและขั้นตอนในการประชาสัมพันธ์และแนะแนวการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามกลุ่มเป้าหมายอย่างไร	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
1.6 การปฐมนิเทศผู้เรียนและการประชุมผู้ปกครอง	
สถานศึกษา/สถานประกอบการมีวิธีการและขั้นตอนในการปฐมนิเทศผู้เรียนและการประชุมผู้ปกครองอย่างไร	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
1.7 การจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพ	
สถานศึกษา/สถานประกอบการมีวิธีการจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพอย่างไร	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

(ขอบเขตเนื้อหา) รายการที่สังเคราะห์	เอกสาร/วิธีการ/ร่องรอยเอกสารหลักฐาน
1. ด้านการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2557	
1.8 การนิเทศการจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพ	
สถานศึกษา/สถานประกอบการมีวิธีการจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพอย่างไร	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
1.9 การวัดผลประเมินผลรายวิชาการฝึกอาชีพ	
สถานศึกษา/สถานประกอบการมีวิธีการวัดผลประเมินผลรายวิชาการฝึกอาชีพอย่างไร	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
1.10 การสำเร็จการศึกษา	
สถานศึกษา/สถานประกอบการมีวิธีการส่งเสริมการสำเร็จการศึกษาอย่างไร	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
1.11 การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา	
สถานศึกษา/สถานประกอบการมีวิธีการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาอย่างไร	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
1.12 การสรุปผลการดำเนินงานและรายงานประจำปี	
สถานศึกษา/สถานประกอบการมีวิธีการสรุปผลการดำเนินงานและรายงานประจำปีอย่างไร	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

(ขอบเขตเนื้อหา) รายการที่สังเคราะห์	เอกสาร/วิธีการ/ร่องรอยเอกสารหลักฐาน
2. การดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ ตามเอกสารคู่มือประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พ.ศ. 2557	
2.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน	
ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีความรู้ความสามารถทักษะและประสบการณ์วิชาชีพ ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ	
1. สถานศึกษามีการคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาในอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบมีแผนงานโครงการรับสมัครการคัดเลือก	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
2.สถานศึกษามีการสำรวจความต้องการของสถานประกอบการที่ต้องการทำความร่วมมือตามสาขาวิชาชีพที่ต้องการ	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
3.สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนดคุณสมบัติคุณลักษณะพิเศษของผู้สมัครเข้าศึกษาต่อร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
4.สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกันคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาต่อในการเข้าศึกษา	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
5. สถานศึกษาจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีกระบวนการดำเนินงานอย่างมีคุณภาพ PDCA	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

(ขอบเขตเนื้อหา) รายการที่สังเคราะห์	เอกสาร/วิธีการ/ร่องรอยเอกสารหลักฐาน
2. การดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ ตามเอกสารคู่มือประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พ.ศ. 2557	
2.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน	
ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีความรู้ความสามารถทักษะและประสบการณ์วิชาชีพ ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ	
6. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสะสม 2.00 ขึ้นไป	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
7. ผู้เรียนมีผลการทดสอบ มาตรฐานวิชาชีพของสถานศึกษาและหน่วยงานภายนอก	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
8. ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เข้าร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดขึ้น	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
9. ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความเป็นประชาธิปไตย ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความขยัน ซื่อสัตย์ อดทน เสียสละ จิตสาธารณะ ประหยัด รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สร้างค่านิยมความเป็นไทย อนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรม	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
10. สถานศึกษามีกิจกรรมส่งเสริมผู้เรียนเข้าใจ มาตรฐานและระบบคุณภาพ	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

(ขอบเขตเนื้อหา) รายการที่สังเคราะห์	เอกสาร/วิธีการ/ร่องรอยเอกสารหลักฐาน
2. การดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ ตามเอกสารคู่มือประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พ.ศ. 2557	
2.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน	
ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีความรู้ความสามารถทักษะและประสบการณ์วิชาชีพ ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ	
11. สถานศึกษามีกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนด้านสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
12. สถานศึกษามีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านความคิดสร้างสรรค์	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
13. สถานศึกษาและสถานประกอบการมีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
14. สถานศึกษาและสถานประกอบการมีการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
15. ผู้เรียนมีกิจกรรมที่แสดงออกถึงการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
16. ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่สำเร็จการศึกษาและมีงานทำ หรือประกอบอาชีพอิสระหรือศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้องภายใน 1 ปี	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

(ขอบเขตเนื้อหา) รายการที่สังเคราะห์	เอกสาร/วิธีการ/ร่องรอยเอกสารหลักฐาน
2. การดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ ตามเอกสารคู่มือประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พ.ศ. 2557	
2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน	
การจัดทำแผนการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	
17. สถานศึกษามีแผนการเรียนสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการมีหลักฐานเอกสารที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพ	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
18. สถานศึกษามีแผนการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีครอบคลุมหลักสูตร	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
19. สถานศึกษามีแผนการฝึกอาชีพสอดคล้องตรงตามสาขาวิชาชีพ	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
20. สถานศึกษามีแผนการเรียนสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
21. สถานศึกษามีหลักฐานกำกับติดตามการใช้แผนการฝึกอาชีพ	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
22. คณะกรรมการมีการวางแผนการดำเนินการและประเมินผลร่วมกันมีโครงการอยู่ในแผนปฏิบัติการ	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

(ขอบเขตเนื้อหา) รายการที่สังเคราะห์	เอกสาร/วิธีการ/ร่องรอยเอกสารหลักฐาน
2. การดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ ตามเอกสารคู่มือประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พ.ศ. 2557	
2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน	
การจัดทำแผนการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	
23. สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
24. สถานศึกษามีรายงานการประชุมอย่างต่อเนื่องตรงตามแผนที่ทั้งสองฝ่ายกำหนดร่วมกัน	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
25. สถานศึกษามีผลรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
26. สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้แผนการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
27. สถานศึกษามีโครงการเกี่ยวกับการจัดทำกิจกรรมตามแผนการฝึกอาชีพและคู่มือการฝึกอาชีพอยู่ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
28. สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนการฝึกอาชีพ และคู่มือการฝึกอาชีพ	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

(ขอบเขตเนื้อหา) รายการที่สังเคราะห์	เอกสาร/วิธีการ/ร่องรอยเอกสารหลักฐาน
2. การดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ ตามเอกสารคู่มือประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พ.ศ. 2557	
2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน	
การจัดทำแผนการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	
29. สถานศึกษามีการดำเนินการจัดทำคู่มือแผนการฝึกอาชีพ และคู่มือการฝึกอาชีพ	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
30. สถานศึกษามีการกำกับติดตามและประเมินผลตามแผนการฝึกอาชีพ	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
31. สถานศึกษามีการดำเนินการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าประสงค์มีแผนการฝึกอาชีพ บันทึกการฝึกอาชีพ รายงานการนิเทศ สรุปผลการนิเทศติดตาม	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
32. การดำเนินการตามระบบแบบแผนอย่างต่อเนื่องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
33. สถานศึกษามีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการร่วมกันอย่างต่อเนื่อง	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
34. สถานศึกษามีร่องรอยการปฏิบัติงาน เช่น ปฏิทินการปฏิบัติงาน ภายถ่าย บันทึกข้อความหลักฐานเอกสารอื่นๆ	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

(ขอบเขตเนื้อหา) รายการที่สังเคราะห์	เอกสาร/วิธีการ/ร่องรอยเอกสารหลักฐาน
2. การดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ ตามเอกสารคู่มือประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พ.ศ. 2557	
2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน	
การจัดทำแผนการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	
35. สถานศึกษามีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการดำเนินการโดยสถานประกอบการหรือสถานศึกษาและนักศึกษาทวิภาคี	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
36. สถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาระบบการดำเนินการ	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
37. มีการประเมินผลผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพ มีโครงการประเมินผลตามสภาพจริง	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
38. สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลตามเกณฑ์ที่กำหนด	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
39. สถานศึกษามีร่องรอยหรือหลักฐานแสดงกระบวนการเตรียมประเมินผลตามสภาพจริงเช่น รายงานผลการประเมิน บันทึกการประชุม เอกสารที่เกี่ยวข้อง	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
40. สถานศึกษามีการประเมินผลตามสภาพจริง การประเมินผลครั้งหลักสูตรและการการประเมินผลปลายหลักสูตร สมุดบันทึกการฝึกอาชีพ	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

(ขอบเขตเนื้อหา) รายการที่สังเคราะห์	เอกสาร/วิธีการ/ร่องรอยเอกสารหลักฐาน
2. การดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ ตามเอกสารคู่มือประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พ.ศ. 2557	
2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน	
การจัดทำแผนการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	
41. สถานศึกษามีรายงานผลการประเมินผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพ
42. จัดกิจกรรมการสอนเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามแผนการฝึกอาชีพ
2.3 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	
43. จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
44. สถานศึกษามีระบบข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้ได้ทั้งสถานศึกษาสถานประกอบการ และมีระบบสำรองข้อมูลสารสนเทศ
45. สถานศึกษามีหลักฐานการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศที่แสดงให้เห็นถึงการสนับสนุนการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน
46. สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการทางด้านภาษาต่างประเทศ

(ขอบเขตเนื้อหา) รายการที่สังเคราะห์	เอกสาร/วิธีการ/ร่องรอยเอกสารหลักฐาน
2. การดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ ตามเอกสารคู่มือประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พ.ศ. 2557	
2.3 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	
47. สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่จัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
48. สถานศึกษามีหลักฐานจากองค์กรภายนอก ที่ยอมรับแหล่งการเรียนรู้อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เช่น โล่รางวัล ใบประกาศเกียรติคุณ หนังสือขอบคุณ ฯลฯ	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
2.4 สื่อนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	
49. สถานศึกษาส่งเสริมการมีส่วนร่วม วางแผนการผลิต นำไปใช้และพัฒนาเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้มีหลักฐานความร่วมมือจัดทำสื่อ นวัตกรรม	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
50. สถานศึกษามีแผนการดำเนินงาน การผลิตการใช้งาน และพัฒนาสื่อนวัตกรรม	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
51. สถานศึกษามีจำนวนนวัตกรรมที่เกิดขึ้น 1 ชิ้น/สาขางาน/ปีการศึกษา	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
52. สถานศึกษามีหลักฐานการนำนวัตกรรมไปใช้งานอย่างแพร่หลาย	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

(ขอบเขตเนื้อหา) รายการที่สังเคราะห์	เอกสาร/วิธีการ/ร่องรอยเอกสารหลักฐาน
2. การดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ ตามเอกสารคู่มือประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พ.ศ. 2557	
2.4 สื่อนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	
53. สถานศึกษามีหลักฐานการนำสื่อ นวัตกรรมไปใช้งานหรือเผยแพร่	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
54. สถานศึกษามีการสำรวจความพึงพอใจ นวัตกรรมไปใช้งานหรือเผยแพร่	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
55. สถานศึกษามีการนำผลการประเมินสื่อ นวัตกรรมไปปรับปรุงใช้ใหม่อย่างต่อเนื่อง	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
2.5 การค้นคว้า วิจัย นวัตกรรมร่วมกัน ระหว่างผู้เรียนและสถานประกอบการในการพัฒนาวิชาชีพ	
56. สถานศึกษาส่งเสริมการมีส่วนร่วม ในการค้นคว้า วางแผนการจัดทำ การผลิต เผยแพร่ ถ่ายทอดและนำโครงการหรือโครงการวิชาชีพไปใช้ให้เกิดประโยชน์	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
57. สถานศึกษามีหลักฐานการประชุม การให้คำปรึกษาของครูฝึก	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
58. มีการดำเนินงาน จัดทำ ผลิต การใช้และพัฒนาโครงการหรือโครงการ	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

(ขอบเขตเนื้อหา) รายการที่สังเคราะห์	เอกสาร/วิธีการ/ร่องรอยเอกสารหลักฐาน
2. การดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ ตามเอกสารคู่มือประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พ.ศ. 2557	
2.5 การค้นคว้า วิจัย นวัตกรรมร่วมกัน ระหว่างผู้เรียนและสถานประกอบการในการพัฒนาวิชาชีพ	
59. จำนวนโครงการหรือโครงการที่เกิดขึ้น ปวช. ไม่เกิน 3 คน/โครงการ ปวส. ไม่เกิน 2 คน/โครงการ	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
60. สถานศึกษามีหลักฐานการนำโครงการหรือโครงการไปใช้งาน	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
3. ด้านการบริหารจัดการ	
การกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	
61. สถานศึกษามีหลักฐานการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาซึ่งมีโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ชุมชน ผู้เรียน สถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
62. สถานศึกษามีหลักฐานการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษาซึ่งมีโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
63. สถานศึกษามีรายงานผลตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งมีโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
64. สถานศึกษามีหลักฐานการติดตามตรวจสอบประเมินผล และให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

(ขอบเขตเนื้อหา) รายการที่สังเคราะห์	เอกสาร/วิธีการ/ร่องรอยเอกสารหลักฐาน
3. ด้านการบริหารจัดการ	
61. สถานศึกษามีหลักฐานการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาซึ่งมีโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ชุมชน ผู้เรียน สถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
62. สถานศึกษามีหลักฐานการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษาซึ่งมีโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
การบริหารจัดการด้านงบประมาณ	
65. สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการมีหลักฐานค่าใช้จ่าย ค่าวัสดุฝึก อุปกรณ์และสื่อสำหรับจัดการเรียนการสอน
66. สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ มีหลักฐานค่าใช้จ่ายในการส่งเสริม สนับสนุนให้ครู ครูฝึก ผู้เรียนจัดทำและดำเนินการจัดประกวด จัดแสดงโครงงาน นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์หรืองานวิจัย
67. สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ มีหลักฐานค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมด้านปลูกฝังจิตสำนึกและเสริมสร้างความเป็นพลเมืองไทย
68. สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ มีหลักฐานค่าใช้จ่ายตอบแทนหรือสวัสดิการให้แก่ครู ครูฝึกและผู้เรียน

(ขอบเขตเนื้อหา) รายการที่สังเคราะห์	เอกสาร/วิธีการ/ร่องรอยเอกสารหลักฐาน
การบริหารจัดการด้านงบประมาณ	
69. สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ มีหลักฐานค่าใช้จ่ายในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
70. สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ มีแผนงานโครงการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์
71. สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการมีการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการการใช้วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ โดยครู ครูฝึกและผู้เรียน โดยมีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.51
72. สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการบริหารจัดการ
สำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา	
73. สถานศึกษามีคณะกรรมการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
73. สถานศึกษามีคณะกรรมการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

(ขอบเขตเนื้อหา) รายการที่สังเคราะห์	เอกสาร/วิธีการ/ร่องรอยเอกสารหลักฐาน
การบริหารจัดการด้านงบประมาณ	
74. สถานที่ตั้งสำนักงานมีความเหมาะสม และสามารถติดต่อได้สะดวก
75. สถานศึกษามีเครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุ ครุภัณฑ์สำนักงานที่ทันสมัยรวมถึงอุปกรณ์ ป้องกันภัย
76. สถานศึกษามีการประเมินผลความพึงพอใจ ของผู้รับบริการและมีผลการประเมินโดยมี ค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.51 และมีการนำผลการ ประเมินไปปรับปรุงพัฒนา
ระบบข้อมูลสารสนเทศในการบริหารและจัดการเรียนการสอน	
77. สถานศึกษามีระบบข้อมูลสารสนเทศในการ บริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีเพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ แนะนำให้แก่สถานศึกษาเครือข่ายสร้างความเข้าใจ กับสถานประกอบการเป้าหมาย ข้อมูลทุกข้อมูล เชื่อมโยงเป็นระบบและมีระบบสำรองข้อมูล สารสนเทศเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล
78. ระบบข้อมูลสารสนเทศในการจัดการเรียน การสอนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็น ปัจจุบัน
79. สถานศึกษาดำเนินการให้ครูและบุคลากรทุก ฝ่ายในสถานศึกษาผู้เรียนและสถานประกอบการ สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูล สารสนเทศ

(ขอบเขตเนื้อหา) รายการที่สังเคราะห์	เอกสาร/วิธีการ/ร่องรอยเอกสารหลักฐาน
ระบบข้อมูลสารสนเทศในการบริหารและจัดการเรียนการสอน	
80. สถานศึกษามีฐานข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการจัดการเรียนการสอนเช่น บทเรียนออนไลน์ เว็บไซต์ เชื่อมโยงเป็นระบบและมีระบบสำรองข้อมูลสารสนเทศเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล
81. สถานศึกษามีการประเมินผลความพึงพอใจจากฐานข้อมูลสารสนเทศโดยมีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.51 และมีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาระบบสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
การพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ	
82. สถานศึกษาและสถานประกอบการมีแผนงานหรือโครงการพัฒนาบุคลากรร่วมกัน
83. สถานศึกษาดำเนินการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้รับการฝึกอบรมด้านวิชาการ วิชาชีพหรือจรรยาบรรณวิชาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 75
84. สถานศึกษาดำเนินการให้ครูในสาขาวิชาที่เปิดสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเข้าร่วมแลกเปลี่ยนครูกับสถานศึกษาอื่นหรือหน่วยงานองค์กรภายนอกตรงกับสาขาวิชาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
85. สถานศึกษาดำเนินการให้ครูในสาขาวิชาที่เปิดสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75

(ขอบเขตเนื้อหา) รายการที่สังเคราะห์	เอกสาร/วิธีการ/ร่องรอยเอกสารหลักฐาน
การพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ	
86. สถานศึกษาดำเนินการให้ครูในสาขาวิชาที่เปิดสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้รับทุนการศึกษา ทุนวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
87. สถานประกอบการดำเนินการให้ครูฝึกได้รับการฝึกอบรมด้านวิชาการ วิชาชีพหรือจรรยาบรรณวิชาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 75
88. สถานประกอบการให้ครูฝึกเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูฝึกของสถานประกอบการหรือหน่วยงาน องค์กรภายนอกตรงกับสาขาวิชาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
89. สถานประกอบการดำเนินการให้ครูฝึกได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75
90. สถานประกอบการดำเนินการให้ครูฝึกได้รับทุนการศึกษา ทุนวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
4. ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่าย	
การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการ	
91. สถานศึกษามีแบบสำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

(ขอบเขตเนื้อหา) รายการที่สังเคราะห์	เอกสาร/วิธีการ/ร่องรอยเอกสารหลักฐาน
4. ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่าย	
การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการ	
92. สถานศึกษามีเอกสารสรุปผลการสำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
93. สถานศึกษามีโครงการที่สนับสนุนหรือพัฒนาศักยภาพเครือข่ายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
94. สถานศึกษามีเอกสารสรุปผลโครงการที่สนับสนุนหรือพัฒนาศักยภาพเครือข่ายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
95. สถานศึกษามีหนังสือราชการเกี่ยวกับการติดต่อประสานงานกับเครือข่ายในการจัดการเรียนรู้
96. สถานศึกษามีหลักฐานการประชุมร่วมกันและมีการเยี่ยมชมสถานประกอบการของผู้บริหาร ครู และนักเรียน
97. สถานศึกษามีรายงานผลการนิเทศการฝึกอาชีพในสาขางานที่จัดการศึกษาระบบทวิภาคี

(ขอบเขตเนื้อหา) รายการที่สังเคราะห์	เอกสาร/วิธีการ/ร่องรอยเอกสารหลักฐาน
4. ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่าย	
การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการ	
98. สถานศึกษามีหลักฐานการวัดผลประเมินผลร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ
99. สถานศึกษามีการระดมทรัพยากรในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน
100. สถานศึกษามีหลักฐานการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่าย
101. สถานศึกษามีรายงานโครงการพัฒนาบุคลากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่ายด้านอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
102. สถานศึกษามีรายงานโครงการพัฒนาหลักสูตรที่ร่วมกับสถานประกอบการ
103. สถานศึกษามีหลักฐานการใช้ระบบสารสนเทศร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

(ขอบเขตเนื้อหา) รายการที่สังเคราะห์	เอกสาร/วิธีการ/ร่องรอยเอกสารหลักฐาน
4. ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่าย	
การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการ	
104. สถานศึกษามีหลักฐานการลงนามความร่วมมือกับสถานประกอบการ
การบริหารภาคีเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ	
105. สถานศึกษามีแบบสำรวจความพึงพอใจของภาคีเครือข่ายที่มีต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
106. สถานศึกษามีแบบสำรวจความพึงพอใจของผู้ปกครอง จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของผู้ปกครองผู้เรียนระบบทวิภาคี ก่อนสำเร็จการศึกษา
107. สถานศึกษามีรายงานผลการประเมินมาพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม
108. สถานศึกษามีโครงการรองรับข้อเสนอแนะจากผลการประเมินความพึงพอใจของเครือข่ายที่มีต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
109. สถานศึกษามีผลการดำเนินโครงการตามข้อเสนอแนะ

(ขอบเขตเนื้อหา) รายการที่สังเคราะห์	เอกสาร/วิธีการ/ร่องรอยเอกสารหลักฐาน
4. ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่าย	
การบริหารภาคีเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ	
110. สถานศึกษามีผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่อง
111. สถานศึกษามีการนำผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไปดำเนินการจริงในระดับสถานศึกษา
112. หลักฐานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไม่น้อยกว่า 3 ปี
113. มีแผนการเรียนโดยความร่วมมือของสถานศึกษาและสถานประกอบการในแต่ละปีการศึกษา
114. มีสถานศึกษามีจำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพิ่มขึ้น

(ขอบเขตเนื้อหา) รายการที่สังเคราะห์	เอกสาร/วิธีการ/ร่องรอยเอกสารหลักฐาน
5. ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคี	
โครงการหรือกิจกรรมดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา	
115. สถานศึกษามีโครงการหรือกิจกรรมดีเด่นมีความโดดเด่น มีวิธีการริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่หรือประยุกต์ขึ้นมาใหม่จนบรรลุผลสำเร็จ
116. สถานศึกษามีรายงานผลการดำเนินโครงการเน้นการทำงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ครบถ้วนสมบูรณ์
117. สถานศึกษามีหลักฐานแสดงการพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา ผลงานเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
118. สถานศึกษามีผลงานได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้องและมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างแพร่หลายเกิดประโยชน์วงกว้าง
119. สถานศึกษามีกระบวนการประเมินและสรุปผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ที่ได้รับการเผยแพร่ ต่อโครงการ หรือกิจกรรม

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Struction interview Form)
เรื่อง แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาที่มีผล
ประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศในกลุ่ม 5 ดาว

.....
ชื่อ - สกุล ผู้สัมภาษณ์ นาย.....**รศ.ดร.นันทพล รัตนชู** นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา
 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 วันเดือนปีที่สัมภาษณ์.....เวลา.....สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

- 1.1 ชื่อ -นามสกุลของผู้ให้สัมภาษณ์ (นาย นาง นางสาว).....
 1.2 อายุ.....ปี
 1.3 เรื่องที่สัมภาษณ์ การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาที่มีผลประเมินการจัดการ
 อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศในกลุ่ม 5 ดาว
 1.4 การศึกษา ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาเอก ปริญญาโท
 1.5 สถานะผู้อำนวยการวิทยาลัย
 รองผู้อำนวยการวิทยาลัย/ฝ่าย.....
 หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
 หัวหน้าแผนกวิชา.....
 ครูประจำรายวิชา.....
 ครุניתศกั์แผนกวิชา.....
 1.6 จำนวนระยะเวลาที่ปฏิบัติงานหรือประสบการณ์ ตามข้อ 1.5 ตั้งแต่ต้นจนปัจจุบัน.....ปี.....เดือน

ตอนที่ 2 โปรดให้รายละเอียดข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษา
 ระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาที่มีผลประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศใน
 กลุ่ม 5 ดาว

กล่าวนำ

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีซึ่งมีหน้าที่
 รับผิดชอบโดยตรงในการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศ ท่านมีความคิด
 เห็นและมีวิธีการดำเนินการอย่างไร ถึงนำไปสู่แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่
 ความเป็นเลิศในแต่ละประเด็นการสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

**ขอบเขตคำถามด้านที่ 1 ด้านการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามประกาศ
กระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2557**

2.1 สถานศึกษาของท่านมีวิธีการหรือขั้นตอนกระบวนการอย่างไรในการดำเนินการส่งเสริมการ
สำรวจความพร้อมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเด็นต่อไปนี้

1. ด้านกำลังคน

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการบริหารจัดการ

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 สถานศึกษาของท่านมีวิธีการหรือขั้นตอนกระบวนการอย่างไรในการดำเนินการบันทึกข้อตกลง
ความร่วมมือ (MOU) ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ระหว่างสถานศึกษาและสถาน
ประกอบการ

.....

.....

.....

.....

.....

2.3 สถานศึกษาของท่านมีวิธีการหรือขั้นตอนกระบวนการอย่างไรในการวางแผนร่วมกับสถานประกอบการ เรื่องการจัดแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพตลอดหลักสูตร และส่งเสริมสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

.....

.....

.....

.....

.....

2.4 สถานศึกษาของท่านมีวิธีการหรือขั้นตอนกระบวนการอย่างไรในการประชาสัมพันธ์ แนะนำ ผู้เรียน หรือเผยแพร่ข่าวสารการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับทราบข่าว

.....

.....

.....

.....

.....

2.5 สถานศึกษาของท่านมีวิธีการหรือขั้นตอนกระบวนการอย่างไรในการคัดเลือกผู้เข้าเรียน วิธีการรับสมัคร วิธีการคัดเลือก การสอบข้อเขียน สอบสัมภาษณ์ สอบปฏิบัติ จนถึงขั้นประกาศผล มอบตัว และลงทะเบียนเรียน ในระบบอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

.....

.....

.....

.....

.....

2.6 สถานศึกษาของท่านมีวิธีการหรือขั้นตอนการทำสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างสถานประกอบการ กับผู้เรียนและผู้ปกครอง โดยมีเงื่อนไขของระยะเวลา ข้อบังคับหรือระเบียบในการฝึกอาชีพ สวัสดิการ และเงื่อนไขการเลิกสัญญาการฝึกอาชีพอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2.7 สถานศึกษาของท่านมีวิธีการหรือขั้นตอนการปฐมนิเทศผู้เรียน ประชุมผู้ปกครอง เตรียมความพร้อมของผู้เรียน ในระบบอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2.8 สถานศึกษาของท่านมีวิธีการหรือขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน การฝึกอาชีพและประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับครูบุคลากรทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2.9 สถานศึกษาของท่านมีวิธีการหรือขั้นตอนการนิเทศการฝึกอาชีพตั้งแต่การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการนิเทศ ตรวจสอบบันทึกการฝึกอาชีพ และรายงานผลการนิเทศในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในแต่ละประเด็นอย่างไร

1. การแต่งตั้งคณะกรรมการ

.....

.....

.....

.....

.....

2. การจัดทำแผนการนิเทศและตรวจสอบบันทึกการฝึกอาชีพ

.....

.....

.....

.....

.....

3. การรายงานผลการนิเทศ

.....

.....

.....

.....

.....

2.10 สถานศึกษาของท่านมีวิธีการหรือขั้นตอนการวัดผลและประเมินผลรายวิชาการฝึกอาชีพพร้อมกับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2.11 สถานศึกษาของท่านมีวิธีการส่งเสริมผู้เรียนในการสำเร็จการศึกษา หรือมีเอกสารที่สถานศึกษา หรือสถานประกอบการรับรองผู้เรียนที่ผ่านการเรียนรู้การฝึกอาชีพ เอกสารการสำเร็จการศึกษาตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

.....

.....

.....

.....

.....

2.12 สถานศึกษาของท่านมีวิธีการติดตามผู้เรียนหลังสำเร็จการศึกษา มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเช่น สถานประกอบการ ตัวผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ปกครอง อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ขอบเขตคำถามด้านที่ 2 ด้านการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ ตามเอกสารคู่มือประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พ.ศ. 2557

2.13 ท่านมีความคิดเห็นว่าแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่ความเป็นเลิศในกลุ่ม 5 ดาวของวิทยาลัยที่ท่านดูแลรับผิดชอบอยู่นี้เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2.14 สถานศึกษาของท่านมีวิธีการส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์วิชาชีพ ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ ให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษา มีงานทำ หรือประกอบอาชีพอิสระ หรือศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลา 1 ปี มีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งเสริมถึงความสำเร็จ

.....

.....

.....

.....

.....

2.15 สถานศึกษาของท่านมีวิธีการจัดการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ อย่างไรในแต่ละประเด็นต่อไปนี้

1. การจัดทำแผนการเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

2. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

3. การจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

4. การใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

5. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

6. การจัดทำโครงการหรือโครงการวิชาชีพ

.....

.....

.....

.....

.....

2.16 สถานศึกษาของท่านมีวิธีการบริหารจัดการสถานศึกษา เรื่องการกำหนดยุทธศาสตร์กลยุทธ์ให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในประเด็นคำถามต่อไปนี้อย่างไร

1. การมีส่วนร่วมบริหารจัดการด้านงบประมาณ

.....

.....

.....

.....

.....

2. การจัดตั้งสำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

3. การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศวางแผนการพัฒนาบุคลากร

.....

.....

.....

.....

.....

2.17 สถานศึกษาของท่านวิธีการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการ และการบริหารภาคีเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2.18 สถานศึกษาของท่านมีวิธีการส่งเสริมความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่ร่วมกับสถานประกอบการดำเนินการจนบรรลุผลสำเร็จเกิดความภาคภูมิใจ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนใช้หลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมเน้นการทำงานเป็นระบบ มีองค์ประกอบอะไรบ้างที่ส่งเสริมถึงความสำเร็จ

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็นคำถามเพื่อการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ประเด็นคำถามเพื่อการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
เรื่อง สร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ
The Best Practice For Dual Vocational Training of
Kanchanapisek Samutprakan Technical College
(ขั้นตอนที่ 2)

คำชี้แจงสำหรับการสนทนากลุ่ม

1. ประเด็นคำถามฉบับนี้ เป็นการสอบถามความคิดเห็นของท่านผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ **สร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี** ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ
2. ขอให้ท่านศึกษาเอกสารประกอบการสนทนากลุ่มที่แนบมากับประเด็นคำถามฉบับนี้
3. ขอความกรุณานำเอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม และประเด็นคำถามฉบับนี้มาในวันที่ท่านได้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม คือ วัน สิงหาคม 2560 เวลา 9.00 – 12.00 น ณ ห้องประชุมศรีน้อย อาคารวิทยบริการ ชั้น 3 วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ และขอเชิญผู้เชี่ยวชาญทุกท่านได้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเพื่ออภิปรายถึงเหตุผลในการตรวจสอบและเพื่อให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้วิจัยตามวัน เวลา ดังกล่าว

ขอขอบคุณอย่างสูง
 นายันทพล รัตนชู
 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประเด็นคำถามเพื่อการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ประเด็นที่ 1 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการสร้างแนวปฏิบัติที่ดี ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ ในภาพรวมโดยใช้วงจร Deming PDCA ซึ่งเป็นการบริหารงานที่มีระบบ โดยวงจร Deming PDCA ในแต่ละขั้นตอนประกอบด้วย

ด้านวางแผน (Plan) ประกอบด้วย การสำรวจความพร้อม การลงนามบันทึกความร่วมมือ (MOU) ประชาสัมพันธ์แนะแนวผู้เรียน การจัดแผนการเรียนตลอดหลักสูตร การจัดแผนการเรียน/แผนการฝึกอาชีพ

ด้านการปฏิบัติตามแผน (DO) ประกอบด้วย การคัดเลือกผู้เรียน การทำสัญญาการฝึกอาชีพ การปฐมนิเทศผู้เรียน/การประชุมผู้ปกครอง การจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ

ด้านตรวจสอบแก้ไข (Check) ประกอบด้วย การนิเทศก์การจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ การวัดผลและประเมินผลรายวิชา/การฝึกอาชีพ การสำเร็จการศึกษา

ด้านการประเมินและพัฒนา (Act) ประกอบด้วย การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา การสรุปผลการดำเนินงานและรายงานประจำปี

ประเด็นที่ 2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ โดยใช้วงจร Deming PDCA ดำเนินงานคู่กับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

- 2.1 ด้านการสำรวจความพร้อม
- 2.2 การลงนามบันทึกความร่วมมือ (MOU)
- 2.3 ประชาสัมพันธ์แนะแนวผู้เรียน
- 2.4 การจัดแผนการเรียนตลอดหลักสูตร การจัดแผนการเรียน/แผนการฝึกอาชีพ
- 2.5 การคัดเลือกผู้เรียน
- 2.6 การทำสัญญาการฝึกอาชีพ
- 2.7 การปฐมนิเทศผู้เรียน/การประชุมผู้ปกครอง
- 2.8 การจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ
- 2.9 การนิเทศก์การจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ
- 2.10 การวัดผลและประเมินผลรายวิชา/การฝึกอาชีพ
- 2.11 การสำเร็จการศึกษา
- 2.12 การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา การสรุปผลการดำเนินงานและรายงานประจำปี

ประเด็นที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายันทพล รัตนชู
วัน-เดือน-ปีเกิด	3 พฤศจิกายน 2524
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
ที่อยู่ปัจจุบัน	289/357 หมู่บ้านการ์เด็นสวีท ดี อินดี้ โฮม ถนนราษฎร์พัฒนา 25 แขวงสะพานสูง เขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร 10240
ประวัติการศึกษา	
ปริญญาตรี 2547	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวัดคุมทางอุตสาหกรรม ภาควิชาครุศาสตร์วิศวกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปริญญาโท 2561	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ประวัติการทำงาน	
ปี 2547 – 2548	ครูประจำสาขาวิชาไฟฟ้ากำลัง วิทยาลัยเทคนิคบูรพาปราจีน
ปี 2549 – 2556	หัวหน้าสาขาวิชาไฟฟ้ากำลัง วิทยาลัยเทคนิคบูรพาปราจีน
ปี 2557 – ปัจจุบัน	ครูประจำสาขาวิชาไฟฟ้ากำลัง วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ